

A

12

אשר שנים לעולם

הפסוקים אשר

לפיכך

שם תיק: ועדת שרים לענין הפיצויים לתושבי פתחת-
רפיח ואופירה.

מזוהה כפיו : ג-12/7947

R0003pso : מזוהה פריט :

כתובת: 2-120-5-2-5 תאריך הדפסה: 06/04/2022

.n'07-nu'd .p'eluf p''|3'id

מזכירות הממשלה

סלקומה

2 חלק 2

ש מ ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת ועדת השרים לעניני הפיצויים והסדרי
הפיצוי של התושבים בסיני
ג' בטבת התשמ"ב - 29.12.81

בכחו חברי ועדת השרים: ש. ארליך - יו"ר, י. ארידור, ד. לוי

י. זמיר	-	היועץ המשפטי לממשלה
מ. בן-מאיר	-	המנהל הכללי, משרד החקלאות
מ. שמואלביץ	-	המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
ש. אלבק	-	משרד ראש הממשלה
א. טפירי	-	משרד האוצר
ת. פנחסוביץ	-	משרד המשפטים
י. רז	-	משרד החקלאות
ע. טפירא	-	לשכת שר החקלאות
א. זהר	-	מזכיר הועדה

סדר היום: פר/5. המשא-ומתן עם תושבי העיר ימית

./המשא-ומתן

בפרוטוקול זה 21 דפים

1483 : 3.8.18-18
18-31.5

פר/5. המשא-ומתן עם תושבי העיר ימית

סגן רח"מ ש. ארליך:

אני פותח את ישיבת ועדת השרים לעניני פתחת רפיח. אני מבקש להודיע, שאתמול התקשר אלי שר הבטחון והודיע לי, שאורי בראון קיבל הזמנה סודית ביותר, שחייבת להשמר בסוד - והיא נשארה בסוד 5 דקות, עד לחדשות ברדיו - שאנשי ימית מוכנים להואיל בטובם לדבר, באופן סודי ביותר, רק עם מנכ"ל משרד החקלאות ועם עוזר שר חקלאות מר עמיקם שפירא. כיוון שביקשתי להפגין את מיטב הרצון הטוב וכדי לא להעליב את שר הבטחון הממלא את תפקידו כשר בטחון, הסכמתי שהם ירדו לימית. ואכן הם לוו ע"י תזמורת גלי צה"ל וקול ישראל. הם חזרו בשלום. קיבלתי מברק, בשעה 1500, בטלפון, בצופן "יצאנו בשלום". כיוון שהם חזרו בשלום, אני מבקש את מאיר בן-מאיר למסור דין וחשבון.

מר מ. בן-מאיר:

קודם כל, אני רוצה להכחיש את מה שנמסר בקול-ישראל. ביקשתי פעמיים, בדרך, באלחוט, שיכחישו והם סרבו להכחיש. הם הודיעו כי מנכ"ל משרד החקלאות הביא לאנשי ימית הצעה חדשה. הודעתי פעמיים, שלא הבאתי כל הצעה. כשהתראיינתי אמרתי, שלא עסקתי בצדדים המטריאליים. במפורש. "לא רציתי לשמוע על הצדדים המטריאליים ובוודאי לא לענות על הצדדים המטריאליים". אבל ההכחשה לא פורסמה.

באתי לשם והצעתי להם, שנדון בדבר אחד -

בפרוצדורה.

סגן רח"מ ש. ארליך:

אתה היית הראשון שהציע, או שהם התחילו בכך.

מר מ. בן-מאיר:

הם התחילו למנות כל סעיף וסעיף. אמרתי להם:
"רבותי, לא בשביל זה באתי. אני לא אשב ולא אשמע מה תביעתכם בנושא א' ומה
תביעתכם בנושא ב'. כאשר תגיע השעה לשבת, יהיה מי שישב איתכם. אינני יודע מי
ישב איתכם.

באתי להציע דבר אחד, וזה על דעת שר החקלאות,
שהוא יו"ר ועדת שרים - באתי להציע מה תהיה הפרוצדורה של סיכום העניין. יש,
תאורטית, שלוש דרכים. יש דרך אחת, שהממשלה מחליטה. באופן חד צדדי, ופוסקת,
ואתם עולים על בריקדות או אינכם עולים על בריקדות.

ישנה דרך שניה, שאני מודיע לכם כאן, שהממשלה לא
תקבל אותה, והיא, שצד שלישי יפסוק. אני מודיע לכם, על הסף, לפני שאתם שואלים,
כי הממשלה לא הולכת לבוררות.

וישנה דרך שלישית, שכבר החלנו אותה על החקלאים.
אני רואה אותכם כשוויים, עפ"י כל אמת מידה, ולכן נוכל להחיל אותה עליכם -
תציגו כל מה שעולה על דעתכם בפני יו"ר הועדה ותתחייבו, מראש, לקבל את פסיקתו.
כך נחגנו כלפי החקלאים. כך נהיה מוכנים לנהוג גם כלפיכם."

זאת הודעתי על דעתך, שר החקלאות. קיוויתי לקבל
תשובה. לא עזר לי. שמעתי, במשך שלוש שעות, מבול של דברים על אלף ואחד נושאים.
אמרתי להם - "רבותי, לא רק מפני שצריך להאמין לממשלה, אלא מתוך הגיון - מדוע
צריך להיות לממשלה אינטרס, לתת לכם, באמות מידה שונות מאשר לחקלאים? אתם לא
מאמינים לממשלה, בסדר, אל תאמינו לה. אתם לא מאמינים למתי שמואלביץ, בסדר, אל

תאמינו לו, אבל מדוע הוא צריך לתת לכם פחות? למה? איזו סיבה יכולה להיות לכך?
איזו סיבה בעולם יכולה להניע את הממשלה לתת לכם עפ"י אמות מידה שונות? לתת
לחקלאים, באמת מידה אחת ולכם באחרת. מדוע אתם חוששים מפני זה? אני מציע לכם -
אם החקלאים הסכימו לקבל את מר ארליך כפוסק, קבלו אותו כפוסק. אין לו שום סיבה
בעולם לנהוג בכם, במרכיבים זהים, אחרת?"

סגן רה"מ ש. ארליך:

לסגן רה"מ ד. לוי שנכנס באיחור - מנכ"ל משרד
החקלאות ועוזר שר החקלאות, מר שפירא, הוצמנו ע"י שר הבטחון לרדת הבוקר לימית
ומר מאיר בן מאיר מדווח עכשיו על הביקור שם.

מר מ. בן-מאיר:

אמרתי להם: "בדיוק כשם ש-95% מהחקלאים (יש
קבוצה שעדיין מתבדלת), הסכימו לקבל את הפסיקה, אינני רואה שום סיבה שבעולם,
שינהגו כלפיכם אחרת ושלכם תהיה סיבה, להטיל ספק, ששר החקלאות, שהוא יו"ר
הועדה, ינהג בכם באמות מידה שונות, כאשר מדובר במרכיבים זהים."

החישג היחידי שחזרתי איתו - שהבטיחו לי לשקול
את הדברים ולתת תשובה מחר. יותר מזה, במשך שלוש שעות, לא הובטח ולא הושג
דבר. סרבנו באופן הכי ברור והכי חד משמעי, אני ועמיקם, לדון באיזו שהיא שאלה
מטריאלית. אמרנו "לא" ב-א' רבתי. אני לא אלאה אותכם במה שהיה בכל השלוש
שעות, חבל על הזמן.

סגן רה"מ ש. ארליך:

תודה רבה. רבותי, אני מבין, לאחר ששמענו
אינפורמציה מפי מנכ"ל משרד החקלאות, כי לפי אינפורמציה זו, אין לנו במה לדון.
אני מציע, מיד לאחר שנשמע את סגן רה"מ מר לוי, שהועדה תעבור לסעיף השני.
לאחר החלטתנו מלפני 10 ימים, אין לנו מה להוסיף בעניין זה.

השר ד. לוי:

אני מצטער שאיחרתי ולא שמעתי את המבוא של מר
בן-מאיר. השאלה שלי היא - האם שם הועלתה על ידך הצעה כל שהיא, שהיא שונה ממה
שהממשלה קבעה והועדה קבעה.

מר מ. בן-מאיר:

ביקשתי פעמיים, בטלפון, מקול-ישראל, להכחיש את
ההודעה. לא הועלתה על ידי כל הצעה כזו. אתה תשמע אותי מתראיין בקול-ישראל.
אמרתי כי אני מסרב לדון באיזו שהיא שאלה מטריאלית. באתי להציע להם לקבל את
הפרוצדורה של הסיכום שקיבלו על עצמם החקלאים. יש שלוש דרכים, בתאוריה, שאחזור
עליהן בקצרה - האחת, שהממשלה פוסקת באופן חד-צדדי. (אם יחליטו הם לבחור בדרך
הזו. היא תתקבל.). השנייה, שלא תתקבל - הדרך של בוררות. הדגשתי, שהדרך של
בוררות לא תתקבל. השלישית - החקלאים קיבלו על עצמם את מר ארליך כפוסק אחרון,
שקיבלו גם הם את הדרך הזו. יותר לא אמרתי ולא כלום.

השר ד. לוי:

אני רוצה לשאול שוב. אני מצטער - מה פרוש,
שמקבלים את מר ארליך כפוסק אחרון. יש החלטה של ממשלה, שקיבלה משנה תוקף בועדת
השרים. ההחלטה של הועדה מחזקת את החלטת הממשלה, שאין לצוץ ממנה. אם אומרים
"פוסק אחרון", אם הם לא מקבלים את החלטת הממשלה, מה כוונתך לפסיקתו? אז אולי
הועדה היא מיותרת. אני בעד, אם הועדה תתפזר, שמישהו יפסוק. אבל לא יכול
להיות שתהיה ועדה, תהיה החלטת ממשלה ותהיה עוד אפשרות למישהו לפסוק.

סגן רה"מ ש. ארליך:

לא מישהו, אלא ארליך.

השר ד. לוי:

סליחה. אני התחלתי בארליך, אבל לא שמעתי ממך,

האם אכן הסמכת משהו להודיע על כך?

סגן רה"מ ש. ארליך:

בדיונים עם נציגי הועדים של הישובים החקלאיים והמשפטיים שלהם, סוכם, שאני אהיה המחליט בויכוח בינם לבין ההצעות של יו"ר ועדת הביצוע. החלטתי כפי שהחלטתי, ושני הצדדים, כלומר, יו"ר ועדת הביצוע והישובים החקלאיים, קיבלו את ההחלטה שלי. על סמך זה, מאיר בן-מאיר, אמר להם - שילכו לפי אותה שיטה. עכשיו, ה"מישהו הזה", ששמו הוא שמחה ארליך, הוא במקרה גם יו"ר ועדת השרים לענייני הפיצויים למפוני הפתחת והוא לא יחרוג משום החלטה של ועדת השרים ושל הממשלה. אם הוא יצטרך להחליט על חריגה, הוא, קודם כל, יבקש אישור הממשלה או את אישור ועדת השרים. לכן, השאלה שלך, קיבלה, נדמה לי, את התשובה הראויה.

סגן רה"מ ד. לוי:

עם התוספת הזו אני...

סגן רה"מ ש. ארליך:

אתה רגוע?

סגן רה"מ ד. לוי:

מאחר ועברנו כל מיני תהפוכות, לא הייתי רוצה, שהתושבים שם יבינו אחרת ממה שאתה אומר כאן. זה החשש לי.

סגן רה"מ ש. ארליך:

לפני שבועיים, חזרתי ואמרתי להם, בשיחה ישירה, בלשכת ראש הממשלה, בנוכחות מר אלבק, שאין לדבר על חריגה כל שהיא מעקרונות הממשלה. זהו הבסיס ואין אחר.

סגן רה"מ ד. לוי:

במידה ואשאל, אני אחזור על הצהרתך זו. במידה ואשאל, אני חושב, שאני זכאי לחזור על הצהרתך זו.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אתה לא צריך להשאיר לך שום אופציה. אתה תמיד זכאי, רשאי וחפשי.

סגן רה"מ ד. לוי:

אני מביא דברים, בדרך ההוגנת, כפי שצריך להביא.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אמרתי, שאם אצטרך לחרוג, בענייני ימית, ממשחו מהעקרונות הממשלתיים, או ממה שתחליט הועדה הזו, קודם, אני אבוא לוועדה זו. אני מציע, עכשיו, שנעבור לסעיף השני, שהוא בעצם היה הסעיף הראשון, והוא מכתבו של מנכ"ל משרד ראש הממשלה. מתי, בבקשה.

השר י. ארידור:

אם מותר לי להעיר לסדר, בענין זה. לאור הדיווח של בן-מאיר, מה יש כאן לעשות מו"מ עם מתי שמואלביץ? זה כאילו אנו מנהלים מו"מ עם עצמנו.

סגן רה"מ ש. ארליך:

יש פה דברים, שצריך להכריע בהם. כמו למשל - נשות חיילי צבא קבע. אני מציע שנדון בזה. תחליט מה שתחליט, אבל נדון.

השר י. ארידור:

כן, אבל אז אנו מנהלים מו"מ עם עצמנו.

מר מ. שמואלביץ:

בעצם, במכתב או בתזכיר שלי, כלולה גם הצעה של התפטרותי, כך שלמעשה, אני כבר רואה את עצמי מחוץ לעניין. אני רוצה להתייחס למסמך הזה ולהקדים בכמה מילים.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני חושב, שלאור המצב העדכני, ישנו רק דבר אחד, שאתה יכול לדון בו עכשיו - נשות חיילי צבא קבע. לא יותר.

מר מ. שמואלביץ:

אדוני, סגן ראש הממשלה. אני חושב, שלאחר זמן רב, אפשר לקיים גם חילופי אינפורמציה וחילופי דעות על מה שמתרחש שם. אני חושב, שבלי לנסוע לימית, יש לי אולי אינפורמציה יותר חשובה ומדויקת על מה שנעשה שם, וזה יעזור לוועדת השרים להחליט את ההחלטות.

אני רוצה להתייחס לכמה הערכות, שהושמעו בישיבת הממשלה ולומר, שההערכות של המצב לא היו מדויקות. למשל, אין שם אנשים שגוועים ברעב. ובמידה והם גוועים ברעב, זה משונה, כי עומדים לרשותם מליונים, שהם לא באים לקחת אותם. ועד הפעולה, אינו ועד ממתן, שממתן את הקיצונים ועוצר בעדם, אלא זה הועד היוזם, כשסה"כ מדובר ב-3 - 5 אנשים. אם באים לפתור את הבעיה, יש להכיר את המצב.

אני רוצה למסור לוועדת השרים, כי אנשי ימית באים לגמור את ענייניהם על בסיס מסמך העקרונות. ביניהם, כאלה שהם גם חברי ועד. הם

29.12.81

רק מבקשים, שהדיון איתם לא יערך במשרד, אלא באיזה מקום בשקט, בסתר, בבית פרטי, שאיש א ידע.

לפי מיטב הכרתי, אולי עשיתי רושם, שאפשר להאשים אותי, שגם אני שואף לשפיכות דמים. רבותי, אני רוצה לומר לכם, שהמצב הוא בדיוק הפוך. אם הם ירגישו, שיש להם סיכוי, בדרך של אלימות, התנגדות, או איומים, להכניע את הממשלה, תהיה שפיכות דמים גם בימית, גם באופירה ואנחנו לא נגמור גם עם החקלאים. למעשה, זוהי כעת מלחמה לא על סכום של כסף, אלא על עמידה. אני נפגש עם אנשים. דוד לוי מכיר את השם ישראל ניר. ישראל ניר בא וגמר כי הבטחתי לו, שבאלימות לא ישיגו דבר. הוא השתכנע ובא וגמר על בסיס מסמך העקרונות, הוא לא קיבל פרוטה אחת יותר ממה שאישר השמאי, פרט להבטחה, שאם אחרים יקבלו יותר, גם הוא יקבל. אבל הוא בא וגמר.

אותו הדבר, אותה הספריה, שדרשו בשבילה 22 מליון לירות מקדמה, באה ומוכנה לגמור ב-5 מליון לירות, לא כמקדמה, אלא כל הסכום, כי לא מגיע לה יותר.

השר י. ארידור:

5 מליון לירות זו המשכורת שלי לארבע שנים. הסכום לא כל כך קטן.

מר מ. שמואלביץ:

אבל, הרי דרשו בשבילה 22 מליון לירות מקדמה, כי היא נחשבת בעלת עסק. זה לא מגיע לה, אבל היא באה לבקש זאת.

המצב באופירה היום הוא של "סטנד ביי". ואני לא יכול להיות אחראי למה שיקרה באופירה, אחרי שהם שומעים בכלי התקשורת, גם אם זה לא נכון, שיש סיכוי.

לכן אני חוזר ומציע למר בן מאיר - אני משער, שאתה תהיה עכשיו האיש שיטפל בהם - תתנה את זה בכך, שאיש לא יתערב, לא ימסור הודעות ולא יסע לנהל איתם מו"מ. כל מי שנוסע לשם, בשבילם, זו כתובת חדשה, סיכוי חדש, ואז הם סוחבים אחריהם את כל המחנה.

עכשיו, בקשר לדברים שכתבתי. יש לקחת בחשבון, שכתבתי אותם לפני 10 ימים. המצב נמשך עד היום. כיוון שהיתה מעין סטגנציה, לא רציתי שיווצר רושם, שהממשלה לא עושה שום דבר. רציתי לכנס את עורכי הדין שמטפלים בנושא. לפני כן, תאמתי עמדות עם שניים מהם, שמוכנים להודיע היום, שמסמך העקרונות וההצעות של הממשלה הוא הוגן ביותר. אני מקווה, שכך יהיה כיוון ששמעתי בשיוחות פרטיות מעורכי דין כמו אמנון גולדנברג ואחרים, כי ההצעות הללו לא יותר גרועות מאלה של החקלאים.

בכל מקרה, הדבר הזה ימשך. נשאלת רק השאלה, האם זה ימשך בצורה כזו, או שזה ימשך בצורה, שאותו הדבר יקרה גם באופירה ושבסופו של דבר, יבואו החקלאים וידרשו השוואה למה שמקבלים העירוניים, כי הם מקבלים מעל ומעבר לה שמגיע להם. ומי שחושב, שעל-ידי נתינת כסף היום, יגמור את זה יותר מחר, טועה. הוא יגמור את זה יותר מאוחר ובצורה שתשפיל את הממשלה ותאלץ אותה לגמור את זה, בסופו של דבר, רק בכח.

כמובן, יחד עם זאת, צריך לבנות גם איזו שהיא טקטיקה. לשם כך, רציתי לזמן את כל עורכי הדין. כיוון שהם לא רוצים לדבר איתנו, לפחות שהציבור ידע, שאנו יושבים ודנים על זה עם עורכי הדין ועורכי הדין אומרים, שמסמך העקרונות של הממשלה הוא הוגן. לא הייתי גומר עם עורכי הדין שום דבר מעשי, אלא רק אומר להם, ששום שינוי לא יהיה במו"מ. יתכן ובסעיפים מסויימים, אם ישכנעו את ועדת השרים, שיש איזה שהוא אי צדק, יתכן שתהיה איזו שהיא הקלה בסעיף מסויימים, אבל לא ביטול מסמך העקרונות.

סגן רה"מ ש. ארליך:

מי מציע ביטול מסמך העקרונות?

מר מ. שמואלביץ:

הם דורשים את זה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אנו מדברים פה עכשיו. בשביל מה כל הויכוח הזה.

עם מי אתה מתווכח?

מר מ. שמואלביץ:

אני מספר על מה רציתי לדבר עם עורכי הדין.

מר ש. ארליך:

זה לא אקטואלי עכשיו.

מר מ. שמואלביץ:

אינני יודע, יכול להיות שזו הדרך גם היום.

מר ש. ארליך:

אני כן יודע.

מר מ. שמואלביץ:

אני הצעתי, בזמנו, להכיר במחצית מענק ביסוס

לנשות צבא קבע. שר הבטחון היה האיש ששם ווטו על הדבר הזה, אבל אחרי שיחה של

רבע שעה עם נשות צבא קבע, הוא בא לשכנע את השר ארליך ואותי, שבעצם מאוד מוצדק

לתת להן.

כאשר הצעתי את זה, זה היה מותנה ואמרתי, שאם
נוציא מימית 80 משפחות אלה, למעשה, ניתן סיכוי לפינוי מסודר, כי מבין 300
משפחות, זה יותר מחצי.

השר י. ארידור:

ואחרת הן לא יצאו, נשות אנשי צבא קבע?

מר מ. שמואלביץ:

אינני יודע אם הן לא יצאו, אבל אחרת, הן
תעזרנה למה שקורה שם. אני חושב, שבמקרה זה, יש גם הצדקה מסויימת. יש הצדקה
אובייקטיבית, אדוני שר האוצר, הצדקה מסויימת. יש משהו מן הצדק בתביעה שלהן.
אינני רוצה להכנס כרגע לנושא, אם יהיה דיון על הנקודה הזו, אני מוכן להסביר
מדוע אני חושב, שאובייקטיבית, מגיע להן משהו.

הצעתי לקבוע את מועד הפינוי ולשלוח להם הודעות,
ושההודעות תכלולנה שני דברים: תמריץ לפינוי מוקדם על ידי תשלום מענק הביסוס
עד 31 למרץ. ומאידך, התראה, שמי שלא יתפנה, זה יהיה על חשבוננו, זה יפגע בכיסו.
אני מבין, שהוחלט לשלוח ואנו מוציאים את ההודעות האלה. בנוסף לכך, אני גם
אציע לפרסם את ההודעה הזו בעיתונות.

כמו כן הצעתי, בגלל הכרת הקשיים שבהם אני נתקל
יום, יום. ואני רוצה לומר לכם, רבותי, כמי שמטפל בנושא הזה, כי מבחינה
מסויימת, הוא הרבה יותר קשה מאשר במגזר החקלאי, כי פה, כל פרט, הוא כמו מושב.
במגזר החקלאי דנו עם מושב, שייצג 15 - 20 משפחות. פה, כל אחד הוא מושב. היום
ישבנו שלוש שעות בשביל לפתור, לתרך, להסביר בעיות של שני בעלי עסקים באופירה.

כיוון, שהאיש שמטפל בזה צריך להיות מוגבל, אבל אינו יכול להיות קשור וכבול, הצעתי שתנתן לו סמכות, במסגרת התקציב והסכום שהוקצב לפתרון הבעיה, למידה מסויימת של גמישות. פרטתי באילו נקודות, לדעתי, אסור לנו לנהל בכלל מו"מ, כי הדברים מסוכמים וגמורים. כאשר פותחים דברים גמורים, זה פתח לפתיחת כל יתר הדברים. אמרתי, שלא הייתי מסכים לפתיחת או ניהול איזה שהוא מו"מ בענין דיור. לא הייתי מסכים לנהל מו"מ על גובה הפיצוי לשכירים - וזה ציבור גדול מאוד.

סגן רה"מ ש. ארליך:

הרי אנו החלטנו על מה כן, למה לך לעמוד עכשיו על מה לא. יש החלטה ברורה, למה לך למנות את מה לא.

מר מ. שמואלביץ:

אמרתי, שגם אם מנהלים מו"מ, צריכים לדעת על מה מותר ועל מה לא, ועל זה, מי שמנהל מו"מ, צריך לקבל רשות מראש. הוא לא יכול לנהל מו"מ ולומר לצד השני "אין לי מה לומר לך". על דברים מסויימים הוא צריך להגיד "אין לי מה לומר לך". על דברים אחרים, הוא צריך להגיד, כי הוא מוכן לנהל מו"מ, אבל בגבולות מסמך העקרונות.

שני הדברים שעליהם הייתי מוכן לנהל מו"מ.

סגן רה"מ ש. ארליך:

כל זה עכשיו מיותר. אנו נדון בכך, לאחר שנקבל

את מה שהם רוצים.

מר מ. שמואלביץ:

נוסף לבעיה של נשות צבא קבע, יש בעיה נוספת, שבהזדמנות זאת, הייתי מציע לוועדת השרים להחליט בה היום, וזו בעיה דקל. יש בימית אנשים, שעוברים להתיישבות חקלאית. היתה פעם בעיה - למי זה בעצם שייך, האם למשרד החקלאות או משרד אחר. לדעתי, הסעיף היחידי שעומד פה להכרעה הוא בשאלה - האם אנשים שעוברים מהמגזר העירוני למגזר החקלאי, צריכים לקבל את אותו מעמד, שמקבלים אנשים, שעוברים מהמגזר העירוני לחקלאות. הייתי מציע, היום בדיון, לפטוק בדבר הזה. למעשה, זה כל מה שיש לי לומר.

אני רק מבקש לרשום, שאני לא מטפל יותר בנושא.

סגן רה"מ ש. ארליך:

מה זאת אומרת - אתה לא מטפל יותר?

מר מ. שמואלביץ:

אני לא מנהל יותר מו"מ.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אתה לא צריך להודיע על כך. אין שום מו"מ, איש

לא מנהל, אז גם לא אתה.

מר א. סנפירי:

אני אתחיל, דווקא, מהנושא האחרון. בנושא

האחרון, מה שנקבע בעבר, עוד אצל שר האוצר הקודם, מר הורביץ, שכדי לנצל ישוב קיים, שלא היה לו גרעין מיוחד באותו זמן, וכדי לתת למשפחות מימית אפשרות לעבור להתיישבות, יבנו את מושב דקל, אם יהיו, לפחות 40 משפחות בעיר ימית, שיהיו מוכנות לעבור לגור שם, בתנאי שהן מצהירות, שהן יודעות, שהמשלה אינה אחראית

לספק את פרנסתן במקום. זה היה התנאי בסיכום הדברים, שנקבע שם. ואז נאמר גם, שאין כוונה שהממשלה תתן את גורמי היצור לפי אותו תקן משק שהיא נותנת לכל אותם הישובים האחרים שקיימים, אלא לפי תקופת הזמן שהיא תוכל לעשות זאת.

במסמך העקרונות של החקלאים כתוב במפורש - לממשיכים בחקלאות ינתן מענק. לא כתוב בשום מקום, שעירוני העובר לחקלאות, יקבל אותו מענק. זה דבר אחד.

עכשיו, אשר לטעונו האחרים שישנם - הרבה יותר חשובים, במסגרת הכוללת של הדברים שנאמרו ע"י מנכ"ל משרד ראש הממשלה, העקרונות. המסגרת התקציבית היא חשובה מאוד, אבל חשובים ממנה העקרונות, כי שינוי בעקרון קטן, יש לו השלכות גם לגבי מגזרים אחרים. אפשרות של משחק בתוך המסגרת התקציבית, יכולה ליצור השלכות, לגבי גורמים אחרים, בצורה הרבה יותר משמעותית מאשר המסגרת התקציבית. לכן, אני חושב, שאסור לאפשר לחרוג מהעקרונות בשום דבר.

באשר לנשות חיילי צבא קבע - דנו בכך מספר פעמים, גם בוועדה זו. היתה חוות דעת של היועץ המשפטי של משרד הבטחון, שאמרה, שבמידה ונשות חיילי צבא קבע בימית יקבלו פיצוי, כל חייל שהיה אי פעם בסיני, מ-67 ועד היום, יהיה זכאי לפיצויים, או עלול להיות זכאי לפיצויים, לפי איזו שהיא מערכת. לא ראינו חוות דעת משפטית אחרת. אם ישנה חוות דעת משפטית, שאומרת, כי הדבר הזה מוחלט, אפשר בכלל לדון בזה. אינני יודע, האם בכלל צריך לתת להם פיצוי, אבל לפי המצב הנוכחי, בכלל אסור לדון בכך במתכונת הנוכחית.

אין לי ספק, שחייבים לקבוע מועד לפינוי, הן בגלל החוזים והן בגלל כל דבר אחר, כדי שנושא הציפיות יהיה שונה. שידעו, שבתאריך מסויים כולם יתפנו. אני חושב, שצריך לעשות זאת מהר.

אשר לדברים האחרים, כאשר מדובר כאן על שינוי

בתחשיבי הפיצוי...

סגן רה"מ ש. ארליר:

בדברים האחרים לא דנים היום.

השר י. ארידור:

אני רוצה לומר איך אני מבין את המצב. יכול להיות, שאני לא מבין אותו היטב. אני רוצה להתייחס גם לענין החקלאי וגם לענין העירוני. בצד החקלאי, אמנם, אינני יודע מה היתה הפסיקה של סגן ראש הממשלה, אבל כל מה שכלול במסגרת החלטות הממשלה וועדת השרים זה מקובל, וסגן ראש הממשלה מסר הודעה, שזה באותה מסגרת.

מה שקשור למגזר העירוני - אני חוזר לדעתי הקודמת, שאני שמח מאוד לנהל מו"מ עם מתי שמואלביץ, ואני גם מקבל את דעותיו, אבל לא הוא הפרטנר למו"מ. אם היום, נקבל איזו שהיא החלטה מהותית, באיזה שהוא נושא, פרוש הדבר, שאנו בעצם תחת איומים. אפילו אם זו החלטה, שבתנאים אחרים, היינו מקבלים. נניח שאני בעד או נגד עמדה מסויימת שהבעת, אבל, קבלת איזו שהיא החלטה, באיזה שהוא נושא, היום, פרושה, שתחת איומים ואלימות ישבה הועדה ודנה בשינויים של עמדתה. לכן, מלכתחילה, לא מפני שלא מענין לשמוע את דבריו מתי, ולא מפני שאין לי עמדה לגבי המסמך שאתה הגשת, חשבתי, שאין לנו מה לדון בשום הצעה שאתה מעלה. אנו צריכים לנהל מו"מ עם התושבים בימית, עם הנציגים שלהם. כאשר ננהל מו"מ, נקבע את העמדות שלנו. אנו צריכים לנהל מו"מ עם התושבים או עם הנציגים המוסמכים של התושבים בימית, היות והם סרבו להכנס למו"מ, לכשהם יסכימו לנהל מו"מ, נקיים דיון, אילו עמדות אנחנו צריכים להציג במו"מ, על-סמך החלטות הממשלה ועל סמך החלטת ועדת השרים. קודם לזה, אין בכלל על מה לדון.

ישנו סעיף אחד, שלא נוגע לנו. מתי שמואלביץ
אומר, ששני עורכי דין רוצים להודיע, שהם חושבים שההסכם הוא טוב. אם הם רוצים
להודיע, שההסכם הוא טוב, אני לא אפריע להם. אם הם רוצים להודיע שההסכם הוא
טוב, שיודיעו. הרי אף אחד לא סותם להם את הפה. הם יכולים להודיע. איש לא מפריע
להם להודיע.

מר מ. בן-מאיר:

אני רוצה לגעת בנושא אחד בלבד, מבלי להכנס
לדיון על כלל הנושאים. אני מקבל, שאין על מה לדון. הנושא הוא - מתן מענק
התיישבות לאלה שהולכים לחקלאות, גם אם אינם חקלאים. נכון כל מה שאומר סנפירי.
יחד עם זאת, אני ממליץ, שהוועדה תאמר, שכולם שווים בפניה, ואם הממשלה ראתה
צורך לתת בונוס לחקלאי שעובר לחקלאות, איני מציע שהיא תאמר, שאינה נותנת את
אותו הבונוס לעירוני שהולך לחקלאות. זה הכל. מדובר במספר קטן של משפחות.
אין לזה שום משמעות עקרונית לגבי אחרים. זה לא שינוי של שום עקרונות.

השר י. ארידור:

מר בן-מאיר, אתה בן אדם יקר.

מר מ. בן-מאיר:

לא איכפת לי להיות יקר לך, אבל במקרה זה אתה
טועה בי.

אני אומר מפורשות, זה לא יהיה הוגן, מבחינה
ציבורית, מוסרית, שהממשלה תאמר, שמי שחי בשדות והולך להתיישבות, לחקלאות, יקבל
את המענק, ואילו מי שחי בימית והולך לחקלאות, ועוד לחקלאות באזור ספר, בבשור,
לא יקבל. אינני יודע למה? מדובר ב-20 משפחות ובמענק הזה הקטן, אין לזה שום
הצדקה.

סגן רה"מ ד. לוי:

אני חיכיתי לשמוע על בשורה כל שהיא, שהמשלחת הביאה עימה. בעצם אנחנו יושבים, בציפיה לאיזו שהיא תשובה, ודנים על דברים, שאם הם מתפרסמים, פרוש הדבר, שהאלימות משתלמת. איש לא מדבר איתך, איש לא משוחח איתך ענינית, ואתה, אחרי כל מה שקרה, יוצא ונותן ברוחב לב, דברים, שאמור אולי היית לתת, לוא היה מו"מ.

מעבר לכל זה, אינני מבין, איך אנשים יכולים להצית בתיים, יכולים לשים עיר במצור, יכולים ליצור מצב, שתושבים שם פוחדים ואין להם מושיע, יכולים לאיים. סגן ראש הממשלה, ממלא מקום ראש הממשלה, עפ"י מה שפורסם, אינו יכול, בעצם, גם אם הוא רוצה, לבוא לימית. וממשלה יושבת ודנה עם עצמה מה לתת יותר ומה לתת פחות - לדעתי, זו אנרכיה שהיא בושה וחרפה לכל מי שמשתתף בישיבות ממשלה. אני בוש ונכלם, אם הממשלה מקבלת החלטה והחלטה מדברת ברורות על הצורך להכניס סדר ולאכוף את החוק, והדבר הזה נרמס, עומד כסתירת לחי לאשיות השלטון, ואנו עוד יושבים ודנים עם עצמנו.

אני רוצה לדעת - האם יש נסיון כל שהוא להסיר את החרפה הזו? האם נעשה משהו להגן על אנשים שפוחדים, נרתעים ואימה נשמעת מפיהם? או שאנו יושבים כאן, כאילו דבר לא קורה ומשלימים עם המצב הזה? כל אזרח שואל זאת, ואני, כאזרח, שואל את השאלה המהותית הזו.

סגן רה"מ ש. ארליך:

תקבל תשובה. אינני יודע האם היא תספק אותך,

אבל תקבל תשובה.

מר ש. אלבק:

רציתי לגעת בשני דברים שמתי נגע בהם. האחד -
המענק לאלה שהולכים לחקלאות. קודם כל, הקבוצה הזו בכלל לא קשורה לכל עושי
המהומות. הטיפול בהם נמשך כבר שלושה חדשים, אני מטפל בדבר, בכלל במישור אחר.
התנהל מו"מ שקט עם משרד החקלאות, ושם נאמר, ע"י מנכ"ל משרד החקלאות, שהוא לא
רואה שום סיבה בעולם, שלא תהיה אמת מידה זהה למי שהולך לחקלאות, אם הוא הולך
מהכפר או הולך מהעיר. על סמך הדבר הזה, הבטחנו לכל אותן המשפחות מכל הישובים,
שיכולים ללכת לדבר הזה. האנשים האלה לא מעורבים בכל מה שקורה היום בימית. זו
קבוצה אחרת, שקטה. כל המו"מ איתם גם לא צריך לקבל פרסום. התשלום נעצר ברגע
האחרון, כי זה לא עבר אישור בועדת השרים או אישור בצורה אחרת.

מאחר ואני עוסק בזה יום, יום, אני נמצא בלחצים
קשים מאוד. אנשים חותמים ויוצאים בלי שום קשר לדבר. הייתי מאוד ממליץ, כאיש
שעוסק בכך, שלקבוצה הזו, שהיא השקטה ביותר ולא מעורבת בשום דבר, ינתן המענק.
חלק מהאנשים נמצאים באופירה. יש להתייחס אליהם כמי שהולך מן העיר אל הכפר ויש
ניתוב מועדף מהמשלה לצורת התיישובות זו.

הדבר השני, לגבי נשות צבא קבע. אני חושב שאין
שום קשר, ממש אין קשר בין נשות אנשי צבא קבע ואנשי צבא קבע.

(מכאן רשמה ז.ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

אם כל אזרח שם מקבל מענק ביסוס מסוים, אין שום
סיבה בעולם, שאותן הנשים לא תקבלנה אותו דבר, שמקבל כל אזרח ואזרח. אין לזה
שום קשר למי ששרת בסיני, או שרת במקום אחר; ביחוד, שאותם אנשי צבא קבע, שקנו
דירות בימית, הם מקבלים ואילו הנשים שהיו פעילות, מורות, פקידות ולמעשה, יסדו

את המקום, מקבלות רק מענק פיצויים. לדעתי, עזיבת 60 נשים אלה, עם המשפחות, מערערת את כל שיווי המשקל החברתי בימית. אני ממליץ, לתת להן מה שיותר מהר.

מר ע. שפירא:

ברשות הועדה, רק למידע - נשים אלה פנו הבוקר אל מר בן-מאיר ואלי ואמרו לנו מפורשות: אנו רוצות לגמור בשקט, בלי קשר לחברים האחרים היושבים בחדר, כלומר, אנשי העסקים. אני חושב, שהפניה שלהן היתה די כנה וצריך להתחשב בה, מה עוד, שיש חוות דעת של ד"ר ניצה ליבאי, שהיא משפטנית ידועה, למירב ידיעתי, שבנימוקים די מרשימים והגיוניים מצדיקה את התביעה הזאת.

השר י. ארידור:

משפטנית - כן; ידועה - מילא.

פרופ' י. זמיר:

יש לי הערות אחדות. ראשית, לגבי הפגישה עם עורכי הדין, המייצגים את המתישבים. אם הבנתי היטב, פגישה זו נערכה ואינה אמורה להיערך.

מר מ. שמואלביץ:

לא נערכה התכוונתי לערוך אותה. חשבתי ששיבת ועדת השרים תיערך ביום ראשון, לפני שבוע, אז הספקתי להזמין 3 מהם. אך ביטלתי את ההזמנה, כי ידעתי, שבלי ישיבה של ועדת השרים, אין לי מה לדבר אתם.

פרופ' י. זמיר:

כיוון שהפגישה לא נערכה, לי יש ספק, אם ראוי לערוך אותה עכשו. אני חושב, שלעורכי הדין היום אין יפוי כוח מהמתישבים לדון בשמם ולהגיע לסיכום כלשהו.

מר מ. שמואלביץ:

יפוי הכוח שלהם לא מבוטל.

פרופ' י. זמיר:

זה תיאורטי, אך הם לא ירשו לעצמם לא לגמור ענין קטן וגדול, בודאי לא לצאת ולתמוך בעמדת הממשלה כנגד המתישבים. הם עדיין חבים, חובת נאמנות, למתישבים. מקסימום, הם יבואו וישמעו ואני חושב, שפגישה כזאת עשויה להסתיים כפגישה נוספת שנכשלה, או אולי הם יצליחו להוציא משם דברים אלה או אחרים ולהגיד: השגנו משהו. אני גם לא יודע אם זה ראוי ומכובד, כאשר נעשים הדברים שנעשים בימית. הם מסרבים לנהל מו"מ, בלי שבעצם אנו באים עם איזו שהיא בשורה. אם היינו אומרים: אנו מוותרים לכם ומקבלים את עמדתכם, אז יש לכם מה לומר להם.

מר מ. שמואלביץ:

שים לב לתאריך המכתב שלי.

פרופ' י. זמיר:

לכן שאלתי את השאלה שלי. חשבתי, שכבר נפגשת אתם. אני חושב, שמכיוון שלא נפגשת, היום זו אינה שעה מתאימה לפגישה. לגבי נשות צבא קבע - הענין, בשלב מסוים, עבר דרכי, כאשר השאלה הועלתה והיועץ המשפטי למערכת הבטחון כתב אלי. הוא הביע, על דעתו המפורשת של שר הבטחון, התנגדות מפורשת לתשלום המענק לנשות צבא קבע. טעמו היה, שיש בכך תקדים, שלא היה קיים בעבר, ומבחינת מערכת הבטחון הוא קשה ומסוכן לעתיד. כי קשה יהיה להם מאד לאבחן בין הנשים האלה לבין - והוא לא כל כך דיבר על הנשים, שעזבו את סיני לפני שנה, שנתיים או שלש, אלא על כל אותם מקרים, שנשות החיילים מלוות את הבעלים מבסיס לבסיס והולכות אחריהם, מתוך ידיעה, שהן

לא מקבלות עבור זה כל פיצוי.

אני ראיתי את חוות הדעת של ד"ר ניצה ליבאי.

אני, אישית, לא השתכנעתי מחוות הדעת הזאת.

השר י. ארידור:

אתה לא כל כך ידוע.

פרופ' י. זמיר:

אני כתבתי ליו"ר הועדה בענין זה, שהשאלה אינה שאלה משפטית. לא מגיע, כזכות, לנשים אלה, אך גם אי אפשר לומר שאסור לשלם להן. השאלה היא שאלה של מדיניות בטחונית או אחרת ואני הצעתי אז שישמעו את שר הבטחון. בינתיים, שמעו את שר הבטחון והוא חזר בו. עדיין השאלה היא שאלה לוועדת השרים, כענין של מדיניות. מבחינה משפטית, אינני מתנגד לכך, כי הדבר איננו אסור. מתעוררת השאלה, שאותה צריך לשקול היטב, אם רוצים ללכת לקראת הנשים בנושא הזה, אם זוהי השעה הטובה. אם הועדה, למרות המצב היום בימית, הלחץ והצורה שבה יראו הדברים, אומרת: בסדר, מותרים את הויתור הזה, מתעוררת השאלה האם באמת מובטח לנו, שהנשים עוזבות תוך ימים אחדים.

מר ש. אלבק:

כן. יש לי הבטחה.

פרופ' י. זמיר:

דבר אחרון, שאני רוצה לומר בנושא זה - וכמעט אין לי מה לומר לאחר דברי סגן ראש הממשלה, דוד לוי - אני חושב, שקשה יהיה לסיים ישיבה כזאת בלי לומר משהו, בצורה זו או אחרת, באשר לנעשה היום בימית. הממשלה קיבלה החלטה בענין זה פעמיים ונראה שהחלטה, עד כה, אינה מתבצעת בשטח. האלימות חוגגת ואני חושב, שהאזרחים שם עומדים ואינם מאמינים למראה עיניהם.

אולי אפשר לבוא ולומר, שבתנאים האלה...

השר י. ארידור:

מה שאפשר לומר הוא, שמדינת ישראל פינתה את

ימית.

פרופ' י. זמיר:

יכול להיות, שהועדה יכולה לומר, שבמצב הקיים,

עם האלימות, הועדה אינה רוצה להכנס ולדון בגופי הדברים.

סגן רה"מ ש. ארליך:

נדמה לי, שמוסכם על כולנו, שהערב לא נחליט שום

החלטה. לאחר שיש הסכמה על כך, אני מבקש להעיר 3 הערות ל-3 נושאים.

אנו צריכים את הישיבה, כי היא נקראה עפ"י בקשת

מר שמואלביץ והיא נדחתה מסיבות שונות. הישיבה מתקיימת, לאחר שהמשלחת חזרה

מימית, שם היתה עפ"י המלצת שר הבטחון ובקשת "המורדים" (אין לי ביטוי אחר)

ואנו מחכים מחר לתשובתם.

אני רוצה לומר, שמי שחזק יותר, צריך לגלות יותר

סובלנות וסבלנות. הממשלה חזקה יותר - לית מאן דפליג.

סגן רה"מ ד. לוי:

והחוק מתמוטט.

סגן רה"מ ש. ארליך:

הוא עוד לא מתמוטט. בואו לא נעשה דרמטיזציה.

אנו בדעה אחת. חבל שלא היית שלשום בישיבת הממשלה. הממשלה לא צריכה לגלות

חוסר סובלנות עוד יום. החוק לא מתמוטט. אני עוד מתכוון הערב לעשות איזה צעד בכיוון שמירת החוק. אני אומר, שיש אנרכיה, אך החוק עדיין לא התמוטט ולא נתן לו להתמוטט. בעת הצורך, נצטרך לאלץ את מי שמפקד על הבטחון והסדר הציבורי שם, שיבצע את אשר עלינו להחליט. זו הערה אחת וזו גם תשובה לסגן רה"מ, דוד לוי.

הערה שניה, בקשר לנשות צבא הקבע. אני תמים דעים עם כל מה שאמר היועץ המשפטי. זו אינה שאלה משפטית, זו שאלה של מדיניות. אני שמעתי את נשות צבא הקבע, עם הגב' ליבאי. אני השתכנעתי מהטענות של נשות צבא הקבע, ופחות השתכנעתי מהגב' ליבאי. כאשר נצטרך להחליט, אני אציע שנבוא לקראתן. זה פותר בעיה בצורה שקטה, מבלי שזה יוצר תקדימים ובכסף מעט מאד, בלתי משמעותי לחלוטין. הסיווג היחידי שהיה לי, היתה הסתייגות שר הבטחון. כאשר ההסתייגות הוסרה, הדרך חופשית לפתור בעיה זו. מכל הבחינות, הטענות של נשות צבא הקבע צודק.

אותו הדבר ביחס לדקל. כל אנרח שבא לא מן החקלאות לחקלאות, אם צריך לתת לו עידוד, אני בעד זה שהממשלה תעודד אותו, בפרט ממקום שאנו מפנים אותו.

אך כפי שאמרתי, אנו היום לא מחליטים דבר. אני רק הבעתי דעתי, לקראת הישיבה הבאה. נשמע מחר מהן ההצעות ומהן הדרישות.

כיוון שזה כך, אני מציע, כפי שאמרתי בראשית דברי, לא להחליט היום דבר, זו אינה שעה להחלטות, גם לא לגבי נשות צבא הקבע, כדי שלא יהיו פירושים בלתי נכונים לגבי עמדתנו בעניין זה, כאילו שאנו נכנעים.

בינתיים, כבר רמזתי קודם, שאני עומד לעשות עוד איזה צעד הערב, בכיוון של שמירת הסדר והחוק בימית ולפי הצורך, נתכנס בכל רגע שצריך.

אני מניח, שזה יכול להתקבל כסיכום. מה דעת

השרים?

השר י. ארידור:

אני חושב שלדוד אין ידיעה על מה שאמרת לי. אם

הוא ידע מה שאמרת לי, אז הוא יוכל לקבוע עמדה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני מתכוון לומר לו זאת.

גב' ת. פנחסוביץ:

אני מבקשת הנחיות של ועדת השרים, בקשר לחוק,

שהוחלט עליו אתמול ע"י הנהלת הקואליציה. אנחנו מתחילים להכין את החוק והייתי

רוצה לדעת, האם לקבוע אותו לפי מסמכי העקרונות, שקבעה הממשלה והאם להכין אותו

שהוא יחול גם על בתי העסק, גם לגבי בתי מגורים וגם על המיגזר החקלאי.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני מבקש התיחסות לדברי גב' פנחסוביץ. אתם

יודעים, שגם בממשלה הועלתה ההצעה ואתמול, בהנהלת הקואליציה הוחלט על כך. אני,

אישית, מנעתי קבלת החלטה רשמית ע"י הממשלה, אך אמרתי לשר המשפטים אחר כך,

שיכין את הצעת החוק. עכשיו, לאחר שהנהלת הקואליציה החליטה על כך, אני מבין

שהיועץ המשפטי ושר המשפטים מתכוונים להכין את הצעת החוק ואני יכול רק לעודד

זאת. אני בדעה, שזה צריך להיות עפ"י הקריטריונים של הממשלה.

השר י. ארידור:

מי אני, שאתנגד להחלטת הנהלת הקואליציה?

מר מ. בן-מאיר:

יוסי סלע, יו"ר ועד תושבי ימית, מודיע עכשו:

מקבלים את פסיקתו של השר ארליך.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני מביא זאת עכשו לוועדה, להחלטה. אני כאן יכול להודיע דבר אחד. עפ"י הנוהל שהיה עם החקלאים - כשאני אביא זאת בעוד כמה ימים לאישור הוועדה - אני קבעתי לעצמי כלל, שאני לא יכול לחרוג ממסגרת העקרונות והחלטות הממשלה. כידוע, הם ביקשו אז תיקון סעיף בוררות. מנעתי זאת, אעפ"י שהיתה אפשרות לעשות זאת. לא נזדקק לבורר, עם כל הגינונים והמסקנות המטריאליות היקרות מאד.

אני מבקש את אישור הוועדה, שאני יכול להחליט ביניהם ואני מודיע מראש, שאם אני אצטרך להחליט על חריגה, אני לא אעשה זאת בלי אישור מוקדם של ועדה זו, לא דה-פקטו, אלא לפני כן.

השר י. ארידור:

אני רק רציתי לצטט את מה שאמר סנפירי, שאחד העקרונות הקיימים, זה גם הסכומים הכספיים המלווים בהם.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אנו לא מחליטים על דברים ערטילאיים, אלא על כסף. כשאני אומר חריגים, החריגים הם כספיים. אמרתי, שלפני שאחליט, אביא זאת לוועדה. האם זה מקובל?

סגן רה"מ ד. לוי:

אני זקוק לאינפורמציה מה נאמר לתושבים.

סגן רה"מ ש. ארליך:

ע"י מי? ע"י שר, או ע"י מנכ"ל?

סגן רה"מ ד. לוי:

ע"י המשלחת שהיתה שם היום. אני רוצה להיות גם מעודכן וגם בהיר. בתקופה הזו "בלענו כל כך הרבה צפרדעים" ועברנו כל מיני תהפוכות, שאם הדברים לא יהיו ברורים, אנו עלולים לעמוד בפני משבר גדול יותר מזה, שאנו נמצאים היום בעיצומו.

לכן, אם באה הצעה מהמשלחת שהיתה שם, אני רוצה לדעת מהי ההצעה ומה נאמר בדיוק.

מר מ. בן-מאיר:

לא באה הצעה מהמשלחת. אני אומר זאת חד-משמעית. אפילו יותר מזה - אני ביקשתי אותם, שלא יביאו לפני נתונים, כי אינני מקשיב. אמרתי להם: אתם רוצים, תגישו זאת בכתב. אני נותן את הבטחתי באחריות - לא עסקתי בשום נתון ובשום עקרון. אמרתי: (א) אני מבטיחכם שהמשלה, במרכיבים זהים, לא תנהג בכם באופן שונה ממה שהיא נהגה במקבלי פיצויים אחרים. אני אומר: במרכיבים זהים. במדה שישנם מרכיבים לא זהים, כמובן שדברי אינם תופסים.

דבר שני, התהליך שננקט בקבלת ההכרעה במיגזר החקלאי, שלפיו יו"ר ועדת הפיצויים, השר ארליך, האזין לתביעה ופסק על סמך הסכמת המיגזר החקלאי, לקבל את פסיקתו, הוסמכתי על ידו להגיד לכם, שהוא מוכן לנקוט תהליך זה גם אצלכם.

הם ניסו, יותר מ-10 פעמים, להכנס לבעיות המטריאליות ואני סרבתי. לא הצעתי כל הצעה.

נקודה נוספת. הם אמרו לי: החקלאים החלו לקבל מקדמות כבר לפני שנתיים. אנחנו, עד היום, לא קיבלנו דבר. החקלאים כבר הספיקו להכין לעצמם את המקום האלטרנטיבי והספיקו להכין לעצמם את העסק ואילו אנו, לא קיבלנו דבר. אני לא יודע אם זה נכון או לא, אני מצטט. אמרתי להם: אם זה נכון, שהחקלאים קיבלו עד היום סכומי כסף ניכרים מאד, שסייעו להם להסתדר, הרי שאם העניין אתכם יסתדר, יחול עליכם אותו דבר שחל על החקלאים; הווה אומר, אם החקלאים קיבלו מקדמות, בשיעור שמגיע לאחוז ידוע מס"ה הסכום, אין סיבה שינהגו כלפיכם בצורה שונה.

יותר - אני לא עסקתי בשום דבר. אני אומר את הדברים במלוא האחריות. אמרתי דבר אחד ויחיד: מה שחל על שמעון - והשתמשתי בשם "שמעון" - יחול על לוי.

השר י. ארידור:

אני לא מכיר את הפרטים, כי הם משתנים כל שבוע, אך יש מצב, שמיגזר אחד קיבל פלוס במרכיב אחד ומינוס במרכיב שני. בן-מאיר אמר על מרכיבים זהים, תהיה תוצאה זהה. אז יכול להיות מצב, שבו משוויים את הפלוסים, אך לא משוויים את המינוסים וזה יכול לגרום להתמוטטות.

מר מ. בן-מאיר:

אני מודה, שלא עסקתי בזה. יכול להיות, שלו השאלה הוצגה כך, הייתי מתייחס אליה.

השר י. ארידור:

כשאתה מצטט את מה שאמרת להם, הפרשנות שלהם תהיה מה שאני אמרתי עכשו.

מר מ. בן-מאיר:

אני נשאלתי ע"י סגן רה"מ מה אני אמרתי שם
ואמרתי, את מה שאמרתי. יכול להיות שעשיתי שגיאה.

מר ע. שפירא:

כמי שישב ליד בן-מאיר, אני יכול לומר, שהם לא
הבינו שום דבר, זולת דבר אחד - פרוצדורה למו"מ. אמרנו ברורות: מבחינת
התחייבויות עניניות, אנחנו לא מוסמכים, לא לדון ולא להתחייב. הם עצמם אמרו זאת
הבוקר לכלי התקשורת.

השר י. ארידור:

את זה אני מקבל.

מר מ. בן-מאיר:

אם הם ירצו לפרש את דברי, אפשר לעשות הכל.

סגן רה"מ ש. ארליך:

האם אני יכול לסכם, על דעת חברי השרים, שאני
אחליט, בין מתי שמואלביץ לבין תושבי ימית, עפ"י העקרונות של הממשלה? אם אגיע
למסקנה, שיש צורך בחריגה, אנדקק קודם לאישור ועדת השרים. האם זה מקובל?

סגן רה"מ ד. לוי:

אם עפ"י העקרונות, אתה לא צריך את ההחלטה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני מוסיף שני דברים: עפ"י העקרונות ואם אגיע
למסקנה, שאני צריך לחרוג, אנדקק לאישור מוקדם של ועדת השרים. בענין זה, אינני

רוצה לפסוק על דעת עצמי.

סגן רה"מ ד. לוי:

יש החלטת ממשלה, שתזרה וקיבלה אישור.

סגן רה"מ ש. ארליך:

דיברתי על עקרונות הממשלה.

סגן רה"מ ד. לוי:

אז כל חריגה מהחלטת הממשלה צריכה לקבל את אישור

הממשלה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אמרתי את הדברים האלה, על מנת למנוע כל ספק.

הדגשתי, שהפעם אני אבקש אישור מוקדם, אם אגיע למסקנה שאני צריך לחרוג. לא
אבקש אישור לאחר מעשה.

סגן רה"מ ד. לוי:

חשוב מאד שאתה אומר: לא לאחר מעשה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני רוצה לכבול את עצמי.

סגן רה"מ ד. לוי:

אם אתה רוצה לכבול את עצמך, אני אחזק את הקשר.

סגן רה"מ ש. ארליך:

עכשו, לאחר שסיימנו את הישיבה, אני יכול להגיד:

הממשלה מוכיחה את כוחה המוסרי בזה, שהיא עומדת על העקרונות שלה ואינה נכנעת. מאז שהועדה יושבה, לאחר ישיבת הממשלה, לפני 3 שבועות, לא זינו מילימטר אחד.

מר ע. שפירא:

מר ארליך, את ההצעה שהם קיבלו היום, הצעת לפני

3 שבועות. אתה לא זזת, הם זזו וכל העתונאים התנפלו היום עליהם ואמרו: לפני יומיים אמרתם שלא תדברו - מה קרה?

סגן רה"מ ד. לוי:

עמיקם, אני מציע לך לא להתלהב. אני אומר זאת

לך כבעל נסיון.

סגן רה"מ ש. ארליך:

מחר הם ישנו את עמדתם - אני לא אופתע. אני

עדיין לא רואה שזה סופי. לפיכך ביקשתי לכבול את עצמי.

מחליטים:

א. להסמיך את יו"ר ועדת השרים לשמש כפוסק סופי, לגבי תביעות התושבים בימית, וזאת לנוכח הסכמתם של התושבים לחדש המשא ומתן עם הממשלה ולקבל עליהם את ההסדר הנ"ל.

ב. כל נושא, במסגרת המשא ומתן עם התושבים, שיהווה חריגה מן הסכומים וההחלטות שנתקבלו בעבר, יובא להכרעת ועדת השרים.

ע"מ 2 ח"ג 2

מזכירות הממשלה

ש מ ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת ועדת השרים לענייני הפיצויים והסדרי
הפינוי של התושבים בסיני

(אשר הוקמה על-פי החלטה מס. 267 של הממשלה מיום
י"ז בכסלו התשמ"ב - 13.12.1981)

יום א', י"ז בכסלו התשמ"ב - 13.12.1981
(בתום ישיבת הממשלה)

נכחו חברי ועדת השרים: ש. ארליך - יו"ר, י. ארידור,
ד. לוי.

י. זמיר	-	היועץ המשפטי לממשלה
מ. שמואלביץ	-	מנכ"ל משרד ראש-הממשלה
ע. שפירא	-	לשכת סגן ראש הממשלה ושר-
החקלאות
א. זהר	-	מזכיר הוועדה

סדר היום : פר/4. הסדרי הפינוי והפיצויים לתושבים
המפונים מסיני

הסדרי/.

בפרוטוקול זה 5 דפים.

רשמה: צהרי חג

פר/4. הסדרי הפינוי והפיצויים לתושבים המפונים מסיני

סגן רה"מ ש. ארליך:

קודם כל, אני מציע שנחליט, לדחות את הצעות שר
הבטחון, כפי שהוצעו בממשלה.

מר מ. שמואלביץ:

ב-25 במאי נתקיימה ישיבה, בביתו של ראש הממשלה,
בקשר להסכם עם החקלאים. בישיבה זו נתקבלה שורת החלטות, אשר נוגעות למיגזר
החקלאי. אחת ההחלטות היתה בקשר למענק הביטוס ורוח הדברים היתה, שלא יכול
להיות מענק ביטוס שונה במיגזר החקלאי מהמיגזר העירוני. ברוח הדברים האלה,
כאשר סיכמתי את ההסכם עם אופירה, אמרתי להם שאין שום הבדל במענק הביטוס בין
המיגזר החקלאי והמיגזר העירוני. אז, עוד לא הייתי כל כך בעניינים ולא הייתי
מודע לכך שיש הבדל לא רק בסכום ואז, הקטינו את הסכום של החקלאים והשוו אותו
לסכום של העירוניים. לאחר מכן, אך מאוחר מאד, הסתבר לי, שיש הבדל לעומת הסכום
שהיה גבוה יותר אצל החקלאים והורידו אותו לסכום של העירוניים. היה הבדל
בניקוד, כשלחקלאים הוכר איזה שהוא מענק נוסף עבור ותק. אני, לאנשי אופירה
אמרתי, שדבר זה שווה בשני המיגזרים. כאשר הוריתי לחשב את מענק הביטוס לאנשי
אופירה, שיהיה שווה למענק הביטוס לחקלאים, הרי שהודות לסדר הטוב, כאשר באוצר
צריך היה לחתום על השיקים, משהו שם לב לכך ואמר, שההחלטה הפורמלית אומרת כך:
ערך נקודה במיגזר החקלאי יושווה לערך נקודה במיגזר העירוני. חישוב ההצמדה
לערך נקודה כאמור יהיה בהתאם לחישוב ההצמדה לערך נקודה במיגזר העירוני.
כלומר, רוח ההחלטה מדברת רק על השוואת הסכום ולא על הניקוד.

השר י. ארידור:

אני ממילא אינני מסוגל להחליט בלי סנפירי. אני

רוצה שתשב עם סנפירי.

מר מ. שמואלביץ:

למה ביקשתי ישיבה עכשו? כל כי דבר קטן מצית.

השר י. ארידור:

אני לא נבהל מהצתות. תוך יום אני יכול לבדוק

זאת עם סנפירי.

מר מ. שמואלביץ:

אני חושב, שזה לא יהיה הוגן כלפי העירוננים,

לומר שגם מענק הביסוס אינו שווה. זה נוגע למעט אנשים.

פרופ' י. זמיר:

אופירה והעיר ימית - זה אותו דבר. השאלה אם

ילכו בסופו של דבר, בצורה זו או אחרת, לקראת תושבי העיר ימית, הרי כל מה שאתה

נותן עכשו לאופירה, ימית העיר תקבל.

מר מ. שמואלביץ:

לא הכל. שם מדובר על ותק של שנים 1971, 1972,

1973, כשימית עדיין לא היתה קיימת. זו נקודה אחת.

נקודה שניה שאני רוצה להעלות - בכל הכנות, אני

חושב שלא אוכל לנהל את המו"מ ואני רוצה לנמק מדוע.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אמרת זאת לפני כמה ימים. חכה שבועיים. עכשו

לא טוב, מבחינה פסיכולוגית, שתתפטר. לא קיבלתי את התפטרותך גם בלי ההסבר. לא

רצוי אפילו להסביר.

מר מ. שמואלביץ:

זה יקבל צורה כאילו שאני מנהל מלחמה אישית.

סגן רה"מ ש. ארליך:

מה פה קרה? אתה לא צודק. ועדת השרים מתיצבת

מאחוריך, אז למה אתה צריך להתפטר עכשו?

אני רוצה להעלות עוד ענין. הישובים החקלאיים

אומרים, שנציב מס הכנסה מנכה להם מס וזאת, בניגוד להחלטה.

השר י. ארידור:

האמת היא, שזה עוד לא אושר בוועדת הכספים, כי

אני עצרתי זאת. אין טעם לבוא עכשו ולאשר זאת בוועדת הכספים, כל זמן שלא גמרנו את הכל.

סגן רה"מ ש. ארליך:

תגיד לו, שבינתיים לא יוריד מס.

השר י. ארידור:

אגיד לו, שלא יהיה יעיל.

סגן רה"מ ש. ארליך:

זה לא ענין שאתה נותן לו הוראה שלא יוריד. אתה

מכבד החלטת ממשלה.

מחליטים:

א) לדחות את תביעות תושבי העיר ימית כפי שהוצגו על ידי שר הבטחון בישיבת הממשלה, בישיבתה ביום י"ז בכסלו התשמ"ב (13.12.1981).

ב) ועדת השרים קוראת לתושבים בימית לחדש המשא ומתן במסגרות הקיימות ועל פי סיכומים שנתקבלו בעבר.

ג) שר האוצר יברר במשרדו עניין מענק הביסוס בגין ותק למפונים במיגזר העירוני - ויודיע למנהל הכללי של משרד ראש הממשלה את תוצאות הבירור.

ד) לפעול בהתאם להחלטות הממשלה בעניין ניכוי מס הכנסה מהמקדמות המשולמות למפונים במיגזר החקלאי.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

פר/4. הסדרי הפינוי והפיצולים לתושבים המפונים
מסיני

יושב-ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים : השרים י. ארידור, ש. ארליך
וד. לוי; וה"ה מ. שמואלביץ וי. זמיר.

מ ח ל ל י ט י ם :

(א) לדחות את תביעות תושבי העיר ימית כפי
שהוצגו על-ידי שר הבטחון בישיבת הממשלה
בישיבתה ביום י"ז בכסלו התשמ"ב (13.12.1981).

(ב) ועדת השרים קוראת לתושבים בימית לחדש המשא-
ומתן במסגרות הקיימות ועל-פי סיכומים
שנתקבלו בעבר.

(ג) שר האוצר יברר במשרדו ענין מענק הביסוס
בגין ותק למפונים במיגזר העירוני -
ויודיע למנהל הכללי של משרד ראש-הממשלה
את תוצאות הבירור.

(ד) לפעול בהתאם להחלטות הממשלה בענין ניכוי
מס-הכנסה מהמקדמות המשולמות למפונים במיגזר
החקלאי.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

ע"פ 2 חלק 2.

מזכירות הממשלה

סטרטגיה

ש מ ר

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבת ועדת השרים לענין
הפצויים למפונים מסיני

י"ז בתשרי התשמ"ב - 15.10.81

נכחו חברי ועדת השרים: ש. ארליך - יו"ר, י. ארידור, ד. לוי

- מ. בן-מאיר - המנהל הכללי, משרד החקלאות
- מ. שמואלביץ - המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
- ב. אבלין - משרד הבנוי והשכון
- ג. סיטרמן - לשכת שר האוצר
- א. סנפירי - משרד האוצר
- ח. פנחסוביץ - משרד המשפטים
- ע. שפירא - לשכת שר החקלאות

א. זהר - מזכיר הועדה

סדר היום: פר/3 המפונים מאופירה.

בפרוטוקול זה 13 דפים.

כאמ"כ: צ"ל: 13

פר/3 - פיצויים לתושבי אופירה

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת השרים ומבקש ממנכ"ל משרד ראש הממשלה לפתוח. מאחר והדיון שלנו היום הוא אך ורק בנושא זה, שאינו סובל דיחוי, לכן קבענו ישיבה בחול המועד.

מר מ. שמואלביץ:

כאן יש נוסח התיקון בעקרונות הפיצויים, כפי שעובדו ע"י משרד השיכון, שאם הם יאושרו ע"י ועדת השרים, יהיה הסכם חתום וגמור עם תושבי אופירה.

שני השינויים העקרוניים במסמך העקרונות הם: (א) סעיף הבוררות במסמך העקרונות היה מצומצם מאד ולמעשה, מותר היה לאדם ללכת לבוררות רק על קביעות של השמאים, ביחס לסכומים ומדידות. כל האנשים טענו שזה אינו מבטיח להם שווי של עסק חליף וביקשו להרחיב את סעיף הבוררות. לאחר התדיינות עם היועץ המשפטי, יש פה נוסח של סעיף בוררות מתוקן, מוסכם על היועץ המשפטי. (ב) מאחר שבאופירה התושבים גרו בדירות שכורות, הואיל והממשלה לא הסכימה למכור להם את הדירות, היתה הצעה, לפי מסמך העקרונות, שהם יקבלו הלואות ממשרד השיכון, בלתי צמודות, ל-18 שנה. הסכום האחרון, שמשרד השיכון היה מוכן לתת להם, לפני שנה, היה 2.35 מיליון ל"י. את הסכום הזה, במשך השנה, צריך היה לעדכן ולו היו מעדכנים אותו, זה היה מגיע לסכומים כאלה, שהתושבים לא היו יכולים לעמוד בתשלומים שלהם. לכן, בשלב מסוים, אני הצעתי להם, שהסכום יעודכן ל-3 מיליון ל"י ושהתשלום הראשון יהיה כעבור שנה.

התושבים לא רצו לקבל הצעה זו בטענה - שהיום אני

יכול לומר, שהיתה נשמעת לי אוטנטית - שאם הם מגורשים מאופירה, הם אינם רוצים

לסחוב על גבם, במשך 18 שנה, את התשלומים, אפילו אם מדובר בפרוטות ואפילו אם הלואה כזאת היא, למעשה, מענק; ואז אמרתי להם: רבותי, אם זה כנה מצדכם, בואו נניח מדד אחד - וזה מדד של חודש מרס, שהיה 13.7% - ואז אני אסכים להציע לוועדת השרים, שזה יהיה מענק.

החישוב שלי הוא, שבחסכון של 13.7%, ההוצאה המידית של האוצר תהיה פחותה ב-16%-15%. מכיוון שאנו יכולים לעשות חשבון, שבמשך 18 שנה ממילא לא נקבל חזרה יותר מאשר 17%-16%, אני חושב, שזו הצעה טובה. אני גם חושב שיש צדק בטענת התושבים, אשר אומרים: אם אנו עוזבים את אופירה, אנו לא רוצים ללכת לבנק ולזכור, שיש לנו את הטראומה של גירוש מאופירה.

פרט לכך, יש כאן סעיף של מיסוי, אשר יותאם למיסוי המקובל במגזר החקלאי. אינני יודע, בדיוק, במה זה מתבטא.

מר מ. בן-מאיר:

רק על שנת ההכנסה.

מר מ. שמואלביץ:

אצלם העיקר זה הנכסים ולכן יצא להם, אולי,

יותר לשלם.

כיוון שבימית התסיסה היא מעל ומעבר - ישנן שם קבוצות, שאינן רוצות להתחיל לדבר על פחות ממשק קטן במגזר החקלאי - קשה מאד לגמור את העניין בימית ולכן, חשוב מאד שההסכם הזה יאושר בהקדם האפשרי, כדי שיהיה לי נימוק טוב, גם ציבורי, גם ענייני, גם כלפי עורכי הדין, בויכוח עם אנשי ימית.

השר ד. לוי:

אנחנו צריכים לדעת, אחת ולתמיד, למה אנו חותרים. השאלה הזאת, לדעתי, היא המרכזית.

כאשר אני עמדת בפני מצב, שבו למעשה ההסכם היה סגור, גמור וחתום עם התושבים ועם עורכי הדין, בא מיפנה, בגלל פניה - וכל פניה היא משתלמת, אך הבעיה היא שגם שלאחר פניה כזאת הולכים לקראתם, זה אינו הסוף. כלומר, אין סיכום ואין עקרונות, אשר עובדו ע"י אנשים, אשר טרחו ועבדו יומם ולילה ואשר הובא בהם בחשבון לא רק הרגש, אלא גם שבירת מוסכמות. יוצא, שכל הליכה נוספת, אינה מקדמת מאומה.

כל נושא הדיור היה מבוסס על עקרון, שמאחר והדירות הן בשכירות ולרוב האנשים יש דירות...

סגן רה"מ ש. ארליך:

לרוב או לכולם?

השר ד. לוי:

כמעט לכולם. אתה יכול למצוא יחידים, שאין להם ולזה יש מסגרת ממלכתית במשרד השיכון, שתדאג להם.

אנו לקחנו אנשים אלה בקטגוריה של החלשים ביותר במדינה, כאילו הם תושבי מעברה נידחת ונתנו להם את הסיוע המאסיבי הגדול ביותר, שהמדינה יכולה להעניק. יתרה מזו, הם במצב יותר טוב מאשר תושבי מעברה, כי הכל לא צמוד.

היה עקרון אחד, שאותו לא רצינו לשבור - האם אתה
נותן מתנות. אני רוצה לומר, שאם לתת, אז אין יותר טוב ממני לתת. השאלה היא,
אם אנו כאן צמודים לאיזה שהוא קריטריון, או שאנו אומרים לכל אותם האנשים
במשרדי, אשר עבדו עם האוצר ועם המשרדים האחרים, שבעצם אין להם תעסוקה וכל מה
שהם כתבו, איננו שווה.

למה אמרנו, למרות שזה אינו צמוד, שזה לא יהיה
מענק? כי - זה נימוק, שאתה נותן לאדם בעד הדיור. אז אתה נותן לו היום כסף ולא
איכפת לך הדיור. אז בבקשה, בואו נוריד את כל הקריטריונים. גם זה, לדעתי,
מיותר. בואו ניתן לאנשים מענקים ואת זאת ניתן להטיל על אדם, בלי שיהיה מוגבל.

למה אני אומר את כל הדברים האלה? כי זה לא
יצטמצם רק כאן. אני לא רוצה, מתי, שדברי ישמעו, כאילו אני נגד איזו שהיא
פעולה שלך. אני רק רוצה להזהיר, שזה בהחלט יהיה דגם לימית, לגבי אלה שגרים שם
בשכירות.

סגן רה"מ ש. ארליך:

יש בימית כאלה?

מר מ. שמואלביץ:

יש מספר לא גדול - פחות מ-10%.

סגן רה"מ ש. ארליך:

כלומר, כ-40.

השר ד. לוי:

זה לא רק 40. אני כבעל דיור, אם אני רואה שנותנים לאדם, שלא היה בעל רכוש, סכום כזה, אגיד שהזכות שלי, בקשר לרכוש, היא בכלל נפרדת. אז תן לי אותו מענק שנתת, ללא הקשר עם דיור. תן לי את נקודת המוצא, 3-4 מיליון ואח"כ נתדיין על הרכוש.

אגב, כל זה לא מביא אותך לפתרון הבעיה. אני רוצה להזהיר, מנסיוני, שזה לא יהיה סוף פסוק. גמרתי עם אנשי אופירה במשרדי, בהרמת כוסית, בטפיחה על הכתף, בברכה על המוגמר, בהתחייבות שאין להם שום טענה נוספת. לפיכך, הממשלה נראית כפי שנראית. אז שוב מישוהו ילחץ ונדון מחדש. מתי, אני אומר לך, אתה לא תהיה הכתובת האחרונה. מחר, יוטל הדבר על מישוהו אחר, כי אתה לא מספיק גמיש גם בזה ובימית תיראה הקשוח, האכזרי, המנשל, העושק.

לכן, המצב כפי שהוא אינו נורמלי. ככל שהממשלה הולכת לקראת התושבים, היא אינה פותרת דבר.

יש עקרונות ועמדותי היא, שמה שהוסכם יכובד. בלאו הכי, זה אינו פותר את הבעיה, אז למה לי "לשבור" את כל מה שעובד וסוכס, במשך חודשים וישיבות עם עורכי הדין ועם גולדנברג בעצמו, יחד אתי, בשם התושבים?

לכן, רבותי, אני עומד מאחורי מה שסוכס.

השר י. ארידור:

אני רוצה להבדיל בין תנאי ספציפי זה או אחר ובין הגישה העקרונית של שר הבינוי. אם, למשל, נכנסים לתנאי ספציפי זה או אחר, ללא הגישה העקרונית, אז יש מקום לדיון והייתי מביע דעה בנושא. אך ברגע ששר הבינוי מעמיד את הדברים בצורה העקרונית הזאת, אז אני מוכן להצטרף לגישתו העקרונית.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אולי להיפך, שהוא יצטרף לדעתך?

השר י. ארידור:

אני אסביר מדוע. אני מוכן לקבל הנמקה, שזה לא

סוף פסוק. אם זה סוף פסוק, זה דבר אחר.

מה שמטריד אותי זה לא כל כך המסמך, אשר הגיש

מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אלא המסמך שהגיש מנכ"ל משרד החקלאות, בענין אחר.

במסמך זה יש סטיה מהחלטות שקיבלנו בוועדה זו, בחדר זה, לפני כמה שבועות. מה

שמפריע לי, שבכל פעם מתחיל להווצר אצלי הרושם, שאת כינוסי הועדה צריך להכניס

כסעיף תקציבי בתקציב הממשלתי. כלומר, נעשה הערכה כמה כינוסים של הועדה יהיו

ולפי זה נעשה סעיף תקציבי ונחלק את הכסף. פעם אחת, צריך להיות סוף להחלטות.

זו הבעיה שלי. אם יש החלטה קודמת ומאשרים אותה, אז אין צורך בהחלטה חדשה. מה

שמפריע לי, שזה לא סוף פסוק. אנחנו, עוד לא הוכחנו זאת לעצמנו. אז מה יעזור

לי, נניח, אם אחשוב, שאפשר לסדר משהו בענין אופירה ואי אפשר לסדר משהו גם

בענין ימית?

עם הבעיה של אופי הפינוי, נצטרך להתמודד בכל

מקרה. אז אם כבר מתמודדים עם בעיה, בואו נתמודד אתה על בסיס החלטות קיימות.

כך אני רואה את הדרך.

לפיכך, מבחינת הסדר הנכון של הטיפול, אני הייתי

מציע לעבור דוקא לענין השני ואז, אם נחליט, למשל, שאנו לא משנים שום דבר בענין

השני, אז אנחנו עומדים בשני הדברים ביחד ואנשים יצטרכו לקבוע עמדה. כך הייתי

מציע ללכת בנושא הזה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

למה מתכוון שר האוצר?

השר י. ארידור:

אסביר בדיוק. במסמך שהגיש מנכ"ל משרד החקלאות, עמוד 4, סעיף 11, יש - ראשית כל - הרחבת סעיף הבוררות. סיכמנו, שלא תהיה הרחבה של סעיף הבוררות. אנו יודעים מה תהיה התוצאה מהרחבת סעיף הבוררות. אנו יודעים, שגם אם נקבל את הרחבת סעיף הבוררות, התושבים יאמרו שהם אינם מתפנים. סיכמנו על טכניקה, שהיתה מקובלת על שנינו - ודוד אמר מראש שיסכים למה שמקובל על שנינו - שבאמת מיועדת לפינוי, כולל מה שנקרא "מקדמת ראש הממשלה". קשה מאד לשבת ובכל פעם, בין שתי ישיבות, הבעיה היא כאילו איך מגישים הצעות שונות.

אני אומר במפורש, שאני מבדיל באיכות של שתי ההצעות - הצעת מנכ"ל משרד החקלאות והצעת מנכ"ל משרד ראש הממשלה. לדעתי, הצעת מנכ"ל משרד החקלאות נראית לי הרבה יותר חורגת מהצעת מנכ"ל משרד ראש הממשלה. אך בואו נראה את המסקנות לגבי ההצעה הראשונה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני רוצה לפנות אליך ולבקש, שלא לקשור את הענין האחד בשני, כי אני מקוה, שבעוד שבוע נוכל לבוא לוועדה, עם סיכומים על כמעט רוב הישובים החקלאיים. לא הייתי רוצה שנקיים דיון בענין זה, כי עצם הדיון אינו סגור הרמטית וזה יכול להשפיע חמורות על המו"מ, אשר נמצא בשלבי סיום; בשביל זה בלבד, לא רצוי היום לדבר על כך. אני מציע, שנדון בזה כדבר העומד בפני עצמו.

השר י. ארידור:

אז אני הייתי מבקש לצאת לרגע אחד עם שר הבינוי.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אני רוצה להגיד משהו ואח"כ להציע. אני שמעתי את מתי בענין זה, לפני כמה שבועות. אני לא שמעתי את ההנמקה הבסיסית העקרונית של דוד. אם זו הגישה, אין על מה לדבר. אך אני ראיתי זאת לא כענין עקרוני, אלא כדי לגמור ענין. הפיכת הלואה עומדת, בתנאים כאלה, למענק זה רק חסכון לכולנו ומניעת טרדה מהתושבים. ראיתי בזה ענין יותר אנושי, מבחינת הממשלה והאזרח.

מאחר ונתעוררה כאן בעיה ויש בעיה של מנכ"ל משרד החקלאות, אני מציע שהיום לא נחליט ונתייעץ בין שלושתנו.

השר י. ארידור:

אני מקבל זאת.

מר מ. שמואלביץ:

יש לי כמה הערות. אני חושב, שבמסמך זה אין כל סטיה ואם ישנה סטיה, לגבי מה שהוסכם במסמך של משרד השיכון, הרי שהיא לטובת הממשלה. כי אם נתנו לאנשים, לפני שנה, 2.35 מיליון ל"י הלואה, אם נעדין את הסכום להיום, זה יהיה לפחות פי שניים.

השר ד. לוי:

מתי, שלא תהיה לך טעות - הואיל ואתה חוזר על זה פעמיים. אני רוצה להדגיש, שהסכום שהוצע אז, זה לא איזה סכום ששלפנו מהשרוול, אלא זהו סכום, המבוסס על הדרגה הנמוכה ביותר של תכנית סיוע ממלכתית, כלומר, של האנשים החלשים ביותר במדינה; ואם צריך לעשות את ההשוואה להיום, אז היום יקבלו לפי הדרגה הנמוכה ביותר, קרי: 3 מיליון פלוס. זה לפי רובריקה מסוימת.

מר מ. שמואלביץ:

דבר שני, אם הגישה היא שהמסמך הוא הקובע ואין כל שינוי, אז אינני מבין בשביל מה צריך למנות מישוהו, אשר יטפל בזה. במשך שנתיים של הכנת המסמך הזה, אני חושב שלא היו חודשיים, שהמסמך לא תוקן תוך מו"מ עם עורכי הדין ועם ועדי התושבים. הוא תוקן בהתמדה, ואפילו לאחר שאני נכנסתי כבר לתפקיד.

השר י. ארידור:

השאלה אם זה הסוף.

מר מ. שמואלביץ:

הסוף הוא הפינוי ואנשים מודעים לכך, שהם צריכים להתפנות. בפעם הראשונה אנשים אמרו, שאת המענק הזה הם מסכימים לקבל, לאחר הפינוי. כי הייתי למוד נסיון מימית. בימית שילמו לאנשים את ערך הדירה, היום הם התארגנו ואמרו, שלא יעזבו את הדירות, אם לא יוסיפו להם כסף. אמרתי להם, שאני מסכים להפוך זאת למענק, בתנאי שאת המענק יקבלו תוך 7 ימים לאחר הפינוי, בזמן שאת ההלוואות הם היו רשאים לממש בכל עת.

דבר שלישי שקרה - בינתיים פורסם מסמך הפיצויים במגזר החקלאי. אולי אחד המישגים, אשר עשתה הממשלה בענין זה, הוא שנקבעו שתי רשויות. התוצאה היתה, שרשות אחת יותר גמישה ונותנת תנאים יותר טובים, או שנראים יותר טובים, והרשות השניה היא עם יד יותר קמוצה. ההבדלים היום בסכומים הם אסטרונומיים. כאשר אנשים שומעים, ברדיו ובטלוויזיה, שאדם מקבל 40 מיליון ל"י ותמורת אותו משק משלמים 14 מיליון ל"י, דעתם נטרפת והם אומרים: מה אנו גרועים יותר מהאנשים, אשר מעבר לכביש? רק בגלל שלא הלכנו לחקלאות ופתחנו בית קפה לתיירים בימית?

כמובן, שאם אנו רוצים לפנות את האנשים בכוח, אז בבקשה, אפשר לעמוד על זה. אך אם מדברים עם בני אדם, אתה לא יכול להתעלם לגמרי מהנימוקים האלה. ובכל זאת, יש התעלמות גמורה - אין כל השוואה. כאן מדובר, באופן יחסי, על פרוטות, ביחס למה שמקבלים אנשים במיגזר החקלאי והאמינו לי, שהם לא השקיעו יותר. כל הסיפור על 4 שנים - אז כל אחד יודע שזה 4 שנים על עצי פרי, לא על עבודה חקלאית, כי בעבודה חקלאית אתה בשוח בהכנסה, הרבה יותר מאשר בחנות, או בבית קפה שאתה פותח.

אני צריך לדון עם אנשים כאלה על פינוי מרצון - כשכולנו רוצים שזה יהיה בהסכם - אך כאשר מגיעים לגמר כזה, אני צריך לחזור אליהם, כאשר הם מחכים כבר חודש ימים....

השר י. ארידור:

אתה לא צריך עכשו לחזור אליהם.

סגן רה"מ ש. ארליך:

מתי, הרי לא דחינו זאת.

מר מ. שמואלביץ:

אך לא נתקבל אישור והם מחכים לזה. היום או מחר צריכה לבוא לשם משלחת מצרית לבדוק את המקום ולאנשים "יעלה הדם לראש".

השר י. ארידור:

ואם הישיבה לא היתה מתכנסת היום, אלא בעוד 3

ימים?

מר מ. שמואלביץ:

אך הם יודעים, שהועדה מתכנסת היום.

אני רוצה לומר לכם - אם אין כל שינוי, לי אין מה לעשות ולמה שאני אביז את הזמן? אפשר לצרף לכל אחד את מסמך העקרונות ולהגיד לו: לפי זה תבוא לקבל את הפיצוי.

אני יודע, שכאשר מדובר על פיצוי תמורת פינוי, בדרך כלל, ההסכם צריך להיות דו-צדדי. זו אחת הבעיות אצלנו.

אני אומר מראש, שלא אמשיך בשום טיפול, אם לא אדע מראש, שבדברים מסוימים, שאינם מתבטאים בעשרות מיליונים, ואפילו לא במיליונים, אני יכול להיות גמיש. למשל, היה ענין של הערכת ערך מטר מרובע של חנות בימית. באו שמאים וקבעו בין 40 ל-50 אלף ל"י למטר מרובע, צמוד לשנה זו וזו וכו'. חודש לאחר מכן, באיזה שהוא מקרה, מצאו איזה מכרז של "שיכון ופיתוח", שהיה בדיוק בסכום כפול. כאשר אני כבר הייתי בתפקיד, בא משרד השיכון עצמו והוסיף להם עוד 25% והם אינם מסתפקים בזה. אם אני יכול לגמור אתם בהסכם, לפחות עם מרביתם, ולהוסיף להם עוד 10% ואינני רשאי להביא את ההצעה בפני ועדת השרים, אז בשביל מה אני צריך לשבת אתם?

השר ד. לוי:

מתי, אני מצטער מאד, שזה מתקבל כאילו המדובר הוא ב"אתה" ו"אנחנו". יש כאן שיקולים של השלכות ושיקולים איפה סוף פסוק. יש שיקולים, שאם אתה ממוטט עקרון מסוים, האם לאחר מכן, יהיה לך בסיס לקביעת דבר כלשהו; והשיקולים האלה לא באים להקשות עליך, אלא, לדעתי, להקל עליך. הבעיה האמיתית אינה אופירה - ואתה יודע זאת טוב מאד.

מר מ. שמואלביץ:

אך אם זה לא יגמר, אז ניצור בעית אופירה.

השר ד. לוי:

איש לא אמר שלא יגמר. כאן צריך לשבת ולדון

בראש פתוח ובראית ההשלכות. הרי בסופו של דבר, אתה תמשיך לטפל, גם בימית.

מר מ. שמואלביץ:

אך לא יהיה לי מה לטפל, אם אינני יכול להביא

הצעות לפני הועדה.

השר ד. לוי:

אתה שומע מיו"ר הועדה ומשרד האוצר שהם לא דחו

ולא שללו את הצעותיך. אך בגלל כל התהפוכות שקרו, אנו זכאים לבדוק את ההשלכות.

מר מ. שמואלביץ:

התוצאה היא שהם אומרים: אתך אין לנו מה לשבת,

אנחנו רוצים לשבת עם ועדת השרים. אני לא רואה כל הגיון באי אישור ההסכם הזה,

אלא אם כן יש דברים, שהם נעלמים ממני. הם מתחילים את ההסכם, שמקבלים את הסכם

העקרונות, בו בזמן שבימית אמרו: כל זמן שלנגד עינינו אינך מכריז שהסכם

העקרונות בטל ומבוטל, אנחנו לא מדברים אתך. אני זקוק לזה, כדי שאוכל להמשיך

לטפל.

גב' ב. אבלין:

אני רוצה לומר למנכ"ל משרד ראש הממשלה, שלמעשה

הוא לא חוזר בידיים ריקות, שכן את הסעיף של הבוררות המורחבת, לענין העסקים,

שאושר ע"י היועץ המשפטי לממשלה, אתה מגיש להם ואומר: זה כן בסדר. הנקודה האחת

שאינה בסדר היא הפיכת ההלואה למענק; ולענין זה אני רוצה לומר, שאחוז ניכר של תושבי אופירה כבר לקחו את ההלואה. כלומר, האינציאטיבה להשאיר את התשלום לאחר הפינוי, אינה אינציאטיבה כל כך גדולה. רוב רובם לקחו את הכסף, אז הם רק רוצים להפוך זאת למענק.

סגן רה"מ ש. ארליך:

מתי, אני מבין אותך יפה מאד ואיש אינו רוצה להכביד עליך. אנו לא מודיעים להם, דרך מכתב, שאלה הם העקרונות וזהו זה. אך יש שיקול נוסף והבעיה איננה כדי להכביד עליך. אני אמרתי את הדברים בצורה די ברורה. אנו רוצים לקיים את הדיון במשותף. איננו דוחים את הענין. אני רואה זאת בחיוב. אין כוונה למישהו להצר את צעדיך. אני מבקש בזה לסיים את הישיבה.

השר י. ארידור:

אתה מבין שצריך לגמור דברים במכלול?

מר מ. שמואלביץ:

אני רוצה שתבינו דבר אחד. כאשר מדברים עם החקלאים על 3 מיליון ל"י, אז הם אומרים: על זה אין מה לדבר, אלה פרוטות. על גינות שליד הבתים הם רוצים 3 מיליון ל"י, לא על הבתים.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אמרנו לך כבר יותר ממה שהיינו צריכים להגיד לך. אנו נתכנס בעוד מספר ימים ואז נדון בענין החקלאי ובענין זה.

מחליטים:

שלושת השרים, חברי הועדה, יפגשו ויסכמו ביניהם את המשך הטיפול במתישבי אופירה.

עמ' 2 חלק 2

סמל מדינה

מזכירות הממשלה

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבת ועדת השרים לענין
הפצויים למפונים מצפון סיני

(אשר הוקמה בהחלטה מס. 40 של הממשלה מיום 23.8.81)

ז' באלול התשמ"א - 6.9.81

בכחו חברי ועדת השרים: ש. ארליך - יו"ר, י. ארידור, ד. לוי

- מ. בן-מאיר - המנהל הכללי, משרד החקלאות
- מ. שמואלביץ - המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
- ב. אבלין - משרד הננוי והשכון
- ש. אלבק - משרד ראש הממשלה
- י. דקל - הסוכנות היהודית
- מ. דרובלס - הסוכנות היהודית
- א. ספירי - משרד האוצר
- ב. ענר - משרד ראש הממשלה
- א. פוגל - משרד האוצר
- ח. פנחסוביץ - משרד המשפטים
- י. רז - משרד החקלאות
- ע. שפירא - לשכת שר החקלאות

א. זהר - מזכיר הועדה

סדר היום: פר 1/ - המפונים מפתחת רפיח - המגזר החקלאי
פר 2/ - המפונים מימית ומאופירה - המגזר העירוני

בפרוטוקול זה 25 דפים

2-17 ח.א
18-32 ח.א
33-40 ח.א

פר/1. המפונים מפיתחת רפיה - המגזר החקלאי רשמה: סיחקה יפה.

היו"ר ש. ארליך: אני פותח את הישיבה. ישנם שני סעיפים על

סדר-היום:

1. הישובים החקלאיים; 2 הישובים העירוניים.
- אבקש לשמוע את סנכ"ל משרד החקלאות על הסיכום, או הסיכומים אליהם הגיע עם עורכי הדין של המתיישבים, כל עולם או כמעט כולם - על דעתם, כפי שאני מבין. בבקשה.

ס. בן-מאיר: אחרי שניתן פסק-הבוררות, החלה

שוב בעיה של פרשנות שונה - כמעט כצפוי -

של הסעיפים השונים שבתוך מסמך העקרונות.

המתיישבים נפגשו עם שר החקלאות לישיבה ארוכה

וכמעט סוערת והעלו כל חביעותיהם מחדש. שר החקלאות הורה לי לשבת

עם עורכי-הדין שלהם; סתוך מגמה לנסות להגיע לפרשנות מוסכמת.

אני שמח לומר, שדוקא הפרשנות שלי נתקבלה

על דעת עורכי-הדין בעיקר בסעיפים חשובים, שלהערכתי אי-אפשר

בשום פנים ואופן לסטות מהם, גם כאשר החביעה הייתה לסטות מהם,

ואסביר מיד מדוע.

אומר מה הוסכם: הם ביקשו שלא אומר "הוסכם",

כדי שלא יהיה בהסכמה הסכם משפטי; ועל כן - כחבתי שהגענו להבנה

עם סנכ"ל משרד החקלאות, אבל אלה החלט דברים מוסכמים:

1. העקרונות שאושרו על ידי הממשלה ואשר

הפכו עם האישור לחלק בלתי-נפרד מן ההסכם בין הממשלה ובין

המתיישב ייושמו בכל המושבים ויהיו אמת-מידה אחת ללא יוצא מן

הכלל.

2. האומדנים אשר הוגשו לממשלה עם מסמך

העקרונות אינם מהווים חשבון לחילום פיצויים.

לצורך השלום הפיצויים תיערך רשימת סצאי, אשר תחושב אצל כל מתישב
בנפרד.

3. ההחלטה על טפוס המסך כגזרת מקביעת המחלקה

להתישבות. האינסטנציה לערעור על קביעה זו תהא - ראשי המ חלקה

להתישבות או מנכ"ל משרד החקלאות, הכל על פי בחירת המושב.

4. המתישבים מבקשים לקבל הנחה משיעורי הפחת

הנהוגים במשרד החקלאות בטענה, כי קיצור זמן השימוש במתקנים

על ידי פינוי הפיתחה - ימנע מהם את פירות ההנאה הכלכלית מנכסים

שהופחתו כלכלית וטרם השלימו את מלוא הקיים הפיסי שלהם.

5. מקדמות:

משקים מטיפוס "שדה" - 700 אלף שקל למשק;

שאר המשקים - 400 אלף שקל למשק.

מהמקדמות הנ"ל יופחת החוב השוטף של כל חבר

באגודה, נכון ל-31.7.81 ובאישור ברית פיקוח.

תשלום המקדמה מוחנה במתן אפשרות מלאה

לאלתר לצוות הפינוי לעשות עבודתו משטח.

הערה: למתישבים שנבנית להם תשתית לשוב חדש באזור זיקים

והמשתתפים בעלות בסך של עד 200,000 שקל מכפי הפיצויים וכן לרשימת

מתישבי דקלה המבקשים להתישב בצפון הרצועה - לא תינתן מקדמה

רבעית. (מדובר במתישבי נתיב העשרה וחלק ממושב אוגדה וכן

מתישבים ממושב פריאל העוברים לדקל - בהתאם לרשימות החבל או

רשימות הנמצאות במשרד).

אחת הבעיות הקשות ביותר שתעמודנה עתה

בפנינו בנושא פינוי פתחת רפיח החקלאית - תהיה השאלה של

האיזון הבוריזנטלי ולא רק הטיפול הורטיקלי. כל הטבה והסכס,

וכל פשרה שתהיה עם מושב אחד - ספרה את האיזון הבוריזנטלי ועליך

יהיה לזוז עם אותה פשרה עם כל המושבים האחרים.

ההטבה

אם נתת לאחרים - ביטלת את שעשית לראשונים וחוזר חלילה.

וכאן אני בא עם המלצה מפורשת, חד-משמעית:

הטבה איזו שהיא, - בפני אינסטנציה של בורר תיעשה ולא חשוב

בפני מי, אבל בהסכמת אינסטנציה של בורר ולא אינסטנציה

מבצעת, שברגע שהיא מחליטה על הטבה - היא נגדרת לחקדימים.

אני מדגיש זאת, כי יש שם שלושה טיפוסים-משק:

ישנו טיפוס משק של כארבעים דונם ושל עשרים אלף קוב מים

וטיפוס משק בינוני של שלושים דונם ויש חממות כתחליף למים וקרקע

שם ויש טיפוס של עשרים דונם. שם יש יותר חממות - שני דונם

החממה ופחות מים.

חלק מהמושבים החדשים, וכמובן - מדובר במקרה

זה בחלק קטן - חובע ליהנות משני העולמות - גם חממות, גם משק יותר

אינסטנטיבי וגם להכיר בהם כבעלי ארבעים דונם קרקע.

קודם-כל, לגופו של ענין - ההוצאה כאן

תהיה יותר גדולה ולא מוצדקת. אבל אחזור לדוגמא שלי:

ברגע שאגיד בדקלה או במקום אחר, כנתיב העשרה - שיקבלו לפי

ארבעים דונם - יבואו אנשי שדות ויאמרו: אם נתיב העשרה, שם ישנם

30 דונם - יקבל פיצויים לפי 40 דונם - אזי אלה שיש להם ארבעים

דונם למשק - יקבלו בעד חמשים דונם. וזו תיבת-פנדורה, שאי-אפשר

להשחלט עליה.

על כן, קביעת המינהל את טיפוס המשק -

הינה סופית. על זה יכול להיות ערעור בפני אינסטנציה של בורר ולא

אינסטנציה אדמיניסטרטיבית.

אני מרחיב את הדיבור בנושא זה בענין נאות-

סיני. הישוב נאות-סיני טוען: להד"ם - אתי אין כל הסדר על

טיפוס של משק. ותיכנסו אתי לדיון על פיצויים, שלא על פי

העקרונות שחלו על כל יתר הישובים בפיתחה. אם כן - גם לגופו

של ענין - אין לכך הצדקה. אבל יותר מזה: אם ניגש לדון

על נאות-סיני כעל טיפוס חריג - מיד יהיו לנו עשרה כאלה...

אם נעשה חריג אחד - יהיו סיד עשרה חריגים. ואיני מדבר על ענין הכסף בלבד, אלא על דברים שונים אחרים.

השר י. ארידור: מי מציע חריג?

ס. בן-מאיר: דורשים זאת מאתנו ואני מזהיר בפני זה.

כלומר - יש לי כאן אי-הסכמה טוטאלית עם נאות-סיני ופריאל. אני מדגיש זאת. ויותר מזה: רגב אומר, שלא סיכמנו גם על גן הירק. מה שקיבל עבור גן הירק - אינו תשלום סופי, ואני לא הרשיתי לעצמי בענין זה לסטות. והיתה ישיבה שבה סחטו ממני את המספר, אבל בענין נאות-סיני לא הרשיתי להגיע למימדים של דבר כזה, כי אם נטפל בהם כחריג - פירושו שכל העבודה שלנו בפתחה במשך השנתיים האחרונות - היתה כלא היתה. על כן, אני מסליץ מאוד לקבל את סעיף 3, האומר, שיש טיפוס-משק מחייב ויש אינסטנציה בוררת.

לסעיף 4: הסערה היתה כאשר נחברר למתיש-בי עידן, שמה שהוציאו בבוררות אצל השופט אשר - הוכנס חזרה דרך הבוררות - כי אם הסכומים שאני חייב להם צמודים באחוזים - משנת 1979, והחשלומים שהם חייבים לי כמס צמודים - אזי גם הפחת על המבנים ממשיך להחשב מאוגוסט 1979 עד מועד הפינוי. ובשיעורי-פחת - אמרו המתישבים שאין פחת. וזאת, על אף העובדה, שיש סעיף מפורט חד-משמעי, שהפחת יחושב לפי תחשיבי משרד החקלאות. אבהיר את השיקולים של שר החקלאות ושלי: כללית - עומדים אנו כאן במצב שאני לי מיוצרי ואני לי מייצרי. אב כרבה לשלם עתה - נמצא את עצמנו משלמים תחת איום של סחטנות - חשלומים שאינם מגיעים. אם נגרור את גמר-החשבון עד פברואר - אזי תופעל "שיטת הסנדרים". ואז נשלם כל סכום שרק יידרש. למזלנו - ישנה קבוצה, שאני מעריך אותה בשיעור של כארבעים אחוז מכלל המתישבים, שצריכים לפנות לאלתר,

משום שזו בעיה התישבותית/אצלם. הם צריכים להתישב במקום אחר, מחדש, כלומר: יש כאן קבוצה מסויימת (ואני מקווה שמדבר אני בחדר סגור) שיכולה לסייע בידינו להכניס טריז ולהפסיק את המצב של חזית קשיחה, אחידה נגדנו. אני חושב שאם סעיפים 4.3.2.1 מתקבלים על דעתם - ראוי להסמיק את שר החקלאות לבחון בכל זאת אפשרות לנהל אתם מו"מ על השיעור של הפחת ולא על עצם הפחת.

אינני רוצה להבטיח הבטחות ואיני יכול להבטיח הבטחות. אני רוצה מאד, שבתשעה ישובים, המנסיס באמת ובתמים להגיע להסדר ועל עורכי-הדין יכול אני להעיד, שהם רוצים בזה - שאתם נלך לקראת פינוי מסודר. אני ממליץ מאד, שניצור היום מצב, שהעניין הכספי לא יהווה יותר מכשול לפינוי ואם יש מכשולים אחרים - מוטב שיתגלו לממשלה לאלתר, ולא במועד, שבו הדברים יהיו הרבה יותר מסובכים.

לכן, אם סעיפים 4.3.2.1 - מתקבלים - אני ממליץ, שבמידה והם העלו את התביעה על עשרה מיליון לירות מקדמה נוספת - על סמך הבטחת ראש-הממשלה - השר י. ארידור: סליחה, הבטחת ראש-הממשלה היתה מסוייגת תמיד, ואם מותר לי לומר בפורום זה, כמו בפורום אחר, - הרי כאשר ראש-הממשלה מבטיח - הוא תמיד מסייג זאת ולא קרה שלא יאמר: "כפוף להתייעצות עם שר האוצר". וגם בקשר להבטחה זו של עשרה מיליון - הוא אמר להם והודיע להם מפורשות, שזה כפוף להתייעצות עם שר האוצר. אך הם לוקחים רק את מחצית הדברים. הם מסתמכים על החלק הראשון בלבד, אבל ראש-הממשלה אמר בפירוש את שני החלקים גם יחד.

מ. בן-מאיר: אדגיש הדקשה חד-משמעית, שאם הייתי מדבר על בסיס רגשותי - הייתי אומר שלא לזוז באגורה שחוקה אחת, ולא לתת מאום, אלא לנהוג ביד קשוחה.

השר י. ארידור: תסתמך על הרגשות שלך וההגיון שלי.

מ. בן-מאיר: בשביל זה אתה מקבל את ההחלטות הפוליטיות. נדמה לי, שאנו

עולים כאן על דרך מסויימת, ואני כובש כאן

את רגשותי וכופף אותם לאיזו מציאות של התקדמות, וזאת לפחות כדי שהממשלה תלך,

כאן - בנושאים לא מהותיים - לקראתם.

המצעה המובאת כאן, אם תסיים בזה, מתחילה את תהליך הפינוי

בלי יסורים מיותרים, לפחות. יכול להיות שאני טועה. אני רוצה להתנבא על כך. איש

לא יתבע אותי לדין - אם מביע אני תקווה, ואחר-כך היא תתבדה. מכל מקום - צריך

להתחיל לנסות, והגיעה השעה לעשות נסיון, ולא להשאיר את הדברים פתוחים.

יש מתישבים שמוכנים לפתרון של הפיצוי ושלא יהיה ספק בכך.

מאה וחמשים מתישבים נתנו לנו לעשות אף רישום המצאי והשמאות שלו. לא אמרתי,

שהסכימו לזה, אבל נתנו לעשות את המלאכה, כלומר: להיכנס למשק ולעשות זאת.

על כך, אני ממליץ המלצה זו.

יש כאן, אם שמתם-לב - כוכב והערה לצדו: למתישבים שנבנה

להם חשתי לשוב חדש באזור זיקים והמשתתפים בעלות בסך של עד 200,000 שקל מכספי

הפיצויים וכן לרשימת מתישבי דקלה, המבקשים להתיישב בצפון הרצועה - לא תינתן

מקדמה רביעית?

וזאת, משום שאנו מכינים להם את החשתי.

יש כאן דוגמא לצורת עשיית החשבון, וזה נעשה ללא הפרעת

המתישבים. החשבון מפורט מאד ונעשתה כאן עבודה מסודרת ורבה ביותר.

אינני מציע, שהממשלה תפצה את הפתחה ללא רשימות מדויקות מאד - בעד מה שלמה כסף.

כי זו עבודה רבה ולמען הסדר והביקורת הטובה - אני מציע שהממשלה תעשה זאת כך.

חשך י. ארידור: בסדר.

אומר מה גישתי, אם כי לא שמעתי את דעת העוזרים שלי, אבל

אצטרף ודאי למה שהם אומרים.

גישתי הכללית, שלפי הערכתי - צריך להמשיך בהליכים בצורה,

שהגענו אליה עד עתה, ללא שום מהלך כספי נוסף. אנו הלכנו לכל הגבולות האפשריים

ולא הייתי עושה ברגע זה שום מהלך כספי נוסף. אם אדם מתפנה וצריך לתת לו מה שסוכם

לפי העקרונות עד היום - צריך לשלם לו זאת. שום דבר נוסף לא צריך לתת ואינני תולה

שום תקווה בכך, שנעביר על ידי כך את הפינוי בשקט, אם אמנם נעשה אילו שהם צעדים

נוספים בכיוון זה.

אם נעביר את הפינוי בשקט לגבי קבוצה אחת - אזילא נעשה

זאת לגבי קבוצה שניה. בשום מחיר לא נקנה את השקט של הפינוי. הקבוצה המוכנה

להתפנות בשקט - תעשה זאת במחיר שהממשלה התחייבה עליו וזה עובר את כל גבולות

הסבירות, בעיקר כאשר מגלגלים את העיניים לשמים ומדברים על סחבת מצד הממשלה, כאשר

למעשה - אין סחבת; אך היות והיום אני בטוח שעדיין לא יצטוו אותי בכלי התקשורת -

לכן, אני יכול לומר, שיש מידה רבה של סחטנות בדברים אלה. אבל אני יכול להיות שקט,

באשר להדלפה של דברי - בכמה מהדברים ולא אצל כולם.

ועתה - קיימת סכנה שכבר יצטוו כן, כי נמסר לי שבית

המשפט המחוזי נתן צו נגד אגודת העתונאים בירושלים, ואסר עליהם להחרים את שר

האוצר. זה צו זמני שניתן על ידי השופט חריש - עקב בקשת שלום ירקוני, עורך העתון

הכלכלי "שער". לכן - ניתן יהיה כבר להדליף אותי... וישנה עתה טכנה של הדפלה של

דברי..

התמישבים זכו גם בעניין ההצמדה והבוררות. לדעתי - לא

צריכים היו לזכות. אבל אי-אפשר ויש גבול לכל דבר. אנו מקצצים היום בתקציב

של בטחון המדינה, ואני רוצה שהדבר יהיה ברור. איני יודע אם אני יכול לומר זאת,

אבל כתבתי פתק לסגן ראש-הממשלה בעניין זה ואינני יכול לומר את הדברים בפורום

זה. אך הפתק הזה דן בכך, שבזמנו לא ידעתי את כל הפרטים וחובתנו לא להוציא כספים,

רק מפני שזה נוח לממשלה להוציא.

אינני מציע שנזוז באיזו צורה שהיא ממה שסיכמנו. סיכמנו

ואני מקבל על עצמי לקיים במלואו את אשר אמנם סיכמנו, אך לא יותר מזה.

היו"ר ש. ארליך:

האם מקדמה היא חריגה?

השר י. ארידור:

לא. זו אינה חריגה. על מקדמה צריך לדון לפי שיקול עניני -

כמה צריך ומתי צריך לתת. איש לא חלק וגם אז הוטכם על

מקדמה מוסכמת. צריך לבדוק זאת ענינית. אבל הנחה - זו חריגה.

עצם הבוררות מגבילה את שיעורי הבטחון למקדמה.

מ. בן-מאיר:

אני רוצה שיהיה ברור לראשי המחלקה להתישבות: אני רוצה

השר י. ארידור:

להשיג כסף להתישבות. אני חושב, שבתחומים שנתנו למתישב

בסיני, או נותנים למתישבים אלה - אפשר היה להקים או לחזק מאות התנחלויות.

אני רוצה שיהיה ברור, שכל אגורה שמוסיפים אנו שם - יורדת במקום אחר, ולצערי

הרב, זו המציאות ואמרתי את הדברים האלה לשר החקלאות ^{הקודם} ואני רוצה שזה

יהיה ברור.

אתה מתנגד לסעיף 4?

היו"ר ש. ארליך:

אני מסתייג ממנו ומפנה תשומת-לב החברים לסעיף 3. היות

השר י. ארידור:

ואינני מתנגד לבוררות על ידי ראש מחלקת ההתישבות, או מנכ"ל

משרד החקלאות - לגבי טיב המשק - אני רוצה שיהיה ברור, שכל אגורה שתתווסף שם - תרד

במקום אחר, לצערי הגדול. ואמנם, ניסיתי לסייע ועשיתי משהו להתישבות יהודית ביו"ש,

מיד עם כניסתי לתפקיד. הסכומים שעליהם נאבקתי היו כאין וכאפס לעומת הסכומים

שהתחייבנו עליהם בעניין הפיצויים.

אני רוצה שיהיה ברור, שמידת פיצויים זו פוגעת בסכומים

שעומדים לרשות יו"ש, שאני חושב שזה דבר חיוני מאד למדינת-ישראל.

אלה דברי לגבי סעיף 3.

אשר לסעיף 4 - אני מתנגד.

אשר לסעיף 5 - המקדמות: כאן אני אומר, - אך אבקש סליחתכם -

כי כאן ידבר מר סנפירי.

בעניין זה אבקש שתחכו.

א. סנפירי:

בסעיף 5 - האם יש לנו טעות בידיעת העובדות? - לא הספקתי

השר י. ארידור:

לראותו ולא סיכמנו בינינו, אבל בסעיף זה אני מוכן לבצע את

הדברים בהתאם להחלטות הקודמות, כפי שנקבעו ובהתאם לענין. אם יש דברים שאני טועה

בהם עובדתית - אשמח אם יתקנו אותי. בזה סיימתי.

6.9.81

מתי דרובלס:

למען האמת - מצבי לא קל כאן. אני אולי המיילד של חלק

מהישובים היושבים היום באזור זה. יחזו עם זאת - איני שלם

עם הדברים הנעשים שם כיום, כלפי הפינני וההתנהגות של חלק מהמתישבים.

הדברים המתרחשים שם - גובלים בפשע, בפלילים. אתן דוגמאות

אחדות.

אנו יודעים, שרוצים לערוך סקר של אדמת מטעים, ומבחינת

העונה, מותר להעביר זאת רק בתקופה מסוימת ואחרי כן - הכל הולך לאיבוד.

והנה, המתישבים אינם נותנים לנו לערוך סקר, כדי לדעת מה יש והיכן. וכי נשמע

כדבר הזה? איני מקנא באנשים המנהלים את המו"מ אתם, אבל בכל פעם - הם מעלים תביעות

חדשות ולאחר שהענין מוסדר - מתברר שאין זה בכלל סוף-פטוק.

לכן, באיזה מקום צריך להתחיל בתהליך, כי אני חושב, שכאן

צריך להתפנות לכך, ואמנם ביקשתי מהמנכ"ל החדש, מר דקל, שיתפנה אלי כדי שאפשר

יהיה להגיע לפינני, בלי שנגיע למצב שיהיו שם גרוטאות בלבד.

אפשר יהיה לעשות זאת בפרק זמן מסויים ובדרך זו - לשמור על

רכוש שערכו רב.

על כן, צריך לדעת איך ולפי מה לפעול.

ב. איני יודע מה הקריטריונים שנקבעו למשק גדול וקטן. אני

יודע - איך עלו המתישבים ובאותה מידה, שאנשים נולדים באותה צורה, כך מתישבים שם

באותה צורה.

יש שלושה טיפוסים של ישובים.

מ. בן-מאיר:

אם יש אנשים שהשקיעו מכספם - יש לנו מחויבות כלפיהם. אבל

מתי דרובלס:

אם במקום אחד עלה משק שתכננוהו לארבעים דונם ואחר - לשלושים דונם - אזי לדעתנו -

הם שווים; כאן כתוב, במסמך הזה, שראשי המחלקה יהיו הבוררים. אבקש לשחרר אותי

מתפקיד זה.

ישנה החלטת מינהל התכנון, שאתה שותף לה, שיש משק בן ששים

מ. בן-מאיר:

דונם ומשק בן ארבעים דונם ומשקים שונים אחרים. בפתחה יש

שלושה טיפוסים משק. ישנו משק שדה, משק חממות קטן ומשק חממות גדול. ועתה, חלק מאנשי משק החממות אומרים, שגם הם משקי חממות ויחד עם זאת - משקי-שדה. לכן, זו תביעה ולא יותר מזה.

מ. דרובלס:

מינהל התכנון צריך לתכנן כך, שכל מתישב ימצא את קיומו בכבוד. אם אין לו מים - מוסיפים לו קרקע וגומר. בפתחה היו שלושה טיפוסים-משק. טיפוס של שדות - היה משק של שדה; לאחר מכן היה הטיפוס האינטנסיבי. כאשר הגענו לנאות-סיני - זה היה משק אינטנסיבי לגמרי, כי אין שם כמעט אדמה. אבל אחר שנתנו ארבעים דונם קרקע - לא נתנו לאותו משק חממות ובסך הכל - מאותם ארבעים דונם - החישוב היה, שתהיה הכנסה כזאת/וכזאת למשפחה. כאשר דובר על טיפוס משק שונה ודובר על שני דונם - צריך היה להיבנות המשק כך, שתהיה לו הכנסה שווה משני דונם בתי-זכוכית. לא תמיד הם הבינו מה צריך לתת. ולא אכנס עתה לשאלת התכנון והמציאות כפי שהיתה.

יהודי שהיה לו משק של חממות מלא - צריך היה לקבל הכנסה דומה לשל יהודי שקיבל ארבעים דונם קרקע, במשק פתוח. כאשר באים להתחשבן - הרי לאחד נתנו הון במקום קרקע ולשני - את ההיפך מזה.

לכן, לדעתי - כל המתישבים שווים. כל אלה שהשקיעו מכספם - להם מגיע בגין ההשקעה הכספית שלהם. לכן, לצורך זה צריך לקבוע מדד אחיד, כי אחרת לא נצא מזה אף פעם. אם נגיד שמחשבים אנו את המשקים הבינוניים והקטנים כמשקים גדולים - אזי בעלי המשקים הגדולים יאמרו, שעתה רוצים הם יותר...

לסיכום: אם ישנה החלטת ממשלה - איני יודע על כך וכיצד

נקבע ענין פירוק הדברים.

היו"ר ש. ארליך: ישנה החלטת-ממשלה, ואמסור לך על כך, אם תרשה לי.

הממשלה סיכמה בשבוע שעבר, שכל מה שמותר לנו להוריד - יש

להוריד, בהתאם למידת הזמן העומד לרשותנו.

מ. דרובלס:

מה שאפשרי.

היו"ר ש. ארליך:

אם ישנם 600 בחים ונספיק להוריד 400 בלבד - נוריד אותם

400 בחים.

מ. דרובלס:

יש לי דעה אחרת כלפי אמצעי הייצור, שאפשר לנצל אותם

וכלפי הבתים.

כלפי כל אמצעי הייצור - יש לנו לוח-זמנים וניתן לבצע

העברה.

המשך הישיבה ל. דרוקר.

(עד כאן רשמה מ.י. מכאן ל.ד.)

מר מ. דרובלס : לגבי כל אמצעי היצור, אדוני היו"ר, לנו יש לוח לגבי פרק הזמן בו אפשר לפעול. זה עדיין לא מאוחר. אנו בהחלט יכולים לבצע העברת כל הציוד, שהוא שווה הרבה מאוד כסף. כך שיהיה שימושי במקומות החדשים, שלשם נעביר אותו. מדובר בציוד כגון: חממות, בתי אריזה, וכו'.

לגבי הבתים, אם תרצו לשמוע אח"כ, המנכ"ל יסביר את הפרטים הטכניים בפרוט. אבל אם יוטל על החטיבה, היא ערוכה ויכולה בהחלט לבצע את העבודה הזו, אני חושב, על הצד הטוב ביותר.

מר א. סנפירי: אין ספק, שאסד לממשלה, היום, לסגת משום נקודה שסוכמה עד כה, ולכן, אסור גם לעשות שום שינויים בנושא הפרט.

דבר שני, כל נסיגה שתהיה היום, תתפרש על ידם כחולשה, ותגרזם לכך שהם ימשיכו בלחצים כדי שבסופו של דבר יגיעו לטנדרים שהתכוונו אליהם. לכן, כמעט ואין ספק שיהיה עימות עם המתיישבים. עדיף שהעימות הזה יעשה, עד כמה שאפשר, רחוק מתאריך הפינוי, ממה שהוא יעשה קרוב לתאריך הפינוי. עדיף שהוא יעשה אפילו בימים הקרובים ביותר. כיוון שנאמר שנקבע תאריך פינוי לתחילת דצמבר 1981, והממשלה החליטה על כך, אנו מציעים שיקבע לוח זמנים סופי לסיכום עם כל ישוב וישוב עד ל-15 נובמבר 1981, כלומר, תוך חדשיים. כל ישוב שיתפנה, יקבל את סכום הכסף הסופי שמגיע לו, ויעזוב את המקום בצורה כזו, שיאפשר

6.9.81

מר א. סנפירי

לעשות פינוי כלכלי עד כמה שאפשר. לפחות לפנות את רוב
הציוד והדברים שניתן להעביר בצורה הכלכלית ביותר.

כלומר, אתה מציע, במקום מקדמות,
לשלם להם עד ה-15 בנובמבר את

סגן רה"מ ש. ארליך:

כל הכסף.

לפנות אותם ולגמור איתם עד התחלת
דצמבר.

מר א. סנפירי:

מתי יתנו להם את הכסף?

סגן רה"מ ש. ארליך:

עם פינוי הישוב. כאשר ישוב מתפנה,
לסגור איתו את הכל.

מר א. סנפירי:

הייתי רוצה להתייחס רק למקדמות.

מר דקל:

שום סעיף אחר לא נוגע לי. אם
הנושא של המקדמות, כפי שאומר פה מנכ"ל משרד החקלאות, יבטיח
את האפשרות להתחיל לפנות ציוד, מבחינה מקצועית בלבד אני
ממליץ לקבל את זה. כי אנו צריכים את כל הזמן הדרוש כדי לבצע
את הפינוי הפיזי של המתקנים. אני תומך בהצעת בן מאיר ולא
בהצעת סנפירי.

בשלב זה, כיוון שמדובר פה בישובים

מר מ. שמואלביץ:

חקלאיים, רציתי להתייחס לענין

של החלטת הממשלה להעביר את הבתים והציוד מצפון סיני. אם

6.9.81

מר מ. שמואלביץ

אם אנו רוצים, באמת, להעביר את הבתים והציוד, הפיננסי חייב להגמר בראשית דצמבר ולא באפריל. זו ההערה היחידה שיש לי להעיר בשלב זה. כשנגיע לשאלה של הפיצויים לימית ואופירה, אני אציג את הבעיה. אבל, אם לא היה עד עכשיו תאום - ואני חושב שזה היה משגה גדול - בין המגזר החקלאי והמגזר העירוני, חייב להיות עכשיו תאום לצורך פיננסי.

אני אינני במעמד, שאני יכול

מר מ. בן-מאיר:

להציע לממשלה, להתחיל או לא

להתחיל היום בפיננסי בכח. אני חושב שהשאלה היא שאלה ציבורית מובהקת, ואני חושב שהממשלה תעשה שגיאה אם היא תחליט על זה מיני וביי. אני רוצה לומר דבר אחד - הממשלה, למזלנו לא התנסתה, והלוואי ולא תתנסה אף פעם בפיננסי. זה ענין קשה מאין כמוהו. אם העמידה הקשיחה של עכשיו, תלווה אחרי לחץ ציבורי כזה או אחר, או פוליטי, בנסיגה נוספת מהעמדה הנוכחית, המחיר שהממשלה תשלם, מכל בחינה, גם הכספית וגם הציבורית, יהיה כבד יותר.

אני אומר מפורשות - להוציא

ענין הפחת, אין בהצעתי נסיגה משום סעיף. וכל הסעיפים האחרים הם כבדי משקל, מבחינה כספית, לא פחות מסעיף הפחת - והסברתי את הענין ההוריוזונטאלי.

עכשיו, בענין הפחת מופנית בקשה.

לא נאמר פה שום דבר מה תהיה מהות ההחלטה של שר החקלאות אחרי שהוא ידון בבקשה הזו. הוא יכול להחליט לתת הנחה מזערה. הוא יכול להחליט לתת הנחה ככל שיעלה על דעתו. זה איננו נושא להסכם, זה נושא שבו מופנית בקשה לשר החקלאות, והוא

מוסמך

6.9.81

מר מ. בן-מאיר

מוסמך להחליט, אם יסמיכו אותו.

אני חוזר ואומר - אם הממשלה

רוצה לדעת, אם אכן תהיה התנגדות לפינוי, היא צריכה לתת עכשיו את האפשרות להתפנות - ואני מציע, עדיין לא בכח, בניגוד למה שאמר סנפירי. כי היום, להכנס לעשות את יתר השומות, להכנס להתחשבן, פרושו כבר היום להכנס בכח. אני אומר דברים במלוא האחריות. שמעתם את מתי דרובלס - לא נותנים להכנס לעשות סקר מטעים. אז יכול להיות שצודקים הסקפטים שאומרים - הם לא יזוזו משם עד שלא יכסו אותם בזהב. ההצעה שלי אינה מוסיפה תוספת כסף, אלא היא מבחן, האם, ראשית, מתכוונים לזוז משם? ו-שנית, כל הפתחה היא מקשה אחת? ורבותי, אני מרשה לעצמי להעריך שהפיתחה איננה מקשה אחת. אני מעריך שכ-30%-40% מהמתיישבים, צריכים, מסיבות אישיות שלהם, לזוז עכשיו. אל תשכחו שהעונה האחרונה, מבחינה חקלאית, במקרה הטוב ביותר היא עונה פגומה, אם לא פחות מזה. אז אם בכל הסעיפים אנו לא זזים, ובענין הפחת, מסמיכים את שר החקלאות לשמוע את בקשתם להנחה משעורי הפחת - כי במסמך העקרונות לא נקבע המספר 7%, אני לא חושב שזו תהיה החלטה בלתי נבונה.

מכל מקום, אחרי שהם לא יסכימו לדבר הזה, העילה לבוא באמצעים אחרים תהיה, מכל בחינה, גם ציבורית, גם פוליטית, הרבה יותר מוצקה ויותר נוחה לממשלה - ועדיין לא נגיע לזה. לכן, אני מאוד ממליץ לקבל את הדברים כפי שהם ישנם כאן.

6.9.81

השר ד. לוי :

אנו צריכים לראות את הבעיה

הזו לאור הנסיון ולאור ההסכמים

וההסדרים שהיו. שום הסדר, שום הסכם, לא עמד במבחן. כל הליכה לקראת הפכה להיות, במקום גג, לרצפה. אני חושב, שלממשלה אסור ללכת לנסיונות נוספים, שבסופם תהיה אווירה מעבר לכל פרפורציה, ובסופו של דבר, אם אני שוקל את דברי ומנסה להיות זהיר, הממשלה תעשה מעצמה צחוק. עד כדי כך. לכן, גם מתוך הפקת לקחים - גם אם הולכים לקראת מקדמה כל שהיא, הדבר חייב להיות מותנה בהתחייבות להעדר תביעות כל שהן בעתיד, על המוסכם שהוסכם.

עכשיו, אני מאוד, מאוד חרד.

וממה אני חרד. אנו בעצם עומדים כעניים בפתח. לדעתי, ואני לא שיניתי אותה - אני חושב שהממשלה הלכה מעל ומעבר לפני משורת הדין, אך היא מוצגת כגוף הבא לנשל אנשים מרכושם, שאם נמדוד אותו, הוא אפילו לא ב-10% רכוש של מישהו, אלא כולו ציבורי. לכן, אני מציע להפסיק כל דיון. כי אם לא תהיה התחייבות כתובה, אחרונה ומוחלטת, תופסת מבחינה משפטית, אין ללכת לשום נסיון נוסף. כי מה קורה? הרי אומרים לנו מראש, שבלאו - הכי, יתנגדו בכח. אנשים יקבלו סכומים, יתבססו במקום אחר ויבואו לכאן לעשות את המאבקים עם הממשלה. אלה לא יהיו רק אלה שלא הסכימו לקבל, אלא גם אלה שקיבלו, ילכו שוב למאבק עם הממשלה, כי זה יביא להם עוד. אין לזה סוף. אנו לא נוכל לשחק איתם את המשחקים האלה משום שהם מטוכנים ביותר.

לכן, אני אומר - מי שאיננו נותן

6.9.81

השר ד. לוי

לערוך אותה בדיקה, בחינה או סקר, מבחינת, איננו ראוי
 שאתייחס לתביעתו, בכלל. הוא אצלי דוחה את גישתי, ואיני
 חייב לו כלום. כך אני מרגיש, ואני חוזר ואומר - יכול
 להיות שעמדה זו איננה סימפטית, אנו לא עוסקים בסימפטית.
 יש חוק, ואנו הולכים לפי החוק, מבחינת הפיצוי לאנשים,
 מבחינת ראייה כוללת, מעל ומעבר פלוס. מסתבר, שההליכה
 הזו מסתמנת כחולשה ברורה, עכשיו. מוסיפים להגיע מכתבים
 מעורכי דין. אינני יודע כמה עורכי-דין ומומחים יש, זה
 לא האחרון (מצביע על מכתב שקיבל). וכאשר עורך דין אחד גומר,
 על אותו נושא בא אחר אחריו. אפילו האתיקה המקצועית לא
 פועלת כאן - שעו"ד אחד לא עוסק בנושא שאחר טיפל בו. זה
 גמר בסעיף מסויים, יבוא שני וידבר בסעיף אחר, מאותה
 קופה. ואח"כ יאשימו אותך שאתה הולך לנשל אנשים. זה חייב
 להפסק.

אני שותף מלא לדברים שהביע

השר י. ארידור :

סגן ראש הממשלה ד. לוי. אני

חושב, שההחלטה היחידה שאנו יכולים לקבל היא, שהממשלה צמודה
 להחלטות הקודמות שהיא קיבלה ולפסק הבורר.

גם זה מסוכן, כי כשיש בעיה בימית,

מר מ. שמואלביץ :

אז אומרים: "נעשה בורות".

אני מתכוון לפסק הענייני הקודם

השר י. ארידור :

של הבורר. מהקודם, אינני יכול

להסתייג. פורמאלית, אפשר היה לערער עליו, אבל גם לא הצעתי

לערער עליו. יש בורר, הוא קבע. הממשלה צמודה להחלטותיה

6.9.81

השר י. ארידור

הקודמות ולפסק הבורר. שום שינוי משום דבר.

אם יש דיון על פינוי ספציפי של מקום

מסויים, אז קובעים את תאריך הפינוי ובתאריך הפינוי משלמים.
אני לא מתנגד, אם יש ענין ספציפי, לעשות ברור פרטני לגבי פינוי
מסויים. אבל הוא אז יחתום על הסכם פינוי. במה שכתוב בטעיף
5, הוא לא חותם אפילו על הסכם פינוי. הוא מרשה לצוות הפינוי
לעשות עבודתו בשטח. זה עוד לא הסכם פינוי. אני רוצה הסכם
משפטי, מחייב, עם האדם שהוא חותם על פינוי.

יש הסכם אישי, כך קבע הבורר.

מר א. סנפירי:

מה שהבורר קבע, זה דבר אחד. אז

השר י. ארידור:

אחד מן השניים, או שיש הסכם פינוי -

אז אני לא צריך בכלל לקבל הסכמתו לאפשר עבודה בשטח. אם הוא
לא רוצה לתת לי אפשרות לעבוד בשטח, אז הוא מפר הסכם פינוי.
ומי שפר הסכם, ההסכם לא קיים לגביו, בשום סעיף שלו. אם יש
מישהו שאין לגביו הסכם פינוי אישי, אני אומר, צריך להגיע להסכם
פינוי אישי, על בסיס החלטת הממשלה. אז אפשר להגיד כי הוא מקבל
מקדמה כזו, או מקדמה אחרת, אישית.

אז זה לגבי המקדמות. לגבי הפחת,

כבר אמרתי, ואני רוצה לומר את הערכתי הכוללת לגבי העתיד -
זאת בנוסף למה שאמר דוד, שאני מסכים איתו בכל מאת האחוזים.

יש קבוצות שאומרות - אנחנו לא נחפנה.

6.9.81

השר י. ארידור

ברור, שבאיזה שהוא רגע נעמוד בפני משבר. כלומר, על-ידי ההחלטות האלה איננו פותרים את הבעיה. אילו הייתי חושב כי בכך פתרנו את הבעיה, זה היה בסדר, אבל גם על-ידי ההחלטות האלה איננו פותרים את הבעיה. אז מה אנחנו עושים, בעצם? אנחנו דוחים את הברור לתקופה יותר מאוחרת. כלומר, אנו אומרים, כי עכשיו אנו לא מעמידים את הדבר בצורה חזיתית, אלא נעמיד את זה בינואר, בפברואר, בדצמבר או בנובמבר. על-ידי בריחה מהמציאות לא נפתור דבר. יש הסכמה, יש בורות. צריכה להיות התחייבות אישית. מי שלא נותן היום לבדוק, פרוש הדבר, שהוא מפר הסכם. ולמי שמפר הסכם, אין לי שום מחוייבות. אם הממשלה החליטה לפנות ציוד ובתים, זה היום רכוש ממשלה, אנחנו משלמים בשביל זה. מי שלא נותן היום לממשלה לפנות היום ציוד ובתים של הממשלה, (אנו שלמנו בשבילו פעמיים, פעם כשנתנו, ופעם על-מנת להוציאו), לא יקבל פיצוי על הרכוש הזה. אני חושב, שזו צריכה להיות העמדה היחידה, שעלינו לעמוד עליה. מי שלא יאפשר לצוות הפינוי לעשות עבודה בשטח, לא יקבל פיצוי על אותו הדבר, שאי אפשר לפנות מהשטח.

אחד השיקולים לפינוי הפתחה היה

גם שיקול לאומי - "האם נשאר שם דברים, ואחרי שבוע יבואו המצרים וישבו שם?", זה לא סימפטי. (אני מבקש שזה לא יצא). אבל אם המתגייסים יגרמו לזה? אז הם יהיו אשמים בתופעה הזו. זוהי הסיבה לפינוי. לא שאנו רוצים להרוויח כסף על זה שאנו מנסרים בתים. זה לא שיקול כלכלי. אמרתי בישיבת הממשלה כי אין לי כאן כל שיקול כלכלי בניסור הבתים. אבל אם יבואו מתגייסים

6.9.81

השר י. ארידור

ויעבבו את זה, אנחנו נודיע להם - "תדעו לכם, שאח"כ הבתים האלה ישארו, כי לא נהרוס אותם". אנחנו יכולים לפנות אותם, אבל אנחנו לא נהרוס אותם. אז אם הם מחליטים למנוע פינוי, בית שאפשר היה לפנות אותו ולא נפנה אותו, לא נשלם בשבילו. חממה שאפשר היה לפרק אותה ולא מפרקים אותה, לא נשלם בשבילה.

אמרתי את הדברים האלה, ואני

מציע שההחלטה תהיה, פשוט, שהממשלה צמודה להחלטותיה.

מר א. פוגל : אני רוצה להוסיף אלמנט אחד, שהוא

מקדים את המאוחר, אבל הוא שייך.

הוא קשור לנושא הבא שלנו. אם נדבר על נושא הפינוי, נראה עד כמה לוח הזמנים הוא קריטי. עד כמה אנו חייבים, שההחלטה הסופית על פינוי, ועל האפשרות לפנות כל דבר, צריכה להיות בזמן קרוב מאוד. ואז, שאלת המקדמה הופכת להיות משנית. אתה חוזר לזה אח"כ. כי אם אנחנו, מראש, מחליטים היום על מקדמות, ועל תאריך פינוי, שהוא יהיה דרישה די קשה, והוא תאריך המבחן האמיתי - ועדיין אין עליו הסכמה, כאילו שמראש הכשלנו את אותה החלטה על תאריך הפינוי. לכן השמיעה או הסקירה - מתי צריך לפנות - היא מאוד רלבנטית לדיון.

מר מ. שמואלביץ : אני הייתי מציע, שההחלטה הראשונה

שתקבל, ושתהיה חופפת את החלטות

הממשלה, היא שהפינוי צריך להיות עד 1 לדצמבר. אחרת, אין כל אפשרות לפנות בתים. זו צריכה להיות ההחלטה שתקבל כאן

6.9.81

מר מ. שמואלביץ

דבר שני - לא רציתי להכנס לבעיות

ימית, בזמן שדנו על המגזר החקלאי. נדמה לי שיהיה טוב אם
אציג עכשיו את הצעדים שעושים שם, כי בדברים שאנו עושים, יש
מזיגה בין עמדת השר ד. לוי לבין עמדת שר האוצר.

סגן רח"מ ש. ארליך: נגיע לזה אח"כ. גם לי יש דעה

בנושא. השאיר את זה לאחר כך.

אני רוצה להציע משחו גם כן. תודה רבה.

גב' ת. פנחסוביץ: אני רוצה להוסיף נקודה פורמאלית,

משפטית, ביחס להסכם בין כל חושב

לבין הממשלה - אני סבורה, שעל-ידי כך שהתושב קיבל את מסמך
העקרונות, נהג לפיו וקיבל מקדמות - והם גם טענו כי זה
הסכם איתם, כי כשוועדת הכספים הציע לשנות כמה עקרונות מהחלטת
הממשלה - לפי מה שהיתה הצעת שר החקלאות בזמנו - באו עורכי
הדין שלהם ואמרו כי זהו הסכם, ויש הפרת הסכם, וזה אמנם נתקבל,
לא סטו מזה. אח"כ, שינו את זה בהסכמה איתם. כך, שעל-ידי
כך שהם קיבלו את המקדמות, הם התקשרו בהתקשרות חוזית מחייבת.

מר מ. בן-מאיר: אני מתנצל על זה שאני מאריך, אבל

אני חושב, שאני עושה שרות טוב

לענין. אני הולך בעקבות השר ד. לוי, ואומר, שדווקא זהו
המבחן לפינוי לאלתר. אני מוכן לתיקון - לא שיאפשרו לבדוק
את הדברים, אלא, שיתנו להכנס לפנות, יחד עם קבלת המקדמה, וזה
יהיה תנאי לקבלת המקדמה. אני חושב, שנעשה טוב, אם נעשה עכשיו
נסיון לשנות סעיף אחד ונאמר, שעליהם להסכים לא לבדוק ולהעריך,
אלא להתחיל בפניוי - זה תנאי לקבלת המקדמה האחרונה.

6.9.81

מר מ. בן-מאיר

נדמה לי, שאז, אנחנו מעמידים אותם בפני מבחן, שימחיש
לממשלה, מספיק מוקדם, מה הם מתכוונים לעשות. נשאר רק ענין
הפחת.

סגן רה"מ ש. ארליך: רבותי, אני מזדהה עם הנייר של מנכ"ל

משרד החקלאות. אני לא חי את

הנושא הזה רק כשבועיים, אבל אני רחוק עדיין מלחיות אותו.
אתם התנסיתם בו, לטוב ולרע. עם כל הנסיונות שאני שומע כאן,
אני חסר כל נסיון, לכן, יש לי אולי דעה קצת שונה. דעתי היא,
שהחזק יכול וצריך לגלות קצת יותר נדיבות לב. אנחנו עדיין
לא נתנסינו בפינוי בכח. זה לא פשוט. לי אין ספק שיהיו
פינויים בכח, השאלה - כמה? של 10% או של 90%? זו השאלה.
אני רוצה לצמצם את האחוזים למינימום.

לדעתי, מקדמה משלמים על החשבון,

ולא כדי לשלם פעמיים. כמובן, בתנאים.

אני מקבל את דעת הרוב. אני מעביר

את הענין להחלטת הממשלה, כי הענין יותר מדי רגיש, מכדי שנקבל
אותו על עצמנו, כועדת שלושה. אביא זאת לממשלה ביום א'.

אני חושב שהפערים נסגרו בהצעה.

מר מ. בן-מאיר:

אם הם נסגרו, בבקשה. אם לא, אביא
זאת לממשלה.

סגן רה"מ ש. ארליך:

אדוני השר, יש לי רק הערה אחת -
בשביל חלק מהדברים, התאריך של

מר מ. דרובלס :

6.9.81

מר מ. דרובלס

ה-1 לדצמבר, הוא מאוחר מדי, למשל, העברת החממות.

מר מ. שמואלביץ : גם ב-26 לאפריל לא יתנו לך.

אז קודם כל צריכה להיות תחלטה

עקרונית, ואח"כ, איך לבצע את זה. צריך לדון בזה. לא יתכן שהממשלה תגיד שלא מוכנים.

טגן רה"מ ש. ארליך : רבותי, יש לי הצעה נוספת, שהיא

בעצם הצעתו של שר האוצר. לא נחליט

עכשיו. נפגש שלושת השרים, לסיכום סופי, תוך יום יומיים.

בסדר?

2/פ9 המפונים מימית ומאופירה - המגזר העירוני

טגן רה"מ ש. ארליך : אנו עוברים עכשיו לנושא ימית.

מר מ. שמואלביץ : תחילה, אני רוצה לסקור בקצרה

מהו המצב בימית. הוא שונה לחלוטין

מהמגזר החקלאי. אתן סקירה על ימית. על אופירה אומר רק דברים

קצרים, כי שם הדברים, פחות או יותר, הולכים בסדר, לפי שעה.

ובכן, בימית, יש לנו אוכלוסיה

6.9.81

מר מ. שמואלביץ

רגילה, יש לנו בעלי עסקים. יש קבוצה די גדולה של משפחות צבא קבע, יש כ-230 משפחות שכירים, וכמובן, סרבני פינוי וישיבת הסדר שנכללת בקטגוריה של סרבני הפינוי.

ביחס לדיון, ההסכמים, פחות או יותר, מקובלים על מרבית התושבים, פרט לסרבני הפינוי. הם מקבלים פיצוי יפה מאוד עבור הפינוי - בין 8 ל-14 מליון לירות עבור דירה. על זה אין ערעור.

יש לנו בעיה עם בעלי העסקים. בעלי העסקים מתחלקים שם ל-3 קבוצות. יש קבוצה אחת של בעלי תעשיה. יש קבוצה של בעלי חנויות ומסעדות. ויש קבלנים מכל מיני סוגים, שמנהלים את עסקיהם מתוך הבית. עם כל קבוצה כזו יש בעיה נפרדת. כולם יחד מסתמכים על מסמך הפיצוי של החקלאים, אשר נותן להם הרבה יותר מאשר מקבלים בעלי התעשיה, החנויות וכו'.

המדיניות שכולם נוקטים שם היא

כזו : הממשלה כופה עלינו מסמך עקרונות, שהוא אינו מקובל עלינו, למרות שהאמת היא, שבמשך כל השנתיים שמסמך העקרונות הזה היה בעיבוד, היה קשר עם עורכי הדין שלהם, ואיתם עצמם, והמסמך תוקן מפעם לפעם בשיתוף איתם. כעת הם אומרים שהם לא יקבלו כפייה, לא יקבלו את מסמך העקרונות. הם לא ישתפו פעולה, לא יגישו תביעות....

6.9.81

מר מ. שמואלביץ : ובחודש מרץ 1982 - וזה ביטוי

ששמעתי אותו כשהזמנתי אותם לפגישה -

הממשלה תבוא לימית עם טנדרים עמוסים כסף, ותחלק את הכסף בארגזים בלי חשבון.

השר י. ארידור : זו טעות.

מר מ. שמואלביץ : על כך אני רוצה שתקבלנה פה החלטות,

כדי שיהיה ברור להם שזו טעות.

יחד עם זאת, עורכי הדין, מדי פעם,

היו באים, מבקשים משהו, מתקנים משהו.

אנו הוצאנו עכשיו מכתב, שמצורף

לכאן, אל כל בעלי העסקים שלא הגישו תביעות, והודענו להם,

שאם לא תתקבלנה תביעות עד ה-20 לאוגוסט 1981, למרות רצוננו

הטוב לתת פיצוי הוגן, לא תהיה לנו ברירה אחרת, אלא לקבוע

את גובה הפיצוי באופן חד-צדדי, וזה אשר יחייב.

מיד לאחר מכתב זה, גם שלחנו לכל

אותם אנשים הזמנות אישיות להופיע בפני הוועדה. לשני המכתבים

הייתה הענות מסויימת, בפרט של עורכי הדין, שהבינו שפה צריך

לעשות משהו. לא אומר שהגישו הרבה תביעות, אבל לפחות ביקשו

הארכה, דחייה וכו', ונכנסו לכל מיני מו"מ.

33 כ"א - 3.8.14 | 14.11.14

מ. שמואלביץ:

בכל השיחות עם עורכי הדין אמרנו להם דבר אחד, כאשר יש

להם תביעות: אם לבעלי התעשיה יש תביעה - והיא תהיה מוצדקת - תערכו את התבעות

שלכם, כולל תביעה זו. אבל כאשר נקבל את התביעות הזמות - עם התוספות שאתם מבקשים

- אנו נדון בזה. לפני כן לא נוכל לדון בזה כלל. וזאת, משום שאנו למודי-נסיון. כי

אתם שומעים חצאי-משפטים ומוציאים את הדברים הנוחים לכם ושוכחים את התנאים

הנוספים.

בתחילה - עורכי הדין הסכימו, אבל כאשר חזרו לשם - אמרו

שאינם רוצים לגמור.

לקחנו בחשבון שצריך יהיה לפנות את השטח הראשון עד

1 בדצמבר ואנו נוקטים בדרכים הבאות:

1. אנו עורכים עתה את השומות. נשלח לכל אחד הודעה

- כמה מגיע לו על פי חשבונונו ואם זה פחות מכפי שמגיע לו באמת - זה יהיה

באשמתו, כי לא סיפק לנו נתונים. ובלא תביעה - לא נשארה לנו ברירה אחרת. ואם יש

לו תביעה אחרת - שיגיש אותה רק אחר הפינוי ועליו להתפנות.

2. דבר שני שאנו מבקשים: החלטה על כך, שעד סוף חודש

ספטמבר - זה"ל יקבל שליטה על ימית.

אנחנו נתונים שט במצב, שישנה חדירה של אלמנטים

פוליטיים. אנו יודעים שישנה שם אגירה של חמרי-נפץ, וחמרי-דלק ועוד. אם לא תהיה

שליטה של זה"ל במפתיע ובעוד מועד, איני יודע לאיזה מימדים זה יגיע,

כי כולנו חושבים שהפינוי מיועד לאפריל ויש עוד זמן. אבל ישנה התארגנות ניכרת לקראת

זה. ולכן, זו נראית לי החלטה חשובה, שעד סוף ספטמבר - על זה"ל לשלוט במקום, גם

בהיים האזרחיים.

את זאת אתה רוצה להחליט בפורום זה ועכשיו?

היו"ר ש. ארליך:

לא. אני נותן כאן סקירה - איך אני רואה את הפינוי

מ. שמואלביץ:

וזה תנאי בל-יעבור - כי אחרת אין כל סיכוי לדבר.

יחד עם זאת, אנחנו רוצים - במשך הזמן - להגיע לידי

הסדרים עם הקבוצות החלשות שם. אחת הקבוצות היא - קבוצה בת שבעים או שמונים

משפחות של צבא-קבע, - שהגישו תביעה על בתים ודירות וכך הלאה וזה נפסל על-

הסף.

לא הגישו תביעה על שדה-התעופה?...

השר י. ארידור:

על זה - לא... אבל יש שם נקודה אחת, שהנשים טוענות, שיש

מ. שמואלביץ:

מקרים בארץ, כאשר מעבירים את הבעלים למקום אחר, הנשים

והמשפחות - יכולות להישאר ברעננה, לדוגמא ובכפר-סבא, ומאתן זכות זו נשללת.

על נקודה זו אני מציע שנגיע בישיבתנו למחצית הסכום.

מה זה רעשה וכפר-סבא?! בסופו של דבר, גם כאשר בעל הולך

השר י. ארידור:

למיני - האשה יכולה היתה להישאר ברעננה ובכפר-סבא.

אבל כאשר היא נמצאת שם - היא יכולה להישאר שם, ובימית

מ. שמואלביץ:

אי-אפשר להישאר.

אבל יכולה קודם להישאר ברעננה או כפר-סבא, אילו רצתה בכך.

השר י. ארידור:

ויכוח זה בינינו, יורם, לא ייגמר. לכל אחד הנימוקים שלו.

מ. שמואלביץ:

יש לזה נגיד - מחצית ההצדקה. וגם היועצת לענייני זכויות

הנשים התעריבה בזה, ואמרה: מה פתאום קושרים את האשה לבעל?

מי האשה הזאת?

השר י. ארידור:

ניצה ליבאי.

מ. שמואלביץ:

על כל פנים, גם ידין שינה דעתו בענין זה. ודבר זה חשוב

בשבילנו, כי אם זה יאושר ומדבר אני על מחצית הסכום, מה שנקרא "מענק-ביסוס" - אנו

יכולים, על פי צו של צה"ל - לפנות אותם תוך שבועיים-שלושה, ואז - כל המבנה

החברתי של ימית משתנה.

בכל יתר הנקודות אני מבקש להרשות לנו, מכיוון שהמסמך של

העקרונות של ימית, של המגזר העירוני - לא עבר דיון ואישור בממשלה - והוא מעניק למתפנים פחות מאשר מסמך העקרונות של החקלאים - לכן, אבקש בנקודות מסוימות לתקן אותו, בתנאי שהוא מלווה, כפי שאמר שר האוצר, בהתחייבות משפטית ברורה - לא של בודדים, אלא של קבוצות שלמות - להתפנות.

אתן דוגמא: תעשיינים, - לפי מסמך העקרונות - יש להם בעיה

כזאת: בעל תעשייה, עם זיבנה של 110 מטר, שקיבל אותו בשכירות - כאשר אנו עושים היום

את החשבון, לפי מסמך העקרונות - מכיוון שזה אינורכוש שלו, יכול לצאת משם עם סכום של 2.5 מיליון לירות עבור עסק שלו. ואז הוא אומר: מדוע שאצא? אם החקלאי מקבל ארבעים מיליון - אני צריך לצאת, לאחר שמנהל אני עסק בדיוק כמוהו, והחזקתי בו שמונה פועלים וצבדתי במשך שש שנים במקום - כאשר אני מסתפק בשני מיליון לעומת ארבעים מיליון שמקבל החקלאי?

כמובן, במקרים כאלה, בנקודות כאלה וכפוף לכן, שזה יתן

בסחון שאנשים מתפנים ברצון - אנו נצטרך לתקן את המסמך.

אני יודע, שנצטרך להגיע להתנגשות ואני מציע שנראה את עצמנו

היום לא כעומדים בתחילת ספטמבר, אלא ב-1 בינואר. וב-1 בינואר, אם לא נחלט על-כך - נעמוד בדיוק באותו מצב.

שמעתי גם, שבעוד שבועיים-שלושה - זמן קצר לפני כניסת צה"ל

לשם - נתחיל בהוצאת האשכוביות הפנויות בימית, ואמנם - יש כאלה. ולכל הדעות -

הן ניתנות להעברה, וההעברה תהיה רגשבילית. ובסך הכל - על מבצע של העברת

האשכוביות - יכולים אנו להחליט ואפילו במכוון - שנעביר אותן ליו"ש.

תפרוץ אז מהומה ולא יאפשרו לנו לעשות זאת ולכן - אני

מציע, שעל נקודה זו של העברת האשכוביות, שעליה תפרוץ התנגשות ראשונה, שיודגש דוקא

בעניין זה היטב, שהן מועברות לצרכי התנחלות ביו"ש. וזאת, משום שיודעים אנו מי

מארגן זאת.

זה יתן לנו אפשרות להתמודד גם עם בעיה זו ולבודד את

הקיצוניים, וכן להכניס את צה"ל לתמונה, כאשר אלה שמטריבים להתפנות -

בגלל תביעות כספיות - יבודדו.

כאן יש לנו יתרון מסויים: אלה הרוצים כסף, והם

מיליטנטיים ביותר, ומסתמכים היום על הקבוצות השונות - אינם רוצים להגיע

להתנגשות, אלא כוונתם רק לאיים בזה. ולכן - יהיה לנו אז קל יותר לגמור אתם

את העניין.

אני מצטער להודיע, שאחרי ההודעה על הפינוי עד 1 בדצמבר

- מי שיתפנה קודם לכן - יקבל את מענק הביטוח עד ה-1 בדצמבר, וזה יכול לצאת חודש

נוסף וכו' - וזאת - כדי להמריץ את האנשים, או לקחת מהם בחזרה את התמריץ להישאר.

עד עתה נתנו להם תמריץ להישאר עד הסוף - על ידי מענק

ביטוח ועתה ניקח זאת בחזרה.

בהודעה על הפינוי - נודיע שביום האחרון של הפינוי

- יופסקו המים והחשמל והשרותים במקום. ואני מקווה שכדרך זו - עד 1 בדצמבר -

קבוצה מיליטנטית זו תישאר מאד מבודדת שם ולא מוכנה להתנגשות. זו בערך תכנית-

הפינוי.

אבקש לקבל עתה את האישור על מחצית מענק-הביטוח, לנשות

צבא-קבע ולקבל אישור, פחות-או-יותר לדברים או המסמכים שעומדים אנו להוציא מיד על

תאריך הפינוי ותנאיו.

כל זאת, כמו בן, עם הדגשה, שאם הנכס לא יימסר לממשלה

בשלמותו - גם זה ישפיע על הפחתת הסכום של הפיצוי; ואם מישחו ייאלץ את הממשלה

לפנותו בכוח - גם זה יהיה על החשבון.

באופן כללי, כאשר אני סוקר את כל ההתפתחות במשך השנתיים

האחרונות, שלא כל הזמן היינו שותפים לה - אני רואה שבכל חודש, אחת לחודש

לפחות - המתישבים בפתחה וגם בחקלאות - הוציאו מהממשלה משהו נוסף, בלי שום התחייבות

מצדם. בכל פעם היה נאמר, שזה הסוף, ואמרו - שאחרי זה יהיה הכל בסדר.

ולאחר מכן - מאותה נקדה המשיכו הלאה...

השר י. ארידור: אפילו אתה לא דברת בסגנון שאתה מדבר בקעתה - לפני חדשים-

שלושה... אני אומר זאת לחיוב, שלמדת מהנסיון של עצמך.

מ. שמואלביץ: נכון שלמדתי מהנסיון של עצמי וראיתי בדיוק מה קורה כאן.

אבל אני חושב, שגם לפני חדשים-שלושה אמרתי, שאסור

לנו להיות כאן יותר מדי רכים. יש גבול; ואחד הדברים שהייתי אומר,

במידה שמותר במקרה כזה להאשים מישהו - שחוסר-התיאום בין שני המגזרים - גורם

לנו להרבה צרות. ואתן דוגמא: יש חום בעיה של ניקוד למענק-ביסוס. היתה החלטה

בממשלה, שמורידים את החקלאים אל העירוניים. והורידו אותם אמנם בסכום מסויים, אבל

לא השוו את שיטת הניקוד ביניהם. יוצא עתה, שחקלאים מקבלים יותר נקודות.

אלה דברים, שהם כל-כך בולטים היום בשטח, שנצטרך לתת

עליהם את הדעת. אבל שוב, הכל בתנאי - שזה ילווה בהתחייבות ברורה לפינוי.

מ. בן-מאיר: יש לי בקשה טכנית. אני זקוק באופן דחוף ל 120 יחידות,

בשביל הישובים שבונים המתפנים בשביל עצמם. הם לא יהיו

מוכנים בשום פנים ואופן בזמן הדרוש. ושני דברים אלה עולים בקנה אחד. אם נקבל את

האשכוביות של מתי, שהזכיר אותן - בשביל זיקים ומגן ואפשר לנתיב העשרה ושדות

מקום-פינוי - לדעתי, אני צד כאן שתי ארנבות בירה אחת. אם הם יתפנו בהעדר מקום

מגורים חליפים - נצטרך לספק להם דיור במלון חמשה כוכבים...

השר י. ארידור: הם מקבלים פיצוי.

מ. בן-מאיר: הם הולכים להתישבות אחרת. על כן, אני מציע, שאם יש

אשכוביות ריקות - אני רוצה להעמיד אותם במבחן, את אנשי

נתיב העשרה ושדות, ולהציע להם מגורים אלה.

מ. שמואלביץ: לא אכפת לי לאן האשכוביות עוברות, אבל אני יכול להאר

לי, שבתנגשות זו, בזמן ההעברה - תהיה חשיבות אם נוכל

לומר, שזה עובר ליהודה ושומרון.

מ. בן-מאיר: אלה אזורי התישבות מועדפים על ידי הממשלה.

מ. שמואלביץ: על כל פנים, אני רוצה להעיר עוד משהו. אנו מדברים על

6.9.81

פינוי הבתים.

אזכיר כאן, שהכוונה היא ברורה: העברת הבתים בשלמותם, אלה

שאפשר - ופירוק הבתים - תוך מגמה של שימוש חוזר בהם, היכן שלא ניתן להעביר

אותם בשלמותם. והמגמה היא - שלא ישבו בהם מצרים.

אם פה ושם יהיה בית, שיהיה צורך להרסו ולהוביל את הפסולת

למקום אחר - אולי נצטרך לעשות גם זאת.

השר י. ארידור: זה לא בהתאם להחלטת-הממשלה.

מ. שמואלביץ: אבל זה אולי בהתאם לשיח שלי עם ראש-הממשלה.

החלטת הממשלה לא פרטה, אבל אסור להשאיר את המקום במצב

של "קצת הריון", או שלא יהיו שם מצרים - או שמסכימים אנו לכך שיהיו שם מצרים.

השר י. ארידור: אני חושב, שצריך להסתמך על החלטת-הממשלה, וזה מה שמחייב

אותנו.

היו"ר ש. ארליך: יש כאן החלטת-ממשלה, ואבקש לעיין בה.

אני מציע שכולם יסכימו להצעות מתי שמואלביץ; פה כי אני רואה
שלא נרשמו חברים לויכוח.

השר י. ארידור: אני מקווה שאני מבטא גם את דעתך, שאיני מסכים להצעות

של מתי שמואלביץ. אני אומר כך: יש דברים שבהם - לא זה

הפורום המתאים לדיון בהם. היות ושלושה חברי הועדה עומדים ממילא להתכנס

כדי לדון בעניינים אחרים - הקשורים בסעיף ראשון - אזי יתכנסו גם לדיון בסעיף השני.

ואשר לענין הקשור בנשי צבא הקבע - לפי מידע שבידי, הנושא

ייבדק בצמרת הכשחון ועלינו לשמוע את דעתם בנושא זה; ולכן - נשמע דעתם

תחילה.

אינני מתלהב מההצעה זו. אבל אני מוכן לשמוע מה אומרים

על כך בצבא. אצלם יש בעיה בנושא זה ולכן - כדאי לשמוע אותם.

ושוב - יש ענין של החלטות הממשלה, שהוסמכו על-ידיה בנושא

הפינוי באופירה. לכן, החלטות אלה נקיים. מי שלא הגיע להסכם - יש לו בעיה.

הוא יכול להגיע להסכם כמו שאחרים הגיעו להסכם. אני שותף להערכה של מתי, שכל חודש וחודש - עלתה תביעה חדשה ונוספת. לכן, מי שרוצה להתפנות בתאריך שמקובל על הממשלה - אין שום בעיה לשלם לו את מלוא הפיצוי שמגיע לו. מי שלא רוצה להתפנות - תהיה בעיה, כי חלק מהתשלום שאנו משלמים - זה בשביל רכוש, שאנו מקבלים אותו. מה עושים אנו אחו - אם משאירים או הורסים אותו או מוכרים אותו - זו בעיה של החלטות הממשלה. אבל אם לא מקבלים אנו את הרכוש - אינני חושב שצריכים אנו לשלם פיצוי בשביל רכוש שלא נקבל.

מ. שמואלביץ: אסור לנו להיכנע לתביעות פנטסיות של המתישבים. אבל מאידך רוצים אנו בכל דרך וצורה - גם לטובת המתישבים וגם לטובת הממשלה - ולטובת העם כולו, שהדברים יערכו בשקט עד כמה שאפשר. על כן, אחד הדברים שאני רוצה לבקש לאשר הוא - אישור סופי של ההסכם שיש לנו עם אופירה, שלמעשה הניסוח שלו קיים כבר. זה אותו הסכם שנחתם בזמנו, עם תיקונים שהוכנסו בו על ידי היועץ המשפטי.

השר י. ארידור: משרד האוצר קיבל זאת - את מה שאחזק רוצה לאשר עכשיו?

מ. שמואלביץ: משרד האוצר קיבל אותו וערער; והערער, של היועץ המשפטי של משרד האוצר היה.

השר י. ארידור: האם את התיקונים של היועץ המשפטי - קיבל משרד האוצר?

אם לאו - איך נסכים לכך? לכן, זה צריך להיבדק.

בתיה אבליץ: הכוונה להלוואה מוגדלת?

מ. שמואלביץ: כן. חשוב מאד שתתקבל החלטה בקשר לנשות צבא-הקבע, כי זה יכול

להצית לנו שם את כל השטח - לפני המועד.

מכיוון שלא מדובר יותר על פיצוי בגין בתים שצה"ל נתן להם -

אלא על פיצוי אזרחי לאזרחיות -

השר י. ארידור: נשמע את מערכת הבטחון. זה נבדק אצלם עתה.

היו"ר ש. ארליך: דיבר אתי מתי שמואלביץ ביום שהמריא ראש-הממשלה

לאלכסנדריה - נכון?

מ. שמאלביץ:

כן.

היו"ר ש. ארליך:

ואמר, שהעניין דחוף ומתיחס לנשות צבא-הקבע. הוא ביקש

ממני הסכמך, שהוא יוכל להבטיח להן עשרים אלף לירות.

מ. שמאלביץ:

לא. הכוונה לסכום של מחצית מענק הביטוח. הסכום שמקבלת

משפחה שלמה - הם יקבלו חצי ממנו. כי זה לא בשביל הבעל,

שהינו חיל, אלא בשביל האשה.

היו"ר ש. ארליך:

לפי דברי מתי, היה הכרח לעשות זאת, לפני

מהומות שם.

מ. שמאלביץ:

היתה צריכה להתקיים ישיבה בענין זה והיא נדחתה.

היו"ר ש. ארליך:

לא נדחתה שום ישיבה, אלא קבענו את הישיבה להיום. וזאת,

לפי בקשת שר האוצר.

אמרתי אז, שאני מסכים, על דעתי, שיודעו להם זאת. נכון

הדבר? - אבל אם יש עוד בירורים במוסדות צה"ל - כדאי להכות. לכן, אני מציע

שנסיים עתה את הישיבה.

שלושתנו עומדים להיפגש בעוד יומיים או שלושה, והנושא הזה יידון.

האם זה מקובל?

י. ארידור:

כן.

השר ד. לוי:

כן.

תמר פנחסוביץ:

אתקשר עם היועץ המשפטי של משרד הבטחון, כי הם חוששים שזה

יהיה תקדים בשבילם. לכן, אבקש מהם להקדים את חוות-

דעתם בענין זה.

הישיבה ננעלה

פר/1 - המפונים מפתחת רפיח - המגזר החקלאי

המנהל הכללי של משרד החקלאות פותח ומתאר בפני חברי ועדת השרים את מצב העניינים לגבי פנוי המתיישבים במגזר החקלאי בפתחת רפיח ומציע הצעות להמשך הטפול בפנוי התושבים.

בדיון משתתפים השרים י. ארידור, ש. ארליך וד. לוי וה"ה מ. מ. דרובלס, א. ספירי, י. דקל, מ. שמואלביץ, מ. בן-מאיר, א. פוגל וגב' ח. פנחסוביץ.

מ ח ל י ט י ס:

שלושת השרים, חברי הועדה, יפגשו ויסכמו ביניהם המשך הטפול בפנוי התושבים מפתחת רפיח במגזר החקלאי.

המשך הדיון נדחה.

פר/2 - המפונים מימית ומאופירה - המגזר החקלאי

המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה פותח וסוקר בפני ועדת השרים את מצב העניינים לגבי פנוי התושבים מימית ומאופירה. המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה מציע שורה של הצעות להמשך הטפול בפנוי התושבים ממקומות אלה.

בדיון משתתפים השרים: ד. לוי, י. ארידור, ש. ארליך וה"ה בן-מאיר, מ. דרובלס, א. ספירי והגב' ת. פנחסוביץ.

מ ח ל י ט י ס:

שלושת השרים, חברי הועדה, יפגשו ויסכמו ביניהם הדרכים להמשך הטפול בפנוי התושבים מימית ומאופירה.

המשך הדיון נדחה.

הישיבה נבעלת.

פרוטוקול
מזכירות הממשלה

החלטת ועדת שרים לענין הפיצויים

לתושבי פתחת רפיח וסיני

ג' בתמוז התשמ"א - 5.7.81

פר/9 פצויים לתושבי פתחת רפיח וסיני - תקון החלטה מס. פר/7
של ועדת השרים מיום ז' באייר התשמ"א (11.5.81)

מ ח ל י ט י ם

על-מנת להסיר ספק לגבי נוסח סעיף א(2) בהחלטה מס. פר/7 של
ועדת השרים לענין הפצויים לתושבי פתחת רפיח וסיני משיבתה
ביום ז' באייר התשמ"א (11.5.81) - לתקן את הרישא של הסעיף
כדלקמן:

במקום המלים "את שלוש הנקודות שאותרו כסטיה" יבואו המלים:
"את שלוש הנקודות שאותרו על-ידי המתישבים כסטיה".

ההחלטה הנ"ל נתקבלה בהתאם לסעיף 30 בתקנון לעבודת הממשלה.

סגן מזכיר

מזכירות הממשלה

ש מ ר

פרוטוקול
ישיבת ועדת השרים לענין הסדר הפיצויים
לתושבי אופירה

ה' בסיון התשמ"א - 7.6.81

נכחו חברי ועדת השרים : א. שרון - יו"ר, י. ארידור, ד. לוי,
מ. נסים

י. זמיר	- היועץ המשפטי לממשלה
ב. אבלין	- משרד הבינוי והשיכון
ג. יצחקי	- השמאי הממשלתי
מ. בן-מאיר	- המנהל הכללי, משרד החקלאות
י. סנפירי	- משרד האוצר
ז. עופר	- משרד הבינוי והשיכון
א. פרוקציה	- משרד המשפטים
מ. שמואלביץ	- המנהל הכללי, משרד ראש-הממשלה
א. לישנסקי	- סגן מזכיר הממשלה

סדר היום : 1. הסדר הפיצויים לתושבי אופירה

הסדר/.

בפרוטוקול זה 2 דפים.

הסדר הפיצויים לתושבי אופירה

1.

המנהל הכללי של משרד ראש-הממשלה פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, י. ארידור, מ. נסים, ד. לוי;
ה"ח מ. שמואלביץ, מ. בן-מאיר, י. זמיר, י. סנפירי, ג. יצחקי
והגב' ב. אבלין וא. פרוקציה.

מ ח ל י ט י ם להטיל על ועדה בהרכב:-

המנהל הכללי של משרד ראש-הממשלה - יו"ר, ונציגים מטעם משרדי
האוצר, הבינוי והשיכון, החקלאות ומטעם היועץ המשפטי לממשלה -
להפגש בדחיפות עם נציגי המתיישבים של אופירה כדי לברר עמם
נושאים המתייחסים לפיצויים לתושבי אופירה שטרם סוכמו. הועדה
תביא את מסקנותיה תוך שבוע ימים - לועדת השרים.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

2022

סניגוריה

ש מ ר

מזכירות הממשלה

פרוטוקול
ישיבת ועדת השרים לענין הפיצויים
לתושבי פיתחת רפיח

ז' באייר התשמ"א - 11.5.81

נכחו חברי ועדת השרים : א. שרון - יו"ר, י. ארידור, מ. נסים

י. זמיר	- היועץ המשפטי לממשלה
מ. בן-מאיר	- המנהל הכללי, משרד החקלאות
י. גבאי	- משרד האוצר
א. גולדנברג	- בא-כוח המתיישבים החקלאיים בפיתחת רפיח
י. זרניצקי	- השמאי מטעם המתיישבים החקלאיים בפיתחת רפיח
ג. לוי	- לשכת שר המשפטים
א. פרוקציה	- משרד המשפטים
י. רז	- משרד החקלאות
א. שר	- לשכת שר האוצר
ר. ששתיאל	- משרד האוצר
א. לישנסקי	- סגן מזכיר הממשלה

סדר היום : פר/7 הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח

הפיצויים.

בפרוטוקול זה 28 דפים.

ישיבת מלחמה

פר/7. הפיצויים לתושבי פיתחת רפיה

היו"ר השר א. שרון: אני פותח את הישיבה.

לפני 10 ימים, ביום ששי שעבר, כינס ראש הממשלה ישיבה. לצערי לא היה נוכח בה שר האוצר בגלל נסיעתו לארה"ב. בדיון ההוא, לאחר שהוצגו הדברים, סיכם ראש הממשלה את הדברים, פחות או יותר במלים אלה:

לנושא המיסוי, לפי הצעת היועץ המשפטי לממשלה והצווים שנחתמו ע"י שר האוצר.

לגבי הנושאים שנידונו בוועדת השרים, קבע ראש הממשלה שוועדת השרים תתכנס שוב ותבדוק אם היו בהחלטותיה סטיות מהחלטת הממשלה במליאתה מ-16.11.80, אז אותן סטיות תבוטלנה כדי שתבוצע החלטת הממשלה כפי שנתקבלה ב-16.11.80.

במקרה שיתעוררו חילוקי דעות בין חברי הוועדה, יובא הדבר להחלטת ראש הממשלה.

מה היו שלוש הנקודות שאנחנו הצבענו עליהן כנקודות שהיה בהן מן הסטייה?

1. הצמדת החובות לספטמבר 1979.
2. שווי הנקודה האישית במגזר החקלאי.
3. דין תכנון כדין ביצוע.

אותו דבר שנגע בעיקרו לנושא חרובית ובחלקו לאוגדן באשר למטעים שלהם, אני צריך להודות - וזה נאמר גם ע"י שר המשפטים לראש הממשלה - שנושא הצמדת הריבית ושווי הנקודה היו דברים שהוצעו להם, כפתרונות, ע"י מאיר בן-מאיר מנכ"ל החקלאות

אנחנו בסופו של דבר בוועדה בנושא מיסוי, צריכים לקבוע. בנושאים
אחרים קבעה הממשלה אחרת. אני מודה שנוצר מצב שנראה לי כרגע שהוא
פחות נוח מההצעה שאני הצעתי.

מאחר וראש הממשלה ראה כסוף פסוק את
הצעת היועץ המשפטי ואת החתימה של שר האוצר על אותה הבקשה, לא היתה
ברירה אלא לחזור להחלטת הממשלה. הבאנו את החלטת הממשלה בפני
ראש הממשלה והוא אמר: תבצעו את החלטת הממשלה כרוחה ולכשונה.
היו דברים שראש הממשלה הוסיף, הוא אמר, תגלו נדיבות לב ותנו אפשרות
לגמור את הבעיה הזאת. אבל אלה משאלות לב, לא בגדר הסיכומים, כי זה
לא היה חלק מהחלטת הממשלה, זו בקשה כללית של ראש הממשלה. כך
הדברים עומדים.

אני מציע לסכם את הפרשה הזאת, לא לחזור
לנושא המיסוי אלא לחזור להחלטת הממשלה באותו תאריך. אני לא רוצה
להיכנס לויכוח. אני מוכן לברר, אם לא נגיע להסכם, נחזור לראש
הממשלה. אני מעדיף לגמור את זה. אנחנו מוכרחים לטפל בנושאים האלה
מוקדם ככל שניתן.

ד"ר א. גולדנברג:

ההחלטות שיו"ר הועדה הביא הם סיכום
עם ראש הממשלה. עתירתי, בשם המתישבים,

היא מעבר לשעה ה-12, לכבד את החלטת ראש הממשלה בלי להיכנס להיבט
המשפטי האם ועדת ששנה יכולה לשנות את החלטת הממשלה. כל הדברים האלה
לא כאן המקום להעלות אותם.

אמרתי לראש הממשלה שאני לוקח על עצמי להעביר את נושא המיסוי שהיה במחלוקת עם המתישבים, שאין לנהוג כלפיהם מנהג שונה מאשר לגבי הברואים. קיבלתי על עצמי להביא למצב שהמיסוי יהיה מקובל גם עליהם. זו לא היתה משימה קלה ואני מקווה שאצליח לעמוד בה. שר החקלאות אמר שהוא מביע הערכה לענין זה כי הוא יודע שזה לא היה פשוט. הם בדעה שלא מגיע להם מיסוי מלבד אובדן ההכנסה. יתר הדברים זה פיצוי, פיצוי גדול יותר מאשר לתל-מלחמה כי הנכסים גדולים יותר. קיבלתי על עצמי משאלה לכבד את רצון המתישבים ואת רצון ראש הממשלה ולהביא את הדברים לידי סיכום.

השר י. ארידור: ראשית, אני מציע להוריד מהויכוח את הצד המשפטי, כי על הצד המשפטי, אני בעד זה שנכבד את הזכויות המשפטיות, אם נוצרה למתישבים זכות משפטית לקבל משהו שאנחנו לא מוכנים לתת להם - אני מציע שנכבד את זה, אבל אז הויכוח הוא לא בועדת שרים אלא בממשלה. אין לי סיבה לפגוע בזכות משפטית שנוצרה אם לא מפעילים אותה בבית המשפט. אני מציע לא לדון כאן בשאלות משפטיות, ואז צריך לדון בשאלה של הסדר צודק לגבי המתישבים.

הממשלה הטילה על שלושה שרים לסכם כמה נקודות שלא היו ברורות. בענין המיסוי סוכם על דעת שר החקלאות, שר המשפטים ועל דעתי, ועל דעת היועץ המשפטי לממשלה, הסדר מסוים לגבי החובות, לגבי הצמדה של החובות, זה היה פה אחד. סוכם משהו לגבי דיין תכנון כדין ביצוע, שלא משנה את המהות הכספית של הנושא אבל את המהות המשפטית של הנושא.

עו"ד גולדנברג השיג את האפשרי וקצת

מעבר לזה. אני מציע לו לא לנסות להשיג מעבר לזה.

אם מדברים על הצמדה, מה שסוכם על

דעת שלושת השרים כפרשנות נכונה של החלטת ממשלה ובסמכות שהיתה

לועדה - מה זאת אומרת לבסל את ענין ההצמדה מעבר למה שנקבע שם?

זה שבירת עקרון שאנחנו לא רואים אותו בשום מקום אחר. אנחנו

הולכים על העקרון הזה לגבי השקעות הון. כאן היתה הצמדה. נקבע

עקרון פה אחד. איזו משמעות ציבורית יש היום לענין ההצמדה? אני לא

מדבר על הכסף.

ענין דין תכנון כדין ביצוע, זה דבר

חמור מאד. הבעיה הכספית לא משנה, כי הבעיה הכספית נותנת אותו

דבר שהמתישבים רצו. אולי יש נקודה פתוחה. אם אומרים לי או

לכל אחד מהשרים, תכתוב: דין תכנון כדין ביצוע, זה דבר שפורץ את

הגדרות בלי קשר לרפיח. בימית או באופירה, שזה לא כסף ציבורי, זה

דבר שאין לו שיעור. אני מבין שאת ד"ר גולדנברג צריך לענין הצד

הכספי. אותנו גם מענין הצד הכספי וגם הצד המשתמע מהנושא. לכן

חיפשנו פתרונות, חיפשנו מבחינת המסים, מצאנו פתרון שהיה על דעת

היועץ המשפטי. בשאלת ההצמדה היתה פשרה שהיתה על דעת שלושת השרים.

יש בעיה של חרובית, דין תכנון כדין ביצוע. מה שאני מתפלא, זה

מדוע כשאתה צריך לעמוד על הצד הכספי, אתה מדבר על הצד העקרוני.

מה זה שינוי הצמדה? אם היית אומה: אני רוצה עוד סכום בשביל

המתנחלים, היינו יכולים לדבר אם צריך לתת את הסכום הזה או לא,

ואפשר היה לדבר על זה, אבל כשאתה מדבר על הצמדה, זה דבר ששוב

חומות.

יש בעיה רצינית, אני לא מציע להרחיק
לכת כאשר שלושת השרים סיכמו את זה פה אחד. הלכנו מעבר למה שהיינו
חייבים ללכת בענין המיסוי. ראינו שנגרם עיוות בענין התוצאה של
המיסוי. אני חושב שכדאי לדבר מה שסוכם על דעת שלושת השרים.

ד"ר א. גולדנברג:

החלטת ועדת השרים היתה בששה סעיפים,
שלושה סעיפים אינם נושאים שהועדה נתבקשה
להכריע בהם, בענין חאגידים, בוררות ומיסוי. שלושה סעיפים אחרים
הם סעיפים שכבר מצאו את פתרונם המוקדם וזה בענין ניכוי החובות,
הניקוד האישי ודין תכנון כדין ביצוע. הענין הכבד ביותר הוא הצמדת
החובות.

השר י. ארידור:

צריך לראות את החלטת ועדת השרים כחבילה
כולל ענין המסים. הדבר שמענין אותנו
זה איך מגיעים לחבילה, אותך זה צריך לענין פחות, אותך צריכה לענין
התוצאה. אם אתה אומר, בחבילה הזאת, שהלכתם לקראתי בענין מיסוי
את החלק הזה אני מקבל, ואת החלק האחר אני לא מקבל ---

ד"ר א. גולדנברג:

במיסוי אני לא מקבל שהיתה הליכה לקראתנו.
אני חושב שהופלינו לרעה לעומת הבדואים.
בלענו את זה כצרה שננחתה עלינו.

השר מ. נסים:

אי אפשר לומר שהיתה הפלייה לרעה לעומת
ימית.

ד"ר א. גולדנברג:

בימית הוערכה דירה ב- $2\frac{1}{2}$ מיליון ואצלנו
ב-750,000 לירות. אי אפשר ליטול נושא
ולומר: בענין זה הופלינו לרעה.

החובות הם חובות סוכנות. חלקם זה

חקלאיות. החובות האלה הם נומינליים בלירות לא צמודות שהיו צריכים
לשלם בעוד 15 - 20 שנה. אלה חובות שלא פורעים אותם. עמוס הדר אמר
בועדת הכספים שהוא, את החובות שלו, עוד לא פרע...

באו במסמך עקרונות ואמרו: אנחנו מנכים

את החוב בשלמותו. באו למשרד החקלאות ואמרו: אתם עושים עוול.

אם תהוון את החוב, ערכו היום קטן יותר מאשר בעוד 20 שנה. אמרו:
לא ננכה אותו בשלמותו. הסכמנו. עכשיו אומרים שאת החובות יחשבו

לספטמבר/ועל היתרה תהיה הצמדה. פירוש הדבר שעל החובות היום

יש הצמדה למעשה. אותו מיליון לירות נשקל היום כ-4 מיליון ל"י

בגרירה בסכום הפיצויים. זה דבר שהשכל הישר לא סובל אותו.

4 מיליון ל"י אינך מעביר לנושה, הסוכנות מקבלת רק מיליון ל"י

את 3 המיליון הנוספים שגרעת ממני, אתה מחזיר לכיסך ולא מעביר

לסוכנות. לו זה היה במסמך העקרונות מלכתחילה - ניחא, אבל זה לא

היה במסמך מלכתחילה. עכשיו אומרים: החלק שלך יהיה 700,000 במקום

4 מיליון. מלבד זה, הופכים חוב של מיליון ל-4 מיליון. הופכים

240 אלף ל"י לנקודה ל-180 אלף ל"י לנקודה.

השר י. ארידור:

זו תמונה מעוותת של החובות. אני מקבל

שהיתה החלטת ממשלה שטיפלה בזה. היה

צריך לומר שאנחנו מבטלים את החוב. החוב הוא מתנה למתישבים. אני
חושב שהמתנה מוצדקת. אנחנו רוצים התישבות בסיני ובמקום אחר, צריך
לתת למתישבים את המתנה הזאת. אבל כשאנחנו אומרים להם: אנחנו ניתן
לכם מה שאתם קיבלתם מרשות ציבורית, אנחנו נותנים על זה פיצוי בהתאם
לקריטריונים, את החוב הזה נגבה רק בחלקו, חלק מהמתנה הזאת
שהיתה מיועדת להתישבות, אתם תחזירו, וחלק לא תחזירו. זו המשמעות
של הפשרה לגבי ההצמדה. מה שרצית, זה בעצם להשאיר את המתנה בעינה.
אם אתה רוצה לקבל את החוב בערכו המהוון, פירוש הדבר שאתה אומר
אמנם המתנה היתה מיועדת לצרכי התישבות בסיני, אמנם אתם תקבלו מה
אנחנו מגדירים כאפשרות אלטרנטיבית, להקים בית דומה במקום אחר;
אם מקבלים את האפשרות הזאת, שאלת החובות היתה צריכה להיות מוסדרת
ומוחזרת בלי מתנה. למרות זה היה פתרון שישנה בו מתנה, לא כל המתנה
שהיו מקבלים אילו היו יושבים שם 20 שנה, אבל חלק ממנה. כאשר קובעים
מאיזה שהוא תאריך שהמתנה מפסיקה לפעול, אז עד אותו תאריך המתנה
נמשכת והיא בשיעורים עצומים, אילו לא היו יוזמים ממקומם, היתה נשאת
המתנה, אבל לא היו מקבלים דבר אחר. עכשיו אומרים : תקבלו
פיצוי כדי לאפשר לכם לקחת מקום חדש, וגם תקבלו את המתנה שהייתם
מקבלים אילו הייתם נשארים במקום הישן. כאשר אומרים: אנחנו לוקחים
משני הצדדים, אני אומר שזה לא בסדר, אבל היות והיתה פשרה שמקובלת
על דעת שלושה שרים, אני מקבל את הפשרה. הפשרה היתה שההצמדה תהיה
עד תאריך מסוים, ומתאריך מסוים לא תהיה הצמדה. בסך הכל אי אפשר
לקבל את כל המתנה על זה שמפנים מסיני, ולקבל את הפיצוי על זה
שמאפשרים להתיישב במקום אחר. במצב כזה לקחת משני הצדדים, זה לא

היו"ר השר א. שרון:

כאשר דנו בנושא הזה היתה החלטה משותפת.

לו היינו יכולים לחזור להחלטתנו הבסיסית

שלחלק ממנה לא הסכמתם, והיא בנושא המיסוי, שבו הצעתי היתה לשלם
מס הכנסה רק בעד ההכנסה הצפויה של השנה האחרונה, אפשר היה לחזור
לזה. אבל אתם קיבלתם החלטה ---

השר מ. נסים:

מה היה אז בענין הצמדת החובות?

היו"ר השר א. שרון:

אם היינו חוזרים לדבר הזה שהיה בזמנו

מה שועדת השרים סיכמה, היה מקובל עלי.

זה היה מקובל עלי כמקשה אחת. אמרתי, בנושא תשלום מסים, מה שאני
מבקש, שתשלום מס יהיה על הערכה של אובדן ההכנסה. על אובדן הכנסה
ועל שווי אובדן ההכנסה של שנת העיבוד האחרונה. לכן אמרתי שהפתרון
שאנחנו ניצבים לפניו הוא יותר קשה מאשר ההצעה שאני הצעתי, אבל
לא הצלחתי.

ראש הממשלה לקח את ההחלטה של הממשלה

ואמר: מיסוי - אין ברירה, שר האוצר חתם על הבקשה לוועדת הכספים.

בזמנו הגענו לסיכום שאם יהיה נושא של תשלום מס הכנסה רק בעד אובדן
הכנסה של השנה האחרונה, הנקודות האחרות מקובלות.

ד"ר א. גולדנברג:

לא היו מקובלות עלינו.

היו"ר השר א. שרון:

יש שלוש אפשרויות:

1. ללכת לפי מה שאמר ראש הממשלה, למרות שראש הממשלה לא היה יכול להיות בקיא בכל הדברים.
2. לחזור להצעתי.
3. להחזיר את זה לראש הממשלה.

השר מ. נסים:

אתה מדבר על החלטה פ"ר - 5. אני

ממליץ לשר האוצר לקבל את פ"ר-5 ככתבו

וכלשונו. זה נוגע לא רק למיסוי שיש פטור גדול יותר ממה שחתם שר האוצר, אלא גם משהו נוסף בענין חרובית, משהו נוסף בענין נקודות הזיכוי.

מר מ. בן-מאיר:

אני רוצה לפנות לשרים במשאלה. אני

רוצה לקבל הסבר.

אנחנו נמצאים מעבר לשעה ה-12 בטיפול

המעשי. אני לא צריך להרבות מלים כדי שתשוו לנגד עיניכם את הקושי

שיתהווה בפינוי הממשי לעומת הקושי של הדיון בפיצוי. זה עוד 420

דיונים אישיים משפחתיים. מה שחשוב לדעתי הוא, לגמור מהר.

על דעת שר החקלאות, למרות שהוא לא בחזקת מטפל בענין, הוצאתי

מכתב לא להתחיל השנה להפעיל חממות כדי לא להיכנס לדיון במסכת

פיצויים חדשה. עשיתי זאת בהעדר סמכות כי עדיין אין החלטה בענין

הפיצויים. הם בצדק טענו ברדיו, כל עוד לא דיברתם אתי, מה אתם

מורים לנו לא להפעיל חממות? אנחנו נפעיל את החממות, אתם תבואו

תעקרו את הורדים ב-100 חממות ותפצו אותנו שוב. אנחנו יכולים להגיע

לדבר שהדמיון לא יכול להמריא אליו. כל זה בתקופה שיש 432 דונם
בתי זכוכית, חממות זה יותר. קצב הפינוי האפשרי הוא 40 דונם לחודש.
אם אדם שאין עדיין החלטה סופית לגביו, נוסע היום ורדים, ואומר
מכתבו של בן-מאיר איננו תקף כי אין עדיין החלטה, ואני אבוא באוגוסט
לפנות את החממה שלו ולעקור את הורדים, אנחנו לא נמצא את הדרך
לפתור את הבעיות. אני לא ממליץ על רוחב יד ולא על יד קמוצה,
אני פונה לממשלה להביץ ששעון החול אזל.

מנסיוני בתל-מלחמה אני אומר שהכל טוב

ויפה, אבל המציאות שונה, כי במציאות אתה מתדיין עם כל אחד ואחד
בנפרד.

פרופ' י. זמיר: אינני יודע מה פירוש לקבל את ההחלטה

של ראש הממשלה. ראש הממשלה אמר לקבל

את ההחלטה שהממשלה קיבלה בשעתו, בתוספת של מיסוי, שזה פיצוי
בגין תאגידים משותפים, נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי, במידה
ויובאו ע"י היועץ המשפטי. אני העליתי במסגרת הזאת את שאלת
השוויון. ישנו הסעיף של דין תכנון כדין ביצוע. יש שווי נקודה
וישנה אפשרות שהמתישבים במגזר היהודי - אם לא יצליחו במישור
הציבורי - יפנו למישור המשפטי, ויאמרו מדוע במגזר העירוני
נקודה שווה כך וכך ואצלנו כך וכך. בעקבות הדיונים האלה והרצון
להגיע עד כמה שאפשר לשוויון בין שני הסקטורים, הושגה החלטת ועדת
השרים ובעקבותיה נעשו מאמצים מעל ומעבר בענין המיסוי. אם
הולכים לראש הממשלה ואומרים שמבצעים את ההחלטה, עדיין נשארת
השאלה הזאת. הממשלה יכולה להחליט לא ללכת על נושא של שוויון.

יכול להיות שיפנו לבג"צ; יכול להיות שיזכו. הממשלה מקבלת על עצמה מבחינה ציבורית וכספית - בבקשה, אבל צריכים להיות מודעים לענין הזה. אנחנו מדברים על מונחים כספיים. אני מעריך את רצונו של ד"ר גולדנברג בכך שהוא קיבל על עצמו להביא את הענין של המיסוי בפני המתישבים. ההבדל הכספי, מבחינת הממשלה, בין המצב שגולדנברג מקבל עכשיו, כלומר: על המיסוי הוא מוותר, אבל הצמדת חובות - הולכים לשיטתו, לבין ההצעה של שר החקלאות, שאומר מיסוי - פטור לחלוטין. אבל יש הצמדת חובות, שווי הנקודה - אם זה חקלאי או עירוני - אין הבדל כספי עצום משום שהמיסוי שהוטל עליהם, לפי ההסדר האחרון הוא מיסוי מינימלי, לא 600,000 ל"י נוספות. השאלה בשביל הממשלה תהיה לא רק של עקרונות אלא גם של כסף. זה הבדל של כמה מיליארדים.

אם מקבלים את ההצעה שד"ר גולדנברג

הציע, נדמה לי שנותנים מבחינה כספית למתישבים הרבה יותר ממה שהם היו מוכנים להתפשר. מדובר על כך שמועד ההצמדה נקבע באמצע הדרך, תהיה הצמדה אבל לא מאותו תאריך.

דבר אחרון, כדי שאפשר יהיה להתחיל

בפינוי מיד ובשקט, אם היינו בטוחים שד"ר גולדנברג אומר: זהו זה, זה קושר את המתישבים. אבל נציגי המתישבים היו אצלי לפני חודש והם לא כך דברו. הם אמרו, לחלק יש עורך-דין אחר, זה עו"ד כספי; שנית, הם אמרו: אנחנו מתפלאים שד"ר גולדנברג ויתר על זה ועל זה, אנחנו נקבל את מה שנחנו, ולנו יש תביעות נוספות.

מה שאני מקבל על עצמי, אני מבצע.

ד"ר א. גולדנברג:

לא קל לי, אבל אני עושה את זה.

השר י. ארידור:

אני חושב שצריך לקבל את מה שאומר
ראש הממשלה, שאם אנחנו לא מסכמים
כאן, אז ראש הממשלה מכריע. אבל אז אני מציע שיהיה ברור שהכרעת
ראש הממשלה מחייבת גם את ד"ר גולדנברג. אפשר גם לבטל החלטות
של הועדה שלנו. אפשר לומר שאת זה מקבלים ואת זה לא מקבלים,
אבל אם מביאים את זה לראש הממשלה, כפי שהוא הציע, אז את הנוסחה
הזאת ד"ר גולדנברג יקבל. אחרת, מה תהיה התוצאה? אנחנו מעביר
את זה לראש הממשלה, ראש הממשלה יקבע החלטה, היא יכולה למצוא חן
בעיני או לא, אבל לא יתכן שאחרי שראש הממשלה יקבע, יבוא ד"ר גולדנברג
ויגיד: עכשיו אני מנהל מו"מ מחדש על בסיס החלטת ראש הממשלה.
מה שהוא קבע לטובתי, אני מקבל. כמו שקרה עם עניין המיסוי. קבענו
משהו לטובת התמתישבים בעניין המיסוי, הם אמרו: את זה כבר יש,
נדבר על דבר אחר. אני רוצה שהחלטת ראש הממשלה תהיה מקובלת
על ד"ר גולדנברג.

מר מ. בן-מאיר:

אני מבקש דבר נוסף: למעט האפשרות
ללכת לערכאה משפטית.

ד"ר א. גולדנברג:

מקובלת עלי לחלוטין החלטת
ראש הממשלה בפרימטרים שהוא קבע.
ראש הממשלה נתן קו מנחה. הוא אמר: אנא בדקו אם היו סטיות בוועדת
השרים מהחלטת הממשלה. זאת עבודה טכנית בעיקרה. צריך למצוא את
הדברים שבהם הממשלה החליטה אחרת מהחלטת ועדת השרים, ואותם יש
לשנות. בפרימטרים אלה אין ספק שהחלטת ראש הממשלה מקובלת.

יחד עם זה, ניתן לראש הממשלה להכין מסמך עקרונות לפי הקו המנחה של ראש הממשלה.

איך תהיה הפרוצדורה שקודמת להחלטת

ראש הממשלה?

השר י. ארידור:
אני מציע שאתה תוכל להביא לפני ראש הממשלה את עמדתך. אם תהיה לנו עמדה שונה, גם אנחנו נהיה זכאים להביא את העמדה שלנו, וראש הממשלה יחליט בכל הנושאים שהיו, כולל ענין המסים.

ד"ר א. גולדנברג:
אני יודע שהיתה ישיבה אצל ראש הממשלה שבה השתתפו השרים ארידור ונסים ונדמה לי שגם היועץ המשפטי לממשלה. שם נאמרו דברים ונפלה הכרעה בענין מיסוי שלא נראתה למתישבים.

היתה ישיבה אחרת אצל ראש הממשלה שבה היה השר שרון, השר נסים, ונפלה הכרעה בכיוון המתישבים. פירוש הדבר שזה לא טוב שהדברים האלה מתלבנים בצורה שכל אחד משמיע את דעתו בנפרד. הייתי מבקש שהדבר הזה יישמע אצל ראש הממשלה במעמד אחד. שהוא ישמע את שני הצדדים בעת ובעונה אחת ותיפול הכרעה. בכפוף לכך, הכרעת ראש הממשלה במושגי אמות המידה שהוא קבע, אני מקבל.

השר י. ארידור:

ההכרעה תהיה בכל הנושאים שנימסרו
לסמכות הועדה, שטפלה בהם הועדה הזאת.

היו"ר השר א. שרון:

יש שתי אפשרויות:

אחת, לחזור למה שדיברנו בזמנו,
שמה שקיבלה הועדה החלטות ביחס להצמדה - בפ"ר-5 הסעיף
בענין מיסוי פורש על-ידינו בצורה שונה. אני הייתי משוכנע
שפ"ר-5 מדבר על מס הכנסה על הכנסה של השנה האחרונה. אם
אתם מוכנסים לקבל את הגישה הזאת, היינו מסכמים את זה עכשיו.

מר מ. בן-מאיר:

המשמעות היא שנותנים פיצוי בגלל
ורדים שאינם השנה.

ד"ר א. גולדנברג:

פ"ר-5, החלטה בענין מיסוי, אמרה
שיוטל מס הכנסה רק על מרכיב הפיצוי
בגין אובדן הכנסה החייב במס הכנסה, לפי פקודת מס הכנסה (נוסח
חדש).

פרופ' י. זמיר:

אם פוטרים אותך ממס על רווחי הון,
האם פירוש הדבר שאתה מקבל על עצמך

את העניין?

ד"ר א. גולדנברג:

לנו יש הסכמים חתומים על שאלת זיכוי
החובות.

השר י. ארידור:

אם ד"ר גולדנברג יודיע שהנושא של
פיתחת רפיח גמור, שלמאיר בן-מאיר אין
יותר בעיות פרט להסדרים עם המתישבים, ולא ילכו לבית המשפט לבקש
צו מניעה ולא יפעילו החלטה שחורגת מהחלטה קודמת, בבקשה נגמור
את זה.

ד"ר א. גולדנברג:

אני בעין זה סובר שהחלטה בענין הצמדת
החובות לא יכולה לעמוד לא ציבורית ו
משפטית.

השר י. ארידור:

לא יעזור מה אנחנו עושים בענין המסים
אם לא מקבלים בענין הצמדת החובות,
אין מה לעשות.

ד"ר א. גולדנברג:

אל תמנע ממני ללכת לבית המשפט.

השר י. ארידור:

אני לא רוצה למנוע ממך אפשרות כזאת.
אבל אם אני הולך לפנכם משורת הדין
לכל הדעות, בענין המסים, אין דבר שמחייב אותי בכלל, אפילו
החלטה לפנות לוועדת הכספים באותה צורה שפניתי, היא החלטה שלא
מחייבת אף אחד. אני חתמתי על הפנייה כפי שנוסחה ע"י היועץ המשפטי
לא נחתי לפנות לוועדת הכספים כי אני לא הולך לעשות את זה לשעורין,

אני רוצה לדעת שהענין נגמר. אני פונה לוועדת הכספים בצורה יותר מרחיקת לכת אם אני יודע שהענין נגמר. בוועדה ישאלו אותי: אתה גמרת את הנושא, או לא? אם אני יכול לומר שבגמתי את הנושא, אני יכול לשכנע. אם לא אוכל לומר להם שהנושא נגמר, אני לא יכול לשכנע.

מר מ. בן-מאיר: אמנון, אתה יודע היטב שאנחנו ! בניגוד לדעתי, מעדיפים בכל המהלך הזה את אלה שהולכים העירה על אלה שהולך להתישבות. את אותו ערך נחלה נקיה עוד בזמן אמרתי, מי שהולך להתישבות מחדש, אני גובה ממנו את רובה של הנחלה החדשה, את הקודמת באופן אבסולוטי. הצעתי לך לפטור ממס רק מי שבונה נכס חקלאי כנגד נכס החקלאי ולא מי שהולך העירה, ילך עם "המתנה" העירה. התוצאה היום מרחיקה לכת יותר לטובת המתישבים.

פרופ' י. זמיר: אם נתחיל בהתדיינויות משפטיות זה לא רק דבר שייגמר בעוד שלוש שנים, זה יכול להשפיע על קצב הפינוי.

ד"ר א. גולדנברג: איך אתם יכולים ברצינות לומר למתישבים שבגלל התאריך השרירותי שנקבע לספטמבר 1979 לחישוב הפיצויים, שהוא תאריך מקרי לחלוטין, הם צריכים לסבול. העריכו את כפיצויים להיום, אל תטילו הצמדה, תנו את הפיצוי ונקו את החובות היום. מה פתאום מחשבים את הפיצויים לשנת 1979? אם הדבר נקבע בהחלטת ממשלה, ובהסכם שנחתם עם המתישבים נאמר: החובות ינוכו לפי מצב הספרים 60 יום לפני הפינוי. איך אני יכול להסכים עם זה? אני לא מפריע לגמור את

הענין. כאן יש חזרה גמורה מהחלטת הממשלה.

השר י. ארידור:

בענין המסים הולכים לקראתך באורח חד-משמעי.

בועדת הכספים ישאלו אותי אם יש הסכם או

אין הסכם. אל תחשוב שבועדת כספים יושבים אנשים שמתלהבים מהנושא הזה יותר ממני. כמו שלא רציתי להגיש את הבקשה לועדת הכספים בלי שאדע שהנושאים נגמרים, אני מניח שבועדת הכספים יאמרו לי שהם לא מוכנים לאשר לי את זה בלי שהם ידעו שהנושאים נגמרים.

הצעתי שראש הממשלה יכריע, אומרים שהוא

יכריע רק במסגרת מסוימת.

הצעתי הצעה שניה, שאנחנו יודעים שהולכים

לפי פ"ר-5. אז כל הנושאים הולכים לראש הממשלה. אם הולכים לפי פ"ר-5 אני רוצה לדעת שאני הולך לועדת הכספים ואני יכול להגיד להם שאין יותר בעיות.

ד"ר א. גולדנברג:

אני מוכן לבדוק דבר אחד.

זמיר אמר דבר אחד, אצא שאפליה אסורה

במדינה. ניגוד בפיתחה גבוה יותר מהניקוד העירוני. הנימוק הזה לגבי אפליה לא חל לגבי הצמדת חובות, כי אצל המתישבים העירוניים לא הצמידו חובות. אם אני רוצה לפתור דבר משפטי ציבורי, אני צריך לקבל על עצמי עול נוסף, לומר למתישבים: אנא הסכימו. אני מוכן לעשות את המאמץ הזה. הסכימו להורדת הניקוד האישי כדי הניקוד העירוני, ולעומת זאת תרפו מהצמדת החובות שאין לו שום הצדקה. ואז אפשר לומר: גמרנו.

השר מ. נסים:

נניח שאתה צודק בענין ההצמדה, מבחינה

מוסרית, משפטית וציבורית. יש כנגד

זה להשיב למתישבים, בענין המיסוי לא היה כתוב שהיינו חייבים

לתת פטור חלקי או מלא, כי אז החוק היה חל והחוק היה מחייב

שישלמו כ-5 מיליון ל"י מס. על זה הייתי מוכן ללכת לבית המשפט.

עכשיו אומרים, במקום 5 מיליון זה

600,000 ל"י, בשיא. זאת אומרת: $4\frac{1}{2}$ מיליון ל"י פחות מס.

אז יש פרופורציה. זה טיבה של פשרה.

מר מ. בן-מאיר:

אין פה הצמדת חובות. גמונו חשבון

בספטמבר 1979. שילמתי הכל ולקחתי הכל..

היו"ר השר א. שרון:

אני רציתי לגמור את זה כי אני יודע

שראש הממשלה לחוץ ועסוק. אני הצעתי

הצעה כי זאת היתה הצעה שניגשתי אליה בלב שלם לפני כמה חודשים

וכך אמנם הבנתי. חברי הבינו את זה אחרת, ונוצר מצב כפי שהיה.

באתי הנה, הצעתי לעמיתי לחזור אל ההחלטה כפי שהבנתי אותה.

חשבתי שבדרך זו ניתן לסיים את הענין. אם ניתן לסיים את הענין

בדרך זו, אפשר תוך שתי דקות לסיים; אם לא, אני בעד זה שנעביר

את זה לראש הממשלה.

ד"ר א. גולדנברג:

השר ארידור שאל אותי האם בכך הסכמנו

ואין משפטים. אני עניתי לו: לא.

למה? כי אם אתם בענין הצמדת החובות מוכנים ללכת בכיוון כפי

שהוא במגזר העירוני, ללא הפלייה לרעתנו, אני מוכן לקבל את

הגזירה שלכם בענין הניקוד האישי. ובזה גמרנו את הענין.

אני אחזור לאנשים ואמר כלהם : כל משפחה תקבל על כל נקודה בערך 400,000 ל"י פחות, כפול 12 נקודות זה חצי מיליון ל"י פחות, ואז לא חל הניקוד של זמיר לגבי השאלה של אפליה, כאן השווינו, עשינו אותם שווים גם בנושא ניכוי חובות וגם בנושא ניקוד אישי. הטעות של השר נסים היא בכך שהוא חושב שהסכום שנקבע לנו הוא מלכתחילה אמור היה להיות מנוכה ממנו מסים, אבל זה לא כך. כשהם קבעו, בתום לב הם קבעו את הסכומים כדי שיוכלו לקנות בזה דבר אקביוולנטי, לא חלמו שינוכו מזה 5 מיליון ל"י מסים. עכשיו אחה בא ואומר שע"י הויתור על המסים הגדלנו להם ב-4¹/₂ מיליון, זה לא כך עובדתית. אני למרות זאת מוכן לשלם מיסוי על ההכנסה, מוכן להציע את הקטנת הניקוד האישי, שזה יפגע באנשים בסכום די גדול, זה מגיע ל-600,000 ל"י הפרש למשפחה, ובכך נוכל לגמור ולהקל על ראש הממשלה.

פרופ' י. זמיר:
במיסוי לא יהיה שוויון, כי במגזר העירוני יש מיסוי.

ד"ר א. גולדנברג:
זה הולך אחד נגד השני, ואז גומרים את הענין. אפשר לעשות את זה, לי תהיה עבודה קשה כי אני מרויח את הניקוד האישי, אנשים קבלו בפועל את הניקוד האישי, הם צריכים להחזיר את הכסף הזה, אבל אני מוכן לעשות את המאמץ.

השר י. ארידור:
אני מציע ללכת לראש הממשלה.

היו"ר השר א. שרון:

לא נצא יותר טוב ממה שהיינו גומרים
בעצמנו. לא נצליח להיכנס לכל נבכי
הנושאים האלה, ובאופן טבעי, הגורם הציבורי והלחץ הציבורי
והחשש מהעימות הלא נעים, יביא לכך שנצא כממשלה בפחות.

מר מ. בן-מאיר:

מציע לדון על זה רק בנוכחות נציגי
הממשלה.

(ד"ר גולדנברג יוצא)

מר מ. בן-מאיר:

אני מציע לא להעמיד את הממשלה ולא
את ראש הממשלה במועד הזה, מכל בחינה
שהיא, בעימות. אני חושב שאריק צודק שאם נלך לראש הממשלה זה
עשוי להיגמר יותר קרוב למה שאמננו רוצה. אני אמרתי שאני/מוכן
לוותר על ההצמדה, אותו גורם שיהיה מוסמך לברור בחילוקי הדעות
נשאר לו להכריע בשאלה. הוא הודה שמבחינה ציבורית יש לי "קייס".
אנחנו משאירים 50% סיכוי שהגורם שיברור יקבל את עמדתנו.
אם ראש הממשלה יכריע כפי שאנחנו רוצים שיכריע, הוא לא יתמודד
עם המתישבים, אנחנו נצטרך להתמודד אתם. אני הצעתי בשיבת
הממשלה הראשונה שאין לנו הסכם עם המתישבים, יש לנו החלטה.
זה היה נכון והגיוני למועד ההוא. היום אנחנו צריכים הסכם.

היו"ר השר א. שרון:

כל מה שנגמור פה, יהיה יותר בזול.
הייתי עם משה אצל ראש הממשלה, ראשו
עכשיו לא בזה, הוא ירצה לגמור את זה, וזה יעלה יותר ביוקר.

השר מ. נסים:

אני מציע כך, שהמסקנה שלנו תהיה
בענין המיסוי, זה יהיה אותו צו שנתן
צו האוצר, לא פטור מלא. בענין נקודות הזיכוי שזה יהיה שווה עם
נקודות הזיכוי של המגזר העירוני. בשבילנו זאת לא שאלה כספית
אלא משפטית. בענין דין תכנון כדין ביצוע, שנישאר בנוסח של פ"ר.
שם חוקן משהו לגבי חרובית. אנחנו נשאים בהחלטה של הצמדת חובות
אבל נהיה נכונים להסכים מראש שבענין זה אם הם ירצו, יוכלו
לפנות להכרעת הבורר.

מר מ. בן-מאיר:

אם יטעו את החממות לשנה הבאה, כל
מה שאנחנו מדברים פה הוא פסיק. הייתי
צריך לעבוד לפני חודש ולא היום.

השר מ. נסים:

אנחנו נותנים סמכויות לבוררות בענין
הצמדת החובות.

מר מ. בן-מאיר:

אנחנו היום בנחיתות בנקודה אחת.
אנחנו רוצים לא רק את הסכמתו אלא
שחוא יקבל על עצמו שהסכמתו מחייבת את כל הציבור. צדק ראש
הממשלה באמרו לגולדנברג: תעזור לנו. אנחנו לא במרץ אלא במאי,
זה לא נגמר, זה ילך לראש הממשלה, זה יכול לקחת שבוע או שבועיים.
יוקרת ראש הממשלה יש לה גם כן משקל, שאחרי כל מה שילך לקראתם
הם לא יסכימו.

בואו נספוג את זה כאן. נלך למיטוי

כפי שקבענו, ונאמר לאמנון שהסיכום הלא מחייב בענין ההצמדה
פתוח לבורר של זמיר.

השר מ. נסים:
אני הצעתי שאנחנו בהצעה, המתישבים צריכים
לחתום שהם קבלו את כל מהם רוצים, למעט
רשות לפנות לבוררות, נוסף לשאלות האחרות גם בשאלה הזאת.

פרופ' י. זמיר:
דובר על האפשרות שעל ענין המיטוי ילכו
לבית המשפט.

מר מ. בן-מאיר:
בעוד שבועיים נקבל החלטה יותר רכה
מאשר עכשיו, ובעוד חודש - עוד יותר רכה.
אילו היינו מקבלים החלטה לפני חודשיים, היינו יכולים להיות יותר
תקיפים.

גב' א. פרוקצ'יה:
אני חוששת שבבוררות בנושא שלנו, הסיכויים
שלנו פחותים יותר מאשר בבית המשפט.
אם עו"ד גולדנברג הציע ללכת לבית המשפט, זה מבחינתנו פתרון
יותר טוב מבוררות. מבוררות כל הסיכויים הם שנצליח פחות.

השר י. ארידור:
כל מה שאני מתלבט עכשיו זה אם להגיד להם:
טוב, תהיה לכם זכות ללכת בענין ההצמדה
לבית המשפט, אם היועץ המשפטי מעדיף את זה על בוררות, אני מוכן
לקבל את הצעתו. אז נלך לפי פ"ר-5א'.

היו"ר השר א. שרון: על מס על שנת ההכנסה האחרונה.

השר י. ארידור: מה שכתוב שם. אני לא חייב להגיד את זה. אם אני משאיר להם את מזכרות לפנות לבית המשפט בענין ההצמדה, אני לא צריך לוותר על ענין המסים. הוא אמר שבענין המסים הוא קיבל על עצמו לשכנע אותם. אם הוא רוצה בענין ההצמדה ללכת לבית המשפט - בבקשה, אני מסכים לכך.

מר מ. בן-מאיר: אני מציע להשאיר את השאלה פתוחה אם זה בית משפט או בוררות. אני לא בטוח, אם נעייץ היטב בעקרונות, אנחנו נעדיף בית משפט על בוררות, אני לא בטוח.
(עו"ד גולדנברג חוזר לישיבה)

השר י. ארידור: אנחנו נוטים ללכת בדרך הזאת. בענין החלטת הועדה כפי שהיתה בעבר, היא עומדת בתוקפה כפוף לכך שהמסמך שחתמתי עליו לגבי המסים, יוגש לוועדת הכספים.

דבר שני, אם אתם מערערים על ענין ההצמדה, זכותכם ללכת לבית המשפט. לא נתנה את זה.

השר מ. נסים: ענין המיסוי יהיה בהתאם לצו ששר האוצר חתם עליו והוא יוגש לוועדת הכספים לאישור

נשאר ענין ההצמדה של החובות, שאנחנו גורסים שצריך להשאיר את ההחלטה שקיבלנו כמות שהיא, ואתה גורס שצריך לבטל את ההחלטה. בענין זה, דעתנו היא, שצריך להצמיד. הואיל ולך יש עמדה אחרת, אנחנו מוכנים שהנושא הזה יוצא מהחתימה של כל מתישב, שהוא קיבל

את אשר מגיע לו ואין לו טענות ומענות, בנושא זה אפשר יהיה
לפנות לבית המשפט או לבוררות, הכל לפי המלצה שנקבל מהיועץ
המשפטי לממשלה. הברירה בידי כל מתיישב לטעון טענות משפטיות
כאוות נפשו שאין להצמיד את החובות. מה שאתה תאמר לפנינו
טען בבית משפט או בבורר, הכל לפי המלצה שנקבל מהיועץ
המשפטי לממשלה.

ענין נקודות הזיכוי, זה צריך להיות

שווה למגזר העירוני.

ועדת השרים סוברנית, אתם לא צריכים
את הסכמתי.

ד"ר א. גולדנברג:

לפי דעתי אנחנו לא הצענו דבר. אמרנו,

היו"ר השר א. שרון:

בענין המסים - מה ששר האוצר סיכם.

בנושא הניקוד האישי אנחנו משווים את זה למגזר העירוני, זאת
אומרת שאנחנו פוגעים. בנושא של הצמדה, אנחנו מאפשרים לו
לפנות לבית המשפט או לבוררות. עד עכשיו זה היה נתון לו ממילא,
כל אדם יכול לפנות לבית המשפט. עכשיו אומרים לו: אנחנו נקבע
אם תלך לבית משפט או לבוררות.

אני הצעתי הצעה שאני חושב שהיא טובה.

אני יכול לחזור על זה עוד פעם.

ההצעה, כפי שקיבלנו אותה בוועדה

בנושא המיסוי. אני יכול לעמוד מאחורי זה. ירצה עו"ד גולדנברג
ללכת לבית המשפט, ילך לבית המשפט, זו זכותו של כל בן אדם ללכת
לבית המשפט במדינה דמוקרטית.

אם לא מגיעים לזה, אני מציע להביא

את זה לראש הממשלה.

מר מ. בן-מאיר: אני הצעתי שהמיסוי יהיה על הכנסה של

השנה האחרונה, וענין ההצמדה יהיה

או בבית המשפט או בבוררות.

ד"ר א. גולדנברג: ההצעה של בן-מאיר לא פותרת

היו"ר השר א. שרון: ההצעה שלי מקובלת עליך?

ד"ר א. גולדנברג: כן.

היו"ר השר א. שרון: ההצעה שלי אומרת שמה שסיכמנו בוועדת

השרים עם פ"ר - 5, וזכותו ללכת לאן

שהוא רוצה.

מר מ. בן-מאיר: נטלתי על עצמי את הסיכון בלי הסכמת

אף אחד מהנוכחים, שנושא המיסוי הוא

לפי הפרשנות שלנו, רק על ההכנסה. ונושא ההצמדה הולך לבוררות.

אומר זמיר או בוררות או בית משפט.

ד"ר א. גולדנברג: אני מקבל את זה. אבל אני רוצה להוסיף

דבר אחד. אם מתקבלת ההצעה של שר

החקלאות האומרת שהמיסוי יהיה לפי החלטת פ"ר-5, במקרה כזה,

לגבי שלושת הנושאים - הניקוד האישי - הנושאים האלה

אני מבקש להעביר לבורר. לזה אני מוכן.

מר מ. בן-מאיר:

לא כך דיברנו. דיברנו על נושא אחד
ויחיד. לפי מיטב זכרוני, הסיכום היה
על נושא אחד, זה לא מחייב את השרים, אם השרים מקבלים את זה,
אני יכול לברך על כך.

ד"ר א. גולדנברג:

ההנחייה של ראש הממשלה היתה שאם אין
קונסנזוס, יעבירו אליו

מר מ. בן-מאיר:

השרים אומרים דברים פשוטים:
הניקוד לפי פ"ר-5; המיסוי לפי פ"ר-5
השר נסים לא הסכים לזה, ויש כבר קונסנזוס. ענין הצמדת החובות
נתון לברור בערכאה משפטית או ערכאת בורר.

פרופ' י. זמיר:

יש הבדל בין בוררות לבית משפט?
אם אתה הולך לבוררות בענין ההצמדה
אז המיסוי הוא לפי מה שאומר שר האוצר.

השר מ. נסים:

אני מוכן שיהיה מס לפי צו שר האוצר ובוררות
ואם בית משפט אז מס לפי פ"ר-5.

ד"ר א. גולדנברג:

אני מבקש לשקול את זה 24 שעות ולתת
תשובה מחר.

הישיבה נסתיימה

פר/7

הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. נסים, י. ארידור, א. שרון;
ה"ה א. גולדנברג, מ. בן-מאיר, י. זמיר, י. זרניצקי, י. גבאי
והגב' א. פרוקציה.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. פר/5 של ועדת השרים
לענין הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח וסיני מיום י"א באדר ב'
התשמ"א (17.3.81) (להלן - ועדת השרים) :-

א. ועדת השרים רושמת לפניה כדלקמן, את:-

(1) החלטותיו של ראש-הממשלה לענין סיכום הדיון בדבר
הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח:-

(א) מיסוי:- לפי הצעת היועץ המשפטי לממשלה וצווים
שנחתמו על-ידי שר האוצר;

(ב) לגבי הנושאים שנדונו בוועדת השרים:-
ועדה השרים תתכנס שוב ותבדוק אם היו בהחלטותיה
סטיות מהחלטת הממשלה במליאתה מ- 16.11.80, ואותן
סטיות תבוטלנה - כדי שתבוצע החלטת הממשלה, כפי
שנתקבלה ביום 16.11.80;

(ג) במקרה שיתעוררו חילוקי דעות בין חברי הועדה,
יועבר הדבר להחלטת ראש-הממשלה;

(2) את שלש הנקודות שאותרו כסטיות:-

(א) הצמדת החובות לספטמבר 1979;

(ב) שווי הנקודה האישית במגזר החקלאי;

(ג) דין תכנון כדין ביצוע;

ב. ועדת השרים קובעת כי:-

(1) אפשר לסכם את הנושא לפי החלטה מס. פר/5 הנ"ל, כאשר
ענין הצמדת החובות - יהיה נתון לבירור בערכאה משפטית -
על-פי החלטת היועץ המשפטי לממשלה;

(2) או להחזיר את הנושא להחלטת ראש-הממשלה - בהתאם להחלטה
מס. א-1(ג) - הנ"ל;

ג. בהמשך לעיל - ועדת השרים רושמת לפניה את בקשתו של
עו"ד א. גולדנברג לשקול את הצעת הסיכום, כפי שפורטה
בסעיף ב(1) לעיל - במשך 24 שעות.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

מזכירות הממשלה

סטנציה

צ"ע 2 חנן 2

פרוטוקול

ישיבת ועדת השרים לענין הפצויים
לתושבי פתחת רפיח וסיני

י"א באדר ב' התשמ"א - 17.3.81

נכחו: חברי ועדת השרים: א. שרון - יו"ר, י. ארידור, מ. נסים

י. זמיר	- היועץ המשפטי לממשלה
מ. בן-מאיר	- המנהל הכללי, משרד החקלאות
י. גבאי	- משרד האוצר
ג. לוי	- לשכת שר המשפטים
א. סנפירי	- משרד האוצר
א. פרוקצ'יה	- משרד המשפטים
י. רז	- משרד החקלאות
ר. שתיאל	- משרד האוצר

א. זהר - מזכיר הועדה.

סדר היום:

פר/6 הפצויים לתושבי פתחת רפיח.

בפרוטוקול זה 19 דפים

רשמה: חנן חמ

הפיצויים לתושבי פתחת רפיח 6/פרהשר א. שרון:

אני פותח את הישיבה. אני העברתי לחברי הועדה שני מסמכים. מסמך אחד העברתי בעת

ישיבת הממשלה הקודמת, שבו סיכמתי מהם הנושאים שלגביהם הגענו להסכמה ומהם הנושאים שלגביהם לא הגענו להסכמה. נשאר נושא אחד, שלגביו לא הגענו להסכמה, והוא נושא המיסוי. אני ראיתי אפשרות לשלם מס הכנסה בגין התשלומים המשתלמים למתישבים על אובדן הכנסה של השנה האחרונה. זה הדבר היחידי שראיתי, שאפשר לשלם לגביו מס. בפגישה שהיתה אצל ראש הממשלה, נתבקשתי להגיש חומר לחברי הועדה, שהיה צריך להבהיר מה תהיינה התוצאות, אם אנו נחרוג מתשלום מס הכנסה על סכום הפיצויים המתקבלים בגין אובדן הכנסה של השנה האחרונה. העברתי חומר זה, אשר הסביר את חומרת השינוי במצב. כך אנו עומדים כרגע.

השר מ. נסים:

אני מבקש לומר, שהפגישה הזאת נקבעה בעקבות השיחה שלנו עם ראש הממשלה ואני מניח, שאנו יושבים פה כדי למצות את כל האפשרויות על מנת לפתור את הבעיות שעדיין נותרו שנויות במחלוקת, או שמכבידות על ישום ההחלטה. לא הייתי מציע שנראה בזה ישיבה פורמלית של ועדת השרים, כי קיים ספק אם ועדת השרים יש לה הכוח היום להמשיך בדיונים.

השר א. שרון:

אני רואה בישיבה זו ישיבה פורמלית. אם זו אינה ישיבה פורמלית, אני מציע לא לקיים אותה. זו ישיבה פורמלית של הועדה. לא דיווחתי לממשלה על הפסקת פעולתה של הועדה. לא הגענו לסיכום, אם כי אני חשבתי שהגענו לסיכום. נצא אפילו מתוך הנחה, שלא הגענו לסיכום כתוצאה מכך שאני לא הבנתי את מה שהיה. אם לא מדובר בישיבה פורמלית, כולנו עסוקים וברוח טובה, אני אנעל את הישיבה ואחזיר את כל הנושא לממשלה.

השר י. ארידור:

גם לי יש ספקות לגבי הפורמליות של

הישיבה ואני יוצא מתוך הנחה - אני

מניח, שגם משה שותף לה - שאפשר להגיע לדרך מהותית איך להגיע לסיכום, בצורה שתניח דעת הכל, ואז אפשר בהסכמה גם לתקן את מה שקרה. לכן, אני רוצה לדבר על הענין המהותי.

השר א. שרון:

מבחינתי, הישיבה היא ישיבה פורמלית.

השר י. ארידור:

אז יש חילוקי דעות. הרי מקיימים את הישיבה.

השר א. שרון:

אני מודיע, שזו ישיבה פורמלית מלאה של

הועדה. הועדה הזאת קיימת. אני גם לא

מציע, בגלל ענין של כבוד, שפלוגי אמר שהועדה סיימה את תפקידה ואחר טען שלא סיימה את תפקידה....

השר י. ארידור:

אני מדבר עכשו על המהות. יש חילוקי

דעות על פורמליות. בוא נדבר על בעית

המהות.

השר א. שרון:

בכל מקרה, הישיבה היא פורמלית. לא הבנתי

את הסיבה מדוע מישו מנסה להפוך את הישיבה

לבלתי פורמלית. הישיבה הזאת היא ישיבה פורמלית של הועדה ואם לא רוצים לקיים ישיבה פורמלית, אין מקום לקיים ישיבה.

השר י. ארידור:

יש לי ספקות אם הישיבה פורמלית או לא,

אך אני מוכן לגשת, למרות הספקות האלה,

לבירור מהותי מסוים.

השר י. ארידור:

אני ער לכך, שיש כאן בעיה אמיתית. ההחלטה שקיבלנו בפעם הקודמת יוצרת בעיה אמיתית ואנו צריכים לפתור אותה. אי אפשר לפתור אותה באמצעות איזה שהוא פטור פורמלי ממס ואנחנו חיפשנו דרך אחרת לפתור את הבעיה, גם מבחינה מהותית וגם מבחינת הדרך. אנחנו הגענו למסקנה, שאם אנו נתיחס לנושא זה כאל הפקעה, אז העניין של מס רווחי הון לא יחול.

מחצית - ההבדל יהיה משמעותי מאוד.

השר מ. נסים:

השר י. ארידור:

מחצית. דהיינו, לפי ההערכה שלנו, אם אנו נתיחס לזה כאל הפקעה, יהיה מדובר, בערך, ב-1.1 מיליון למתפנה - כל המסים, בזמן שאם היינו הולכים לפי המהות של ההחלטה הקודמת, זה היה 5 מיליון. זה הבדל משמעותי מאוד. כלומר, במקום 5 מיליון, בערך 1 מיליון - 20% של המס.

אנחנו התחלנו לקיים בירור עם היועץ המשפטי לממשלה, האם הדרך הזאת אפשרית. דרך זו פותרת אותנו מלכת לאיזה שהוא פורום של הכנסת, או חקיקה, או תקנות. מבחינת משרד האוצר, אנו מוכנים ללכת לעניין זה מבחינה תקציבית. כלומר, אין התנגדות למשרד האוצר להגיע לתוצאה הכספית הזאת בדרך המוצעת, אם היועץ המשפטי יאשר אותה. זהו פתרון מהותי רציני מאוד, אשר עונה על כל הבעיות.

יש כאן שני דברים מוקדמים שצריך לבצע, לדעתי, ואני מציע ללכת בדרך שהלכנו בה קודם: שאנו נקים אותה ועדה בינמשרדית, שבה משתתפים גם נציג היועץ המשפטי לממשלה, זה יהיה גם על דעתו של נציג משרד הבינוי - כמו שהיה בפעם הקודמת והסתדר יפה.

השר י. ארידור:

ניתן לוועדה שבוע זמן לגמור נושא זה. אם נלך בדרך זו, אני חושב שאנו יכולים לפתור את כל הבעיות. לעומת זאת, אם אנו נלך בדרך אחרת, אז יש לנו בעיות רציניות מאד של ללכת לוועדת הכספים. היועץ המשפטי גם צריך יהיה לשקול את הקשר בין זה לבין ענין הבדואים. הרי אנו מקבלים החלטות שנוגעות מצד אחד לענין ימית ואופירה, ומצד שני לענין הבדואים. אנו צריכים לשקול שזה לא יפגע. הבעיה ברגע זה, שמשרד האוצר מוכן ללכת להקטנת המס האפקטיבית, שנובעת מההחלטה הקודמת, מ-5 מיליון לכ-2 מיליון; כלומר, להוריד את המס האפקטיבי ב-80%. לפי הצעת שר החקלאות, ההבדל הוא בערך 600,000 במקום 5 מיליון, ולפי הצעתנו זה יהיה בערך 1.1 מיליון ל"י במקום 5 מיליון. ההבדל איננו שאנו מחפשים כאן את החצי מיליון ההפרש. אנו מחפשים דרך שבה אנו יכולים ללכת. אנו, כאמור, נהיה מוכנים ללכת בדרך זו.

אני מציע, שתקום הוועדה הבינמשרדית

שתגבש את ההצעות האלה. אם היא לא תגבש על דעת כולם, נחזור.

השר א. שרון:

אני לא כל כך מבין את זה. אני הייתי מבקש להכניס את אמנון גולדנברג.

השר י. ארידור:

אני יכול להסביר זאת עוד פעם.

השר א. שרון:

אני צריך פה מישהו שמתמצא בענין.

השר מ. נסים:

היועץ המשפטי לממשלה.

השר א. שרון:

רבותי הנכבדים, יש לי בקשה. אל תקפצו שניכם. אתם לא נמצאים פה מולי בדברים.

אתם רוצים לפתור את הבעיה - אפשר; ולא, תקחו ותטפלו בזה בעצמכם.

השר מ. נסים:

נמצא כאן היועץ המשפטי לממשלה והוא
הקובע לממשלה.

השר א. שרון:

אתה לא יכול להכנס לדברי - פעם הסברתי
לך זאת - לא כאן ולא בשום פורום אחר;
לא היום, לא מחר ולא בעתיד ואל תעשה את זה יותר.

השר מ. נסים:

אני מבקש את רשות הדיבור.

השר א. שרון:

חמתין בבקשה. הגיע פעם אחת זמן להבין,
שצריך לדעת להתגבר על נושא העוינות והרצון
להכשיל. העוינות והרצון להכשיל הוא מעבר לרצון לפתור בעיות - וזה לא
דוקא בנושא זה, אלא בכל הנושאים, אך זה לא שייך לפורום הזה.

מר מ. בן-מאיר:

אני רוצה להעיר, ביחס להצעת של ועדה
נוספת.

השר י. ארידור:

לא ועדה נוספת - אותה ועדה.

מר מ. בן-מאיר:

אותה ועדה. אני מבין, עפ"י החלטת
הממשלה, שבסופו של דבר, התפקיד לפנות

יוטל עלי.

השר א. שרון:

זאת בתנאי שאני גומר היום. אחרת, אני
מחזיר הטיפול לממשלה. המשחק נמאס לי.

אני לא אשב עכשו עם ועדה נוספת.

השר י. ארידור:

זו לא ועדה נוספת.

השר א. שרון:

אני מבין, שההצעה שאנו מציעים היא

הצעה בגובה מסוים. הצעה זו אינה

מקובלת עליכם. אתם רוצים להוריד מסים יותר - אני לא יכול לקבל זאת.

השר י. ארידור:

אני מציע להוריד אותם ב-80% ממה שהתקבל

בהחלטה הקודמת.

השר א. שרון:

בהחלטה הקודמת דובר על מס הכנסה בגין

התשלום על אובדן שנת הכנסה.

השר י. ארידור:

באופן אפקטיבי, ההצעה שלי פירושה 80%

פחות ואצל היא 90% פחות. זה כל ההבדל.

השר א. שרון:

אנחנו נוועץ בעורכי הדין.

מר מ. בן-מאיר:

אני רוצה לומר משהו לא לענין המיסוי.

היות ובכל זאת יושבת כאן ועדת שרים ואם

הדברים יגמרו בצורה מוסכמת, זה עדיין יוטל על משרד החקלאות, קרי:

עלי, לפנות - אני מדגיש ומבקש שהדברים ירשמו, שאין אפשרות לפנות

תוך שנה. זו משימה בלתי אפשרית. כל סחבת נוספת מכניסה, להערכתי,

לא רק את הממשלה, אלא את המדינה, למצב בלתי נסבל. אני רואה חובה

להזהיר מפני תוצאות ציבוריות - ואינני רוצה לעסוק בפוליטיות, כי

זה לא תחומי - היות משמעות, אם לא תימצא דרך לאלתר לגשת לפינוי

המתישבים.

השר י. ארידור:

אני רוצה להגיד לך דבר פשוט. אם אנחנו

מביאים את זה לממשלה ביום ראשון הבא,

זה בודאי לא יאלתר. מה שאני מציע, שעד יום ראשון הבא תשב הועדה

השר י. ארידור:

הבינמשרדית ותגבש דרך; וכמו שראינו בפעם הקודמת, היתה דרך מוסכמת ואפשר לגבש אותה. אז אני לא מציע הפסד זמן.

פרופ' י. זמיר:

אני חושב, שלפנינו יש שני סוגים של בעיות: סוג אחד, הבעיה הכבדה מבחינה מעשית-כספית, שהיא בעית המיסוי. הבעיה השנייה מתיחסת לניסוח של החלטות אחדות, שנתקבלו בישיבה הקודמת.

אני חש, ששתי הבעיות ניתנות לפתרון. הבעיה השנייה, כלומר התיחסות לניסוח של החלטות שנתקבלו בישיבה הקודמת, לגבי תאגידים משותפים בחקלאות, בוררות וכו', אלה הן בעיות קלות ואני חושב שאפשר יהיה היום להסדיר אותן. לגבי עניין המיסוי, אני חושב שגם את זה אפשר יהיה לפתור בהבנה.

עם זאת, יש בעיה שנדמה לי מקשה על החלטה היום. יש שתי פנים לבעיה: קודם כל, שבעית המיסוי של המתישבים בסיני, מבחינה ציבורית, קשורה לבעית המיסוי של תושבי תל-מלחתה.

השר א. שרון:

אין לזה קשר האחד עם השני.

פרופ' י. זמיר:

אני חושב שיש קשר.

מר מ. בן-מאיר:

שם נקבע מצב, שמדינת ישראל לא תקבל שדה תעופה במועד, משום שאני חצי שנה מבקש

טיפול בעניין. הבדואים יושבים על המזודות.

פרופ' י. זמיר:

אני חושב, שהקשר אינו פועל בניגוד
למגמה שלכם.

השר י. ארידור:

זה בדיוק באותו כיוון.

פרופ' י. זמיר:

אני רק חושב, שזה יהיה לא נכון, אם
ההחלטות בשני הענינים האלה תתקבלנה
בנפרד ולא תהיינה מתואמות. מבחינה ציבורית, הן מאד-מאד דומות.
אני חושב, שגם מבחינתך צריך לקבל החלטה מהר בענין המיסוי
של הבדואים.

מר מ. בן-מאיר:

זה לא מבחינתי, זה ענין של הממשלה, שבו
אני מבקש את הממשלה לעשות את הדבר שהיא

זקוקה לו. לא אני כפקיד.

פרופ' י. זמיר:

אני אמנם מנסה לדייק בדברי, אך אתה יודע
מה כוונתי. אז זו לא הבעיה שלך, אלא
הבעיה של עם ישראל. כפי שאמרת זה עתה, הבעיה היא לא רק חשובה, אלא
גם דוחקת. כמי שמופקד על הנושא, אתה רוצה החלטה מהירה, ככל שניתן,
גם בענין הבדואים - ואני בעד זה. אני חושב, שגם אפשר וגם צריך
לקבל החלטה בענין המיסוי בשני הנושאים האלה מהר.

נדמה לי, שהתמונה של האופציות בענין
המיסוי גם של הבדואים וגם של המתישבים לא לגמרי ברורה. אני חושב
שאפשר להבהיר את זה ולהציג בפני הועדה הזאת את האופציות וההחלטה
חוך ימים ספורים, כלומר עוד בשבוע זה. אני הייתי מציע, ברוח הדברים
של שר האוצר ושר המשפטים, להתקדם ולפתור את כל שאר הבעיות בישיבה
היום. לגבי ענין המיסוי, להציג תמונת מצב ולהציע אופציות במהלך
שבוע זה ואפשר ביום ראשון להתכנס.

השר י. ארידור:

לגבי האופציות, אני רוצה שמשרד הבינוי

יהיה בתמונה. לכן רציתי את הועדה

הבינמשרדית. אני רוצה, שמשרד הבינוי לא יגיד שזה פוגע לו בימית או באופירה. הוא לא אמר את זה בפעם הקודמת והוא לא יאמר את זה גם עכשו, אך הוא צריך להיות בתמונה.

פרופ' י. זמיר:

אני רוצה לומר, שמה שמשרד האוצר מציע

כעת, זה לא המיסוי שד"ר גולדנברג, במסמך

שלו, דיבר עליו; אלא הפער הקיים היום הוא חצי מיליון. יתכן, שבסופו של דבר, בעיקר אם משווים את שני הנושאים האלה, גם על הפער הזה אפשר להתגבר. אני רק מציע שעניין זה יבדק ויוצג בפני השרים, שידעו בדיוק מה הנושא להחלטה.

מר מ. בן-מאיר:

אני יכול לתאר לעצמי שהיתה אפשרות לקבל

החלטה אחרת. היתה אפשרות לקבל החלטה,

שפוטרים באופן מוחלט.

השר י. ארידור:

לא אנחנו - רק הכנסת.

מר מ. בן-מאיר:

שפוטרים באופן מוחלט, בדרך אחת או בדרך

אחרת; כלומר, מקבלים כאן את תוכן ההחלטה

ולא את הלבוש המשפטי שלה; אך ממש את תוכנה עד הסוף, עם סמכות למשרד החקלאות לפרסם את תוכן ההחלטה ולעמוד מאחוריה במלוא האחריות. אח"כ, אם הדרך היא דרך משפטית א', או דרך משפטית ב', אם הולכים עם זה לכנסת, או נוקטים בהליך שפטור מהליכה לכנסת, זה נושא לבירור במהלך הדברים.

השר מ. נסים:

עוד מחזור של שגיאות.

מר מ. בן-מאיר:

אני מציע לכם, לטובת הענין, לקבל
החלטה היום.

השר א. שרון:

אני רוצה לקבל החלטה היום. אינני יכול
למשוך יותר את הנושא הזה. הממשלה בנושא
זה נהגה סחבת, לפי דעתי, שגובלת בחוסר אחריות לאומית. אני אינני
מוכן להיות שותף יותר לסחבת הזאת. אני חושב, שמה שמנסים פה לעשות
זה דבר חמור ביותר. מתעלמים לחלוטין מהעובדה שמדובר באנשים שצריך
להעביר אותם ממקומם למקומות אחרים; מושכים את הזמן, אולי בתקווה
שברגע האחרון יהיו פטורים מהנושא הזה. ההחלטות, לפי דעתי, אינן
ענייניות; הן מושפעות ממערכות של יחסים בתחומים אחרים, שלא הייתי רוצה
להרחיב את הדיבור עליהם, אך אני עד להם תקופה ממושכת. אני לא
אקבל דחיה אפילו ליום אחד - היא נראית לי מיותרת. אפשר היה לבדוק
את הדברים עד היום - כולם ידעו שהיום מתקיימת ישיבה. לכן, אני
אינני יכול לקבל את ההצעה של הדחיה הנוספת והבדיקה הנוספת. הצעתי
הצעה איך לטפל בנושא.

פרופ' י. זמיר:

למרות שהדברים ידועים, כעת על גרם
המדרגות החלפתי מלים אחדות עם ד"ר
גולדנברג והוא, אם לא היום אז אחמול, גילה משהו חדש מבחינה משפטית,
שיכול לפתור את הבעיה.

השר א. שרון:

הצעתי להכניס את האיש הנה.

מר מ. בן-מאיר:

פרופ' זמיר, יש אנשים שיושבים כבר לא
בפיתחה ולא בבית חדש. אלה בני אדם והם
יום-יום במשרדי. אני הפסקתי לעסוק בחקלאות, הפסקתי לעסוק במים - אני
עוסק בנושא אחד ויחיד. כאשר יש בעיות בוערות בחקלאות, אני עוסק
במשפחות שעושות סקנדל והפגנות מדי יום ביומו במשרד החקלאות.

מר מ. בן-מאיר:

אני עוסק בשני נושאים, אחד מהם מתוך התנדבות גרידא, בענין הבדואים, שזה ענין של חליפין במלוא משמעו, של קרקע תמורת קרקע, שאני יזמתי לתת לקרקע הזאת ערכים כספיים; ומי כמוך יודע את זה, כי היית שותף להצעה שלי. המדינה הזאת מחכה לשדה תעופה, חיל האוויר יושב לי על העורף ואני, משר האוצר הקודם - ואחרי יודע זאת - ביקשתי: קבלו החלטה בענין המסים. גם שם זה בער. אך לא נעשה מאומה.

השר א. שרון:
אני לא יכול פה לחייב אף אחד, אך אני מציע מחדש לתת אפשרות לעו"ד גולדנברג להכנס, נשמע את דבריו ואם זה נותן פתח לדברים, נסכם זאת. למשוך זאת אינני מוכן.

השר מ. נסים:
אני רוצה למחות על הנימה שיו"ר הועדה הכניס לדיון הזה. היתה פה האשמה, לדעתי חסרת שחר, כאילו יש לנו ענין למשוך, או כאילו העמדות שלנו הן לא עניניות או כרוכות בשיקולים אחרים. אני חושב, שהעמדות שנקטנו היו אחראיות ביותר, מתוך תפיסה של מינהל תקין - וכך היה עלינו לנהוג. כל נסיון שהיה לעשות משהו בפזיזות, הוליד תקלה. מה שהיום שר האוצר הציע הוא למנוע תקלה. קיבלנו את המסמך בידם חמישי-ששי - היה צריך ללמוד אותו. ישבו גם לילה, לא רק יומם, אנשים באוצר ובמשרד המשפטים. יש בכלל בעיה, אם מתיחסים לנושא הזה כפיצויים, זה לא כל כך משפטי - זו קבלת החלטה, שהיא לא טהורה מבחינה משפטית ולזה כבר, עקרונית, מוכן ללכת האוצר. זה מביא את הפער לכמה לירות - לא יותר מזה. כדי לגבש ולנסח זאת וכדי שלא ניכשל עוד פעם בהחלטות פזיזות, מוצע פה שעד יום ראשון, להביא לאישור הממשלה, הצוות ישב ויגבש את הנושא.

השר מ. נסים:

בכל מקרה, זה צריך לבוא לממשלה, כי ההחלטות הקודמות הועברו לידיעת הממשלה, עפ"י תקנון הממשלה.

בכל הכבוד, שר החקלאות רצה לומר: אם יהיה ד"ר גולדנברג פה, אז יש חוות דעת משפטית; אם הוא לא יהיה פה, אז אין חוות דעת משפטית. יושב פה היועץ המשפטי לממשלה וחובתי ותפקידי להגן על כבודו ומעמדו.

הועדה הבינמשרדית תוכל לשבת עם ד"ר גולדנברג והיא תראה לו מה היא מגבשת. מוכנים ללכת על דרך של פיצויים. המס פוחת ב-80% ונשאר פער של לירות. מדוע לא נלך בדרך החקינה? שום מגמה לדחיה אין. כל עשייה של צעד מבוסס, יסודי, הוא מקצר את הזמן ולא מאריך אותו. לדעתי, הדרך הפזיזה היא מאריכה. כל פעם שהלכנו בדרך פזיזה, נולדה בעיה.

השר י. ארידור:

ממילא צריך להביא זאת לממשלה.

השר מ. נסים:

הממשלה יכולה ביום ראשון לאשר מסמך של ועדה, שיושבים בה נציגים של 4 משרדים,

כשמשרד החקלאות בראש.

מר מ. בן-מאיר:

משרד החקלאות אינו גורם בעניין זה.

השר מ. נסים:

אז בלי משרד החקלאות - משרד האוצר, משרד המשפטים ומשרד הבינוי. יש לנו בעיה של תל-מלחתה, ששם זה פיצויים במישרין עפ"י חוק. אז אם כבר, צריך להעדיף את העניין של תל-מלחתה, מבחינה משפטית, לא לאומית. יש בעיה של מפוצים

השר מ. נסים:

בימית ואופירה. אנו צריכים את משרד הבינוי, כדי שמחר לא יקומו הם על ענין מיסוי, כדי לראות אם הכל תואם, כדי שלא נצטרך לתת עוד פטורים גם להם.

לכן, אני תומך בהצעת שר האוצר שיקום

צוות...

הצוות הקודם.

השר י. ארידור:

אותו צוות - ועד יום ששי יגמור את הענין ונביא לממשלה.

השר מ. נסים:

אני רוצה להתייחס להערה בענין הלירות הבודדות. אני מכיר כאן אנשים, שמאד היו רגישים ללירות בודדות, כאשר זה נגע להם. כך שאני לא מציע לדבר על לירות בודדות, כשמדובר באחרים.

השר א. שרון:

אני לא הייתי זקוק לעו"ד גולדנברג לצורך חוות דעת משפטית. יש לנו את היועץ המשפטי וזה תפקידו. אך כדי שאפשר יהיה לקבל היום החלטה עניינית, הייתי זקוק לו ולכן ביקשתי את השתתפותו.

הנסיון היום, לאחר הנסיון ששייך למערכת השיקולים הבלתי עניינית שהיתה בנושא זה - חזרתי עליה ואני חוזר עליה שוב - הנסיון לערב את נושא המפונים באחריות משרד הבינוי; וכשלרגע מסתבר שהענין ההוא מסתדר, לצורך לנושא הזה גם את הבדואים מתל-מלחתה; ואינני יודע אם לא ימצאו דברים נוספים, שאנשים ינסו לחפש אותם - הדרך הזאת עלי אינה מקובלת. מה שניתן היום לעשות זה לקבל החלטה עניינית ולחפש אח"כ לבוש משפטי.

השר א. שרון:

אם אפשר לקבל היום החלטה עניינית בנושא הזה, אז בבקשה; ולא, היום אודיע לראש הממשלה, שאני מחזיר את המנדט לטיפול בנושא הזה. יכול להיות שאתם תעשו זאת יותר טוב, אדרבא. זה לא נושא ראשון שאני טיפלתי בו, שההתייחסות לא הייתה עניינית. נתקלתי בכך פעמים רבות.

השר י. ארידור:

למה לא התייחסות עניינית?

השר א. שרון:

מה שאני רוצה להגיד לך יורם - יש לך טעות בדבר אחד. מי שחושב שאפשר לקבל שיתוף, כשהוא רוצה שיתוף, הוא פשוט טועה. שיתוף זה דבר כללי. זה לא דבר שכשאתה צריך משהו - יש שיתוף וכשאני מייצג את הממשלה בנושא מסוים - אין שיתוף.

השר י. ארידור:

אני לא רוצה לשתף פעולה?

השר א. שרון:

אני רוצה לסיים את השיבה. יש גבול, לפי דעתי, גם להתבזותה של ממשלה.

השר י. ארידור:

הגישה היא עניינית ביותר. עובדה שאני באתי עם מסמך, אשר הציע דרך להורדת 80% מהמס ואני לא הסתמכתי על טיעונים פורמליים, שנתקבלה החלטה בוועדה. עכשו, יש בעיה, שהיא לא חדשה. מוכרחים לתאם עם משרד הבינוי ואינני חושב שיש בעיות בנושא הזה. מוכרחים שהיועץ המשפטי לממשלה יקבע סופית, שהדרך שמוצעת ע"י משרד האוצר היא דרך נכונה; כי אם הוא לא יקבע שזו דרך נכונה, אז היא לא תחזיק מעמד ואני לא יכול להציע אותה.

השר י. ארידור:

יש בעיה של הבדואים - ואולי אתה לא

יודע, אריק - סגן שר הבטחון כבר כתב לי מכתב בנושא זה ואני לא
הזמנתי את המכתב הזה.

אני הזמנתי.

מר מ. בן-מאיר:

אגב, הפתרון שמוצע כאן כנראה יחול גם

השר י. ארידור:

על הבדואים. אז יש בעיה שם. הפתרון

שמוצע כאן בעצם משחרר אותנו מלקבל אישורים מהכנסת או מועדה שלה,
שזה רק יקח זמן ואתה לא בטוח שיהיה לך רוב.

מה שקשור לשחוף פעולה - אני רוצה לומר,

אני לא עושה שום דבר למען האינטרס הפרטי שלי. אני עושה את כל
הדברים למען, מה שאני מבין, טובת המשק וטובת הממשלה, שבשבילי זה
מזדהה; ואם יענישו אותי ע"י זה שלא ישתפו אתי פעולה במגזרים אחרים,
האם אותי מענישים אישית?

המצב הוא לגמרי הפוך.

השר א. שרון:

ברגע שזה נוגע להצעה שלי, אפילו אם זה

לגבי מינוי של אדם, מיד מתכסים באלף נימוקים.

את מי יענישו? לא אותי אישית. אז

השר י. ארידור:

מה קרה כאן?

אני חושב שהדרך המוצעת היא דרך נכונה.

אני גם לא יכול להבהל מכל מיני דברים. אני הולך בדרך שאני חושב שצריך
ללכת בה ואני חושב, שהיא פותרת בעיות ולא גוזלת אפילו יום אחד נוסף,
כי ממילא צריך להביא זאת לממשלה. אז יותר טוב שנביא זאת לממשלה לאחר

השר י. ארידור:

גיבוש, מאשר להביא זאת בלי גיבוש. אז מה קרה כאן? הדרך פתוחה בפני שר החקלאות להביא, בכל מקרה, את הנושא לממשלה ביום ראשון, גם אם אין גיבוש. אז אני מציע ללכת לבדיקה מסוימת, שתמנע אח"כ בעיות. אז למה הרגישות הזאת?

השר א. שרון:

אני רוצה לסכם את הישיבה. לצערי, לא היתה נכונות לפתור את העניין. אני מחזיר את הטיפול בנושא הזה לידי ראש הממשלה. נטלתי את התפקיד הזה בזמנו; לאחר שאלה שקיבלו את התפקיד קודם לא הצליחו להזיז אותו, הצלחתי להביא לפתרון, במאמץ קשה ביותר, שנמשך למעלה משנה וחצי. לצערי, לא הצלחתי לקבל עזרה בנושא הזה ואני מחזיר את הנושא לטיפול הממשלה ותפתור הממשל בדרך שהיא תמצא לנכון.

השר שרון מסכם:

מדינת ישראל לא עמדה מעולם בפני זעזוע מוסרי וציבורי חמור כל כך כפינוי המתיישבים מהפיתחה. קיבלתי על עצמי את התפקיד הקשה וכפוי הטובה הזה משני טעמים: אחד, ההכרה בחובתי לסייע למדינת ישראל לעמוד בתנאים של חוזה השלום עם מצרים. שניים, ההכרה בכורח המוסרי לעמוד עם המתיישבים המשלמים את המחיר האנושי הכבד ביותר עבור הסיכוי להביא שלום למדינת ישראל.

במרוצת השנתיים האחרונות הייתי מטרה להתקפות חוזרות ונשנות גם על יד קפוצה, גם על רוחב יד; עמדתי בכל רק בתוקף תחושת האחריות שרכצה עלי, הן לענין השלום והן לשלומם של המתיישבים.

לצערי הגעתי לקצה גבול היכולת, הסחבת הבלתי פוסקת מצד גורמים שונים הופכת את המשימה של פינוי תוך שנה אחת לבלתי אפשרית.

השר א. שרון:

יתר על כן נלאיתי להיות כתובת אחת ויחידה למצוקתם האמיתית של
המתישבים כאשר לעמיתי אין השעה דוחקת.

השנה האחת שנותרה עד לפינוי היא שנה הרת משמעות מכל בחינה צבורית,
פוליטית ואנושית. לצערי נוכחתי לדעת שאינני זוכה לגיבוי כדי לעמוד
במשימה הקשה, ולכן, בצער, אך מתוך הכרת חומרת העניין, החלטתי להחזיר
את תושא לטפול הממשלה.

נ נ ע ל ח

ה י ש י ב ה

פר/6. הפצויים לתושבי פיתחת רפיח

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, מ. נסים וי. ארידור וה"ה י. זויר ומ, בן-מאיר.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

בגמר הישיבה מודיע יושב-ראש הועדה כדלקמן:

"מדינת ישראל לא עמדה מעולם בפני זעזוע מוסרי וצבורי חמור כל-כך כפינוי המתיישבים מהפיתחה. קבלתי על עצמי את התפקיד הקשה וכפוי-הטובה הזה משני טעמים:

אחד, ההכרה בחובתי לסייע למדינת ישראל לעמוד בתנאים של חוזה השלום עם מצרים,

שניים, ההכרה בכורח המוסרי לעמוד עם המתיישבים המשלמים את המחיר האנושי הכבד ביותר עבור הסיכוי להביא שלום למדינת ישראל.

במרוצת השנתיים האחרונות הייתי מטרה להתקפות חוזרות ונשנות גם על-יד קפוצה, גם על רוחב יד. עמדתי בכל רק בתוקף תחושת האחריות שרבעה עלי, הן לענין השלום והן לשלומם של המתיישבים.

לצערי הגעתי לקצה גבול היכולת, הסחבת הבלתי פוסקת מצד גורמים שונים הופכת את המשימה של פינוי תוך שנה אחת לבלתי אפשרית.

יתר על-כן, נלאיתי להיות כתובת אחת ויחידה למצוקתם האמיתית של המתיישבים כאשר לעמיתי אין השעה דוחקת.

השנה האחת שנותרה עד לפינוי היא שנה הרת-משמעות מכל בחינה ציבורית, פוליטית ואנושית, לצערי נוכחתי לדעת שאינני זוכה לגיבוי כדי לעמוד במשימה הקשה, ולכן, בצער, אך מתוך הכרת חומרת הענין, החלטתי להחזיר את הנושא לטפול הממשלה,

א. שרון
שר החקלאות"

מזכירות הממשלה

סגנון

ש מ ו ר

פרוטוקול
ישיבת ועדת השרים לענין הפיצויים
לתושבי פיתחת-רפיח וסיני

יום ד', כ"ח באדר א' התשמ"א - 4.3.1981
(בשעה 12:00; בכנסת)

נכח : השר א. שרון - יו"ר הוועדה.

נעדרו חברי הוועדה: השרים י. ארידור ומ. נסים.

מ. בן-מאיר	-	המנהל הכללי, משרד החקלאות
א. גולדנברג	-	בא-כוח המתיישבים בפיתחת-רפיח
י. זרניצקי	-	השמאי מטעם המתיישבים בפיתחת-רפיח
י. רז	-	לשכת מנכ"ל משרד החקלאות
א. זהר	-	מזכיר הוועדה

סדר היום : פר/5. שמיעת הערות בא-כוח המתיישבים בפיתחת-רפיח
על החלטת ועדת השרים מס. פר/4 מיום
י"א באדר א' התשמ"א (15.2.1981)

./שמיעת

בפרוטוקול זה 16 דפים.

רשמי 18 יוני

היו"ר השר א. שרון: פותח את הישיבה ומוסר רשות הדיבור לעו"ד

אמנון גולדנברג, נציג המתיישבים בפתחת

רפיח.

עו"ד א. גולדנברג:

הישיבה הזאת כונסה לפי יוזמתו של היועץ

המשפטי לממשלה ועל פי הצעתו, מאחר שבשיחה

שקיימה בלשכתו בנוכחות המנכ"ל הוסבר שלגבי חלק מהדברים שוועדת השרים החליטה הנוסח לפי השקפת חלק של אלה שידעו מה שצריך להיות שם, אינו משקף את הכוונה. לגבי חלק מהעניינים מה שהוחלט זה לא יכול לעמוד בקנה אחד עם הסכמים שכבר נחתמו ועם דברים שכבר בוצעו. כאשר היועץ המשפטי לממשלה שמע את הדברים האלה הוא אמר שיש הצדקה מלאה לכנס מחדש את ועדת השרים ושהיא תשוב ותשקול בדבר, והוא אמר שהוא ישתתף בישיבה; אם הוא לא בא; זה עניין אחר.

ברצוני לעמוד על הדברים בקיצור רב.

היו"ר השר א. שרון:

ברגע שישנו יו"ר הוועדה, בלי לפגוע חס

וחלילה באף אחד מכם, והקצרנית על ידי

ואיש מזכירות הממשלה הוועדה היא ועדה לכל דבר. מעולם לא נמנעתי

מלקיים דיון בגלל העדרו של מישור.

עו"ד א. גולדנברג:

ברשותכם, ועדת השרים החליטה בבעיות

מסויימות שאפשר לחלק אותן לשני סוגים:

סוג אחד שהממשלה ביקשה ממנה להחליט, והיא דנה והחליטה; סוג אחר,

שהיא החליטה מבלי שהיא נתבקשה לעשות זאת. אני אתייחס קודם-כל

לסוג הראשון ואחר כך אומר מלים אחדות על הסוג השני, ובסופו של

דבר אגיש מסמך-הצעה, ולאחר שיו"ר הוועדה יעיין בה והיא תיראה לו

הוא ייעשה ככל יכולתו לגבי ההצעות הכלולות בה.

עו"ד א. גולדנברג:

לגבי מה שהיתה הוועדה מוסמכת לעשות לפי

החלטת הממשלה זהו נושא המיסוי, נושא התאגידים ונושא הבוררות. בנושא המיסוי היתה כוונה, כפי שאני הבינתי אותה, שיוטל מס על כל מרכיב בפיצויים שקוראים לו אובדן הכנסה. הנוסח שיצא מלפני הוועדה אינו משקף את הכוונה הזאת. בנוסח כתוב: יוטל מס לפי חוק מס-הכנסה; חוק מס הכנסה זה לא נכון, יותר נכון להגיד פקודת מס-הכנסה, ובפקודת מס-הכנסה יש בה לא רק מס-הכנסה יש בה גם מס רווחי הון. לפי הנוסח הקיים ישלמו היום 50% מס גם על הנחלה, גם על הציוד וכל הדברים האחרים.

מתוך ההנחה שזאת לא היתה הכוונה של הוועדה,

ובהנחה שהיה פה כשון של ניסוח ולא דבר אחר, אני מציע שיהיה כתוב בטעיף של המיסוי במקום המלים שנכתבו, המלים הבאות: ייגבה מס הכנסה ממרכיב הפיצוי בגין אובדן הכנסה החייב במס הכנסה לפי פקודת מס-הכנסה - נוסח חדש.

אמסור לשר את הטכסט שבו אני מציע את

התיקונים. ברצוני להסביר שאם חס ושלום לא מתקבל התיקון הזה יש בזה סתירה להחלטת הממשלה שקבעה, שמטרת הפיצויים היא לאפשר לאנשים לקבל פחות או יותר מה שהיה להם בפתחה. אם ינכו 50% מס רווחי הון על הנחלה או על הציוד המטרה שהממשלה הצהירה עליה לא מתקיימת.

אני מניח שהיה כאן רק כשל בניסוח ולא

כוונה לגרום לנגיסת 50% מסכומי הנחלות והציוד התקני.

עד כאן הנושא הראשון.

היו"ר השר א. שרון: אני רוצה להבין, אם אמנם היה כאן רק כשל

נוסח הכיצד לא הצלחתם בפגישתכם עם היועץ

המשפטי לתקן את כשל הניסוח הזה?

עו"ד א. גולדנברג:

היועץ המשפטי לממשלה לא נקט עמדה לכאן ולכאן, הוא אמר: איני יודע, אולי השרים שהשתתפו בדיון התכוונה להטיל מס רווחי הון. אז מר סנפירי, נציג משרד האוצר, אמר: בנציבות היתה כוונה שיוטל מס רווחי הון. איני בטוח שכוונת כזאת הובאה לידיעת ועדת השרים, והאם הם היו מו^לצים למשמעות המשפטית של ההחלטה הזאת. אז היועץ המשפטי אמר: אם יש חילוקי-דעות בואו נבהיר את הנושא מחדש בוועדת השרים. לשם-כך הוא יזם את כינוסה של הוועדה הזאת; זה היה על דעתו ועל פי בקשתו. בזה גמרתי את הדברים לגבי סעיף המיסוי.

מר מ. בן-מאיר:

האם נדון על הכל יחד או שנלך סעיף-סעיף?

היו"ר השר א. שרון:

הייתי רוצה ראשית להבין כיצד זה קרה שאני צריך לתת את הסכמתי לדבר שבעצם היה בניגוד מוחלט למה שהתכוונתי? היום כאשר הוזמנו השרים לאחר שלדעתם הוועדה סיימה את עבודתה, האם מופיעה באיזה מקום החלטה שהוועדה סיימה את עבודתה?

מר א. זוהר:

לא, הוועדה לא החליטה על עצמה שהיא סיימה את עבודתה ותפקידה.

עו"ד א. גולדנברג:

היועץ המשפטי לממשלה הוא שהציע לכנס אותה, כי הוא הבין שיש כאן צורך בהבהרה.

היו"ר השר א. שרון:

אני רוצה לדעת איך זה קרה, כי בנושא הזה לנו היתה דעה מאד ברורה בעניין מס-הכנסה כי ואנחנו בהחלט ראינו כאן מס על אובדן הכנסה של השנה האחרונה, מס בגין הכנסות בשנים קודמות אנשים שילמו; לכן דובר בגין אותה שנה

היו"ר השר א. שרון:

שאנחנו היינו צריכים לאמוד את הכנסתם בשנה שהם בעצם אינם עובדים בה. בעצם כוונתנו היתה שבגין הסכום הזה כן ישולם מס-הכנסה. אבל אני הבהרתי בישיבת ממשלה לא פעם אחת שאסור להרחיב בשום פנים ואופן מעבר לנושא הזה.

השאלה היא: איך בסופו של דבר גמרנו את זה בצורה כזאת כאילו נתנו את הסכמתנו לדבר שלא היה. אני מבקש את המנכ"ל להסביר זאת.

מר מ. בן-מאיר: ברשותך היו"ר, אני מעוניין גם כן שכמה דברים שאומר יירשמו בפרוטוקול, משום שמבלי דעת סייעתי באופן חלקי לכך שהדברים התגלגלו לנקודה שאנחנו עומדים בה היום. אני מדגיש שזה היה מבלי דעת, ואני מצטט מה שהיה עד כה מהזכרון בלבד עם כל המיגבלות שיש לזכרוננו של אדם.

בישיבה הראשונה שבה הובאו העקרונות על ידך ובעזרתי לשולחן הממשלה, היועץ המשפטי העיר תשומת לבי לכך שזה למורת רוחו - ואני חוזר: הציטוט הוא מזכרונני בלבד - שהמשמך הוכן בלי התייעצות עם משרד היועץ המשפטי.

לכן אני רוצה, ברשות היו"ר, להביע כאן צער שאחרי שאני בפגישה האחרונה בלשכת היועץ המשפטי הייתי זה שלא תמך בצורך לכנס את ועדת השרים, והיועץ המשפטי עמד על כך שהיא צריכה להתכנס, ואנחנו מתכנסים שוב בלי היועץ המשפטי; ואם להשתמש במונח שהשתמשתם שניכם "כשל", אז בהעדרו אפשר יהיה שוב לשאול בעתיד כיצד קרה כשל כזה או אחר. אני רואה צורך להדגיש זאת משום שיש לי מעורבות רבה בכל מה שהתרחש עד עכשיו.

מר מ. בן-מאיר:

אני ממשיך לצטט ממה שאני זוכר, ואני מדגיש:

ממה שאני זוכר - לך (לעו"ד גולדנברג) בוודאות הסברתי שהכוונה היא ליטול מס או להטיל מס על הכנסות שלא נתממשו בשנה האחרונה ובמקומן נתנו פיצויים. הכנסות שלא נתממשו ובמקומן יינתנו פיצויים. על הפיצוי הזה יוטל מס.

נדמה לי, אם איני טועה, שהדגשתי גם את הצד הנגטיבי-השלישי, שלא יוטל מס על רכוש בכל דרך שהיא, והבהרתי נדמה לי גם בישיבת הממשלה, שהכוונה המקורית מכל מקום, בוודאי ובוודאי בשיחתי המקדימה עם סגן ראש הממשלה, שהכוונה היא לתת פיצוי שיאפשר למתיישבים לממש נכסים קרובים ככל האפשר - ושוב אני מצטט מזכרוני ולא מהנוסח המדויק - למה שיש להם היום בפתחה. מכאן שהטלת מס על רכוש בדרך כלל שהיא לא היתה מאפשרת לממש את העקרון הזה. נדמה לי שהצבעתי עליו בפני כל שומעי.

נוסח חוק מס הכנסה, ואני מבין היום מדברי

אמנון גולדנברג, שהוא לא קיים מכל מקום (עו"ד א. גולדנברג: אין), אין דבר כזה, נוסח אמנם במשרד החקלאות, אבל בקבוצת עבודה משותפת עם אנשי משרד המשפטים והיועץ המשפטי, ואם יורשה לי להעיר, אם אין דבר כזה מכל וכל, צריכים היו אנשי המשפט להעמיד אותנו, אנשי משרד החקלאות, על הטעות הזאת. לא הועמדנו על הטעות; ממילא לא יכולנו להגיע לבירור נוסף של הכוונה המקורית בוועדה שאני ריכזתי, בוועדת הפקידים שריכזתי.

נדמה לי שבדברים הקצרים האלה סקרתי את כל

המהלך שגרם לכך שהנוסח התנסח כפי שהתנסח; יכול להיות, אינני שופט, שחברי ועדת המשנה של ועדת המשנה, הוועדה בראשותי מטעם האוצר ומשרד המשפטים, כאשר הם קראו את הנוסח חוק או את המינוח או את הניסוח חוק מס-הכנסה, אכן התכוונה להטיל מס בדרך זו על רכוש.

האם זו כוונתם היום? אולי אפשר לדעת

היו"ר השר א. שרון:

מה כוונתם, מה הם אומרים היום?

מר מ. בן-מאיר:

אינני יודע מה כוונתם היום; לשם בירור

הכוונה הזאת הציע היועץ המשפטי

לכנס את הפורום הזה עכשיו. אני לא יכול להעיד על כוונתם; אני יכול להעיד על כוונתי.

היו"ר השר א. שרון:

זו היתה הצעת היועץ המשפטי?

מר מ. בן-מאיר:

כן.

עו"ד א. גולדנברג:

הוא נימק אותה, את ההצעה, והוא אמר:

אולי ישנם חילוקי-דעות על הכוונות וצריך

להבהיר. הוא אמר שיש כאן אי-הבנה. הוא יזם זאת.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבין שהמונח חוק מס הכנסה לא קיים?

עו"ד א. גולדנברג:

לא קיים דבר כזה, במדינת ישראל יש פקודת

מס-הכנסה.

היו"ר השר א. שרון:

ואיך קרה שזה נוסח כך?

מר מ. בן-מאיר:

זו טעות אנוש שלי.

מר א. טנפירי:

הם אמרו שזה בתנאי שזה צריך לעבור ניסוח

משפטי לפני שזה יוגש.

מר מ. בן-מאיר:

את זה כבר אמרתי, היועצים המשפטיים לא

העירו על כך.

היו"ר השר א. שרון:

האם פרט לנושא הזה של סעיף המיסוי יש עוד

הערות נוספות?

עו"ד א. גולדנברג: כן ודאי, הנושא השני בנושא התאגידים,

אני מרכין ראש בפני ההחלטה שלכם לפצות רק על ההון העצמי בצורה שלמעשה כל הרכוש של התאגידים יעבור לממשלה רק באופן מעשי ללא פיצוי. בזה היתה לכם סמכות מלאה ואנחנו מרכינים ראש בפני זה, אני רק הצעתי תיקונים בנוסח, מפני שלפי דעתי שוב הנוסח לא היה מקיף ומלא.

מה שכתוב בטור ההון העצמי זה לא ברור אם הכוונה להון מניות, או להון מלוות או לשניהם. בזה אישר מר סנפיני שהכוונה גם להון מלוות, כלומר אם האנשים לוו כסף וקנו בזה רכוש, הם יפוצו על ההלוואה; מצד שני אני רוצה לומר נגד המתיישבים שאתם צריכים לנכות מהם את ההלוואות האלה שעליהן הם מצהירים.

לכן אני הצעתי ניסוח שהוא למעשה מדויק יותר אבל אינו משנה מהותית מההחלטה העקרונית שלכם, והנוסח הוא: המתיישבים יפוצו בגין ההון שהושקע בתעגידיהם לשירותים חקלאיים - הון מניות והון מלוות - למעט מלוות מאת מוסדות מיישבים, זה אני מוסיף, כפי שנרשם במאזנים המאושרים ליום 1.8.79, וכן השקעות נוספות מאושרות שנעשו לאחר תאריך זה. אם הן היו השקעות מאושרות לאחר תאריך זה, בזה היועץ המשפטי הסכים אתי, צריך לפצות אותם עליהן. הוספתי שזה כמובן כפוף לסעיף ההצמדה הכללי שנמצא במסמך, ומהפיצוי שני מציע לנכות את החובות של התאגידים לפי התנאים של ההלוואות האלה, למעט הלוואות ממוסדות מיישבים שאותן גם לא מזכים אותם בהן.

במלים פשוטות מה שאני רוצה לומר פה, שלמעשה הפיצוי הוא רק על הון, לא מפצים על רכוש, והרכוש יעבור לממשלה לדעתי ללא פיצוי. כדי לפשט את התהליכים אתם קבעתם שהפיצוי ילך למתיישבים כדי לא ללכת בכל הדרך המסובכת דרך התאגידים ודרך פרוק התאגידים וכל הדברים האלה. זה לגבי סעיף 2.

מר מ. בן-מאיר: ברצנני להציע הצעה פרוצדורלית, ואני מניח

שאתם מסכימו לזה. איני יכול לתאר לעצמי

מצב שנוסח החלטות של ועדת שרים ינוסח על ידי עורך-דין המייצג את הצד התובע מאת הממשלה. לכן הצעתי היא, נצטרך לנסח כאן החלטות בלשון שאינה משפטית אבל בהירה מספיק, ולהטיל אחר כך עלי ולבקש את היועץ המשפטי ובהשתתפותו של עו"ד גולדנברג, לקבל ניסוח שיעמוד אחר כך בבחינות נוספות, שלא יהיה שום מעשה כשל כך או אחרת; אני חושש שאנחנו חוזרים על דבר שכבר עשינו בעבר ללא צורך.

עו"ד א. גולדנברג: מקובל בהחלט.

היו"ר השר א. שרון: נשאלת השאלה איך נעשה זאת, הם אינם מוכנים לדון בנושא הזה יותר.

עו"ד א. גולדנברג: היועץ המשפטי הציע זאת.

מר מ. בן-מאיר: אני חושב שאם גם אני וגם עורך הדין של

המתיישבים נפנה בשם יו"ר הוועדה אל היועץ החלטת

המשפטי, והוא יסרב לדון אתנו על בעיות שמכוח הממשלה האומרת שניסוחים משפטיים צריכים להיות בסמכותו, לא הייתי רוצה שזה ייעשה בלעדיו. אני חושב שהוא חייב בכך. איני מעלה על דעתי אפשרות שהוא יסרב.

היו"ר השר א. שרון: האם יש פה בניסוח הזה שינוי מהכוונות של

השרים? פה כנראה - אני אומר כנראה, כי

איני בטוח - ששני הצדדים התכוונו לדברים שונים. לי היתה הרגשה

באופן הכי מובן ובצורה ברורה וכנה, שמדובר כאן רק במס על אובדן

הכנסה, בעוד שלהם כנראה היה ברור, שהמס הוא מס רחב יותר. אלה

שני דברים לגמרי שונים. מה יעזור כאן הניסוח? מה ענין ניסוח לכאן?

היו"ר השר א. שרון:

אני צריך לבוא לממשלה, ולא נראה לי שהדבר

הזה יכול לבוא היום לאיזה שהוא טיפול מבלי שאני מביא זאת לממשלה ביום ראשון, מציג מה קרה ומחזיר את כל הנושא לממשלה. אני מתכוון להודיע ביום ראשון לממשלה שאיני מטפל בנושא זה יותר, ואיני מתכוון לעסוק בזה, אין לי זמן להשתעשע בדברים אלה.

לכן, מה שאני מציע כאן כרגע, שיחובר נוסח

קצר בלשון בני אדם (אני מבקש סליחה שאני אומר זאת) שמסביר מדוע ומה בעצם קרה, במה הדבר הזה סותר את העקרונות שאותם קיבלה הממשלה; איך זה חורג באותם שלושת הסעיפים, (מר מ. בן-מאיר: בענין של התאגידים אין חריגה). ינוסח מה שסוכם, אולי יש חריגה רק בדבר אחד.

עו"ד א. גולדנברג:

יש כמה דברים, זה בדיוק מה שאני עשיתי במסמך שהבאתי היום.

היו"ר השר א. שרון:

מבחינתי אני רוצה שיהיה ברור, ביום ראשון אני מחזיר את הטיפול הזה לממשלה, מבחינתי

הפרשה נסתיימה.

מר מ. בן-מאיר:

אני אמרתי את זה, בלי להתייעץ אתך, בפגישה עם מר זמיר; זמיר אמר לי: אנא, אל תחזיר את זה לממשלה כל עוד ישנה אפשרות לברר זאת. אתם זוכרים את זה.

היו"ר השר א. שרון:

מה שהיינו צריכים לרשום רשמנו. אני צריך כרגע רק דבר אחד.

עו"ד א. גולדנברג:

זה ישנו, יש כאן הסבר לכל סעיף.

היו"ר השר א. שרון:

אני צריך לישיבת הממשלה ביום ראשון דף

קצר שבו מוסבר מדוע אני מחזיר את הנושא

לממשלה. מר מ. בן-מאיר: תקבל זאת ממני). אני רוצה להסביר בשנים

שלושה משפטים מה אני מבקש: (1) לתאר מה בעצם היו החלטות הממשלה;

(2) באיזה נושאים נתבקשה ועדת השרים לעסוק; (3) מה היו סיכומיה;

(4) כיצד קרה שהתעורר הספק בהתאמה שבין החלטת הממשלה לבין הסיכום

שיצא. צריך לציין את העובדה שלפי המלצת היועץ המשפטי לצורך הבהרה, -

כי יכול להיות שאין בכלל כוונה שונה, אולי אין כאן כוונה שונה, -

לפי המלצת היועץ המשפטי זומנה ישיבה, צריך להכניס שם את תגובותיהם

של שרי הממשלה שסרבו להופיע; את עובדת אי-הופעתו של היועץ המשפטי

לישיבה ועדת שרים שהוא הוזמן אליה, מבלי להסביר כלל מדוע הוא לא

מצא לנחוץ להופיע או לשלוח את נציגו. והשורה האחרונה, שלאור המצב

הזה אני מחזיר את הטיפול בנושא לממשלה.

איני רואה שום סיבה^{לא} ללכת ליועץ המשפטי

ולא לנסות ניסוח כזה או אחר. על מה נעשה את הניסוח? נעשה ניסוח

על דבר שאיננו בטוחים כלל שיש לגבי מהותו הסכמה בין השרים. לכן

אני מחזיר את הנושא לממשלה; כדי שאוכל להסביר לממשלה ולצורך דף

מדוע אני מחזיר, צריך להכין את הדף הזה שיסביר את השתלשלות

האירועים לפי הסדר שפרמתי אותו: החלטות הממשלה, הוועדה, הסתירה

שנתגלתה, המלצת היועץ המשפטי, זימון הישיבה על ידי מזכירות הממשלה, סרוב

השרים להופיע, עובדת אי-הופעתו של היועץ המשפטי או נציגו, שזו

דבר ללא תקדים, מבלי להבהיר מדוע לא בא לישיבה שהוא יזם. ולבסוף,

השורה האחרונה, לכן מוחזר הנושא לשולחנה של הממשלה.

זו ההודעה שאני מוסר ביום ראשון בישיבת

הממשלה, לא מעבר לזה, וכרגע לא צריך לא לנסח ולא צריך את היועץ

המשפטי.

עו"ד א. גולדנברג:

אני מבקש שתי הערות. הערה ראשונה, אני

רוצה לפרוטוקול לבקש ממך בשם כל המתישבים

המיוצגים על ידי ועל ידי חברי בשם מתיישבי הפתחה, לא לשמוט מידך

את הטיפול בענין שהגיע לקצה סיומו, מפני ששעון החול הוא במצב כזה

שתיגרם עוד מהלומה למתיישבים, ששוב לא ידעו באיזה עולם הם נמצאים.

אתה טיפלת בענין, הבאת אותו לסיומו, יש איזה וואקום בדרך לקראת הסוף,

לדעתי אפשר לפתור אותו, ואני אסביר מיד איך, אני מאד מבקש ממך לא

לשמוט את הענין מידך.

היו"ר השר א. שרון:

איני רוצה כרגע להכנס לזה, עם כל הכבוד

והידידות האישית, הסברתי למה אני עושה זאת.

איני יכול לקבל זאת כרגע. זה לא דבר קטן, זה דבר מהותי, ואני מניח

שיש לזה השפעה כבדה, אם אמנם זה מיסרי (עו"ד א. גולדנברג: זה 50%

מהנחלאות) - אני מסכם את הדברים כך, שלמרות העובדה שהשרים לא הופיעו,

ולא הופיע היועץ המשפטי שבעצמו יזם את הדיון הזה והמליץ על קיומו,

הוועדה קיבלה את ההחלטות הבאות, שההצעות המנוסחות יוגשו על ידי

לשולחן הממשלה ביום ראשון; תקבל הממשלה את ההמלצות נמשיך בטיפול;

לא תקבל הממשלה את ההחלטות איאלץ בצער להחזיר את הנושא לטיפול של

הממשלה.

עו"ד א. גולדנברג:

אני רוצה להבין, אתה מקבל את ההצעות כפי

שהבאנו אותן לוועדה?

מר מ. בן-מאיר:

לא, לא, נדון על הכל מחדש, נשב עכשיו

ונחליט על ההחלטות.

עו"ד א. גולדנברג:

יש דברים שהם התקבלו על דעת כולם.

היו"ר אשר א. שרון: אתם ביניכם תכינו את הנוסח לאחר התייעצות,

ואני מבקש שתעשו זאת עוד השבוע כדי שאקבל

זאת לכל המאוחר ביום ששי.

מר מ. בן-מאיר: תקבל את זה עוד לפני כן. אני מבין שאחר

כך הנוסח שהיו"ר יגיש לממשלה יהווה חלק

מהסטנוגרמה של הישיבה הזאת של היום. אני מקווה שזה ברור.

מר א. זוהר: מה שהשר יגיש לממשלה ביום ראשון זה ייהפך

חלק מהסטנוגרמה של הממשלה, זה ברור.

מר מ. בן-מאיר: זה צריך להיות הנוסח של הוועדה.

מר א. זוהר: אז צריך לקבל נוסח מתוקן של הנוסח שהוגש.

היו"ר אשר א. שרון: אני מוסיף להחלטה: כדי לנסח את הסעיפים

והתעוררו שאלות

שבהם ישנה סטייה מהחלטות הממשלה יקיים

מנכ"ל משרד החקלאות מגע עם היועץ המשפטי והניסוח שהם יגיעו אליו

יהווה חלק מהחלטות הוועדה בישיבתה היום.

הישיבה ננעלה

פר/5. שמיעת הערות בא-כוח המתיישבים בפיתחת-רפיח על החלטת
ועדת השרים מס. פר/4 מיום י"א באדר א' התשמ"א
(15.2.1981)

יו"ר ועדת השרים פותח.

עו"ד א. גולדנברג, בא-כוח המתיישבים בפיתחת-רפיח
משמיע הערות על החלטת ועדת השרים מס. פר/4 מיום
י"א באדר א' התשמ"א (15.2.1981).

בדיון משתתפים השר א. שרון ומר. מ. בן-מאיר.

מ ח ל י ט י ם :

(א) להסמין את המנהל הכללי של משרד החקלאות לקיים
מגעים עם היועץ המשפטי לממשלה על-מנת לנסח
הסעיפים שבהם יש סטיה מהחלטתה הקודמת של
ועדת השרים מיום י"א באדר א' התשמ"א (15.2.1981)
(החלטה מס. פר/4).

(ב) הניסוח שיושג כאמור בסעיף א) לעיל יהווה את
החלטת ועדת השרים מהיום (4.3.1981).

(ג) שר החקלאות יביא הנושא לממשלה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

מצ"ב (דפים 4 - 3) נוסח ההחלטה בהתאם
לאמור בסעיפים א) ו-ב) לעיל.

פיצויים לתושבי פיתחת-רפיח - תיקון החלטה
מס. פר/4 של ועדת השרים לענין הפיצויים לתושבי
פיתחת-רפיח וסיני מיום י"א באדר א' התשמ"א
(15.2.1981)

פר/5.

מ ח ל ל י ט י ם לתקן החלטה מס. פר/4 של ועדת השרים
 לענין פיצויים לתושבי פיתחת-רפיח וסיני מיום י"א
 באדר א' התשמ"א (15.2.1981), כדלקמן:-

(א) במקום סעיף א) בהחלטה פר/4 הנ"ל יבוא סעיף
 חדש, כדלקמן:-

(א) מ י ס ו י

יוטל מס-הכנסה רק על מרכיב הפיצוי בגין
 אוכדן הכנסה החייב במס-הכנסה לפי פקודת
 מס-הכנסה (נוסח חדש).

(ב) במקום סעיף ב) בהחלטה פר/4 הנ"ל יבוא סעיף חדש,
 כדלקמן:-

(ב) תאגידים משותפים חקלאיים

המתיישבים יפוצו רק בגין ההון העצמי
 שהושקע (בעצמם או על-ידי אגודותיהם) בין
 אם הון זה מהווה הון-מניות ובין אם מהווה
 הון-מלוות מכל מקור שהוא, למעט מלוות
 ומענקים מאת המוסדות המיישבים.

(ג) סעיף ג) בהחלטה פר/4 הנ"ל, הדין כמענק ביסוס -
 ניקוד אישי, ישאר על כנו.

(ד) סעיף ד) בהחלטה פר/4 הנ"ל, הדין בהצמדת סכומי
 הפיצויים, ישאר על כנו.

(ה) סעיף ה) בהחלטה פר/4 הנ"ל ינוסח כדלקמן:-

(ה) מתיישבי חרובית

1. מתיישבי חרובית הזכאים יפוצו על בסיס
 המיפרט הפיסי - טיפוס המשק כמפורט
 בנספח 2/א להחלטה מס. פר/4 של ועדת
 השרים, לפי חישוב הקמה לשנת 1978.

./במקום

2. במקום ההוראה בדבר "מתיישב המתגורר
במיבנה זמני" בסעיף 1 למסמך העקרונות,
יבוא:-

"מתיישבי מושב חרובית זכאים, המתגוררים
במיבנים זמניים מיום עלייתם על הקרקע,
יפוצו במענק בגובה של 78,000 שקל".

(ו) סעיף ו) בהחלטה פר/4 הנ"ל, הדין בכיסוי הוצאות
בגין הכנת שטח לנטיעת מטע - ישאר על כנו.

(ז) במקום סעיף ז) בהחלטה פר/4 הנ"ל יבוא סעיף חדש,
כדלקמן:-

(ז) שיתוף השמאי הממשלתי הראשי

שומה של כל משק תיעשה על-דעת השמאי הממשלתי
או בציגור.

(ח) במקום סעיף ח) בהחלטה פר/4 הנ"ל יבוא סעיף חדש,
כדלקמן:-

(ח) בוררות

להסמיך את היועץ המשפטי לממשלה לנסח את
סעיף הבוררות ולקבוע את היקפו.

=====

מזכירות הממשלה

סגנית

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת ועדת השרים לענין הפיצויים
לתושבי פיתחת רפיח

י"א באדר התשמ"א - 15.2.81

נכחו חברי ועדת השרים : א. שרון - יו"ר, י. ארידור, מ. נסים

י. זמיר	- היועץ המשפטי לממשלה
מ. בן-מאיר	- המנהל הכללי, משרד החקלאות
י. גבאי	- משרד האוצר
א. דודאי	- לשכת שר החקלאות
ר. טובי	- משרד החקלאות
ג. לוי	- לשכת שר המשפטים
א. סנפירי	- משרד האוצר
א. פוגל	- משרד האוצר
א. פרוקצ'יה	- משרד המשפטים
י. רז	- משרד החקלאות
ר. שתיאל	- משרד האוצר
א. לישנסקי	- סגן מזכיר הממשלה

סדר היום : פר/4 הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח וסיני - סיכום הדיון

הפיצויים/.

בפרוטוקול זה 15 דפים.

רשמי: לאה צ'סנר

היו"ר השר א. שרון:

פותח את הישיבה.

בישיבה הקודמת של ועדת שרים זו החלטנו

לנסות להקחות את החודים על-ידי ישיבה נוספת של ועדת המשנה, שטיפלה בנושא זה. נדמה לי שהצלחנו בזה במידה רבה מאד, וועדת המשנה מביאה לנו לאישור הצעה של 8 סעיפים, אשר אני מבין שהיא נתקבלה פה אחד על ידי ועדת המשנה.

מר א. בן-מאיר:

אני מקווה שחברי בוועדת המשנה יאשרו

מה שהיו"ר אמר.

השר י. ארידור:

אני מציע לצרף את נוסח ההצעה של ועדת המשנה לפרוטוקול ובזה אנחנו יכולים

לגמור את הישיבה.

היו"ר השר א. שרון:

השאלה האם החברים מוכנים|לכך, הייתי מציע בכל זאת לקרוא את המסמך הזה, או שלפחות מנכ"ל משרד החקלאות, שהיה יו"ר ועדת המשנה, ימסור בקיצור על סיכומי ועדת המשנה.

מר א. בן-מאיר:

הנושאים שעסקנו בהם היו אותם הנושאים שהוגדרו על ידי היועץ המשפטי לממשלה

כנושאים שיש צורך לטפל בהם על פי החלטת הממשלה לאחר שהממשלה רשמה לפנייה את העקרונות. ידוע לי שהגב' פרוקצ'ה הביאה את הסיכום של ועדת המשנה לידיעתו של היועץ המשפטי לממשלה, ונדמה לי שהסיכום הזה הוא גם על דעתו.

כפי שאמרתי עסקנו במספר נושאים שהממשלה

הסמיכה את ועדת השרים לטפל בהם; והוועדה ביקשה בשבוע שעבר שאנחנו נחזור ונבדוק אותם כדי להגיע להצעה מוסכמת.

מר א. בן-מאיר:

הנושאים שטיפולנו בהם: (1) מיסוי - קבענו

שהמיסוי ייגבה רק ממרכיבי הפיצוי החייבים במס על פי חוק מס-
הכנסה.

הנושא השני: תאגידים משותפים חקלאיים -

המתיישבים יפוצו אך ורק בגין הונם העצמי בתאגידים כפי שנרשמו
בפאזנים המאושרים והמעודכנים ליום 1.8.79. הפיצוי לא יינתן
בגין כספי סיוע שניתנו כמענקים על ידי המוסדות המיישבים.

הנושא השלישי: מענק ביסוס - ניקוד אישי.

ערך הנקודה במיגזר החקלאי יושווה לערך הנקודה במיגזר העירוני.
אבל נוסף לזה הוסכם כמובן, שמספר הנקודות הוא לא נושא נתון והוא
טעון השוואה בכל מקרה ומקרה ומצומצם רק לנושא זה.

הנושא הרביעי שביחס אליו היתה הסכמה

כללית, וגם הסכמה אפילו של אלה שייצגו את המתיישבים וגם של אלה
שייצגו את משרד החקלאות בקביעת העקרונות, וזה בנוגע לסעיף פיצויי
המינימום, והכוונה לסעיף שמספרו הקודם היה 8 והוא נמחק כולו, כי
מסתבר בעקבות הסיכום שנתקבל שאין צורך בו.

ועכשיו אעמוד בקיצור על סעיף 4 והוא

הנושא של הצמדת סכומי הפיצויים. מאחר שיש לנו תאריך שבו סיכמנו
את כל ההתחשבנויות, וזה ה-1 באוגוסט 1979, וסיכמנו בזמנו שעד
לאותו תאריך כל החובות יהיו נומינליים וכל הנכסים עד לאותו תאריך
יהיו משוערכים על פי ערכם בשוק מאותו תאריך, הרי גם הפיצויים
יוצמדו לאותו תאריך.

יש כאן פירוט בסעיף 4 כיצד יחושב כל

מרכיב של הפיצויים וגם של ההתחשבנות לנכות לגבי החובות וסוכם ששני
הדברים כאחד יוצמדו. כלומר: חישוב שיעור הפיצויים שהמתיישב
זכאי לו בניכוי סכומי החובות שהוא חייב לפרוע למוסדות המיישבים

מר א. בן-מאיר:

ייעשה על פי התאריך הקובע של ה-1.8.79; הפיכוי יחושב לפי ערכו הריאלי של הרכוש והחובות נומינליים עד לאותו תאריך. החל מה-1.8.79 יוצמדו כספי הפיכויים והחובות על פי הפירוט בסעיפי המשנה א' עד ה', היתה עוד נקודה שבה הגענו לסיכום, כי היא היתה בוויכוח בין משרד החקלאות לבין משרד הבינוי והשיכון, וזה לגבי השאלה של דין תכנון כדין ביצוע. הסיכום בנקודה זו מתחלק לשני חלקים. החלק הראשון מתייחס למתיישבי חרובית, שבעיקר בשבילם נוסח העקרון הזה, וסוכם שמתיישבי חרובית יהיו זכאים לפיכוי שיאפשר להם לקבל אמצעים לדיור מתאים כפיכוי על התגוררותם במשך חמש שנים רצופות בקרואנים; למרות זאת יהיו זכאים לפיכוי שיאפשר להם להקים בית מגורים קבוע במקום מושבם החדש, ואין כאן כל ענין של דין תכנון כדין ביצוע.

השר מ. נסים: אתם מציעים את הנוסח הזה במקום הסעיף

הקודם. אני חושב שזה נוסח טוב מאד.

השר י. ארידור: זה בדיוק כפי שאני הצעתי פעם לנסח זאת.

מר א. בן-מאיר: כדי לחדד יותר את הענין של חישוב הערך,

וגם בענין זה היתה הסכמה שאין משלמים

בעד תכנון כאילו הוא בוצע, וזה החלק השני של הסכיום בנושא זה, קבענו שמתיישב שהיה זכאי למימון בשנת 1978 לצורך נטיעת מטע - כאן ישנה הגדרה מאד מפורשת - על פי תקציב החטיבה להתיישבות, כלומר, מי שהיה כלול בתקציב הזה יקבל פיכוי בגין הוצאות להכנת השטח, וכאן קבענו סכום נקוב של 1700 שקל לדונם ולכל היותר על חמישה דונם. בענין זה היה מוסכם בוועדה שהסכום הזה שישולם על נכס

מר א. בן-מאיר:

שאינו קיים אבל צריך להיות קיים, לפחות לא יהיה צמוד. כלומר, סכום הפיצוי בנושא זה ישולם ללא הצמדה.

לא היה שום ויכוח לגבי סעיף 7 על שיתוף

השמאי הממשלתי הראשי. אמרתי כבר בפעם הקודמת שהשמאי הממשלתי היה שותף בשמאות של מבני המגורים.

יש כאן דבר נוסף בסעיף 8 לגבי בוררות.

הסיכום של הוועדה הוא: שהנושאים לדיון בבוררות מוגבלים לשאלת הזכאות של המתדייב ולהערכת השמאי הממשלתי על גובה הפיצוי, הכל במסגרת הקריטריונים שנקבעו בהסדר ההעברה. זוהי הגדרה מפורשת של משרד המשפטים שהובאה על ידי היועץ המשפטי, שהנושאים שבהם ידונו בבוררות, אם תהיה כזאת, בין המתפנים המפוצים לבין הממשלה המצאה, מוגבלת לשאלת הזכאות של המתדייב והערכת השמאי הממשלתי לגבי גובה הפיצוי וכל זה במסגרת הקריטריונים שנקבעו. כלומר, אין בוררות על עצם הקריטריונים או העקרונות, אלא על הפרשנות המעשית של השמאות עצמה. אם הזכאי לפיצוי טוען שהשמאות היתה נמוכה מדי והנכס שווה יותר, על זה יכולה להיות בוררות.

כמו-כן קבענו בסעיף ב' של סעיף 8, שכל

בוררות כפופה לאישור היועץ המשפטי לממשלה, ובכלל זה גם לנוסח שטר הבוררות וזהות הבורר שיפסוק בעניין.

ברצוני להדגיש במיוחד שיש ערך עלהצעת

ועדת המשנה כאמור שהיא גם על דעת היועץ המשפטי לממשלה, מפני שאם גם יבוא ערעור בערכאה כל שהיא על הנאמר כאן - נדמה לי שלזה התכוונה הוועדה - שזה יהיה על דעת שלושת המשרדים: משרד המשפטים, משרד האוצר ומשרד החקלאות.

מר א. בן-מאיר:

נדמה לי שיש מקום בהחלט לפרש כך את הדברים כפי שהם מופיעים כאן ויאושרו על ידי הממשלה, ואפשר יהיה להגן עליהם, אם יהיה צורך להגן על זה בערכאה משפטית. נדמה לי שבזה אני מבטא את דעת משרד החקלאות, ואני שמח שזו גם דעת שני המשרדים האחרים - האוצר והמשפטים - ויש כל הסיבות והאפשרות להגן על המודיפיקציות ללא כל שינוי במסמך שהבאנו בפניכם. אני מציע לאשר הצעה זו.

היועה"מ פרופ' י. זמיר: ראשית-כל ברצוני לציין שהמסמך הזה הוא גם על דעתי במסגרת החלטת הממשלה. אני חושב שלגבי החלטת הממשלה אמרתי מה שהיה לי לאמור בישיבת הממשלה כשהיא דנה בנושא.

לגוף המסמך יש לי שתי הערות קצרות: הדבר הראשון הוא יותר ענין לשוני ושאלה של נוסח - בסעיף 5 כאשר מדובר על הפיצויים למתיישבי חרובית אני מציע לשים נקודה אחרי הסכום של 78.200 שקל שנקבע, ולמחוק את הסיפא "כדי לאפשר להם הקמת בית מגורים קבוע במקום מושבם החדש" זה לא חלק מההחלטה.

השרי. ארידור: נכון מאד.

היו"ר השר א. שרון: אני מקבל זאת.

היועה"מ פרופ' י. זמיר: ההערה השניה היא לגבי סעיף 7 - לדעתי יש בנוסח המוצע כאן אי-תיאום מסויים בין הסעיף הזה לבין סעיף 8 לגבי תפקידו של השמאי הממשלתי. בסעיף 7 נאמר שהבוררות מוגבלת לשאלת הזכאות של המתיישב ושיתוף השמאי הממשלתי להערכת גובה הפיצוי, ועל כך יש אפשרות של ערעור; ובסעיף 8 מדובר על בוררות כנגד ההערכה של השמאי הממשלתי.

היוה"מ פרופ' י. זמיר:

אני חושב שהנוסח בסעיף 8 הוא יותר מדויק, ולכן אני מציע בסעיף 7 לאמור שהבוררות מוגבלת לשאלת הזכאות של המתיישב ולהערכת השמאי הממשלתי על גובה הפיצוי, כי ברור ששומהספציפית תיעשה או על ידי או על דעת השמאי הממשלתי.

מר א. בן-מאיר: מקובל עלי, כי זה מתקבל על הדעת.

אני מציע להפיץ את המסמך הזה של

ועדת המשנה עם התיקונים האלה.

גב' א. פרוקצ'ה: ברצוני להעיר לסעיף 4 שהוא מתייחס

לסעיף 8 בהמלצות והמתייחס להצמדה,

והוא שונה עכשיו לסעיף 7, הנוסח הוצע על ידי משרד המשפטים,

ואני מבינה שמוצע כאן שינוי מסויים על ידי משרד החקלאות.

אנחנו הצענו לכתוב בסיפ שיתרת הפיצוי המגיעה למתיישב תשולם

לאחר קידוז החובות, ואילו משרד החקלאות מציע לכתוב שהרכוש והחובות

הינם נומינליים עד ל-1.8.79 ואילו מאותו תאריך יוצמדו כספי הפיצויים

והחובות כאחד. אני מציעה את התוספת הזאת המוצעת על ידי משרד

החקלאות לא לקבל מהטעם הפשוט, שאנחנו לא מדברים על הצמדה של החובות.

החובות נשארים על פי התנאים שנקבעו של הלואות, אנחנו מדברים אך

ורק על הצמדת הפיצויים. לגבי יתרת הפיצויים הכוונה היתה שאנחנו

מקיימים את החישוב מה-1.8.79 של שיעור הפיצוי שהמתיישב זכאי לו.

את היתרה אנחנו מצמידים בדרך שהיא מפורטת באותו סעיף. אם אנחנו

מסתמכים כאן מבחינה משפטית איננו יכולים לשנות את תנאי ההלוואות.

(השר מ. נסים: מה היתה טענת האוצר בישיבה הקודמת?) זו בעצם רק

שאלה של נוסח ולא שאלה של מהות.

השר י. ארידור: הבסיס היה ה-1 באוגוסט 1979 והיה צילום

מצב ולפי זה עושים חשבון. מאז ישנה

הצמדה לפי העקרון שנקבע בסעיף 4 שההצמדה היא על הנטו שמגיע מהמתיישב לאחר ניכוי החובות.

אני מציע לא לכתוב שמאותו תאריך יוצמדו

החובות והפיצויים, אלא אותה יתרת הפיצויים המגיעה היא תוצמד.

מר א. בן-מאיר: לא איכפת לי הניסוח ובלבד שלא יהיה מצב

שהחובות ממשיכים לרוץ נומינלית גם אחרי

התאריך הזה.

השר י. ארידור: גם החובות הם לא נומינליים; החובות

הם נומינליים במובן זה שאין הצמדה

עליהם. יכול להיות שישנה רבית קטנה. (א. בן-מאיר: אין רבית).

אז החובות הם נומינליים. (א. פוגל: ישנה רבית נומינלית).

צריך להיות ברור שהחובות יהיו לפי המגיע עד המועד הזה. אם הם

לא נומינליים צריך לכתוב: כאשר הפיצוי חושב לפי ערכו הריאלי של

הרכוש והחובות לפי המגיע עד למועד של ה-1 באוגוסט 1979, ומאותו

תאריך יוצמד הנטו המגיע.

מר א. בן-מאיר: כאשר אתה אומר הנטו המגיע הפירוש יכול

להיות שזה לשני הצדדים. אתה רוצה

להצמיד גם את החובות?

השר י. ארידור: זה לא יכול להתפרש לשני הצדדים אם אומרים

"היתרה המגיעה".

הייתי רוצה לשאול את היועץ המשפטי

מר א. בן-מאיר:

באם ניסוח כזה לא עלול להתפרש שמצמידים

לשני הצדדים?

היועה"מ פרופ' י. זמיר: זה רק ענין של ניסוח נכון.

מר א. בן-מאיר: אנחנו יודעים מה אנחנו רוצים, אני מציע שהיועץ המשפטי לממשלה ואני נשב על הנוסח הסופי.

היועה"צ פרופ' י. זמיר: אני מציע להסכים על העקרון ששיעורי הפיצויים ייקבעו לפי ה-1 באוגוסט 1979. נניח שהחוב היה 5 מיליון באותו תאריך של ה-1.8.79, ומזה ירד 1 מיליון ונותרו 4 מיליון; סכום זה של 4 מיליון יוצמד מה-1.8.79 והחובות ממשיכים לרוץ נומינלית מהתאריך הזה. הכוונה היא לפיצויי פחות החובות.

מר א. בן-מאיר: אני חושב שיש כאן טעות, המפונים יחטפו את זה בשתי ידיים. החשבון חייב להיעשות מה-1.8.79 וכל חוב שלא סולק באופן ממשי חייב להיות מוצמד.

השר י. ארידור: אני מציע להשאיר זאת כפי שזה.

הגב' א. פרוקצ'ה: אתה מציע להשאיר את הנוסח המקורי או כפי שהוא תוקן על ידי משרד החקלאות?

השר י. ארידור: אני מציע להשאיר את הנוסח כפי שאתם מציעים.

השר מ. נסים: יש טעם בהערה של הגב' פרוקצ'ה.

אני מציע להשאיר את הנוסח הסופי לבירור

השר י. ארידור:

בין היועץ המשפטי לממשלה לבין מנכ"ל

משרד החקלאות.

אנחנו נשב על זה יחד מיד אחרי הישיבה.

מר א. בן-מאיר:

ברצוני לברך את ועדת המשנה ואת היו"ר

היו"ר השר א. שרון:

שלה על ההישג הזה, כי זה איפשר לנו

לקיים ישיבה קצרה ביותר. סיכמנו שלגבי סעיף 4 שלגבי היו הערות

הניסוח הסופי יסוכם בין היועץ המשפטי לממשלה לבין מנכ"ל משרד

החקלאות והיועצים המשפטים, אם אמנם צריך לשנות זאת; לדעתי אפשר

להשאיר זאת כך. הנוסח הסופי יצורף לפרוטוקול.

ברצוני להשתמש בהזדמנות זו כדי להעלות

בעיה שלא עלתה כל הזמן, והיא במידה מסוימת בעיה אנושית.

כאשר נחתם הסכם השלום היו במסגרת כל

מאות המתיישבים הקיימים בחבל ימית, ואני מתכוון למתיישבים החקלאיים,

18 משפחות שהן היו מועמדות להתקבל לאחד המושבים. אלה אנשים שהיו

כל הזמן במקום אבל לא הופיעו עדיין ברשימת המתיישבים כחברים.

אנשים אלה היו במקום ועבדו שם. 18 משפחות אלה הם אנשים שעוברים

להתיישבות. לא מדובר על אנשים שאינם עוברים להתיישבות.

נכון שבעצם לא הוועדה הזאת נדרשת לנושא

הזה, אלא זה יותר נושא למגעים בינינו ובין משרד הבינוי והשיכון

בענין בניית בתים ל-18 משפחות אלו בישובים החדשים. אבל מאחר

שאנחנו עוסקים בנושא זה ברצוני להביא לידיעתכם בעיה זו של 18

משפחות אלו שהיו מועמדות ולפי דעתי צריך לפתור את הבעיה שלהן.

היו"ר השר א. שרון:

אני נפגשתי עם המתיישבים האלה לפני שנתיים והם שאלו אותי מה לעשות. אמרתי להם, כי מאחר שהם היו מועמדים להתיישבות לבל יעזבו את המקום. לא היתה כוונה לדעת להוציא את האנשים מהמקום, כי הם היו מועמדים כחברים בהתיישבות. הייתי רוצה שננהג בהם כאילו היו כבר חברים במושב אבל בסייג אחד, שהם יקבלו פיצוי אך ורק אם הם ילכו להתיישבות. אם מועמד כזה בסופו של דבר לא ילך להתיישבות לא הייתי נוהג בו כפי שנוהגים לגבי אלה שישבו במקום ועוברים למקום התיישבות אחר. במקרה שאינו הולך להתיישבות אנחנו פטורים מזה. אני יודע שכל 18 המשפחות הללו הולכות להתיישבות וצריך לנהוג בהם כמתיישבים שהיו במקום, אם כי הם היו שם זמן קצר יותר מכל אחד מאלה שהיו שם, אבל מתברר שהם היו מועמדים לחברות במושב. מאחר ש-18 משפחות אלו עוברות להתיישבות והן לא מבעלי ההטבות הגדולות, אלה בעלי הטבות מצומצמות ביותר, כי הם פחות זמן במקום, אני מציע שנראה אותם כחברים כדי שלא ייפגעו, ויהיה בזה גם משום קיום הבטחו וגם רצונה של הממשלה בזנמו שהאנשים ישארו במקום עד לתאריך המאוחר יותר. בגלל הייחוד שלהם הייתי מסייג זאת בתנאי שהם הולכים להתיישבות.

השר י. ארידור: אינני מפקד מפני מתן פתרון ל-18 משפחות

אלה כמו שלא פחדתי מהפתרון המסויים שקבענו לגבי מתישבי חרובית, אבל אני כן חושש לגבי ההשלכות שעל להיות לזה לגבי אחרים. אני חושב שהיו"ר בדבריו מצא הצביע על הפתרון. השר שרון אמר שזה לא נושא לוועדה זו אלא יותר נושא לו בין משרד החקלאות לבין משרד הבינוי והשיכון. אני מציע שתשבו שר הבינוי והשיכון ותנסו למצוא פתרון.

היו"ר השר א. שרון: נסינו אבל עד כה לא הצלחנו. לא מדובר

בתשלום פיצויים אלא תקצוב בלבד לבתי

מגורים ל-18 משפחות הללו.

השר י. ארידור: אמרתי שעלולות להיות השלכות, כי אני

יודע מה קורה בימית ומה קורה באופירה.

למה לנו להסתבך? אני מציע שמשרד החקלאות ימשיך לטפל בזה.

היו"ר השר א. שרון: הבעיה היא איך לוודאי ש-18 משפחות אלו

העוברות להתיישבות יקבלו מגורים.

היועץ"מ פרופ' י. זמיר: האם הסוכנות אינה יכולה לסייע בזה,

אם מדובר בהתיישבות?

מר א. בן-מאיר: עם הסוכנות גמרנו. לא מדובר על

פיצויים אלא מדובר על תקצובו של משק

למשפחות אלו במסגרת המערכת הזאת. הסוכנות מוכנה לתקציב זאת

במסגרת התקציב שלה, אבל צריך לדאוג למשפחות אלו למגורים.

השר י. ארידור: אני מוכן להשתתף בפגישה משותפת של

שר החקלאות ושר הבינוי והשיכון כדי

למצוא פתרון לבעיה זו.

היו"ר השר א. שרון: האם אני צריך להביא את המסמך שאישרנו

כאן לישיבת הממשלה?

השר י. ארידור: אני חושב שלא, הממשלה העבירה זאת לוועדה

זו לריון והחלטה. היה מקום להביא לממשלה

אם ההחלטה לא היתה מתקבלת פה אחד והיה ערעור.

13.

פִּיצוּיִים לַמַּעֲוֵנִי פֶתַח רַפִּיחַ 15.2.81

היו"ר השר א. שרון: אני אמסור דיווח על כך לממשלה, שנושא זה סוכס על דעת כולם, וגמרנו את הטיפול והדיון בנושא זה בהסכמת כולם, כפי שזה בא לידי ביטוי במסמך הזה.

הישיבה ננעלה.

הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח וסיני - סיכום הדיון

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים י. ארידור, מ. נסים וא. שרון;
ה"ה מ. בן-מאיר, י. זמיר והגב' א. פרוקצ'יה.

מ ח ל י ט י ם (פה אחד), מכח החלטות הממשלה מס. 177 מיום
ח' בכסלו התשמ"א (16.11.80) ומס. 393 מיום כ"ז בשבט התשמ"א
(1.2.81) לאשר את פרטי הביצוע בנושאים כדלקמן לענין הפיצויים
לתושבי פיתחת רפיח וסיני ואת הנספחים 1-4 המצורפים בזה
דפים 4 - 19), המהווים את העקרונות המחייבים להסדר ההעברה
של מתישבי פיתחת רפיח וסיני:-

א. מיסוי:-

ייגבה מס רק ממרכיבי הפיצוי החייבים במס על-פי חוק מס-
הכנסה;

ב. תאגידים משותפים חקלאיים:-

- (1) המתישבים יפוצו אך ורק בגין הונם העצמי בתאגידים
כפי שנרשמו במאזנים המאושרים והמעודכנים ליום 1.8.79.
- (2) הפיצוי לא יינתן בגין כספי סיוע שנתנו כמענקים
על-ידי המוסדות המיישבים;

ג. מענק ביסוס - ניקוד אישי:-

- (1) ערך הנקודה במגזר החקלאי יושווה לערך הנקודה במגזר
העירוני;
- (2) בסעיף 3-ג' לעקרונות ייקבע כי הערך הבסיסי של כל
נקודה הוא 5739 שקל ליום 1.8.79 צמוד לתוספות היוקר;

ד. הצמדת סכומי הפיצויים:-

מספרו הסידורי של סעיף 8 - הצמדה - במסמך העקרונות שונה
לסעיף מס. 7 במסמך המצ"ב כדלהלן:-
חישוב שיעור הפיצויים שהמתישב זכאי לו בניכוי סכומי החובות
שהוא חייב לפרוע למוסדות המיישבים יעשה נכון ליום 1.8.79.

./יתרת

יתרת הפיצוי המגיעה למתיישב לאחר קיזוז החובות כאמור,
תוצמד בדרך הבאה:-

(1) מרכיב הפיצוי הנזכר בסעיף א' למסמך זה יהיה צמוד למדד תשומות הבניה המתפרסם מידי פעם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

(2) חישוב ערך נקודה במענק הביסוס יהיה צמוד לתוספות היוקר;

(3) הפיצוי בגין הוצאות להכשרת השטח לקראת נטיעת מטע כאמור בסעיף ו' להלן אינו צמוד;

(4) כל יתר מרכיבי הפיצוי יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן המתפרסם מידי פעם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

(5) הפרשי ההצמדה יחושבו לפי שיעור העליה של המדד מן המדד שפורסם סמוך לפני 1.8.79 ועד המדד שפורסם סמוך לפני מועד התשלום בפועל;

ה. במקום ההוראה בדבר "מתיישב המתגורר במבנה זמני" בסעיף 1 למסמך העקרונות יבוא:
"מתיישבי מושב חרובית זכאים, המתגוררים במבנים זמניים מיום עלייתם על הקרקע, יפוצו במענק בגובה של 78,200 שקל.

ו. כיסוי הוצאות בגין הכנת שטח לנטיעת מטע:-

במקום סעיף 2-ה' למסמך העקרונות יבוא:

"מתיישב אשר היה זכאי למימון בשנת 1978 לצורך נטיעת מטע על-פי תקציב החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית יקבל פיצוי בגין הוצאות בהכנת השטח בסכום של 1,700 שקל לדונם ולכל היותר בגין 5 דונם, סכום זה ישולם ללא הצמדה;

ז. שיתוף השמאי הממשלתי הראשי:-

במסמך העקרונות יתווסף סעיף ובו יאמר כי שומה ספציפית של כל משק תעשה על דעת השמאי הממשלתי הראשי או נציגו.

ח. בוררות:-

(1) הנושאים לדיון בבוררות מוגבלים לשאלת הזכאות של המתיישב ולהערכת השמאי הממשלתי על גובה הפיצוי. הכל במסגרת הקריטריונים שנקבעו בהסדר ההעברה;

(2) כל בוררות כפופה לאישור היועץ המשפטי לממשלה ובכלל זה גם לנוסח שטר הבוררות וזהות הבורר שיפסוק בענין.

מזכירות הממשלה

סגנון

2 2 2

פ ו י ט ו ק ו ל

ישיבת ועדת השרים לעניין הפצויים
לתושבי פתחת רפיו

ד' באדר א' התשמ"א - 8.2.81

בכחו חברי ועדת השרים: א. שרון - יו"ר, י. ארידור, מ. בטיס

י. זמיר	-	היועץ המשפטי לממשלה
י. גבאי	-	משרד האוצר
ר. טובי	-	משרד החקלאות
ג. לוי	-	לשכת שר המשפטים
א. טבפירי	-	משרד האוצר
א. פוגל	-	משרד האוצר
א. פרוקצ'יה	-	משרד המשפטים
י. רז	-	משרד החקלאות
ר. ששתיאל	-	משרד האוצר

א. זהר - מזכיר הועדה.

סדר היום:

פר/3 הפצויים לתושבי פתחת רפיו

בפרוטוקול זה 21 דפים

רשמי לזכרון

היו"ר השר א. שרון: פותח את הישיבה.

ברצוני להזכיר קודם-כל את החלטת הממשלה

מספר 393 בישיבתה מיום 1.2.81 האומרת:

- (א) בעקבות החלטת הממשלה מספר 177 מיום ט' בכסלו תשמ"א (16.11.1980) והסיכומים שנתקבלו על יסוד דיוני ועדת השרים הנזכרת בהחלטה האמורה, להטיל על ועדת שרים בהרכב שר החקלאות, שר האוצר ושר המשפטים, להחליט על פרטי הביצוע של השאלות שעדיין לא הגיעו לכלל החלטה בהן, כגון פיצוי בגין התאגידים המשותפים והמיסוי.
- (ב) לצרף את נציג משרד המשפטים למינהל הביצוע הנזכר בסעיף ג' בהחלטה 177 האמורה.

אין כל בעיה לגבי סעיף ב' של ההחלטה

בדבר צורך נציג משרד המשפטים למינהל הביצוע, אנחנו מקדמים החלטה זו בברכה ואין צורך לטפל בנושא זה.

ברצוני לחזור בקצרה על שני הנושאים

שנתבקשנו לטפל בהם: האחד, נושא המיסוי; השני, נושא התאגידים החקלאיים המשותפים. כדי שנוכל לרכז את הדיון סביב שני נושאים אלה ברצוני להציע הצעה להחלטה, ואם תרצו להרחיבה ולדון בה, בבקשה. בנושא המיסוי אני מציע הצעת-החלטה כזאת:

ייגבה מס רק ממרכיבי הפיצויי החייב במס על פי חוק מס-הכנסה.

בנושא התאגידים החקלאיים המשותפים הצעתי היא: המתיישבים יפוצו אך ורק בגין השקעותיהם הפרטיות מהונם העצמי בתאגידים כפי שנרשמו במאזנים המאושרים והמעודכנים הקיימים.

זו הצעתי בנושא זה.

השר מ. נסים:

אני מבקש להזכיר שבישיבת הממשלה

בה מניתי את הנושאים שלגביהם היתה

הסכמה בדיונים מוקדמים הוזכר גם ענין שיעור נקודה במענק הביסוס;
מניתי חמישה נושאים ולגבי ארבעה נושאים שר החקלאות הודיע שהם
מקובלים והוסכם עליהם, אבל הנושא של מענק הביסוס לא אושר וזה
לא מוסכם.

ברצוני לחזור על מה שנאמר במסמך שהגשנו

ביחס לשיעור נקודה במענק הביסוס: "שיעור נקודת זיכוי במענק
הביסוס במיגזר העירוני נמוך בהרבה משיעורה במיגזר החקלאי.
הוסכם על משרד החקלאות להתאים ערך נקודה במיגזר החקלאי לזה
שהוצע במיגזר העירוני.

אומרתי לי ד"ר אילה פרוקצ'ה שבדיון

שהיה בעקבות הישיבה הראשונה שנחקיימה כאן בעקבות ההחלטה הראשונה
של הממשלה, וזה היה ביום 9.12.80 נערכה פגישה במשרדו של מר סנפיר
מאגף התקציבים באוצר בה נכחו פרט למר סנפירי גם יחיאל רז, עוזר
מנכ"ל משרד החקלאות, וכמובן ד"ר אילה פרוקצ'ה. בפגישה נדונו
מספר נושאים בהם הסכים נציג משרד החקלאות להתאים את עקרונות
הפיצוי במיגזר החקלאי לאלה שגובשו לגבי המיגזר העירוני והנזכרים
במסמך שאנחנו הבאנו בישיבת הממשלה בשבוע שעבר. בין היתר הסכים
ולהשוותה

מר רז לשנות את ערך נקודה במענק הביסוס למתיישב החקלאי

לערך נקודה הניתן למתיישב העירוני. לאחר יום או יומיים אישר מר
רז בשיחה טלפונית, כי סיכום זה הוא על דעת המנכ"ל של משרד החקלאות

ושר החקלאות, וכי הדבר מקובל עליהם. Z אני רוצה להזכיר שהישיבה

הזאת היתה ישיבה של ועדה שמינה מנכ"ל משרד החקלאות על פי החלטת

ועדת השרים בישיבתה הראשונה לאחר החלטת הממשלה בנובמבר. אני

מבין שהיתה כאן טעות והייתי מבקש שקודם-כל נאשר גם את הנקודה

הזאת יחד עם אותן נקודות שהוסכם עליהן בממשלה כמוסכמות בעקבות

השר מ. נסים:

הדיונים המוקדמים שהיו בין המשרדים.

היו"ר השר א. שרון: אני בדקתי את זה במשרד החקלאות עם

המנכ"ל לגבי אותה ישיבה, והתשובה

שקיבלתי ממנו שאין הסכמה בנושא זה.

מר י. רז: אנחנו בנינו את הנושא של הביסוס האישי

והלכנו על פי העקרון שהבסיס היה הבסיס

של משרד הבינוי והשיכון. אמרנו שלא ייתכן שנקבע ונאמץ את מספר

הנקודות שקבעו במסגרת תפיצויים. כשאנחנו קבענו את הנושא של הביסוס

האישי לכל מתיישב היה מקובל שהבסיס לקביעת החישוב של ערך נקודה

זה אותו תחשיב של ערך נקודה של משרד השיכון. לא היה מקובל

עלינו לחלוטין שקביעת מספר נקודות להן זכאית משפחה חקלאית

ומשפחה במיגזר העירוני הוא זהה.

לכן, אצלנו היה מקובל שאין ערך הנקודה

זהה. בחילופי האינפורמציה בינינו לבין משרד השיכון בעת הכנת

המסמך ההנחה היא כזאת כפי שנכתבה באותו מסמך לגבי הערך.

אנחנו קבענו מספר נקודות שונה למייסדים, לוותיקים, למשפחה..

ד"ר א. פרוקצ'ה: זו שאלה נפרדת. יש פה שתי שאלות נפרדות.

מר י. רז: אנחנו הפרדנו בין שני הדברים. לחלוטין

לא קיבלנו את הדעה שמספר הנקודות בשני

המיגזרים זהה.

השר י. ארידור: הדעה של מי?

מר י. רז: של משרד המשפטים.

היו"ר השר א. שרון:

יש כאן שתי בעיות, האחת: ערך הנקודה,
שבה אני מבין שזה מוסכם שזה שווה.

מר י. רז:

שיטת החישוב שלנו זהה.

היו"ר השר א. שרון:

סופם לגבי ערך הנקודה, היה מוסכם על
משרד החקלאות שערך הנקודה שווה למה
שניתן במיגזר העירוני. כלומר, שערך נקודה במיגזר הכפרי זהה
לערך נקודה במיגזר העירוני. כך נאמר.

עכשיו אנחנו באים לחלק השני של נושא
הנקודות וההיבט האחר של נושא הנקודות, והוא: מספר הנקודות.
אני מבין שבנושא זה עמדתנו היתה שצריך להפריד כאן בתחום הזה,
באשר למספר נקודות בין מתיישבים ותיקים למתיישבים חדשים,
למייסדים ולאחרים. זאת אומרת, אנחנו אומרים היום שלגבי מחצית
הנושא זה מוסכם; לגבי מספר הנקודות אין הסכמה.

השרמ. נסים:

זה מה שכתוב כאן, זה בסדר.

היו"ר השר א. שרון:

לא כתוב כאן הכל, הבעיה כרגע היא לא
לחלק ציונים מה כל אחד כתב; אני מודה
שלגבי ערך הנקודה הנושא שווה, אבל אין כאן במסמך הזה שום הסכמה
שלנו לגבי מספר הנקודות. השאלה היא, האם ניתן כרגע לספל בנושא
הזה, או להשאיר אותה לשלב יותר מאוחר של הדיון?

גב' ר. טובי:

רציתי לציין שלגבי מספר הנקודות למעשה
מספר הנקודות מהווה חלק מהחלטת הממשלה,

והוא נסגר בהחלטת הממשלה. (השר י. ארידור: איפה זה כתוב?)

זה כתוב בנספח להחלטת הממשלה שבו מופיעים המרכיבים של
הפירושים. (השר י. ארידור: אני מבקש לקבל את הנוסח הכתוב).

גב' ר. טובי:

מספר הנקודות לכל מהיישב לפי ראשי החלוקה הפנימית, כלומר, לוותיק ביישוב ועל פי הבחנות נוספות, זה מעוגן בהחלטת הממשלה.

היו"ר השר א. שרון: לפי דעתי דבר זה מופיע בהחלטה 177

שמאשרת את העקרונות. איני מתכוון

לפתוח את הדבר הזה מחדש, אנחנו צריכים כאן לבעת רק בנקודה אחת, איננו עוסקים כרגע במספר נקודות, אנחנו עוסקים כרגע בערך הנקודה, ומוסכם עלינו שערך הנקודה הוא כפי שנקבע לגבי המיגזר העירוני. באשר למספר הנקודות בתחום העקרונות אנחנו לא נתבקשנו לדון בזה מחדש, מה שמוסכם - מוסכם.

השר י. ארידור: איפה נקבע מספר הנקודות?

היו"ר השר א. שרון: זה מופיע בנושא העקרונות שנקבעו על ידי הממשלה, זה לא מופיע בנייר.

גב' ר. טובי: זה נמצא בנספח בעמודים 3 ו-4.

היו"ר השר א. שרון: אני מציע שניגש לטיכום הדיון, כי לא

הייתי רוצה שנתחיל מחדש לדון במפתח

למה לראשונים מגיע כך וכך נקודות; בעיני ערך הנקודה כפי שהוא מופיע הוא מקובל ובדברים אחרים אני צמוד להחלטת הממשלה, איני מתכוון לדון על זה מחדש.

ברצוני לעבור עכשיו לנושא המיסוי ונושא

התאגידים המשותפים. יש פה שני נושאים שלפי דעתי הם שני נושאים

נפרדים, ונושא אחד הוא יותר פשוט, ואני מציע לקחת אותו קודם.

נושא התאגידים נראה לי יותר פשוט, ואני מציע לטפל בו. אני חושב

שההצעה שהבאתי לכאן היא הצעה טובה ואחזור עליה: המתיישבים יפוצו

היו"ר השר א. שרון:

אך ורק בגין השקעותיהם הפרטיות מהונם העצמי בתאגידים כפי שהם נרשמו במאזנים המאושרים והמועדכנים הקיימים.

מר א. פוגל: אני רוצה לצרף את הסכמתנו במשרד האוצר

לניסוח הזה לק לגבי ערך נקודה. אבל

אני רוצה בהזדמנות זו שמסכימים למשהו, להעיר הערה נוספת, שיש נושא נוסף שלדעתנו צריך לכלול אותו במסגרת הדיונים כדבר שלא פשתמע בפרור מתוך החלטת הממשלה, וזה נושא הצמדת החובות של המתיישבים, כאשר יש לנו פה נייר שבבוא הזמן נרצה לחלק אותו, והוא קשור לנושא, כאשר נקודת ההתייחסות לגבי הפיצוי היא 1.8.79 ואז הנכסים צמודים, ההתחייבויות שכנגדם שחייבים היו לקזז אותם באותו מועד אינם צמודים.

השר מ. נסים: דובר על זה בישיבת הוועדה בפעם האחרונה.

מר א. פוגל: כן, אני אומר את הנושא הזה אני רוצה

גם כן כנושא שמחייב סיכום בלי לנגוע

בהחלטת הממשלה כולה.

גב' ר. טובי: אנחנו סבורים שזה כן סגור בהחלטת הממשלה

ובהסכם שנחתם עם המתיישבים שגם הוא בא

לידיעת הממשלה כחלק מהעקרונות, ונקודת המוצא שלנו שהפיצוי צמוד באמת לערכים של 1979 והחובות ישולמו בערכים של יום עריכת החשבון הסופי, וזה כתוב בהסכם אתם. ולפי דעתי זה לא ניתן כרגע לשינוי.

השר י. ארידור: איפה זה כתוב?

גב' ר. טובי: בהסכם שנחתם עם כל אחד מהמתיישבים.

העברתי את ההסכם לעוזר שר המשפטים על

גב' ר. טובי:

פי בקשתו לפני שבוע (השר מ. נסים: קיבלנו זאת לפני ישיבת ממשלה, לא ידענו על זה). נאמר שם בפירוש שהחובות ייפרעו על ידי המתישבים במעמד עריכת החשבון הסופי, עובר לעריכת החשבון הסופי.

השר י. ארידור: אם הכל כתוב בהסכם מה יש לנו לדון?

היו"ר השר א. שרון: שר האוצר נכבדי, אנחנו מלכתחילה בהחלטת הממשלה מספר 177 מראש הגבילו את תפקידי הוועדה לדברים מאד מצומצמים. אני אומר באופן הכי חברי, בשום פנים ואופן לא אוכל מבחינתי לפתוח פה את הדיונים מחדש. כמי שעבר את כל המסלול הזה לא אפתח אותו מחדש. אני מוכן לעסוק בדברים שלא סוכמו; יש דברים שזקוקים לליבון מסויים, ליבנו ערך הנקודה, זה לא היה ברור; אני טעיתי בישיבת הממשלה, הבהרנו זאת עכשיו. יש לנו בעיה של תאגידים ויש לנו בעיה של מיסוי. לא נתבקשנו לעסוק בשום דבר פרט לנושא זה. (השר י. ארידור: אבל כתוב פה "כגון"). כולם פה עורכי-דין, לי לא היתה הזכות לשמש אפילו כעוזר לעורך-דין. זה שאומרים "כגון" זה לא בא לפתוח את זה לגבי דברים אחרים. (השר י. ארידור: אבל מה זה אומר?) זה אומר שיש בעיות שעליהן צריך לדון, והן הוגדרו לגבי הדיון כאן.

השר מ. נסים:

אני מצטער, אי-אפשר לומר שהיתה החלטת

ממשלה בנושא זה. החלטת הממשלה היתה

אישור של עקרונות לאומדנים של אותו מסמך. אחר כך ההחלטה השניה, בשבוע שעבר, היתה שאלות שעדיין לא יושבו יידונו בוועדה זו וזו. באמת ניתנו שתי דוגמאות אבל נאמר "כגון". אני הזכרתי במפורש את בעיית מענק הביטוח, למשל. זה כתוב בסטנוגרמה של הממשלה,

השר מ. נסים:

הדגשתי את זה כמה וכמה פעמים, כי לעניות דעתי נושא זה היתה בו הסכמה, ושוב איני רוצה להאריך.

העניין הזה של החוזה, קיבלנו אותו כמה

ימים לפני ישיבת הממשלה, לא ידענו על קיומו, לא ראינו את תוכנו, לא דיווח לממשלה על העובדה שנחתמו חוזים; הנושא | עלה בישיבה הראשונה דהיינו, הצמדת חובות, עלה בישיבה הראשונה של ועדת השרים הזאת, לאחר החלטת הממשלה בנובמבר. איני זוכר מה היה הסיכום, אבל זו היתה הבעיה שנדונה.

השר י. ארידור:

אתה רוצה להגיד לי שהחליטו על הצמדה רק לכיוון אחד? זה לא יכול להיות.

השר מ. נסים:

לא אמרתי זאת. אמרתי שאת החוזה שנחתם לפני החלטת הממשלה קיבלנו בכתב מהגב'

רות טובי ב-25.1.81, ימים ספורים לפני החלטת הממשלה. מניין ידענו על החוזה? - קיבלנו העתק של מכתב שכתב עורך דין ד"ר גולדנברג, אל יו"ר ועדת הכספים לאמור: אין לכם מה לדון, הכל סגור; חוזים כבר נחתמו ולכן אי-אפשר לדון. אנחנו לא ידענו על חתימת חוזה, ביקשנו לדעת והתקשרנו ונמצא שבאמת היו חוזים, אם כי הפוסט של החוזים לגבי השאלה הרלוונטית שעיינו בה אנחנו, עיינו בעיקר בשאלה האם היתה התחייבות לקיים את העקרונות שהממשלה החליטה עליהם. עם כל הכבוד, ד"ר גולדנברג חיווה דעה וליועץ המשפטי לממשלה היתה דעה אחרת. נאמר פה: מתיישבים יהיו זכאים לקבלת הסכום בהתאם לעקרונות שייקבעו בהסדר העברה לאחר ביצוע וכו'. הממשלה לדעתי, על פי הנוסח הזה יכולה לקבל החלטה האומרת: כך וכך יוצמדו פיצויים, וכך וכך יוצמדו החובות, וזה יהיה עדיין תואם על פי הסעיף הזה. לא קראתי את כל החוזה; איני מדבר על החוזה כולו, כי התעניינו בשאלה פלונית באותה שעה. הממשלה יכולה לאמור שהעקרונות שהיא

השר מ. נסים:

קובעת אותם הם אלה. נכון, הממשלה בישיבה השניה אמרה מה שאמרה בעקבות החלטת הממשלה קודמת, וכן החלטת ועדת השרים וכדומה; אז ועדת השרים שלנו ממשיך לדון. לדעתי זה בוודאי אחד הנושאים שאנחנו זכאים לדון בו, כי אסימטריה בעניין כזה יכולה להיות יותר מאשר מוזרה. איני יודע מה יאמר מבקר המדינה על החלטה כזאת.

שני דברים ברצוני לומר בנושא זה.

מר י. סנפירי:

(א) בהחלטת הממשלה בעקרונות שאושרו

במפורש נקבע שכל הסכומים שכתובים במסמך צמודים לאינדקס, וסוכם אפילו איזה אינדקס; סוכם שחלק צמודים לאינדקס המחירים לצרכן וחלק אחר צמוד למדד תשומת הבנייה. זאת אומרת, שכל הסכומים, וזה כולל גם את הצד של החובות. אשר לפירוש, שאין ספק שהוא היה ישים לפחות בתקופה שבה נקבעו התאריכים, כאשר זה נקבע הסכומים שהתכוונו לתת למתיישבים, התכוונו לתת את היתרה שנשארה ב-1.8.79 בין סך הכל הנכסים ששערכו לבין סך הכל החובות שהיו באותו תאריך. אם היו נותנים את היתרה ב-1.8.79 היתה נניח 4 מיליון ל"י, את היתרה הזאת היה צריך לשערך לאורך כל הזמן, אבל לא לשערך רק צד אחד ואת הצד השני להשאיר נומינלי: (א) זה מפלה את מי שקיבל מוקדם יותר לבין מי שקיבל מאוחר יותר; (ב) זה מפלה בין שני אנשים שונים. אם מישחו משדות קיבל ב-1.8.79 4 מיליון ל"י אותו אדם היום יקבל בערכים ריאליים הרבה יותר. זאת לא היתה הכוונה. זה גם לא סימטרי וגם לא אחיד.

אי-לכך אני חושב, וזה גם כתוב במפורש

בהחלטה על העקרונות הראשונים שהיו שכל הסכומים צמודים. יתר-כל-כן, כאשר הופענו בוועדת הכספים הצבנו את הבעיה הזאת שקיימת ואנחנו שיכולים להיות לכך שלושה פתרונות: (1) שנקבע איזה שהוא תאריך שרירותי בין התאריך הראשוני שזה ה-1.8.79 לבין התאריך של

מר י. סנפירי:

היום; (2) שנקבע את הכל צמוד ל-1.8.79; (3) ככל שתחליט הממשלה.

פרופ' י. זמיר היועץ"מ: והתאריך הבלעדי זה גם כן שתהיה הצמדה
בשנת 1980. זה משפיע על הסכום.

כן, נכון.

מר י. סנפירי:

יש כאן שורה של בעיות. יש דברים שהוחלט

השר י. ארידור:

עליהם, וברודאי שהחלטה זו החלטה. אבל

אני רואה שיש שורה של בעיות שעדיין טעונות ליבון, ואני רק רוצה

להעיר הערה אחת לגבי בעיה שלא דנו בה וזה הנושא של המיסוי.

כאן יש בעיה שלדעתי היא חמורה מאד,

ואני לא יודע איך נצליח לפתור אותה ומה תהיה ההצלחה שלה. הבעיה

שמבחינת המיסוי כמו שאני רואה אותה, אם אנחנו למשל קובעים שחוק

מיסוי מסויים לא יחול על המתיישבים שם, אנחנו צריכים להגיש הצעת חוק

לכנסת, כפי שאני מבין, כדי שחוק מיסוי זה לא יחול. כלומר, אנחנו

נצטרך אחר כך לקבוע שהעקרונות שחלים על המתיישבים החקלאים לא

יחולו. (השר א. שרון: אתה מתכוון למס רכוש למשל או מה?) אני

מדבר עקרונית, איני נכנס כרגע לפרטים.

אולי אפשר להחיל את החוק שחל על שטחים

היו"ר השר א. שרון:

מעבר לגבול?

לא, אחרת גם מס הכנסה לא יחול.

השר י. ארידור:

מס-הכנסה חל.

השר מ. נסים:

מס הכנסה חל, יכול להיות שזה המוצא.

היו"ר השר א. שרון:

ו. ש. י. ארידור:

הבעיה היא כזאת, אסביר למה אנחנו צריכים

חוק, זו דעתי אני עלול לטעות. אם אנחנו

רוצים להחליט שחוק מסויים חל וחוק מסויים לא חל, אפילו כהחלטה שלנו, אנחנו נצטרך בעצם להחיל את זה גם המתיישבים העירוניים. (השר מ. נסים: החלטה דומה). אחר כך אנחנו נצטרך להתגונן בעזרת חוק מטענות ההפלייה; כלומר, עלול להיות מצב שבו יטענו נגדנו טענה של הפלייה. אם אנחנו יודעים מראש מה אנחנו רוצים לגבי המתיישבים העירוניים כדאי היה לקבוע זאת מראש, ואז אנחנו רואים אם יש צורך בהחלט. אני מפנה זאת לתשומת לבו של היועץ המשפטי. אם אנחנו גומרים מראש ויודעים מה אנחנו רוצים לגבי המתיישבים העירוניים, אנחנו יכולים לקבל את ההחלטות שלנו בענין זה מבלי שתעורר טענת הפלייה, אם אנחנו יודעים לקראת מה אנחנו הולכים. אבל אם אנחנו לא יודעים מראש מה אנחנו עושים לגבי המתיישבים העירוניים אנחנו עלולים להיות נמצאים במצב של טענת הפלייה רציני מאוד. כדי להדוף טענת הפלייה זו צריך לחוקק חוק שמאשר הפלייה, פשוטו כמשמעו. בא חוק ואומר: לאלה כן ולאלה לא, למרות שלולא החוק זה היה לכולם.

זו בעיה רצינית מאוד. לפצמן הייתי סבו

שצריך לסגור את הענין הזה במקביל עם הבעיה של המתיישבים העירוניים כדי שנדע איפה אנחנו נמצאים.

זה חל כמובן גם על הטענה הראשונה, ^{שייגבה} דהיינו שאם אנחנו קובעים החלטה {מס רק ממרכיבי הפיצוי החייבים במס-הכנסה לפי החוק, יש כאן שתי שאלות: אם זה מובן מאליו שזה רק ממרכיבי הפיצוי שעל פי חוק מס-הכנסה, אין צורך לקבל פה החלטה; אז גובים מס לפי חוק, ואין צורך בשום החלטה נוספת של הוועדה. אבל אם ההחלטה הזאת באה להוסיף משהו ובעצם לגרוע משהו (היו"ר השר א. שרון: להגביל), להגביל = ולולא החלטה

השר י. ארידור:

זאת זה לא היה מוגבל; כלומר, שלולא החלטה זאת היה נגבה מסמרכיבים אחרים, אז אין שום ספק שצריך חוק של הכנסת שבעצם יקבע הפלייה.

אני רוצה להיות מעשי בנושא זה, חוק

של הכנסת לדעתי שיקבע הפלייה מבחינת מיסוי בין מתיישבים חקלאיים לבין מתיישבים עירוניים, לדעתי לא יהיו לו רוב בכנסת. אני חושב שגם אין לו תקדים בכנסת. כלומר, יש מה שנקרא בלשון המשפטית הבחנה והפלייה; כאשר ההבחנה מותרת וההפלייה אסורה. בדרך-כלל כדי לתמוך בהבחנה לא צריך חוק של הכנסת; ההבחנה נתמכת על ידי השיקולים הרגילים של בית-המשפט.

לעומת זאת כדי לתמוך בהפלייה מוכרחים

חוק של הכנסת. אני רק מעלה את הבעיה הזאת מפני שצריך להיות ברור לאן אנחנו הולכים, האם אנחנו באמת רוצים להגיע ליוזמה חקיקה שקובעת הפלייה בין שני סוגי מתנחלים?

אני מצטער שאני מעלה עכשיו את כל הבעיות

הללו, אבל לא היתה לי הזדמנות בישיבות קודמות שהיו כאן. יכול להיות מצב, למשל, שתהיה הפלייה לא רק מבחינת המסים, אלא מבחינת מרכיבים אחרים של הפיצויים. גם כדי לעגן את ההפלייה הזאת שאינה קשורה עכשיו בהחלטות שאנחנו מקבלים, אם אנחנו רוצים בהחלטה כזאת, עוד לא החליטו עליה, אבל אם יחליטו עליה, כדי לעגן הפלייה זו בחוק אנחנו נזדקק לחוק של הכנסת. גם לחוק כזה אני חושש שלא יהיה רוב, ויכולה להיות בנושא הזה אי-נעימות.

אני אומר את הדברים האלה כדי שנדע אותם

עכשיו ונבדוק טוב דברים אלה מראש כדי שלא נסתבך. אולי אנחנו נמצא פתרונות בהסכמה לנושא זה יחד עם המתיישבים; פתרונות שנותנים להם את הפיצוי המקובל על כולנו, אבל שלא יהיו כרוכים באיזו שהיא

השר י. ארידור:

חקיקה שיכולה לסכל את הפיצוי הזה. אני מעלה שאלות אלו כדי שניתן דעתנו עליהן. (מר י. גבאי: אנחנו פועלים כאן על פי הפקודה). יש כאן שתי בעיות: בעיה אחת; ההבדלה בין שני חוקים שונים שייתכן שדורשת חקיקה, וייתכן שאינה דורשת חקיקה. דבר שני, הפלייה בין שני סוגי מתיישבים שונים שכמעט ברור לי שהיא דורשת חקיקה.

אני אומר דברים אלה כדי שלא נחשוב שעל ידי החלטה שלנו כאן אנחנו גמרנו עם הנושא. כאן אפילו לא יטפיק אישור ועדת הכספים. כדאי שניתן דעתנו על כך. אני מצטער שאני מעיר הערה זו בשלב זה, אבל יותר טוב להעלות אותה בשלב זה מאשר לא להעיר אותה בכלל.

גב' ר. טובי: בהמשך לדבריו של שר האוצר ברצוני לשאול

ואולי להבהיר איך אנחנו רואים את הנושא

של ענין מס-הכנסה.

כיוון שאנחנו אומרים שינהגו לגבי הפיצויים

בדיוק כפי שנאמר בפקודת מס-הכנסה; ובשאלה זו אין מחלוקת בין עובדי

משרד האוצר לבינינו, ולדעתי הוא הדין לגבי מקבלי הפיצויים במיגזר

העירוני, כך שלגבי שאלה זו עם כל הכבוד אני לא רואה איך יכולה

להיות בעיה של הפלייה.

בהנחה שאנחנו הולכים לאותה עמדה גם

השר י. ארידור:

במיגזר העירוני. זה עוד לא סוכם. זו

הנקודה.

אולי במיגזר העירוני לא זה הוכן לגבי

מר י. גבאי:

המיגזר החקלאי.

ויש השאלה השניה: בעיית ההפלייה וההבחנה.

השר י. ארידור:

באיזה עניין? אם המיסוי ברור...

גב' ר. טובי:

אסביר באיזה עניין, אם נותנים פיצויים

השר י. ארידור:

על תכנון...

המקרה היחידי זה חרובית. (ר. טובי: בעיקר

היו"ר השר א. שרון:

חרובית). אני רוצה להסביר את הנושא הזה

כל אחד זורק את זה, שמעתי שגם ראש הממשלה שאל: מה, נותנים בגין תכנון? היה לנו יישוב בשם חרובית, שבו עמדו להתחיל בבניית בתי הקבע שלו; שהוא חי בשטח מספר שנים בתנאי חיים הכי קשים שיכולים להיות, בקרואנים. כאשר התעוררה הבעיה באתי ליישוב זה ודיברתי אתם. אמרתי להם שזו תהיה טעות להתחיל עכשיו בניית קבע; ואנשים אלה חיו שם במשך שנים והמתינו לבניית הקבע, היה צריך ממש להתחיל בה ונעשו כל ההכנות לבניית הקבע. לא היתה שום סיבה, האנשים האלה לא חיו שם פחות זמן מאשר יישוב אחר, ואולי אפילו יותר זמן מאשר יישובים אחרים. מסיבות שונות, שאיני רוצה כרגע לפרט, ביישוב הזה לא התחילו לבנות... (השר מ. נסים: זה חל רק על חרובית?) בעיקרה השאלה חלה על חרובית.

עכשיו הבעיה עוד יותר חריפה מאשר קודם.

השר י. ארידור:

אני עכשיו יותר מודאג מאשר קודם. אני

מבקש להסביר את הנקודה הזאת, מדוע היא יותר חמורה עכשיו מאשר קודם.

אם הבעיה היתה רצינית במיגזר החקלאי,

ואנחנו הולכים לפתור בעיה רצינית, בשביל בעיה רצינית אני אומר שאני מכוון להסתכן בדברים מסויימים. אבל אם הבעיה היתה רק

השר י. ארידור:

חרובית, עדיף היה - איני אומר שזה אפשרי, אולי זה לא אפשרי - להגיד שניתן להם פיצוי לא בגלל תכנון אלא בגלל תנאי חיים קודמים. יכול להיות שהיינו מגיעים לאותה תוצאה, כי זו היתה ההנמקה של שר החקלאות. היינו צריכים אולי דוקא לקבל את ההנמקה של שר החקלאות, ואני מצטער שהיא לא נתקבלה, והיא נוסחה לגבי תכנון. התוצאה יכולה להיות שבגלל עניין זה, שלא נתקבלה הנמקה של שר החקלאות, כמו שהוא ניסח אותה עכשיו, מישחו תכנון לבנות בית-מלון באיזה מקום, ועל סמך ההנמקה הזאת... (היו"ר השר א. שרון: זה דבר שאינו נוגע, מי שתכנן לבנות בית-מלון הוא לא סבל, לא ישב שם ולא נאנק שם). זה מה שאני טוען, אולי אני טועה.

גב' ר. טובי:

יש הבחנה טבעית בין המיגזר העירוני והמיגזר החקלאי בעניין זה. במיגזר החקלאי כאשר מדברים על תכנון זה לא תכנון של היחיד, זה תכנון של המוסדות המיישבים שלא הגיע לכלל מימוש עקב נסיבות שאינן תלויות במתיישבים, ולכן יש כאן הבחנה ברורה בין המיגזר החקלאי לבין המיגזר העירוני. (השר י. ארידור: אני מבקש לראות את התיק ואיפה זה כתוב). אני אסמן לך.

השר י. ארידור:

אני חושב ששר החקלאות צודק בהערה שלו. זה לא דבר דומה שאדם ישב בחרובית וסבל לגבי אדם שישב בעיר ולא סבל. אבל הצרה היא שההנמקה הנכונה של שר החקלאות לא נכנסה בצורה הזאת לניסוח ההסכם. התוצאה תהיה שהלכנו על ההנמקה הלא-נכונה, עזבנו את ההנמקה הנכונה, וכתוצאה מכך אנחנו יכולים להגיע למצב שיבקשו מאתנו - אני עוד רוצה לראות את הסעיף בהסכם שהוצר כאן - על תכנון של מלון. יגידו לנו: אותנו לא מעניינות ההנמקות של שר החקלאות, אותנו מעניין

השר י. ארידור:

מה שנכתב בהסכם, ועל סמך ההסכם הזה אנחנו דורשים למנוע הפלייה. אני עוד לא בדקתי את הטענה האחרונה, אבל אני יכול להניח שכאשר התכנון נובע מיישוב חקלאי, ברור שהתכנון הוא תכנון כולל; כאשר התכנון הוא ביישוב עירוני התכנון אינו תכנון כולל. כלומר, זו הבנחה שהיא טבעית. יגידו: מה זה משנה מי תכנן, אם תכנונו בכסף ציבורי אז מגיע לי פיצוי; ואם תכננתי בכסף פרטי לא מגיע לי פיצוי? זה קל וחומר, אם על תכנון בכסף ציבורי מגיע פיצוי אז על תכנון בכסף פרטי מגיע פיצוי על אחת כמה וכמה.

אני אומר זאת, כי יכול מאד להיות שלא נוכל לחדוף את העניין הזה אלא בחקיקה. דעתי היא, מבחינת צורת העבודה שאנחנו צריכים להגיע לנוסחה על הפיצוי העירוני בד בבד עם נוסחה על הפיצוי החקלאי. אנחנו לא חייבים לקבל אותה נוסחה לשני המיגזרים, אבל כאשר אנחנו מסכמים כאן אנחנו צריכים לדעת מה אנחנו מסכמים שם, כדי שלא נסתבך בדברים שרק יזיקו למתיישבים החקלאיים. אם אנחנו לא נוכל להעביר את הדברים האלה בלי חוק של הכנסת יכול להיות שלא נוכל להעביר את הדברים בכלל. אם היועץ המשפטי חולק עלי שיגיד לי.

היועץ "מ פרופ' י. זמיר: אני יכול לומר כאן מה שאמרתי בישיבת

הממשלה בדיון בנושא, אני אז הפבנתי

על ההבדלים בין העקרונות במיגזר החקלאי והעקרונות במיגזר העירוני. אמרתי שאם משווים את העקרונות של המיגזר החקלאי קיימת האפשרות שהממשלה תמצא את עצמה נאלצת לקבל מכנה משותף, וזה המכנה המשותף הגבוה למיגזר החקלאי והעירוני. כלומר, שיצטרכו לשלם גם למיגזר העירוני בהתאם לעקרונות שיתקבלו במיגזר החקלאי. זה מה שאמרתי שם ואני אומר כאן.

היו"ר השר א. שרון: אין דמיון בין המיגזר הזה לבין המיגזר

הזה, אלה שני דברים שונים לחלוטין.

היועץ"מ פרופ' י. זמיר: יש נושאים שבאמת אין דמיון, יש נקודות
ביניהם

שבהן יש נושאים שיש דמיון.

(גב' ר. טובי: יש קווי דמיון).

היו"ר השר א. שרון: ברצוני להציע הצעה שאולי תוכל להתקבל

בנושא הזה. מאחר שאנחנו בנושא הזה

חלוקים בדעותינו (השר י. ארידור: אבל לא במטרה). אנחנו יותר

מדי לפי דעתי כרגע כדי שנוכל לסכם באורח חיובי. אני מציע לקיים

עוד פעם פגישה בלי השרים, פגישה של אותה ועדת משנה שיסבה אז כדי

לנסות ולהקחות את החודים. צריך לנסות, אולי אפשר באיזו שהיא

צורה להגיע לכמה דברים יותר סבירים. לדוגמה, בענין החובות

למשל, אולי אפשר למצוא בו פתרון. אני אומר זאת בתור אפשרות,

אולי הוועדה תצטרך לבדוק זאת, יכול להיות שצריכים להצמיד למועד

מתן מיקדמות ואת החלק היחסי של החוב על פי החלק היחסי של המיקדמה

מסך הכל של הפיצוי. יש פה אפשרויות. עוד איני יודע איך אבל על

הוועדה לנסות לקרב את הדברים אם ניתן. אין לי כוונה

למשוך כאן זמן, בשום פנים ואופן. אני משום מה קצר רוח בנושא

זה; איני מגלה קוצר רוח ביחס לעמיתי בנושא הזה, אלא אני צריך

לגשת לבצע את הדבר הזה. עד לביצוע יש עוד לדון, אבל בסופו

של דבר אני המבצע את זה, אני יודע בדיוק איזה נטל מחכה לי כאן,

וכל יום שחולף הדבר הזה מקשה עלי. לכן אין לי שום כוונה למשוך

זמן פה, אלא לנסות למחר ככל שניתן, אבל אולי צריך לנסות עוד פעם

נסיון במשך שבוע ימים, כדי לקיים ישיבה של ועדת המשנה, שאיני

זוכר כרגע את ההרכב שלה (השר י. ארידור: היועץ המשפטי משתתף בה?)

כן. ועדת המשנה היא בראשות מנכ"ל משרד החקלאות, ואני מציע שהיא

היו"ר א. שרון:

התכנס עוד פעם ותנסה לראות את הדברים. אני מביע כאן מהרהורי לבי, וזה לא אומר שאני יכול היום לחזור מזה, אבל למשל בנושא של דין תכנון כדין ביצוע, אני מודה שיש הבדל בין מקרה כמו חרובית שזה מקרה מסוג אחד, לבין נאמר בטיפוס משק מטויים היו צריכים לנטוע מטע ובסופו של דבר בגלל זה לא נטעו את המטע, ובכל זאת זיכו אותם בגין המטע, לא בגין אבדן הכנסה, הם רצו גם בגין אבדן הכנסה, אבל בעיקרו יש כאן הבדל בין זה לזה.

השר מ. נסים: אפשר לנסח את ההבדל בצורה שאין בו הפלייה.

היו"ר השר א. שרון: אנחנו מדברים עכשיו בצורה גלויה, אני מנסה כל הזמן להצמד להחלטת הממשלה הראשונה, כי היא הכי נוחה לי והיא פוטרת אותי מהצורך להכנס מחדש ל"גהינום הזה" שהוא דבר נורא. איני מאשים אתכם, אתם באופן טבעי יוצאים לפתוח את המסך...

השר י. ארידור: להיפך, אני רוצה לסגור את המסך במקביל גם לגבי המיגזר העירוני וגם המיגזר החקלאי.

היו"ר השר א. שרון: זה דבוק טבעי, אבל כמי שנתנסה בנושא הזה, רוצה לסגור את זה ולראות כמה שאפשר יותר סעיפים סגורים, ולא לטפל בזה יותר. אילו הייתי יכול היום לגמור פה את בעיית המיסוי, ואת הנושא של החובות והנושא של המיסוי, הייתי גומר זאת ונדיגש לביצוע. אתם באופן טבעי, בתוקף אחריותכם ובתוקף תפקידכם אתם רוצים להרים את המסך; אתם מכירים יותר ממני את

היו"ר השר א. שרון:

ההיבטים המשפטיים, אבל מכירים פחות ממני במה כרוך כל הנושא הזה.

לכן, יש כאן לכל אחד כאילו גישה מנוגדת,

למרות שהמטרות הן זהות.

אני מציע שוועדת משנה זו בראשות מנכ"ל

משרד החקלאות באותו הרכב שהיה תנסה לחקוח קצת את החודים.

אולי נוכל אז בשלב מסויים לדלג על כל הקשיים האלה.

אני מציע שגם נציג משרד הבינוי והשיכון

השר מ. נסים:

יצטרף לוועדה, זה יקל הרבה על המלאכה.

זה גם ישרת את המטרה, לא מדובר בוועדת

השר י. ארידור:

השרים אלא בוועדת המשנה. כולל לגמור יחד

בשביל מה צריכים אותו שם? לא נוכל בשום

היו"ר השר א. שרון:

פנים ואופן היום לצרף אדם נוסף, כי לפי

דעתי זר יסבך את העניין. בשביל מה צריכים להביא אדם שעוסק ועסק

במיגזר אחר, שהיא ישפיע בנושא ההחלטות במיגזר אחר?

לא כדי להשפיע, אלא כדי להבטיח שהניסוחי

השר מ. נסים:

שיקבעו יהיו כאלה שאו מתאימים או על כל

פנים ההבחנות תהיינה מוצדקות.

אולי להיפך, צריך לצרף את ^{נציג} משרד החקלאות

היו"ר השר א. שרון:

לוועדה של משרד הבינוי.

כאן יש, היו"ר הוא מנכ"ל משרד החקלאות.

השר מ. נסים:

אדרבא, זה היה רצוי מאד.

לדעתי זה רצוי.

השר י. ארידור:

היו"ר השר א. שרון:

אני רוצה שתדעו דבר פשוט, לא פעם אחת

אמרתי זאת, מהי המשמעות המעשית של העניין?

איני אומר זאת חס וחלילה לא בגדר איום ולא בגדר נסיון להשפיע עליכם. אני לא אטפל בעניין אם העניין ייפתח מחדש, כי לא ניתן לטפל בו. לכן המגמה צריכה להיות להגביל למינימום של נושאים ולא לנסות לפתוח את כל הנושא הזה. אי-אפשר לפתוח את העניין הזה. היום אי-אפשר. אולי מישחו אחר יעשה זאת יותר טוב.

מר א. פוגל:

אני רוצה לנסות ואולי לעזור בעניין הזה.

חזקה על נציגת היועץ המשפטי לממשלה

שהיא שומרת על שניהם, ובמידת הצורך הצוות יזמין את נציג משרד השיכון.

היו"ר השר א. שרון:

הגב' פרוקצ'ה את תייצגי את שני הצדדים?

גב' א. פרוקצ'ה:

ברצון, אבל האם משרד השיכון יסכים לכך?

היועץ"מ פרופ' י. זמיר:

אילה פרוקצ'ה תייצג את כל הצדדים, אבל

בכל זאת היו"ר הוא מנכ"ל משרד החקלאות,

ואין שם נציג משרד הבינוי והשיכון.

היו"ר השר א. שרון:

אני מקווה שאחרי שוועדת המשנה תבדוק

את הדברים נוכל לקיים ישיבה בשבוע הבא

כדי לסכם את הנושא.

הישיבה ננעלה.

פר/3 הפצויים לתושבי פתחת רפיה

שר החקלאות פותח,

בדיון משתתפים השרים מ. בסיס, א. שרון, י. ארידור,
הגברות ר. טובי וא. פרוקצ'יה וה"ה א. פוגל, י. רז
י. זמיר וא. סנפירי.

מ ח ל י ט י מ:

להטיל על הועדה הבינמשרדית, בראשותו של המנהל הכללי
במשרד החקלאות, אשר הוקמה בהתאם להחלטת ועדת השרים
מישיבתה ביום כ"ב בכסלו התשמ"א - 30.11.80, לגבש הצעה
להחלטה באותם נושאים שועדת השרים אמורה להחליט בהם.

הישיבה נבעלת.

מזכירות הממשלה

202760

ש מ ו ר

פ ר ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת ועדת השרים לענין הפיצויים
לתושבי פתחת רפיח

ט' בשבט התשמ"א - 14.1.81

נכחו חברי ועדת השרים: א. שרון - יו"ר, מ. נסים

נעדר חבר ועדת השרים: שר האוצר

- י. זמיר - היועץ המשפטי לממשלה
- מ. בן-מאיר - המנהל הכללי, משרד החקלאות
- ב. אבלין - משרד הבנוי והשכון
- ט. בלובשטיין - לשכת שר המשפטים
- י. גבאי - משרד האוצר
- עו"ד א. גולדנברג - נציג המתישבים החקלאים בפתחת רפיח
- א. דודאי - לשכת שר החקלאות
- ד. הלפרין - משרד האוצר
- י. זרניצקי - השמאי מטעם המתישבים החקלאיים בפתחת רפיח
- ג. לוי - לשכת שר המשפטים
- א. סנפירי - משרד האוצר
- א. פרוקציה - משרד המשפטים
- מ. קוק - משרד הבנוי והשכון
- י. רז - משרד החקלאות
- ר. ששתיאל - משרד האוצר

א. זהר - מזכיר הועדה.

סדר היום: פר/2 פצויים לתושבי פתחת רפיח וסיני - המשך הדיון

בפרוטוקול זה 5 דפים.

2739
40-52

פר/2. פיצויים לתושבי פתחת רפיח בסיני - המשך הדיון
 היו"ר השר א. שרון: פותח את הישיבה.

אני מבין שבזמן שלא נפגשנו התקיימו פגישות בי

הגב' פרוקצ'ה לבין עורך הדין גולדנברג. האם הגעתם לאיזה שהוא סיכום
 בנ שא הזה, או שאין לכם בכלל איזה סיכום אחיד או עמדה אחידה בנושאים
 אלה?

עו"ד א. גולדנברג: אדוני השר, הפגישה שלי עם הגב' פרוקצ'ה היתה

לנסות ולהבין מהי העבודה שהמומחים שמייצעים

לכם עושים. קיבלתי מגב' פרוקצ'ה דיווח מלא לכאורה בעל-פה על הדברים

האלה, ומתבררת אצלי השגה עקרונית לגבי כל המהלך שנדמה הוא מהלך עם
 לסמכויות

נסיון לפתוח מחדש את החלטת הממשלה מעבר של ועדת המשנה. בקשר

לכך ביקשתי להשמיע דברים בפני הוועדה ולומר דעתי לגבי המהלך שהוא

יהיה נכון יותר.

השר מ. נסים: אני שומע את הדברים שהביא ד"ר אמנון גולדנברג

ולדעתי אין דבר כזה שבועדת שרים תבוא טענה

מצד מן שהוא שאין סמכות לוועדת משנה. חשבתי שיש מגמה להשמיע דברים

לגוף העניינים (א. גולדנברג: אני מבקש להביא לדיון), אפשר לדון, אבל

ליצור מצב ולהגיד שאין לנו סמכות, אני יכול להגיד משהו אחר.

ב-3.12 היתה ישיבה והוחלט לאמור: מחליטים

שהמנכל הכללי של משרד החקלאות יכנס את נציגי המשרדים השונים בסוגית

הפיצויים על מנת לעבד את הנקודות השונות וההבדלים בפתרונות בין

המיגזר החקלאי לבין המיגזר העירוני; לאחר מכן יובא ענין זה

לממשלה.

עו"ד א. גולדנברג: עם כל הכבוד לשר המשפטים, אני בוודאי רוצה

להביא דברים לגוף הענין כדי לנסות לשכנע

אתכם שההבדלים כביכול אינם מצדיקים לפתוח מחדש את העקרונות שאושרו

עו"ד א. גולדנברג:

על ידי הממשלה, ולומר כי ההבדלים כביכול שישנם הם ברובם הבדלים למראית עין, צריך לראות את המישור הכולל. אבל לפני כן אני חייב להתייחס להחלטת הממשלה ולהזכיר מלה אחת שנוגעת לסמכות, איני יודע אם זה מקובל או לא מקובל, אבל אני מבקש בכל-זאת להגיד את דעתי בעניין; היא יכולה כמובן להידחות כבלתי-מעניינת ובלתי-רלוונטית.

השר מ. נסים:

היא מעניינת מאד, אבל אין מקום להופיע בפני ועדת שרים בשעה שהיא יושבת ומתכנסת ולהגיד לה שאין לה סמכות. אולי היה צריך לקבל את זה בכתב קודם. יש סמכות לוועדה זו.

עו"ד א. גולדנברג:

יש סמכות במיגזר יותר מצומצם, דברים אלה אמרתי גם בוועדה הכספים והם נשמעו בהקשבה.

היו"ר השר א. שרון:

לד"ר גולדנברג, יש הבדל בין גוף פרלמנטרי לבין ועדה ממשלתית. אני בטוח שהם שומעים בצמא את דברך, והם אפילו מרוצים מאד מהנושא הזה. אבל זה תלוי מי ישב ומה היה ההרכב באותו יום, אין בזה שום דבר לפי דעתי. אני רק רוצה לומר, ההתרשמות שלי משיחתנו היתה שאתה רצית לבוא בפני חברי הוועדה כמי שעסק יחד אתם במשך תקופה מאד ארוכה בנושא הזה, ולנסות ולהבהיר מדוע בעצם מה שעשינו היה נכון ומתקבל על הדעת וכדומה. (א. גולדנברג: אני מתכוון לעשות את זה, על זה אין מחלוקת). אם זו כוונתך אני מבקש שתקדיש דברך לזה.

אני יודע שעבדתם בתור עורכי דין מאד ידועים

ומפורסמים, היתה לכם הרגשה שאתם באים פה בפני בית-משפט זוטא קטן וכבר רצית לשלול את הסמכות; זה לא בית-משפט, זו ועדת שרים שיש לה סמכות מוגדרת, ואף אחד מבחוץ אינו יכול לבוא ולומר שאין סמכות, עם כל הכבוד שאני רוחש גם למקצוע וגם לך באופן אישי. אני מציע

היו"ר השר א. שרון:

להתייחס לנושאים האלה. אני יודע שנפגשתם ויכול להיות שהגעתם למצב שאין פערים בעמדות. חשבתי שאם ייווצר מצב שאין פערים בין עמדות משרד המשפטים, שהביע שורה של הסתייגויות במסמך שמונח כאן לפני, מסמך שנכתב ב-8.12.80 אל היועץ המשפטי לממשלה, בנושא פיצויים למתיישבי סיני במיגזר החקלאי, ואני מבין^{לפי זה} שלא הגעתם לעמק השווה בדברים.

עו"ד א. גולדנברג: הייתי ב-31.12 אצל הגב' פרוקצ'ה, אני לא

ידעתי מה העבודה שנעשית על ידי המומחים המייעצים לוועדת השרים, שאלתי אותה על מה מדובר, ואיפה הנקודות החלשות או הכואבות, והיא מנתה לפני שתי נקודות עקרוניות ו-15 נקודות מפורטות. יש לי לגבי הנקודות האלה התייחסות קונקרטיה, ואני אנסה להראות לכם שאין הצדקה עוד פעם לפתוח מחדש את המסמך אלא לגבי אותם שני הנושאים שהוועדה הנכבדה הוסמכה לכך על ידי הממשלה, לאמור: התאגידים והמיסוי.

לפני שאני עושה זאת ברצוני לומר, הנסיון לפתוח מחדש את 15 הפרקים האלה, שלגופם אגב מיד, הוא נסיון לדעתי שאינו יכול לעלות יפה מטעם מיקדמי, והוא שהממשלה לעניות דעתי אישרה כבר את העקרונות האלה והם קיבלו תוקף חוזי, משום שכל אחד ואחד נדון.

היו"ר השר א. שרון: זה תפקידי לומר, יש לי בקשה אליך, אנחנו

קיבלנו הסמכה להחליט בסמכות כממשלה, ואם לא נגיע לעמק השווה להחזיר את הנושא לממשלה. עיינתי במסמך שמונח לפני, ואת עמדתי אני כמובן לא יכול לומר בפני מומחים מבחוץ, יהיו חשובים ככל שיהיו. לכן איני מציע לעסוק בזה. חזקה עליך שאני יודע בדיוק מהו כתב הסמכות שהממשלה הפקידה בידינו בהחלטה מס' 177 מיום 16.11.80. לפני קיימת האפשרות לנסות לראות אם אני יכול לגשר; ולא,

היו"ר השר א. שרון:

קיימת האפשרות שהממשלה נתנה לי בהחלטתה, שאם אני לא מגיע לכך אני פשוט מחזיר את זה לממשלה. זה כמובן החלטה של ועדת השרים עצמה ולא נוכל לשתף אותך לצערי, אלא אם תהיה חבר הפורום הזה, בקבלת ההחלטה.

עו"ד א. גולדנברג: רבותי השרים, אני מבקש לשכנע אתכם שלא

לפתוח מחדש את המסמך בנושאים המפורטים

כפי שקיבלתי ממשרד המשפטים. ברצוני להעיר הערה אחת כללי שנדמה

לי שהיא יכולה לשמש מוטו להרבה נושאים אחרים.

המסמך שהובא על ידי משרד החקלאות,

הוא פרי עבודה של שנתיים. ראשית הטיפול בנושא הזה היה בינואר 1979

ואחריתו בסוף שנת 1980. המשא-ומתן שהתנהל והשתתפו בו באופן קבוע

נציגי המתיישבים, ובמובן זה יש אולי שוני מסויים בינו לבין המסמך

של המיגזר העירוני, שם השתתפנו אבל לא באופן כזה כפי שהיה במיגזר

החקלאי במשרד החקלאות; המסמך הזה בהרבה מאד נושאים הוא פרי פשרה

שבה לא נתקבלה עמדת המתיישבים. המסמך אינו משקף את הדברים שבהם

עמדת המתיישבים לא נתקבלה, למרות שבהרבה עניינים היא נראתה צודקת,

אבל המשרד חשב שהוא אינו יכול לחרוג מאיזו שהיא מסגרת מתקבלת על

הדעת בסכומי פיצויים.

כדי לא להשמע אבסטרקטי אתן לכם שתי דוגמאות,

שאני חושב שהן מנחות הרבה מאד גם לגבי נושאים אחרים. דוגמה ראשונה,

הוסכם גם במיגזר העירוני וגם במיגזר החקלאי שצריך לפצות את המתיישב

על אובדן של שנה אחת שמכניסה, כי מהזמן שהוא עובר ועד הזמן שהוא

הצליח להתארגן במקומו החדש אובדת שנה של עבודה לפחות, וזאת שנה

שבה הוא אינו יכול להשתכר ולהרוויח כפי שעשה קודם לכן.

עו"ד א. גולדנברג:

במיגזר העירוני קיבלו את העקרון הזה ככתבו וכלשונו ומפצים את המתיישב על שנת הכנסה גם לפי החלופה הנכסית כפי שאנחנו קוראים לה, וכפול בחלופה שאינה נכסית. שנת הכנסה פירושה שנת הכנסה ממשית, כפי שהוא יוכיח על פי ספרים או על פי אלטרנטיבות אחרות.

באתי למשרד החקלאות ואמרתי, שאותו הגיון קיים גם לגבי המתפנים החקלאים. גם הם מפסידים שנה אחת של הכנסה; גם להם מגיע פיצוי אקטוארי לפי מה שהם יוכיחו, כל אחד לפי הספרים או לפי הדרכים הכי מחויבות שמשרד החקלאות הבטיח להם. אמרו לי במשרד החקלאות: לא, בענין זה לא ניתן לכם את אשר קיבלו במיגזר העירוני, הואיל ואנחנו צריכים להסתכל בתמונה הכוללת. בסופו של דבר נתנו פיצוי למתיישבים החקלאים של עד 800,000 ל"י זה כמיליון ל"י לשנה, ורק במקרה שאנשים ישארו מעבר לתאריך מסויים, נדמה לי ^{מעבר} 1.9.81, רק אז הם כשרים לקבל את הפיצוי. אם הם לא ישארו עד אז הם יקבלו רק חלק מהפיצוי.

זוהי דוגמה בולטת שבה הופלו לרעה המתיישבים החקלאים. דוגמה שניה, לגבי ערך הבית. אנחנו אמרנו שערך הבית ביישוב החקלאי לא צריך להיות פחות מערך בית בימית עם 400 מטר קרקע. בו מזמן שבימית נתנו לגבי בית כזה בערכים של אז 1.8 מיליון ל"י בפיתחה נתנו רק 1 מיליון ל"י.

אני מזכיר את שתי הדוגמאות האלה מתוך רבות רק כדי להראות שזה מועיל לקחת נקודה מבוטדת במידה מסויימת ולומר, בניקוד המתיישבים החקלאים קיבלו יותר. צריך לראות את התמונה הכוללת בתמונה הכוללת שהיא פרי של משא ומתן מתמשך, שבו ככל משא ומתן היה קח ותן. אם יאמרו לי: נפתח את כל המערכת וניישר את הכל בכל הנושאים; אני רוצה לומר לכם רבותי, כמי שעסק בענין זה, ואני אומר זאת במלוא האחריות, זו משימה שלא ניתן לבצע אותה בפרק הזמן שקיים, מפני שאיני

עו"ד א. גולדנברג:

מאמין שאפשר דבר כזה לגמור בשבועיים-שלושה; זאת עבודה לזמן ממושך, ואם אומר עבודה של חודשיים של עבודה מאומצת לא אגזים, ואין לנו את החודשיים האלה. זה דבר אחד.

דבר שני, איני חושב שהעבודה הזאת מועילה

למשק, מפני שאיני יודע אם משהו עשה את החשבון מה יקרה כאשר יפתחו את הענין ויתנו למתיישב בפתחת רפיח שנניח יש לו הכנסה ממוצע של 2.5 מיליון ל" לשנה, לא 1 מיליון ל" לשנה, ואם יעריכו את הבית שלו ב-1.8 מיליון ל" ולא ב-1 מיליון ל", איני יודע אם משהו עשה חשבון כמה זה יעלה למשק אם ינסו לעשות את החשואה המלאכותית הזאת.

נקודה עקרונית שלישית, הנושאים אינם שווים.

אי-אפשר להשוות כל דבר לדבר שני דומה לו. כשאני מדבר למשל בסוגיית

הניקוד האישי איני חושב שיכולה להיות הצדקה מינימלית לבוא ולומר:

בניקוד האישי אדם שהתיישב בשלוש השנים הראשונות בפתחה|ונאחז בצפורניו

בקרקע שהיתה קרקע שוממה ובתנאים לא תנאים, ועל זה הוא הקים בית, זה כך, משום-כך

בדיוק ניקוד אישי כמו לתושב ימית. זה לא יכול להיות יש הבדלות

אבל ההבדלות האלה אינן נובעות מהפלייה, אלא נובעות מהעובדה שכאן לא

עוסקים במאטריה שווה לכל אורך הדרך.

עד כאן שלוש הערות עקרוניות, ולאור ההערות

העקרוניות האלה אני מבקש מכם להתגדר בתחום הספציפי, כלומר, שאלת

המיסוי ושאלת פיצוי התאגידים שהופקדה בידיכם. אם אנחנו היום נפתח

את הנושאים האחרים מחדש זוהי מלאכה שאין לה סוף, על כל פנים לא סוף

מתקבל על הדעת מבחינת הזמן.

אם אתם רוצים לדעת, ושר החקלאות יודע על

כך, איני בטוח ששר המשפטים יודע על כך, ברצוני לומר כמה מלים

איך נערך המסמך של משרד החקלאות ואיך הוא נבנה.

עו"ד א. גולדנברג:

היו לנו ארבע בעיות יסוד שהיינו צריכים להתגבר עליהן במשא ומתן. שלא יהיה ספק לאף אחד, משרד החקלאות לא היה יריב קל במשא ומתן, היתה לו יד די קפוצה, והדברים ידועים. היו לנו ארבע בעיות יסוד: בעיית יסוד ראשונה, אין טיפוסים משק אחידים בפתחה, צריך להתגבר על בעיה שאין סטנדרד של טיפוסים משק, והיו צריכים לקבוע איזה שהם קריטריונים.

בעיה שניה, איך להתייחס לנושא של עצירת הפיתוח, כי הפיתוח נעצר בפתחה ויש לזה משמעות כלכלית. בעיה שלישית, ישנה תקופת מעבר וצריך לדבר על עת פיצוי וצריך למצוא את הדרכים הנכונות לפצות.

בעיה רביעית, בעיית הוותק. אלה היו ארבע חלופי (?) בעיות היסוד. לאחר ששקלנו והיו כל מיני השקפות, לתת פיצוי קושאני (?) לתת פיצוי של נחלה מול נחלה. אינני רוצה להלאות אתכם בכל השלבים שעברנו, והפיצויים לא היתה החלופה שנראתה למתיישבים, הם דוקא דיברו על נחלה מול נחלה בהתיישבות מאורגנת, והיא לא יצאה לפועל מטעמים ידועים.

רק כדי להזכיר, היה לנו ענין למשל - וזו דוגמה אחת מני רבות - היה ענין של נביעות והיה מדובר שיישבו את מפוני נביעות במפרץ אמנון, שחקלאות יודע על כך, בסוף הוא נתן את ברכתו ואותרו שטחים ולא היה כסף. אמרו לי ללכת לדבר עם שר האוצר בענין זה. דיברתי עם שר האוצר לשעבר, אמרתי שהדבר נראה והאנשים רוצים בכך ואנחנו רוצים לעזור להם. הוא שאל: כמה זה יעלה? אמרנו 600-700 מיליון ל" בערך, אמר טוב, נקח מפה ונקח משם, אבל לזה צריכה להיות הפנייה מראש הממשלה, לדעתו. הלכנו לראש הממשלה בענין זה, וראש הממשלה אמר: הרעיון טוב, הבעיה היא אם נוכל או לא נוכל מבחינה תקציבית לעשות זאת. בסוף לא יצא מזה כלום. המתיישבים לא ששו למסמך הזה, אני רוצה שיהיה ברור לגמרי. הם היו מעוניינים בהתיישבות

עו"ד א. גולדנברג:

ממורגנת חלופה, אבל הדבר לא הסתייע חוץ מאשר ארז, מגן וזיקין.
 במסמך ישנם אצלנו שבעה אלמנטים של פיצוי,
 שנשקלו בדקדקנות מרובה. האלמנט הראשון, בית מגורים. בית המגורים
 מעריכים אותו לפי הערכה בפועל של 1.8.79 והערכה בפועל בי
 בית המגורים אינו סטנדרטי, ההערכה פועל נעשית עם השמאי הממשלתי
 הר שמי, עוזי קמר שמו, והשמאי של המתישבים שיוצא לשטח. אין פראות
 כן במובן הערכת הבית. קבעו סטנדרד של בית שלפי משרד השיכון, אבל
 בפועל מעריכים אותו כפי שיהיה בשטח עם כמה אלמנטים.
 עכשיו באים לנחלה נקיה. זה המרכיב נדמה
 לי הכי גדול, מרכיב מספר שתיים; הנחלה הנקיה הנתונים נלקחו - וזה
 היה פרסום בציבור בכלי התקשורת - הנתונים נלקחו ממשקי מידגם לפי
 הנתונים של שמאי של משרד החקלאות, והנתונים של משקי המידגם לא כל
 כך מועילים, משקי מידגם די ירודים, שפורטו פרט היטב במסמך הראשוני
 שהוציא משרד החקלאות, אבל הם הוצאו מהמסמך האחר, מפני שחשבו שלא
 צריך לפרט במסמך איך מגיעים לזה. אבל עובדה היא שהגיעו לערך של
 נחלה נקיה על ידי שלקחו משקי מידגם אלה: אמונים, בית עזרא, ^{אוהד} ישיע, ניר-ח
 וסכום זה כולל את המחיר לדונם קרקע לעיבוד חקלאי כפי שנקבע על ידי
 הוועדה הציבורית לפיצויים ^{שליד} מינהל מקרקעי ישראל. במלים פשוטות,
 זה לא שמשרד החקלאות זרק מספר של נחלה נקיה, אלא לקחו משקי מידגם
 לפי הערכה של ועדה ציבורית לפיצויים שלייד מינהל מקרקעי ישראל.
 במסמך הסופי שהובא לממשלה השמטנו את שלוש השורות האלה.

היו"ר השר א. שרון: מאחר ולא כל החברים מכירים את כל השמות,

רוצה להגיד לחברי הוועדה, אני בטוח שכולם

מכירים חלק מהמקומות האלה, איני בטוח שכולם מכירים את כל המקומות

האלה, כל השמות האלה שאני יכול למנות אותם והם מוכרים לי אישית

הראשונה אלא כל אחד ואחד מהם, הם בשום פנים ואופן לא מהשורה השלישית, אין להם

לפי דעתי כל דמיון לא לשדות, לא לנתיב העשרה ולאף אחד מהמשקים אלה

היו"ר השר א. שרון:

בסך הכל ההשוואה, אני אומר זאת לחברים שיקבעו, מדובר כאן שלקחו
אזור חקלאות ישובים מהשורה השלישית, כמעט ללא יוצא מן הכלל כל
הרשימה ישובים פרובלמטיים. (מ. בן-מאיר: עצם העובדה שלא מכירים
אותם). כמעט כל אחד, אם אקח אמונים, או בית-עזרא, או אוהד, כל
אחד מהישובים האלה הוא מתחום הישובים הפרובלמטיים שיש לנו היום
במיגזר החקלאי המושבי. זה לא מתחום המושבים העשירים והחזקים,
בעלי הנחלות המבוססות. בשום אופן לא.

עו"ד א. גולדנברג: אני חייב להיות מדויק בדברי, במסמך הסופי

היה עיגול כלפי מעלה במקום 800,000 ל"י היה
1 מיליון ל"י, על 20 דונם אני מדבר. ב-30 היה במסמך 1.2 מיליון ל"י,
לפי הדגם וזה עוגל ל-1.5 מיליון ל"י. כלומר, ההפרש הוא 200,000 ל"י,
ובצדק, כי המשקים האלה אנחנו קראנו תגר שזה לא יכול להיות המידגם
המייצג בצורה שהוצעה.

גב' א. פרוקצ'ה: אני רוצה להבין, אם לקחתם יישובי מידגם

במסמך נקבע ערך משוער, נוכח ההבדל היחסי
בין משקי המידגם והיישובים השונים, במסמך הנוכחי אין התייחסות למשקי
דגם והסכומים שלהם ^{שלכם} הערכה וישומים, איך זה מתיישב עם כך שזה מבוסס על
משקי דגם?

עו"ד א. גולדנברג: לא היתה שום סטיה בין המסמך המקורי שהוגש

לממשלה, לבין המסמך הסופי, אלא המסמך המקורי
כשהנחלה

אמר 1.2 מיליון ל"י לפי משקי הדגם היא של 30 דונם, אם זה
20 דונם זה צריך להיות 800,000 ל"י. זה היה המסמך המקורי שמשרד
החקלאות הכין אותו בשעתו, ושנחנו לא יכולנו להסכים אתו. אנחנו
לעומת זאת כשהגשנו תזכיר לקבינט הכלכלי אנחנו מול המספרים האלה
נתנו מספרים לפי השמאות שלנו מאופן שבמקום 1.2 מיליון ל"י יצא אצלנו

עו"ד א. גולדנברג:

2.7 מיליון ל"י. זה המספר הרשמי שהובא בפני הקבינט הכלכלי. כאשר הקבינט הכלכלי החליט בסופו של דבר לא להחליט, אלא להחזיר את הנושא חזרה למשרד החקלאות לבירור המידגם ולמשא ומתן נוסף לגמור את העניין הזה, אז תוקן הסכום ובמקום 800,000 ל"י שהופיע כאן פה עלה ל-1 מיליון, ובמקום 1.2 עלה ל-1.5 מיליון, כאשר משרד החקלאות צמוד עקרונית למשקי המידגם ההם, אלא שהואיל והמידגם נמצא בלתי מייצג - ושמענו את הדעה של שר החקלאות, שאי-אפשר ברצינות לומר שאמונים ובית-עזרא זה שדות, אז אמרו: אנחנו נעגל את זה במידה מוגבלת, לא כפי שאנחנו אמרנו בשעתו, כי אנחנו הבאנו חוות דעת של שמאים, אנחנו מצטערים מאד, יכול להיות שאתם צודקים אבל זה חורג מהמסגרת. אמרנו: בסדר והסכמנו להוריד את העניין ל-1.2 מיליון ל"י ל-30 דונם ול-1 מיליון ל"י ל-20 דונם. עקרונית נשארו על פי הדגם רק תיקנו את זה במידה מסויימת במסגרת המשא ומתן.

אני עובר לנושא השלישי של הפיצוי, ואלה הם מיחקנים שאינם מועברים על ידי המתיישב. אני רוצה להוסיף לנושא הנחלו הנקיה, כאן צריך להבין שיש שלושה טיפוסים שונים: כלומר, זה לא סכום ו-1.5 מיליון ויש 2 אחיד, יש 800 אלף ויש 1 מיליון | מיליון ל"י שזה במקרה של 40 דונם, זה דבר חורג מעבר למידגם וזה לא היה יכול להתאים להם. אני רוצה להוסיף, שימו לב שלפי ההחלטה של הממשלה, לפי מספר העקרונות, מידגם כלל לא רק את הנחלה אלא כלל את כל התשתית והחלק של המתיישב במבנה הציבור. זו השקעה אדירה; מדובר היה בחלק היחסי בצרכניה, במשרד, במזכירות, בגן-ילדים, מרפאה, מועדון בית-כנסת וכו', חשמל, דרכים כל הדברים האלה. זאת אומרת, כאשר אנחנו אומרים שהעריכו את הנחלה הנקיה של 30 דונם ב-1.5 מיליון ל"י זה כולל את כל השתתית וכל החלק שלו במבנה הציבורי. ומיכסות מים כמובן, שזה 9800 קוב.

עו"ד א. גולדנברג:

איני חושב שבענין זה היתה גוזמה, ואני

מציע על כל פנים לא לפתוח אותו מחדש, מפני שאנחנו מהענין הזה לא נצא. אם רוצים ברצינות להתייחס לענין מבחינה שמאית אנחנו כמובן נסכים להתחיל לעשות שמאות, אבל נגיע לסכומים שלפי דעתי חורגים בהרבה בענין הזה.

אני מוכרח לומר לכם, למרות שאני מייצג כאן את המתיישבים, אני מוכרח לחשוב גם על ההיבט הציבורי של הענין. אני מציע ענין זה לא לפתוח, מפני שהסכום שיגיע בעד כל נחלה יהיה יותר.

אני עובר לנקודה השלישית, וזה מיתקנים

שאינם מועברים על ידי המתיישב. אני מבקש שתשימו לב: א) אין מפצים גידולים פה על חקלאיים, לא קרקע ולא מרססים ולא כל הדברים האלה, אבל מתיישב שהולך ^{לאן שילך} יצטרך לקחת את הטרקטור אתו, לא מפצים אותו על זה. מה כן מפצים? - המיתקנים שאינם מועברים על ידו למעט הדברים האלה לפי עלות ההשקעה ביום 1.8.79, שוב על פי תחשיב משרד החקלאות והחטיבה להתיישבות. לא סכומים שנזקקו לאוויר בעלמא.

ברצוננו להוסיף, שהחמירו ואמרו: מי שעובר

בגין הפרט הזה ^{למימון} להתיישבות חקלאית שקיבל פיצוי לא יהיה זכאי עבור אותן ההשקעות

במקומו החדש, כדי שלא יקבל פעמיים בעד אותו דבר. הקפידו על זה וקבעו זאת שוב לפי הערכת השמאי הממשלתי.

פריט רביעי, מטע וגידולים רב-שנתיים. פה

אנחנו לקחנו לפי הערך הנוכחי של ההשקעות, שוב לפי תחשיבי משרד החקלאות וחטיבת ההתיישבות. בענין זה איני חוב שאפשר להגיע לאיזה שהוא קנה מידה אחר, כי צריך לזכור שפה נגרם עוול גדול; נניח אנשים שיש להם מטע בן 4 שנים, והוא לא יוכל להגיע למטע ^{במצב} כזה כאשר הוא עובר למקום חדש, אמרו שלפי הערך הנוכחי של הפטור מפצים אותו רק על הפרי בשים לב לגיל הפרי לפי נורמות ידועות, גם כן לא לפי מדידה אקטואלית, וזה פועל נגד המתיישבים.

עו"ד א. גולדנברג:

(גב' א. פרוקצ'ה: גם אם המטע היה מתוכנן ועוד לא נעשתה השקעה).
 אגיע לזה, רק על ההשקעות, ואני אגיע לנקודה שדין תכנון כדין ביצוע.
 אולי אתייחס עכשיו לעקרון זה. היו מספר מקומות שבהם לרגל עצירת
 תנופת הביצוע, דבר שהיה צריך להתחיל להתבצע לא בוצע. למשל, מתיישבי
 חרובית גרו בקרוונים. איני יודע מי מכם ביקר שם, משרד החקלאות
 בוודאי מכיר את חרובית. הואיל ובהרובית היו צריכים לגשת לבנייני
 הקבע שלהם בתאריך נתון, אמרו להם: רבותי, איזה טעם שנלך עכשיו
 לבנייני הקבע שלכם כאשר הסכם קמפ-דייוויד באופק. מדובר היה בשנת
 1978. אמרו להם להשאר לגור בקרוונים אבל לא תיזנקו בגלל זה, שאתם
 ממשיכים לסבול ולגור בקרוונים.

אני שאל: מדוע לא לתת לו פיצוי עבור בית
 סטנדרטי של 68 מטר? לא מדובר על פי בית שיבנה בשדות או איזו וילת
 פאר. מר זריצקי מזכיר לי, כי באותו זמן שחרובית עלתה על הקרקע
 עלה גם ניר-אברהם, שנכנסו ישר לבתים. סידרו להם מבני קבע. להם
 נותנים פיצוי צודק על בית מגורים רגיל של 68 מטר; חרובית שערכו
 להם את העניין הזה, לא רק שהם היו צריכים לגור כפי שגרו בקרוונים
 האלה, אלא באים ואומרים להם שפיצוי על בית שהם צריכים לרכוש להם
 במקום אחר את זה לא יקבלו. זה לא צודק. בא משרד החקלאות ושקל
 ואמר: בעניינים אלה דין תכנון כדין ביצוע, אני חושב שזה צודק.

מ. בן-מאיר:

בענין הקרוונים מותר להם לחשב לפי חישובי

משרד החקלאות בלי כל הטיעונים המלומדים

של ד"ר גולדנברג, והם יכולים לומר: אנחנו סברנו שלא מגיע עונש
 לאנשים שהתגוררו 4-5 בקרוונים בתנאים לא-תנאים, ואם מגיע לאחרים
 פיצוי על עצם הצער והסבל פה היה צער וסבל כפול ומכופל בלי כל
 קשר לערך הנכסי. זו דעתו של שר החקלאות והוא הירשה לי להפסיק אותך
 באמצע כדי לומר את הדברים האלה.

היו"ר השר א. שרון:

רוצה להשתמש בזכותי כיו"ר ולומר: אני

עיינתי שוב בהחלטה מספר 177, שבעקבותיה

זומנה הישיבה הקודמת ואף ישיבה זו, ואין בכוונתי בשום פנים ואופן

לחזור ולדון בעקרונות, מאחר והממשלה אישרה את העקרונות. לכן

הייתי רוצה - אני מבין שעורך-דין שבא משפלת החוף לירושלים ומתכוון

הוא רוצה להרצות את כל ההרצאה - לומר זאת עכשיו, ואני מקדים פה דבר

שאו לי ארצה להגיד אותו אחר כך בהעדרך, איני מתכוון לחזור ולפתוח

את מה שהממשלה כבר אישרה. מה שהממשלה אישרה היא אישרה, ואיני עוסק

כרגע בעקרונות, ואיני מתכוון לעסוק בעקרונות. אם הממשלה תרצה לעסוק

בעקרונות אז היא תמנה את מי שתרצה לעסוק בעקרונות.

אני מבקש שתתן הסביר, איני רוצה להכנס כאן

לדיווח, תציג את הדברים כפי ששהם, ובעיקר הייתי מציע להתייחס

לנקודות שבהן אכן הממשלה הסמיכה את הוועדה הזאת. אם תתייחס לנקודות

האלה זה יקל עלינו, כי ממילא אינני מתכוון לדון בהן וזה לא מסמכותי

לדון בנקודות אלה. הדיון יהיה בממשלה, אם כי איני יודע אם יהיה

דיון אם הממשלה לא תסכים לפתוח את ההסכם. אם היא תחליט לפתוח

את ההסכם אז יהיה דיון בממשלה, והוא בוודאי לא יהיה כאן, כי הממשלה

בהחלטתה אמרה באופן חד-משמעי בסעיף א' של אותה החלטה: הממשלה דנה

בהצעות משרד החקלאות בעניין הפיצויים לתושבי פתחת רפיח וסיני ואישרה

את העקרונות וחייבה את האומדנים; ולא בכדי היא הגדירה במישור

בעקרונות בין המלה אישור למלה חיוב, שיש בה יותר מקום - אני חושב

שאיני טועה, אדוני שר המשפטים, שבנושא הזה של חיוב יש יותר אפשרות

לתמרון, כי אולי יש פה איזה אי-דיוקים כאלה ואחרים, בו בזמן שאת

העקרונות הממשלה אישרה. ומבחינתי יש בזה סוף פסוק, איני עוסק בזה

יותר.

היו"ר השר א. שרון:

לעומת זה הממשלה ביקשה מאתנו לדון פה בכמה נושאים שהם סעיפי הפיצוי ושחרור ממסים כפי שזה מפורט בסעיפים 1, 2 ו-3. אם כי הדברים שהשמעת עד עכשיו היו חשובים מאד, וכולנו נמצאו למדים מכך, איננו מתכוונים לדון על העקרונות, ולכן הייתי מציע ומבקש שתתרכז עכשיו בעיקר בשלוש הנקודות שבהן הוסמכנו לדון.

עו"ד א. גוללנברג: אני מבין שחלק מההטת הממשלה קבע שהוועדה

תקבע את הפיצוי בגין התאגידים המשותפים בעלי האופי החקלאי. בסעיף 3 נאמר: הפיצוי בגין התאגידים המשותפים כאשר העקרון הקובע, על פי החלטת הממשלה הוא, כי המתיישבים יפוצו רק על הונם העצמי בתאגידים. האם אני קורא את ההחלטה הנכונה? כך זה נמסר לי.

היו"ר השר א. שרון: תרשה לי, בסעיף ב' נקבע: להקים ועדת שרים

בהרכב: שר האוצר, שר החקלאות, שר המשפטים ובהשתתפות היועץ המשפטי לממשלה. הוועדה תקבע בהסכמה את הנושאים הבאים: (1) סעיפי הפיצוי שיחויבו במסים ובסעיפי הפיצוי שיהיו פטורים ממסים, וכן את הצעדים המחייבים מכך; (2) נושאים וניטוחים בעלי אופי משפטי במידה שיועלו לפניה על ידי היועץ המשפטי לממשלה; (3) הפיצוי בגין התאגידים המשותפים כאשר העקרון הקובע, על פי החלטת הממשלה הוא, כי המתיישבים יפוצו רק על הונם העצמי בתאגידים. סעיף ג' קובע שצריך להקים מנהל ביצוע. סעיף ה', שאולי הוא מטריד אתכם אבל הממשלה החליטה בענין טרחת עורכי דין.

עו"ד א. גולדנברג: ^{מקום} משרד המשפטים בדעה שכאן יש ללכת לקראת

המתיישבים, לעומת המיגזר העירוני.

אנחנו בדעה זו רק אם הכל יתקבל.

השר מ. נסים:

עו"ד א. גולדנברג: אני אתייחס בקיצור לשלושה נושאים האלה.

אתחיל בנושא השלישי קודם, הנושא של פיצוי התאגידים. החלטת הממשלה היא, כאן היא עשתה שני דברים, והיא אמר כך כפי שאני מבין: שמה שנוגע להשקעה של המתיישב בהון של התאגידים על זה המתיישב יפוצה בגין השקעתו בהון. מה שנוגע לפיצוי התאגידים כתאגידים, כלומר על הנכסים שלהם, הדבר נמסר לכם כדי שתחליטו איך לעשות את זה.

כדי לקצר במקום שאפשר לקצר, אני מציע לפצות את התאגידים על עסקיהם החקלאיים לפי מסמך העקרונות של פיצוי העסקים כפי שיאושר על ידי משרד השיכון. אני חושב שבענין זה אין טעם להפלות לא לטובה ולא לרעה עסקים חקלאיים מול עסקים שאינם חקלאיים. בענין זה אני חושב שאפשר לקצר את העבודה. ישבנו עם הצוות בישיבות ארוכות על מסמך העסקים, הוא עדיין בגיבוש, עוד לא אושר סופית. הייתי מציע בענין זה לקצר את הדרך ולומר: אתם את המתיישב מפצים בעד השקעתו בהון, בסכומים שניבנים למיקוח (נעגושייבל), אפשר לדעתי אפילו להתעלם מהם אם הממשלה החליטה לפצות על השקעות ההון בתאגיד, אני לא הייתי עומד על כך...

היות"מ פרופ' י. זמיר: לא מפצים את המתיישב הבודד על חלקו אלא

את התאגיד.

עו"ד א. גולדנברג:

יכול להיות, אם זה פיצוי על ההון הייתי המתיישב על מציע להשמיט את הפיצוי של ההון של התאגיד,

אני מציע לגמרי להשמיט את זה, זה חישוב חסר ערך. אני מציע לפצות את התאגידים העוסקים בעסקים חקלאיים לפי העקרונות שמפצים תאגידים על עסקים שאינם חקלאיים.

מ. בן-מאיר:

ברשותך אני רוצה כאן להראות הבדל חד משמעי,

ברור ומפורט שמצביע על חוסר אפשרות לעשות

גזירה שווה לכל אורך הדרך בין המסמך העירוני לבין המסמך החקלאי.

אני בכל תוקף מתנגד להצעתו של ד"ר גולדנברג, היות ואני לא מסכים

לעשות השוואה במקום שההשוואה אינה דרושה, כך גם כאן היא אינה דרושה.

ואינה במקומה. המפעלים האיזוריים שאנחנו קוראים להם תאגידים הם

בפירוש לעזר, ואלה מפעלי עזר לא עסקיים שנועדו לשרת את יבול

התוצרת החקלאית; וערכם הממשי היום אין לו שום נגיעה שהיא לגובה

הפיצוי שמגיע למתיישב. זה לא בבחינת עסק. מה שהמתיישב

השקיע את חלקו צריך לתת. וכשם שאני במקרים אחרים אומר שאי-אפשר

לעשות גזירה שווה, ונעשה את הדיון הזה שלא בנוכחות האורחים, בין

חקלאות במיגזר העירוני - ואני אבהיר את דברי - כך אני אומר שכאן

גם בן אין מקום לגזירה שווה. העובדה שמשרד החקלאות נתן הלואה

להקים בית אריזה לעגבניות, וחלקו של המתיישב בבית האריזה עד ליום

הזה הוא 10%-15%-25%. אין כל סיבה שיקחו השקעה שהיא כל כולה השקעה

ממשלתית, אף כי היא ניתנה בצורת הלואה, יתארו אותה כעסק ויפצו את

המתיישב עליה כאילו זה היה עסק. אם הוא השקיע כסף, ואם ערך המבנה

משוערך להיום מגדיל ג את ערך השקעתו העצמית, זה חלקו בענין, אבל לא

לקחת את ערך העיסקה של הממשלה. זה בניגוד גמור למה שאומר אמנון

גולדנברג. (א. גולדנברג: זה טיפוסים כמה משרד החקלאות היה פזרן...)

משרד החקלאות אינו מסתלק לא מפזרנותו ולא מעקצנותו.

עו"ד א. גולדנברג:

אני כמובן בדעה אחרת, מנכ"ל משרד החקלאות

בענין זה נדמה לי בטעות בתיאור הענין. אתה

אומר שזה דבר שכל כולו בא לשרת את החקלאות ולא להיות עסק ולכן לא

צריך להעריך אותו כעסק. זה נכון לגבי דברים מסויימים, זה לא נכון

בדברים אחרים. לדוגמה, אומרים למשל שבית האריזה למיון העגבניות,

שהוזכר כאן, בעדי או בדיקלה, הוא לא משרת רק את עדי ואת דיקלה,

עו"ד א. גולדנברג:

הוא נותן שרותים גם לאחרים, והוא מרוויח מזה. לכן הייתי מציע לא להחפז ולומר שזה הכל נועד לאותו יישוב, כמו טוקטור של אותו מתיישב, זה לא בדיוק כך. (מ. בן-מאיר: לא אמרתי בכדי מפעלים איזוריים, משום שזהו המונח השגור אצלנו לתיאור אטריבוטים מסוג זה). קח את שנער למשל, זהו בית אריזה מאד מרכזי של נתיב העשרה ושדות, אבל איני יודע שהוא משרת רק את נתיב העשרה ואת שדות, הם מעניקים שרותים ומרוויחים מזה. בענין זה הייתי מציע קצת יותר להזהר. בכל אופן אני הבעתי את דעתי, כדי שהתמונה תהיה ברורה ביותר.

היוע"מ פרופ' י. זמיר: אם איני טועה אתה בראשית דברייך אמרת שהפיצוי למתיישב, הבית כולל גם את מוסדות הציבור, ^{כנגד זה} התשתית וכו'. כאן מדובר על תאגידים. האם השוני הוא מבחינת הנקודה המשפטית. לא מדובר על חלקו של המתיישב בבית-ספר, בצרכניה, בכביש וכו', מדובר על תאגידים משותפים. ההבדל בין השנים הוא הבדל משפטי פורמלי. האחרים כגון צרכניה אינם תאגיד; איני יודע אם זה מדוייק או שיכול להיות שצרכניה תהיה כן תאגיד, אולי היא כן נופלת בגבולות שאתה ציינת, אבל אפילו אם ישנה חלוקה חדה כזאת שכל מוסדות הציבור והתשתית אינם תאגידים; כל המוסדות האיזוריים הם כן תאגיד, אני לא חושב שמה שקובע כאן זו הצורה של ההתאגדות השיתופית.

עו"ד א. גולדנברג: אני מקבל את זה, אז במקרה כזה צריך לשקול

שוב את ערך הנחלה בשים לב לאותם תאגידים

ולשנות את זה לכל נחלה. זה ענין טכני לגמרי. שמנו את קו הגבול

ליד התאגידים. אתה רוצה לכלול את התאגידים בנחלה. בבקשה. אין בעיה.

היוע"מ פרופ' י. זמיר: מה שאני אומר הוא שצריך למצוא מבחן אחר.

עו"ד א. גולדנברג: אני חושב שגם מבחינה פראקטית, במקום להתעסק

עם תאגידים ועם כל דבר לחוד, להעריך את התאגידים באיזו דרך שתהיה מקובלת, וצריך עוד לדבר על זה; לאחר מכן לכלול את זה בדרך הנחלה. ואז לא צריך לפצות את התאגידים, מפצים את המתיישב, גמרנו את החשבון אתו, וכך נגמר העסק עם האגודות או התאגידים וגמרנו את החשבון. (פרופ' י. זמיר: אתה אומר שעוד צריך לבדוק לגבי התאגידים?)

מ. בן-מאיר: מה שאומר ד"ר גולדנברג הוא פשוט: עצם קיומו

של התאגיד, אם לדבר בשפה מסחרית, מגדיל את המוניטין של העסק שבגינו פצינו או הצענו לפצות באיקס. הוא אומר: אם לא כללת את המוניטין שהתאגיד גורם לעסק, לא פצית אותו במלוא ערכו בשוק. אז אחת מן השתים, או שתפצו אותו בגין התאגיד על פי על פי השם תאגיד, שלא תעשה זאת על פי התאגיד אבל תאמר: הנכס השם תאגיד, או המשקי שפצית אותו עבורו שווה יותר. זה מה שהוא אומר, איני מזדהה עם מה שהוא אומר, אני רק מפרש את דבריו כפי שאני מבין אותם.

היו"ר השר א. שרון: אני רוצה רק להבהיר את זה, למרות שבנושא זה

עמדתי נוקשה מזאת של מנב"ל משרד החקלאות,

נקח לדוגמה את ביתהאריזה. בית-אריזה מודרני ומשוכלל לטיפול בעגבניות. יש הבדל רציני ביותר במחיר שאותן העגבניות מקבלות כשהן מיוצאות מאשר אם עובדים ואורזים אותן במיתקן פרימיטיבי. כדי שיהיה מושג במה מדובר. אם נקח את בית האריזה שנמצא היום בחבל קטיף ברצועת עזה, במושב נצר חזני, ששם אורזים עגבניות בצורה מסויימת, שם המטל מקבל תמורת העגבניות שלו 1500, השנה 1550 דולר לטונה אף.או.בי. לעומת זאת בשיטה שאורזים במפעל הזה של שנהר שהוזכר, הסכום הוא כ-750 דולר לטונה, או 800 דולר לטונה, זה כבר לפי דעתי הישג גודל מאד. זאת אומרת, ישוב שיש לו מפעל מהסוג הזה תוצרתו וערך משקו ויכולתו לעבוד בצורה מסויימת, תרומת מה שהגדרנו כאן כתאגיד, אם נפשט את זה ונוריד את המסך המשפטי

היו"ר השר א. שרון:

של ההגדרה, נקח את בית האריזה בנושא הזה, הוא מגדל והוא מיד
הופך - אם נאמר אדם מדונם חממות או משני דונם עגבניות הרווח שהוא
יעשה בדרך מסוימת נעשה הרבה יותר גדול.

הבעיה היא לא רק המוניטין, אלא התועלת של

דבר זה, בעובדה מסוגלות לעשות שם פעולות שתורמות ומעלות ערך כל
אחת מהנהלות ביותר מאשר במקום אחר. אבל יחד עם זאת בגלל סיבות
שאמר בן-מאיר, אני לא מצטרף פה בנושא הזה לדעותיו, אני מבהיר
את עמדותי. נסיתי לפשט את זה כדי להביא דוגמאות קונקרטיות כדי
להבין במה מדובר.

היוע"מ פרופ' י. זמיר: הייתי רוצה לומר כיצד אני רואה את הדברים
ולקבל בכל זאת אישור מד"ר גולדנברג.

הדבר הראשון, פיצוי על הבית, פיצוי מוסכם ונאמר שזה כולל פיצוי
עבור מוסדות ציבוריים. אני מניח שיש פה או הגדרה או קנה מידה
לקביעת הפיצוי. זה מוסכם. מדובר על מוסדות משותפים אחרים, שלא
נכללים בהגדרה של התאגידים. מוסכם שלמתיישב מגיע פיצוי מסויים
בגין התאגידים האלה או המוסדות האלה. דובר מלכתחילה על כך ...
(השר מ. נסים: מי הקים את המוסדות האלה?) (היו"ר השר א. שרון: היישו
בים עצמם).

אני מבין שמה שהיה מוסכם הוא, שבמוסדות
אלה יש השקעה ציבורית, בדרך-כלל השקעה
גדולה, אבל יש גם השקעה של המתיישבים. היה מדובר על כך שהמתיישבים
יקבלו פיצוי על ההשקעה שלהם.

כאן יש כמה דרכים ללכת לקראת פתרון, ובזה
מבין יותר בעקבות ההערות של השר והמנכ"ל. דרך אחת היא לומר,
שמהיישב פלוני השקיע בבית אריזה איזורי נאמר 10,000 ל"י. את 10,000
ל"י אלה אפשר לשערך, אפשר להצמיד וכו'.

היוע"מ פרופ' י. זמיר:

זאת דרך אחת, זאת לא הדרך שנראית ונמצאת
בוויכוח בין השר לבין המנכ"ל. משום שאותם 10,000 לי יכול להיות שהיו
לפני 5 שנים 5%. אם לוקחים את ערך המפעל היום כעסק או כגורם
שמוסיף מוניטין לערך של המשקים הנפרדים, והערך של היום הוא גדול
מאד, אז שואלים: למה זה 5% מבית האריזה היום. זה הפיצוי שנותנים
למתיישב. נניח מה-80% או 70% השקעה של משורד החקלאות והסוכנות
על זה לא מתפצים.

עו"ד א. גולדנברג: מה שהממשלה החליטה בנושא זה היה, שהמתיישבים

יפוצו רק עבור הונם העצמי בתאגידים. במלים

אחרות, לא לוקחים את ההון הנומינלי בתאגידים וזה לא הון משוערך
בהצמדה, ואני באומר, מה שהוחלט זה דבר אחר, אבל השאירו פתוח את
הפיצוי לתאגידים כתאגידים. על זה מדברים כרגע, כך אני מבין.

הדוגמה שלך אני רוצה להשוות אותה עם דוגמה

אחרת, ואז תבינו מדוע הכעס שלך - מאיר הוא לא במקום. נניח שבננים
בית-מלון בתוככי ישראל ומקבלים מענקים מאסיביים ממשלתיים בשביל
לבנות בית-מלון, בסכומים של עשרות אחוזים מהעלות, וגם את ההלוואות
משלמים. אבל המפעל המאושר שהולך למכור אותו הוא מוכר אותו בשלמותו,

כלומר, הוא קיבל את המענק לעצמו והוא במכירה נהנה מזה. איני מבין

במה ייגרע חלקו של מענק, נניח שאלה מענקים לבניית הדברים האלה או

הלוואות לפי החוק, ולא חוב. (השר מ. נסים: מי הם בעלי התאגידים

האלה?) האגודות הן של המתיישבים. נקח את שדות למשל, או נתיב העשרה,

הם בעלי המניות של שנהר. יש עוד מניה לאיגוד שיתופי, בעצם איגוד

שיתופי זה בתוך האגודה עצמה. הם בעלי המניות, שתי האגודות האלה.

אם הם היו בונים לא בית אריזה בפתחה, אלא בית אריזה בתוך מפעל

מאושר בתוככי ישראל, הם היו גם נהנים מהמענקים בעצמם.

עו"ד א. גולדנברג:

הגישא כפי שאני מבין אותה עכשיו, מר שוין אמר שהוא הולך רחוק יותר וחמור יותר ממר מאיר בן-מאיר, שלהם לא מביע בענין זה כלום. אני מרשה לעצמי לבקש מכם לשקול את הענין, האם זו תהיה גישה נכונה. בוודאי שזה רק מראה, אם חס וחלילה תאבד התקבל הגישה הנוקשה, זה רק מוכיח את הנקודה שמאיר בן-מאיר אמר, הם לא יכולים סתם לקחת ולהשוות את המיגזר העירוני; המיגזר העירוני מקבל פיצוי על הכל, כל תאגיד עירוני מקבל פיצוי מלא. וראו מה אנחנו עושים פה לגבי תאגיד במיגזר החקלאי.

השר מ. נסים: השאלה היא מי שילם בגין הקמת התאגידים האלה.

עו"ד א. גולדנברג: זה גם כן היה הלואות זולות. אנחנו יכולים

להראות את זה. אני מייצג את התאגידים

העסקיים, ואני יודע איך נבנו התאגידים העסקיים בפתחה, ואיזה תנאים והלואות קיבלו, בסכומים נכבדים ביותר.

ברצוני לעבור לנקודה השניה, וזה בענין שאלת

המיסוי. בשאלה זו ההצעה שאני מבקש להביא לפניכם, כיוון שעדיין לא לא ידעתי שאתבקש לדון על כך היום, הספקתי לדון בדברים אלה, אני אומר אותם בשלב זה על דעתי, בדרך-כלל דעתי מקובלת על המתישבים.

אני חושב שישנה הצדקה למיסוי כמו לכל מיגזר

שהוא נושא טוב למס-הכנסה, כלומר, מיגזר אומדן הכנסה. החילו את פקודת מס-הכנסה - אם לעמוד על המצב החוקי - על הפיתחה בצורה כזאת, שיראו את ההכנסה בפתחה כאילו היא מושגת בישראל, זה נחמה לי נוסח התיקון באוגוסט 1978, לא כל כך הבנתי מדוע באוגוסט 1978 בתאריך סמוך לקמפ-דייוויד נזכרו אז להחיל את הפקודה על הפיתחה.

הואיל והחלטה הממשלה קובעת בדברי ההסברה

שלה, שהמגמה בפיצוי היא לאפשר למתיישב לרכוש דבר שווה ערך במקום שאליו הוא עובר, ברור לגמרי שאם רואים את ה-60% מס כמשהו גדל אולי

עו"ד א. גולדנברג:

זה דבר שווה ערך. אז יש סתירה בגוף החלטת הממשלה. זה לא מוצדק
ציבורית, זה לא מוצדק משום בחינה, זו לא עסקת מכר שאותה מבצע
אותו מוכר ועושה עסקים, זה אתר מפונה שצריך לתת לו את הביסוס מחדש.
כעקרון הייתי אומר אין מקום למיסוי בענין

הזה. זה מה שהיה לו וזה מה שצריך להיות לו. אבל הואיל והחלטת
הממשלה^{בסעיף א'} היא להטיל מיסוי על משחו, אם אני קורא את החלטות

הממשלה במגמה לקבוע על מה יש מיסוי ועל מה אין מיסוי, נדמה לי
שכך החלטת הממשלה קובעת, החלטת הממשלה יוצאתמתוך הנחה שמיסוי כלשהו
צריך להיות. כעקרון נדמה לי שאין הצדקה לשום מיסוי, אבל הרחוק
ביותר שאפשר ללכת אליו זה פיצוי על אובדן הכנסה. אפשר לומר תיאורטית,
אותה הכנסה שהוא היה מקבל היה צריך לשלם עליה מס הכנסה, נותנים לו
נתיב אחד של אובדן הכנסה אבל על הכנסה מיסוי ישלם על זה מס הכנסה.
זה היה מוצדק לו היו נותנים לו את אובדן

ההכנסה הממשי. כלומר, אם הוא הרוויח 2 מיליון ל"ש שנה, מקבל עכשיו 2
מיליון שישלם 60% מס. אבל כאן אין לו^{אובדן} הכנסה ממשיים אני מבקש מכם
לשקול אם אין מקום ל"אדג'סטמנט" בענין הזה. אם רוצים להטיל מיסוי
על אובדן הכנסה צריכים לקחת את אובדן ההכנסה הממשי שהיה.

מעבר לזה אין שום הצדקה מוסרית לענין. אני

מרשה לעצמי גם לומר בנוכחות פרופ' זמיר, שאני מפקפק בהצדקה המשפטית
לענין. אתם תצטרכו כמובן בענין זה למצוא את הדרגים ולבדוק, מפני
שלפי דעתי כאשר מפצים אדם, וזו אפילו לא הפקעה במקרה זה; בהפקעות
משלמים בישראל לפי החוק. פה אומרים לאדם: לך. לא מפקיעים ומעבירים
ומעריכים כפי שזה נעשה במקרה הפקעה.
את הקניין, אלא אומרים לאדם ללכת ולקחת כסף. איני יודע על
פי איזו שיטה עושים זאת, בוודאי לא מהשיטות המוכרות בענייני מיסוי.

כיוון שכך, לדעתי משפטית יש ספק רב אם

להכנס לכל ההכרעות

הענין טעון מיסוי. אבל כיוון שאיני רוצה

ואתם הכרעתם בענין זה, כפי שזה מקובל במדינת ישראל, אני מבקש מכם

עו"ד א. גולדנברג:

לשים לב למטרה של הפיצוי, שהיא מעוגנת בהחלטת הממשלה, ולאפשר לו לקבל^{דבר} שווה ערך ולא להטיל על זה מיסוי.

פרופ' א. זמיר היוע"מ: אני רוצה להבין מבחינה טכנית מהי הצעתך.

במידה שנראה שיש חובת מיסוי, אתה מציע

לפמור, כיצד זה ייעשה מבחינה משפטית?

עו"ד א. גולדנברג: כשלעצמי אני בעד רעיון הגילום, אם כי מבחינה

ציבורית אני מתנגד לו, אם מותר לי לומר כך.

אני מדבר עכשיו בחור אחת, אני חושב שגילום יכול לקבל קונוטציה לא

בריא מבחינה ציבורית. אבל אם ישנה חוות דעת של היועץ המשפטי שהנושאים

לממשלה המנחה את משרד האוצר בענין זה, 'א', 'ב', 'ג' מיסוי

אינם טעונים מיסוי, שום מנגנון לא יוכל לגבות את המס הזה. לגבי

דברים שלפי דעתכם החוק מחייב מיסוי, ואני מסופק בזה, אני מציע ללכת

כאן על דרך של חקיקה. אני חושב שזה הרבה יותר ציבורי והרבה יותר

מכובד בענין זה.

נשאר הנושא השלישי משלושה הנושאים שרציתי

לדבר עליהם. אני מוכרח לומר לכם שבמגע שלי עם משרד האוצר בענין,

נפגשתי גם עם הממונה על הכנסות המדינה לין, וגם עם פרופ' נאמן

וגם עם מי שמטפל בענייני חוק, אני מוכרח לומר שהיתה פתיחות במשרד

האוצר. לא גמרנו שום דבר, אבל הם הבינו שישנה בעיה ובהחלט היתה

נכונות לבוא לקראתנו בנושא הזה. זה לא עניין, אני לא מדבר בשם

האוצר חלילה, האוצר ידבר בשם עצמו, אני רק רוצה לציין את תעובדה

הזאת.

נשאר דבר אחד שהוא בעל אופי אמורפי, אם

אפשר לומר כך, נושא הביניים נאמר עליו שהוועדה תקבע ותחליט בנושאים

וניסוחים בעלי אופי משפטי, במידה שיובאו בפניה על ידי היועץ המשפטי

של הממשלה. כל סעיף בענין הזה הוא נושא משפטי.

למה הממשלה החליטה על ענין זה?

השר מ. נסים:

עו"ד א. גולדנברג: אינני יודע, ציינתי רק סעיפים בעלי אופי

משפטי, כי הכל באן משפטי לפי דעתי. אני

שאם

מבין הממשלה החליטה שישנם סעיפים בעלי אופי משפטי, פירוש הדבר

שישנם סעיפים שהם אינם בעלי אופי משפטי, אחרת היועץ המשפטי יכול

היה להכנס לכל. זוהי הסמיכות.

אני מבין שנושא בעל אופי משפטי פירושו

המגנון השיפוטי שיצטרך להתחיל בנושא של הפינוי.

היו"ר השר א. שרון: אני פה יכול להגיד מה לא, מה לפי הפרשנות

שאני הייתי יכול לתת בנושא הזה. לפי דעתי

כל דבר בתחום המשפטי למעט נושא העקרונות ולמעט במידה רבה נושא

האומדנים, למרות שמדובר בביטוי אחר, לא מאשרת אלא מחייבת; ודאי

הכוונה לא היתה להכנס לשום נושא משפטי הקשור בעקרונות, בהחלטת

הממשלה היא אישרה את העקרונות. לפי דעתי כל נושא למעט נושא

העקרונות. הייתי אומר במידה רבה נושא האומדנים.

גב' א. פרוקצ'ה: בענין הבוררות יש סעיף.

עו"ד א. גולדנברג: אדוני השר, יכול להיות שמשרד המשפטים או

היועץ המשפטי לממשלה מפרש את הסעיף הזה

אולי בנושאים בעלי אופי משפטי על ידי המטמך שהוא הגיש לך מה-8.12.80

שבו הוא מונה תשעה נושאים שבהם הוא מחווה את דעתו. אם אלה הנושאים,

ואני רוצה באופן סלברי להתייחס אליהם ובכך אסיים את דברי.

ההתייחסויות בעצם מתחילות מעמוד 2, וכאן

החלקאי

יש הקדמה. הערה א' שלו מתייחסת לעקרונות המיגזר הקובעים,

וכאן הוא נותן שתי הערות של ביקורת. ההערה הראשונה שלו שהפיצוי

הבסיסי מוערך על בסיס הסכום הנדרש לבנות משק דומה בכל מקוטשהוא בארץ,

סכום ההשקעה בבניית משק עשוי להיות גבוה בהרבה - ודבר זה הוא פ'

עו"ד א. גולדנברג:

ברצוני לומר שזה פשוט לא נכון עובדתית.

במסמך

הפיצויים אינם מוערכים לפי כמה שיעלה אם יבנו; המבמה היא לאפשר להגיע לזה, אבל בשום-אופן לא חישבו את הפיצויים לפי מה שעולה לבנות משק חילופי. אם היו מחשבים את זה והיו לוקחים כמה עולה משק חילופי, יש עכשיו נסיון בזיקין ובמגן, היו רואים שזה עולה פי כמה וכמה. הפיצוי הוא במפורש על מה שיש לו ולא על מה שיהיה לו.

אז הנקודה הראשונה אינה נכונה עובדתית.

הנקודה השניה של משרד המשפטים, שניתן פיצוי על צפיות ועל דברים שלא באו לעולם, ונותנים ארבע דובמאות. הדוגמה הראשונה, מי שמתגורר במבנה זמני מחשבים אותו כאילו היה גר בבית מגורים קבוע. נכון, אבל לדעתי מוצדק. זה קרוונים.

מ. בן-מאיר:

זה חריג אחד ויחיד וגם אינו חל בכל מקום.

עו"ד א. גולדנברג:

סעיף ב': מי שלא קיבל את מלוא תקן המשק

יקבל פיצוי כאילו כבר רכש את מלוא תקן המשק.

זה הולך לפי אותו עקרון בסיסי, שכאשר נעצרה התנופה בסוף 1978 ואנשים שקיבלו התחייבות מהסוכנות, למשל משק שיחה 30 דונם ובפועל אמרו: אל תכנסו עכשיו להשקעה של צנרת וכל הדברים האלה, מגיע לכם אבל לא תוכלו לקבל זאת למרות שהתחייבנו לכם. אני אומר שבמקרה כזה לפי אותו עקרון צריך לראות את המשק שתוכנן עבורו ולא על פי המשק שנתקצץ במהלך הדרך מסיבות שאינן תלויות בו.

וסעיף ג' של משרד המשפטים הוא: יינתן פיצוי

בגין מטע שתוכנן גם אם לא ניטע וגם אם לא הושקעו בגינו כספים. מדובר

הוא לא רק על פיצוי מטע, זה לא נכון, מדובר רק על פיצוי על אותו

מרכיב מהמטע שמצריך השקעה. (פרופ' י. זמיר: ההשקעה בפועל). לא, לא

שווי של מטע שכאילו ניטע, אלא רק ההשקעה שהיה משקיע ובניכוי מה שמנכים לאחרים.

גב' א. פרוקצ'ה:

בטיפול משק של 25 דונם למשל במטע מתוכנן,

זה רק בהנחה של ההשקעה בפועל?

י. זרניצקי:

מדובר פה רק על ההשקעות הראשונות הקשורות

בגידול מטע, להבדיל מהמשקים האחרים שיש

להם מטעים במקום והם מקבלים גם אובדן בהכנסה מהמטע.

(א. פרוקצ'ה: זאת אומרת שהוא לא השקיע). זה כאילו הוא השקיע בניכוי

חוב שמיועד לו. ישנם משקים ומטעים שהיתה בהם השקעה בפועל.

עו"ד א. גולדנברג:

אומרים שזה היה מטע שהיה מתוכנן לאדם,

וזה שאנחנו לא יכולנו בגלל עצירת תנופת

הפיתוח להגיע לזה, הוא לא צריך לשאת בנזק.

י. זרניצקי:

יש משקים שקנו והזמינו צינורות השקאה

והיתה להם השקעה, והם לא מקבלים את זה

במקום אחר. אם בניר אברהם הזמינו שתילים או שכבר עמדו להכשיר בהם

הכשרת קרקע

את הקרקע מעבר לגדר, והיתה חלקית, הם יקבלו את זה במסגרת

אותו סעיף לא יקבלו אותם ההשקעות.

עו"ד א. גולדנברג:

הערה רביעית של שר המשפטים אני מקבל אותה.

אמרו: למה נתנו למתיישב פיצוי מינימלי של

6 מיליון ל"י, ולמה לעירוני לא עשו רצפת מינימום. אני מסכים. אם

זה נראה לשרים, בכל מה שנוגע למתיישבים אפשר למחוק את המינימום.

אני עושה בזה שותפות מפני שאין לי ספק שכולם יקבלו את המינימום.

אם המינימום מפריע לכם באופן אסטרטגי זה מקבבל עלי.

יש השגה שניה למשרד המשפטים, (ב) למה נותנים

מענק פיצוי של 1.2 מיליון ל"י למי שהולך להתיישבות חקלאית. לדעתי זה

ענין של מדיניות, ואני חושב - אם מותר לי לומר זאת כאזרח - המדיניות

עו"ד א. גולדנברג:

הזאת נבונה, רצוי לעודד אנשים ללכת להתיישבות חקלאית והמענק הנוסף הזה הוא מענק מוצדק מבחינת המדיניות של עידוד התיישבות חקלאית.

השר מ.נסיים: ואם הוא לא ילך לחקלאות אלא למקום אחר?

עו"ד א. גולדנברג: אז לא מגיע לו, אני מסכים. מי שהולך לעיר

לא יקבל את ה-1.2 מיליון ל". אני מסכים

להפלייה זו, כי זו הפלייה מוצדקת.

מ. בן-מאיר: זה נושא יותר של עקרון מדיניות של הממשלה,

היא יכולה להחליט נגד העקרון הזה, אבל זה

עקרון ולא שאלה משפטית.

עו"ד א. גולדנברג: זו לא שאלה משפטית.

הערה ג' - מענק ביטוס - מענק הבטוס הזה

ישנם שינויים מסויימים בין המיגזר העירוני לבין המיגזר החקלאי,

בעיקר השינויים נוגעים לגבי מענק מוגדל לשלוש שנות ההתיישבות

הראשונות בפיתחה 1973/70. זה הבדל מוצדק, אני תארתי אותו קודם,

הוא נעשה בעיניים פקוחות, כי אי-אפשר לומר שאדם שגר בימית העיר

להשוות אותו לשלוש השנים הראשונות בפיתחה, ששם היתה כל הפעולה

החלוצית שנעשתה בתנאים לא-תנאים, ואנשים חתייבשו בתנאים האלה.

ראינו אותם כאשר הופיעו בפני ועדת הכספים. זה לא אנשים בני 18

שמתחילים במפעל חדש, אלא אנשים בין 40 ל-50 שאת מיטב שנותיו הקדישו

לזה ושלוש השנים הראשונות היו קשות במיוחד. נתנו לזה ביטוי בתוספת

של 2.5 נקודות לשנה, מדובר כאן בסכום שאיננו כל כך משמעותי.

הערה מספר 4 של משרד המשפטים היא בהקשר

להשקעות חדשות. איני מבין מה פסול מצאו - ונדמה לי שזה גם במסמך

העירוני - שאם היו השקעות חדשות באישור (א. פרוקצ'ה: לגבי זה אין

שום בעיה). אני מסכים להער ה זו.

עו"ד א. גולדנברג:

לנקודה החמישית - אני כמובן מסכים עם משרד

המשפטים שעשקו פה את החקלאים, ולא נתנו להם את הפסדי ההכנסה כמו לעירוניים. אם אתם רוצים ליישר את הקו בענין זה תבורכו, אני לא דורש את זה. אני אמרתי זאת כדי לתת את התמונה הכוללת. אשר להעברת מיתקנים וציוד - זה פרט קטן.

היוע"מ פרופ' י. זמיר: הסכום הזה של הפסד הכנסות מגיע למיליון ל"ש לשנה, זה מספר קיים?

עו"ד א. גולדנברג: זה להיום, זה 31.5 אלף שקל לספטמבר 1979.

היום זה מיליון. אם רוצים ללכת אתנו על הצ'ק

לפי הספרים ולהוכיח כמה היו ההכנסות שלהם, תבורכו, אני לא דורש את זה, כי אני צריך לראות את התמונה הכוללת.

היו"ר אשר א. שרון: אולי כדאי להוסיף, איני יודע אם כל החברים נסגרים בקיאים בכך, שבישובים המאזנים אינם

כל שנה, זה לא מצב שאם השנה החקלאית הולכת לפי הלוח העברי מה-1.10 יש מאזן.

ומסתיימת בסוף ספטמבר, בבואנו לדון בנושא זה ולדבר על הדיונים

שקיימנו לפני שנה וחצי ושנתיים, יתברר לנו באופן ברור לחלוטין, שהמאזנים

שיש ישובים שלהם הם של שנות 76 או 77, וסוגריאותם יותר

מאוחר. גם קשה מאד לסגור, מפני שיש בעיה של סגירת חשבונות של

אגרוסקו, ויש סגירת חשבונות של מועצה כזאת או מועצה אחרת. יש

בעיה של עודפים ששומרים את הרזרבות האלה לשנה-שנתיים הבאות,

הדבר עצמו מורכב; במשק חקלאי אין סגירת מאזן שנתי. יש כאן תהליך

ממושך. (מ. בן-מאיר: ההכנסות מדמי ייצור מגיעות באיחוד של שנה).

לכן הנסיה שם היתה לקחת סכום ולחתוך את זה, אחרת לא היינו יוצאים

מזה; לא היינו יכולים לעולם לגמור את הדבר הזה.

פיצויים למפוני פתחת רפיה 14.1.81

עו"ד א. גולדנברג: הנקודה הששית, העברת מיתקנים וציוד -

פה אמרו שעל חלק המתיישב לא יפוצה, אם הוא לא יעביר טרקטור או מרססים, וחלק מהדברים שהוא צריך להעביר עליהם יפוצה ועל חלק לא יפוצה. אומר משרד המשפטים: אנחנו מחייבים אותך להעביר את מה שניתן להעברה. אני חושב שהדבר הזה הוא יותר תיאורטי מאשר פראקטי, מה שניתן להעביר מעבירים בלאו הכי. אבל למשל חממה, זה קצת קשה, אני מבקש את מר זרניצקי, שהיה מעורה בעניין להסביר אותו.

י. זרניצקי: ניתנה אופציה למתיישבים או להעביר מבנים

או שלא להעביר אותם. מבנה שניתן להעברה, כמו חממה הוא יכול להעביר למקום אחר או לא להעביר. אבל אדם שאינו מתכוון ללכת להתיישבות או למקום ששם אינו יכול להעביר את החממה, מפני ששם עובדים ברפתות ולא במיתקנים, אז אי-אפשר לחייב אותו להעביר את המיתקנים של החממה. לכן ניתנה האופציה בידי המתיישב או להשאיר ולקבל פיצויים, ומדובר על הערכת המיתקן בנפרד...

אני מבקש

מ. בן-מאיר: להגיד בנקודה זו, שעד היום

לא הצלחתי לקבל את אישור הדרג הפוליטי על מיסוי של העברה של איזה שהוא מיתקן מהפיתחה לקו הירוק, והטענות מובנים ואין צורך לדבר עליהם. ואיש אינו יודע בכלל אם אפשר יהיה להעביר משהו, כאשר נותרה לנו שנה אחת בלבד.

עו"ד א. גולדנברג: פחות, כי ביוני צריך כבר להעביר את הילדים

לבתי הספר.

מ. בן-מאיר: בספטמבר יש כבר בית-ספר, ואלה כולן משפחות

עם ילדים, ויש להניח שהם יעברו לפני המועד

האחרון של מרס 1982.

השר מ. נסס:

בשביל מה נותנים מענק למי שנשאר?

מ. בן-מאיר:

מי שלא ישאר לא יקבל.

היו"ר השר א. שרון:

אנחנו נותנים מענק למי שנשאר עד אפריל

1982, בגלל התנאים הקשים במיוחד שילכו

ויהריפו ככל שיצטמצם הישוב במקום. לכן גם הפרדנו בין הנשארים

עד ליום הפינוי, לבין אלה העוזבים יותר מוקדם. וצריך לדעת שכל

מי שישאר כל יום נוסף שעובד תנאי החיים הם יותר קשים, כי כבר מורות עוזבות וכו'.

גננות עוזבות, כעת גם מתברר שתנאי החיים משתנים. לכן אנשים

שנטלו על עצמם להשאר עד התאריך האחרון נוטלים על עצמם במודע להיות

בתנאים ההולכים והופכים קשים ביותר.

מ. בן-מאיר:

אין לנו שום מושג עד עצם היום הזה, אם ניתן

להעביר חממה במחיר הנופל מבניית חממה חדשה.

ואין לנו שם אור ירוק מהדרג הפוליטי, ואני אומר שזה בצדק אין אור

ירוק מהדרג הפוליטי, לנתחיל לנסוע בשיירות לקו הירוק.

עו"ד א. גולדנברג:

אני מקבל את עמדת משרד המשפטים במה שנוגע

שאלת

למנגנון הבירור של הזכאות. זה ניתן לערעור

במיגזר העירוני, ואין שום סיבה להפלות. (השר א. שרון: גם החקלאיים

רוצים לערער). אני מציע לקשור זאת עם סעיף ב'. נניח שפלוגי אומר

שהוא זכאי ובאים ואומרים לו שהוא לא זכאי, מישהו צריך להכריע.

בשביל זה הוקם מנגנון הזכאות.

היו"ר השר א. שרון:

אני רוצה לתת דוגמה כדי שתבינו את העניין.

במסגרת כל מאות המשפחות הקיימות היום נקלעו

לתוכן 12 משפחות שהם היו בגדר של מועמדים. כאשר אדם בא להתיישבות

שנחשבים לישובים סגורים,

בישוב חקלאי, ולא דין ישוב חקלאי, כדין ישוב עירוני שבו כל אדם

היו"ר השר א. שרון:

שוכר לו דירה ועובר לגור; בישוב סגור אדם צריך להתקבל אחרי שהוא עובר שורה של מבחנים מסוגים שונים, הוא נכנס לשנת נסיון כמועמד. מטיפוח בילדים
איתרע מזלך של 12 משפחות שנתפסו בעת היותן מועמדים. אנשים אלה חיו במקום ועבדו במקום, הם לא עברו, כי עוד לא חלפה אותה תקופה, כלומר, שלא קיבלו אישור האטיפה הכללית שהם חבויים.

הסעיף הזה, לפי דעתי, בהצעה של היועץ

המשפטי מאד חשובה, והיא עוזרת לנו לפתור את הבעיה של 12 משפחות אלו, כי דבר זה אומר, שמי שגר וניהל עסק בסיני ביום הקובע, כולם היו שם באותו זמן, אלא שהם עדיין לא נתקבלו כחברים על ידי האטיפה הכללית של האגודה. זו ממש טרגדיה של 12 משפחות. לכן אני מקבל את ההצעה של היועץ המשפטי.

עו"ד א גולדנברג: הצעת משרד המשפטים היא בנוגע לשאלת הבוררות

ביחס לזכאות. הייתי כמובן שמח מאד אם הייתה

מתקבלת ההשקפה שאומרת, שהעקרונות שלא הוסכם עליהם יועברו לבוררות בקשר לשאלת הזכאות. אני מבין שהממשלה אינה נכונה לכך שאפשר יהיה להגיש הפתיגות, אבל תהיה בוררות. אני אקבל זאת בברכה, אבל דבר אחד אני מבקש לא לקבוע מעיף טטנדרטי שכל בוררות ספציפית הובא לאישור היועץ המשפטי לממשלה, כי זה לדעתי סרבול מיותר. צריך לקבוע עקרון מראש באיזה מקרים הולכים לבוררות, ובאיזה מקרים לא תהיה בוררות. אבל לא צריך עוד פעם תהליך של אישור נוסף.

מ. בן-מאיר:

ברצוני להבהיר למה הכוונה. הצעת אי כל שהוא
מנגנון, שכאשר באים לשוב ולהתחשבן,

והדגשתי חזור והדגש כאשר הצעתי את המסמך, שהמסמך מדבר על עקרונות ועל תקרות ואחר כך מתקיימת פעולה של שמאות והתחשבנות עם כל פרט בפני עצמו לגבי מאות פריטים המרכיבים את המשק/החקלאי.

מ. בן-מאיר:

הנחתי את ההנחה שלפרט צריכה להיות אינסטנציה

שאליה הוא יכול לפנות כדי לערער על ההחלטה האדמיניסטרטיבית הנגזרת מהעקרונות המאשרים. זו הייתה כל כוונתנו במוסד הזה. אם כניתי זאת במושג בורות אני מצטדק בכך שאני חסר השכלה משפטית.

עו"ד א. גולדנברג: בורות פירושה שאפשר לדרוש זכאות ביישום

העקרונות הכל במסגרת הקריטריונים. אני מציע

שזה ינוסח במהרה מפני שיש כבר כמה בעיות על הפרק; אחת מהן 12 המשפחות שהשר שרון הזכיר, ואני יודע על עוד מקרים נוספים.

הנקודה האחרונה רבותי, יש סעיף שמשרד

המשפטים מציע לטובת המתישבים, סעיף בקשר למוניטין. הוא אומר שבמיגזר העירוני נותנים ללאדם אם היה לו למעלה מרווח ממוצע בתוקף המוניטין, כלומר שהיה לו מוניטין מיוחד, נותנים לו פיצוי.

ברצוני לומר שבפיתחה בא אלי יום אחד הקלאי

ואמר: אני עושה סטודיבריוט בעגבניות; אין בעולם כולו עגבניות כמו שלי, לא באיכות ולא בכמות. אמרתי לו: אני מצטער, משרד החקלאות לא ילך לא לסטודיבריוט ולא לפאגניני; משרד החקלאות לוקח סטנדרטים ולא יוכל לסטות מהם. אני מציע לכן, למרות שזה עוזר לי, לפצות על מוניטין והיו מוניטין בנושאים מסויימים.

היו"ר השר א. שרון: יש שם אחד שיש לו מוניטין בצמחי בית למרות

שהוא לא מהידועים ביותר בארץ, אבל אולי גם

מעבר לארץ.

עו"ד א. גולדנברג: בהחלט נקבעו מוניטין, ואני מזכיר זאת כדי

להראות שיש דברים שלא נתנו עליהם את הדעת,

וצריכים להיות סדריים בענין זה.

גב' ב. אבלין:

אני חייבת להביא לתשומת לב הנוכחים את
ההשלכות לדעתי הרעות מאד שיהיו לאימוץ
הרעיון של דין תכנון כזין ביצוע. אם הוועדה או הממשלה תאמץ את
הרעיון הזה הרי כל תושבי אופירה שגרו בשכירות יקבלו פיצוי כבעלי
דירות. יתרה מזו, כל תושבי ימית שגרים בשכירות גם הם יאמרו: תכנון
לרכוש את הבית שלנו. כל בעלי מגרשים יכולו להגיד: היה בתכנון
לבנות בית. כל אנשי צבא הקבע...

היו"ר אשר א. שרון:

זה מסוג הדברים שהייתי מציע לדון בפורום
מאומצם יותר. שמענו הרצאה של הדברים מאד
מטודות, איני חושב שאנחנו צריכים לעמוד היום בוויכוח עם נציגי
המתיישבים ויהיו מכובדים ככל שיהיו. יכול להיות שאילו ישבנו
מושיבים את
בישיבה בפורום אחר היינו יכולים להקל, אם היינו אנשי
אופירה מול ד"ר גולדנברג, הם היו מתווכחים ביניהם ואולי הדברים
היו מתקדזים. זו בעיה שלנו שאנחנו צריכים לדון בה.

גב' ב. אבלין:

עוד משפט אחד, הואיל והפורום הזה הוסמך
לדון בשאלות המשפטיות הנוגעות לעקרונות,
ברצוני רק לומר, שאימוץ הרעיון הזה עומד לדעתי בסתירה.

היו"ר אשר א. שרון:

בעוד דקות אחדות אנחנו בצורה הכי אדיבה
נבקש מאורחינו לסלוח לנו, הייתי רוצה
שנשאל אותם רק שאלה הבהרה כדי שנוכל לדון ולסכם בנושא בהעדרם.

א. סנפירי:

נאמר לנו כאילו שר האוצר התנגד לזה ואחר
כך הוא החזיר את זה ועל רקע התנגדות כספית
זה בוטל. זה לא בוטל על רקע של התנגדות כספית, זה בוטל על רקע
של 40 חתימות שלא קיבלנו|שאותן דרש שר האוצר כדי להקים מפעל מסויים.

גב' א. פרוקצ'ה:

חלק נכבד מהמסמך הזה שד"ר גולדנברג הגיש
מבוסס למעשה על האומדנים וההערכות של חיוט.

האם לגבי הערכות בסיסיות שהן עכשיו בסיס להערכות ספציפיות, האם
שולב זה גם השמאי הממשלתי?

מ. בן-מאיר:

השאלה הזאת צריכה להיות מופנית אלי.

י. זרניצקי:

כל ההערכות של המיתקנים אלה אומדנים בלבד,
שלמי הטכמה עקרונית נערכה שמאות בפועל.

גב' א. פרוקצ'ה:

השאלה היא איזה קנה מידה לקחתם להערכות
הספציפיות? אני מבינה שאת ההערכות הספציפיות

עושים עם שמאי ממשלתי כאשר יש אומדן בסיסי, האם לענין זה השמאי
הממשלתי קבע הערכות?

י. זרניצקי:

בסיס כמה
בגוף העקרונות יש מספרים אבסולוטיים שבהם
לא תהיה כבר שמאות, הם נדונו בשלב מוקדם

יחד עם השמאי החקלאי של משרד החקלאות.

לענין המיתקנים יש לנו כבר מידומים של

אומדנים; האומדנים שמופיעים בכתובים הם על סמך פעולות שנעשו
בשטח. אם אומדן הבית הוא חיוט 782,000 ל"עלות קניה, ^{אך} 11,500 ל"עלות
למטר מרובע בנייה, זה אומדן שכבר מקובל אם השמאי הממשלתי, כי
התחלנו ב-10,000 ותוך כדי עבודה בשטח דאינו מה התעורר ונקבע מחיר
של 11,500 הוא המחיר המוסכם עם השמאי הממשלתי.

אותו דבר במחסנים וכל מבנים חקלאיים שהם כבר

תוך כדי עבודה בשטח. המספרים הם לא סופיים, הם יכולים להשתנות

ממתיישב למתיישב לאחר עימות המימצאים בשטח.

היו"ר אשר א. שרון: אני מודה לכם על הצגת הדברים בנושא, ועל ההבהרות שנתתם לנו, הקלותם בכך על החלטותינו. (עו"ד גולדנברג ועו"ד זרניצקי עוזבים).

יש לנו כאן שתי אפשרויות, אפשרות אחת היא להתייחס לנושאים המובאים בסעיף ב' בהחלטת הממשלה, עליהם הירצה טענותיו עו"ד גולדנברג, בחלקן הוא ויתר בחלקן אנחנו עמדנו עליהן; אפשר לקחת כל אחת מהן ותוך כמה דקות לסכם אותן, ולראות את הדבר מעשוי.

האפשרות השנייה היא, לקבל את המסמך עם המסמך של היועץ המשפטי, למרות שהוא חובר על ידי גב' פרוקצ'ה, אבל מסמך מחליט, בעמוד 3 שבו ישנה הצעה שבעצם אומרת לפתוח את כל העניין מחדש.

כמי שמכיר את הנושא הזה באופן יסודי, אני יכול רק לחזור היום על דיון בנושא דומה שקיימנו היום עם מתיישבי אופירה. שם נאמר על ידי שר השיכון וגם על ידי למתיישבים, והדבר קיבל חיזוקו בדברי ראש הממשלה, אנחנו איננו חוזרים ופותחים הסכמים שנעשו. אין גבול לזה, אין אפשרות לעסוק בזה, אני בוודאי לא אעסוק בזה. זאת אומרת, היום אין זמן יותר לעסוק בדברים אלה. האנשים צריכים להתפנות באפריל ובשנה הבאה צריך לסיים את הכל. אם מדובר על נושאים שהממשלה הטילה עלינו, אפשר לשבת בפורום מצומצם, אנחנו יורעים בדיוק מה כל אחד רצה, יש דברים שהם עצמם הורידו, יש דברים שגב' פרוקצ'ה במסמך הציעה להוסיף, ואפשר להחליט. אבל אם הכוונה שלכם לחזור ולדון בעקרונות אני משתמש בסמכותי ואומר שברצוני להחזיר זאת לממשלה. בממשלה אביע עמדתי בנושא זה. מאחר והיום כבר דנו בנושא כזה, עמדתי תהיה ברוח הדברים שדיברנו עליהם היום עם אנשי אופירה.

אני שואל את חברי שר המשפטים האם הוא רוצה שאנחנו נעסוק בנושאים שהממשלה הטילה עלינו, כי אז יש הסכמה, ראשית-

היו"ר השר א. שרון:

כל על תחום העיסוק, על הגבולות של הנושאים שאנחנו עוסקים בהם. נוסח להגיע לטיכום בנושאים האלה, ולפי דעתי זה לא פשוט וקל. יכול להיות שהגב' פרוקצ'ה עם משהו מאתנו שתסכם את הנושאים, כי אנחנו יודעים היטב את העמדות. אז יהיה לנו דבר מטוב שמינונו נובעים בעקרונות. אם אתם רוצים לבצע בעקרונות, אני מציע שמיד נקבל החלטה על העברת הנושא לממשלה, כדי שהיא תחזור ותן דעתה על הנושא.

השר מ. נסים:

אני הזכרתי בהערה בראשית דברי את ההחלטה

30:11

של ועדה זו מיום שהמנהל הכללי של

משרד החקלאות יכנס את נציגי המשרדים הקשורים בסוגיית הפיצויים על-מנת לעבוד הנקודות השונות וההבדלים בפתרונות בין המיגזר החקלאי לבין המגזר העירוני. לאחר מכן יובא ענין זה לממשלה.

אמיתי עוד בישיבה הקודמת שלא ביקורת הציבור

עמדה לנגד עיני, אלא החשש שהובע לאחר אותה ישיבה של הממשלה על כל הענין הזה. הענין הובא לישיבת הממשלה בלי שיכולנו ללמוד היטב את ההשלכות של ההחלטה הזאת. יש חשש, שאני לא יכול להשתחרר ממנו, והוא: סכנה של התמוטטות הסדרים בין הממשלה או הוועדה שטיפלה בענין פתחת רמיה ובענין ימית, אושרה וכו', לבין העקרונות שמוצעים או אפילו נתקבלו בממשלה במיגזר ההתיישבותי.

הדבר עלול להביא לידי התמוטטות אם ידאו

אלה למשל אנשי המיגזר העירוני, את מה שנטען כאן, איני יודע מה יפתח מזה. אני יודע על דבר אחד ויחיד שאני קיבלתי על קטע מסויים; קיבלתי מכתם מאנשי ימית או מבד אנשי צבא קבע שבאו לגור שם, אבל בתנאי שכירות; הם אומרים שהם רוצים להקים בית, ורואים את הבית כאילו רכשו אותו ומבקשים פיצוי כאילו רכשו אותו. זו דוגמה אחת ויהיו עוד. זה חשש כבד.

השר מ. נסים:

אבל נוסף לזה, יש נושאים שבהחלט מוצדק לקבוע מבחנים אחריסלמיגזר ההתיישבותי. יש כאלה, שאפשר בכל דיון ציבורי, מוסרי או משפטי, לעמוד ולהסביר; ויש כאלה שלא ניתן להסביר. למעשה מה שהיה בהחלטת הקודמת, זו כמעט הצעת: צריך לבדוק, צריך לעבור ולראות. נניח שיש עשרה נושאים או עשרה עקרונות, יכול להיות ששבעה מהם מתאים שיהיו מבחנים שונים; שלושה - לא; צריך למצוא לזה פתרון.

למעשה צדקה הגב' פרוקצ'ה שהציעה שתהיה ועדה בין-משרדית במסמך הזה. זה לא עניין לשנה, גם לא לחודשיים. אני מאסער שעבר זמן והדבר הזה לא נעשה בתנופה כפי שהייתי מצפה מאז הישיבה הקודמת. אני יודע ומוקדד את המאמצים שהושקעו על ידי משרד החקלאות בנושא זה, אבל אנחנו צריכים לזכור שעלינו לעבור גם את ועדת הכספים של הכנסת, ואי-אפשר בלא זה. לו היינו מעבדים מסמך כזה תוך שבוע, אינני מציע למשוך זאת יותר, לא שבועיים ולא שלושה שבועות, אז היינו הולכים למי העקרונות האלה. אבל ברצוני להחנות זאת בתנאי מפורש: שמעתי מהשמאי|הממשלתי הראשי, שהוא לא שותף בעיבוד השמאות של העקרונות. יש להבדיל בין שמאות שתבקש בבוא או שזה כבר נחקש ממנו. מועד לגבי בית, |לבין שמאות של עקרונות. זה לא נעשה על ידי שמאי ממשלתי; זה נעשה על ידי שמאי של צד שאיננו הממשלה.

(מ. בן-מאיר: לא). אלא אם כן השמאי הממשלה יאמר לי אחרת.

(היו"ר השר א. שרון: מיד המנכ"ל יודיע). אני דורש מכוח המנהג והתקינוט שאנחנו חייבים בה, שכל נושא שקשור בשמאות גם של אומדניות, גם של עקרונות, השמאי הממשלתי יהיה שותף להם. יכול להיות שתדומתו לא תהיה עמוקה מדי, כי התחומים שהוא עוסק בהם הם אולי לא ספציפיים, כי הוא לא עוסק בתחום הספציפי הזה. אבל לא ייתכן אחרת.

השר מ. נסים:

לדעתי תוך שבוע ימים אפשר להגיע לקביעת מבחנים|שונים ושווים, צודקים|ולא-צודקים, וזה לא בהכרח יביא לחילוקי-דעות מעמיקים, אבל זה טוב לנו מכל המובנים.

במסמך
שנית, אני רוצה לבקש שהעקרונות|שיש בהם
אומדן כספי שהם יעברו מבחן של השמאי הממשלתי הראשי.^{אי} ברצוני להביא דוגמאות, קיבלתי מהשמאי הממשלתי הראשי הערכות על מחירים של משקים שנמכרו בכל רחבי הארץ, אני רואה שם סכומי כסף יותר קטנים. יכול להיות שהראיה שלי שטחית, אבל השמאי הממשלתי בקי בזה, אני לא בקיא. מאד הייתי רוצה שעבודתנו תהיה מבוססת.

איני רוצה לפתוח לאורך את הכל, איני מציע שנפתח זאת. נעשה את המלאכה הזאת, נעמוד בפני ביקורת משפטית, ציבורית, מוסרית וגם של ועדת הכספים של הכנסת. אלה שני הדברים שאני מציע.

היו"ר השר א. שרון: לפני שאני אתן רשות הדיבור למנכ"ל, אני רוצה

להגיד דבר אחד לגבי הרשימה הזאת של מחירי המשקים. הייתי יכול להוסיף לרשימה זו|עוד כהנה וכהנה. אני מכיר משקים שאפשר לקנות אותם כמעט חינם. יש מושבים שניתן לקנות שם משק כמעט חינם. אבל זה לא אומר שכל אחד יכול ללכת לגור שם. אני יכול להצביע על משקים שהם זולים בהרבה, אבל מוסדות החינוך הם ברמה נמוכה, האגודה לא קיימת כאגודה פועלת, מה שנקרא ההתיישבות הצעירה. אי-אפשר לקחת היום מישהו שעובר מיישוב כמו נתיב העשרה, או דקלה, או כמו ומאורגנים נאות סיני, שרגילים להיות ביישובים מסודרים|ולהכניס אותם למלחמת חמולות בתוך המושב, ושם אפשר לקנות משק באפס מחיר.

אני יכול להוסיף דוגמאות והייתי יכול להוריד

את הממוצע של השמאי הממשלתי בהרבה מאד. אם השמאי הממשלתי מחפש

משקים אני יכול לעזור לו.

השר מ. נסים:

השמאי מקבל ויש לו אוסף של חומר לגבי כל

מיני סוגי המשק. יש לו רשימה ארוכה ומלאה.

עו"ד גולדנברג לקח דוגמה של כמה ישובים.

היו"ר השר א. שרון:

אני יכול להביא דוגמה, אני מעודכן בזה יותר

מכולכם, ואני מבקש שלא תראו בזה התיירות

חלילה. למשל, במושב נטעים יכולים לקנות משק יותר זול, אבל המושב

כדי לקבל משהו מהפיתחה בא אלינו ואמר: אדרבא, אנחנו מוכנים לקלוט,

אבל תמורת כל אחד מהאנשים האלה שאנחנו נקלוט אנחנו רוצים שתוסיפו

לנו יחידת משק כולל מים וקרקע לבן נוסף שלנו. אמרנו: תודה רבה לכם,

ואחרי שהתרוצצנו שם כולנו, היינו במקום ובדקנו, ואמרנו להם שאין

לנו אפשרות לעמוד בדבר זה וויתרנו. הדברים לא תופסים. בכלל יש

הבדל עצום בין הקמת משק לבין רכישת משק; ברכישת משק לפעמים

יש מספר נמוך וזה תלוי גם במצב המשפחתי. אבל כאשר באים למושב חדש

צריכים להבין, נניח שמישהו ירצה לבוא למושב שבו אני נולדתי למשל,

לא יעזור שום דבר, הוא יבוא בתור מועמד. האיש רוכש משק, נכנס לשם

בתור מועמד, ולא יעזור שום דבר, הוא יכול לגור בכל מקום בארץ.

והמשק הוא לפי דעתי יותר טוב מאשר לקנות משק במושב לכיש היום.

יש כאן בעיות מאד מסובכות, שלא כדאי להכנס לתוכן. אחתי דברי מר

בן-מאיר אני אביא את הסיכום שלי, כי אני חושש שהיום ^{מאד} לא נוכל לסכם.מ. בן-מאיר:

בענין השמאות - היתה פגישה ושיחה לא נעימה

בין השמאי וביני בוועדה הכספים של הכנסת,

אני הוצגתי שם על ידי חבר כנסת כמי שלא דיווח אמת לוועדה. קיבלתי

את הגאשמה הזאת והתנצלתי, ואחר כך התברר שבלא-יודעין דיברתי אמת.

נאמר בכלי התקשורת שמשרד החקלאות לא שיתף את השמאי הממשלתי בעבודת

השמאות. אני הגבתי על כך ואמרתי שכן היה שמאי, וכאשר הגבתי כך

יצאתי מתוך הנחה מוטעית שהשמאי העובד במשרד החקלאות הוא שמאי ממשלתי,

ולכן התנצלתי. אחר כך תיקנו אותי עוזרי ואמרו לי: השמאי הממשלתי

מ. בן-מאיר:

עסק בשמאות של 160 בית עד כה. אף אחד לא טרח במשרד המשפטים, במשרד השמאי הממשלתי, לעדכן את הה"כ אמוראי שאני לא אמרתי דבר שקר. יתר-על-כן, העברנו כסף לשמאי הממשלה כדי שיבצע את השמאות.

(א. פרוקצ'ה: שמאות לענין האומדנים, או שמאות כספית?) שמאות

ספציפית, לא היתה שמאות אחרת. אנחנו לא עוסקים בשמאות פה; למשרד החקלאות יש מיפרט מלא של ערבויות לגבי כל מיתקן ונכס חקלאי. אין צורך בשמאות, זה קיים. אנחנו נותנים הלוואות לאלפים בנושאים הללו. אנחנו יודעים את ערכם היום, אנחנו יודעים את ערכם אתמול, ולא רק אנחנו, האוצר ואנחנו. ואת זה הפחתנו.

אחד הוויכוחים הקשים ביותר שהיה עם ד"ר
על הנכס
גולדנברג, האם לפצות
כערכו היום ללא הפחה או עם הפחתה.
ועמדנו בתוקף על כך שהנכס יופחת.

כלומר, לומר כאן שלא היתה שמאות זה להוציא דברים מהקשרם. אין פה שום קשר לזה. אחר כך נבוא לחממה הספציפית והיא תהיה שבורה והרוסה ומעוקמת, אז שיעור ההפחתה שיופחת יהיה גדול יותר מההפחתה המקובלת. כאשר אומרים בהכללה שלא היתה שמאות יוצרים רושם כאילו עבדו כאן בשתי ידיים שמאליות.

ברצוני לומר לשר נסים, בישיבה שבה אתה הצעת את הצעתך אמרתי, שאיני חושב שהדרג הטכני - ואני מסווג את עצמי בדרג הטכני - יכול בדרך כלשהי להחליט איזה מהעקרונות צריכים להיות זהים בין המיגזר העירוני לבין המיגזר החקלאי. אתה זוכר את התכונות לשר האוצר לשעבר, מר הורביץ, אלה אינם יכולים להיות זהים. אמרתי, שכל מה שהדרג הטכני אמור לעשות הוא להגיע לפתרון גרוע. אם יאמר לגרוע ממה שהממשלה אישרה או להוסיף על מה שהממשלה אישרה, בין להוסיף לצד אחד או להוסיף לצד האחר. לכן, איני לוקח על עצמי

מ. בן-מאיר:

לכן איני לוקח על עצמי בשום פנים ואופן, ונוכחתי לדעת בישיבה הראשונה עם אנשי משרד המשפטים ומשרד השיכון, (א) שאיני מוכן לחוות דעה כלשהי; אין לי שום מיומנות לכך, על מה שנעשה במשרד השיכון, ונוכחתי לדעת שאיני יכול לשכנע את עמיתי במשרדים השונים, על אופן ההגדרה. ישבנו בישיבה אחת ונוכחתי לדעת בה שהערכתי הראשונה היתה נכונה, ולכן איני רוצה להכנס לוויכוח כלשהו עם הגב' פרוקצ'ה, אם העקרון הקובע ששנה אחרונה בבנייה במשק חקלאי אין דינה כשנה אחרונה לבנייה במקום אחר, במקום כל שהוא בעיר, משום החקלאי כבר לא זורע.

הוא הדין שגב' פרוקצ'ה כותבת כעין: מביעים

מוניטין למיגזר או לא מביעים מוניטין.

לא אמרתי שלא מביעים, אני רק ציינתי במסמך

א. פרוקצ'ה:

שמרכיב הפיצוי בעד מוניטין אינו קיים בעקרו-

נות של המיגזר החקלאי, וגם במיגזר העירוני זה כפוף להגשת הוכחות

מתאימות לשמאי הממשלתי.

אני לא מתווכח, אני חושב שלכן אין אפשרות

מ. בן-מאיר:

לגשר אלא בישיבת ממשלה. התחום האחד והיחיד

שבו עשוי להיות, או שני התחומים שבהם עשוי להיות שוויון, אינם

חקלאים ולא-חקלאים, הם בתחום האישי. כלומר, הדיור ושנות השתייה.

אם הן שוות, אם שלוש השנים הראשונות שוות או לא שוות, שוב זו לא

שאלה שהדרג הטכני יכול וצריך להכריע בו, אלא הממשלה.

(השר מ. נסים: למה לא השמאי?) על עקרונות אם החקלאות שווה, יכול

השמאי להחליט? עצם העובדה שישנם במסמך הזה ערעור או הרהור אפילו

על החלטת הממשלה שהיא החלטת שר החקלאות, אולי זה הממשלה, איני

יודע, שמי שפונה מהמתיישבים החקלאים לחקלאות יזכה בפיצוי גדול

יותר, כלומר בבנוס נוסף, זו שאלה של השמאי או שזו שאלה מדינית

פר אכסלנס?

739.

פיצויים למפוני פתחת רפיח 14.1.81

לא לזה החכ וונתי, ואני מבקש להסביר.

השר מ. נסים:

אחרי כן רשמה ל.ד.

(עד כאן רשמה ל.צ. מכאן ל.ד.)

השר מ. ניסים

השר מ. ניסים :

לא על זה. אני בכל זאת מבקש

קריאת ביניים. באמת אין לי טענה,

חלילה, שכאילו אמרת איזה דבר. אני מכיר את יושרך ואת כישורך

ועל זה אין חילוקי דעות. יש כאן בעיה שכאשר באים לשלם

פיצוי מסויים במין בעיה קשה כזו (ואנו עושים את זה בכל) צריכים

להסתייע בשמאי הממשלתי. חובה. כי השמאי הממשלתי דן לא רק

בדיוק כמה שווה משק פלוני, אלא הוא דן גם בעקרונות אין

מפצים, על מה מפצים. על זה גם כן דן השמאי. יכול להיות

שדעתו לא תתקבל על-ידי הדרג המדיני, אבל צריך לעשות את

זה. ואני בכל זאת רוצה להציע - חילוקי הדעות הם לא קשים

כפי שהם נראים. צריך שנעשה מלאכה כזו שנהיה נקיים קודם

כל עם עצמנו.

מר מ. בן-מאיר :

ברשותך, אדוני השר, הם יותר

קשים ממה שאתה מציג, ואני מסיים

בשני משפטים. אני אמרתי והדגשתי בישיבת הממשלה - לקנות משק

יהיה הרבה יותר זול מאשר לבנות משק. אמרתי זאת, לא הסתרתי

זאת.

השר מ. ניסים :

אמרת זאת גם בוועדה בפעם הקודמת.

מר מ. בן-מאיר :

וגם בוועדה בפעם הקודמת.

כלומר, אנחנו לא הנהנו רגע אחד,

שאנשים ישוטטו על פני הארץ ויחפשו משקים, וגם אלה שיעשו את

זה - מספרם קטן. לבנות משק בלכיש למפוני הישוב אוגדה -

והם זכאים, לפי תפיסתנו את עקרונות הפינוי, לאחר שאנו מפנים

אותם בעל כורחם, להגיד שהם רוצים ללכת ללכיש. ואמרנו להם - ללכיש, לישוב שהממשלה, שר החקלאות, רוצה להרחיב אותו. כלומר, זה מקום מועדף. הם מקבלים בערך (וזה כולל את הניקוד האישי) כ-3 מליון לירות פחות ממה שיעלה המשק, ומשרד החקלאות כבר התחייב לתת להם הלוואה. הוזה אומר, כאשר הם יוצאים מאוגדה בעל כורחם, כשאיש מהם לא ביקש לצאת מאוגדה, והולכים למושב אחר להתיישב - והם זכאים ללכת למושב על-פי בחירתם, והם לא הולכים לנהלל, לא לסלתא ושמנא, אלא ללכיש, למושב צעיר יחסית, עולה להם המשק ב-3 מליון לירות יותר מאשר אנחנו נפצה אותם (אני מדבר על ממוצעים כמובן), ולא הסכמנו להכיר ב-3 מליונים האלה.

הם אמרו לנו דבר פשוט - אילו היינו מקבלים את העקרון שאתם הצעתם, משק תמורת משק, בלי כסף, הרי הייתם משקיעים 18 מליון ולא 13 מליון. מדוע משום שאתם נותנים על דברים ביטוי כספי אנחנו יוצאים ניזוקים מהעניין? מדוע אני צריך לצאת מבית יותר טוב אל בית פחות טוב, כשאתה גוזר עלי את הפינוי. ואני מוכן להוכיח במספרים, כאן אני יכול לעבוד. אדם שיוצא ממשק בנתיב העשרה, שהוא היום סביון של ההתיישבות (סליחה על ההשוואה) מבחינת רמת החיים שבו, ואנו משווים אותו לבית-עזרה - והם פנו לראש הממשלה שמנכ"ל משרד החקלאות מכשיל את המשימה שהממשלה הטילה עליו, משום שלא הסכמתי להכיר בצורך לפצות מעל לערכים האבסולוטיים שנקבעו כאן, גם אם המשק החליף עולה יותר, אם בנייתו עולה יותר.

אז השאלה השאלה של העקרון היא

אחת ויחידה - הממשלה הכירה בזיקים כמקום התיישבות מאורגן. הממשלה הכירה במגן כמקום התיישבות מאורגן. הממשלה הכירה בלכיש

14.1.81

מר מ. בן מאיר

כמקום התיישבות מאורגן.. אם מחר יבואו אליך, אדוני שר המשפטים, המתיישבים ויאמרו: "איננו רוצים את כספך, בשלושת המקומות הללו, תן לנו את מה שיש לנו היום בפועל, את אותו בית ואת אותו חוב שאנו חבים על הבית. את אותה חממה, ואת אותו חוב שאנו חבים על החממה", כלום היית מעלה על דעתך אז לומר "לא, לא אתן לכם, הבית החליף, ברמה זהה, עולה יותר ולכן תקבלו פחות"?

לא.

השר מ. ניסים :

לא. עכשיו, מה שעומד להבחינה

מר מ. בן-מאיר :

המעשית זה רק בשני תחומים :

האחד - האם הסכום שאני מציע - וזה לא עומד לבחינה לא של השמאי הממשלתי ולא של שום גורם, אלא של הדרג הפוליטי - מקנה למתיישבים מחדש אפשרות ליטול חלק מהכסף לצרכים אחרים שאינם מעניקים לו התיישבות תמורת התיישבות ברמה זהה? ולכן נפסק הדיון בין הגברת פרוקצ'יה וביני, כי כאן היתה ביננו מחלוקת ואינני מחפש דרך לגשר עליה. אינני מחפש, כי זה תפקידכם.

אני הייתי משתדל.

השר א. שרון :

אתה כן, אני יודע. אתה מוכר

מר מ. בן-מאיר :

בטעמך הטוב.

עכשיו, התחום השני שבו הענין עומד

למבחן - האם אפשר - ואני הצגתי את זה בממשלה, ופרופסור זמיר שמע את שאלתי, אחרי שאתה על פי כללים אלה, נותן למי שהולך לזיקים 20 מליון לירות - האם למי שהולך לנהלל, משום שהמשק

14.1.81

מר בן-מאיר

בנהלל עולה פחות, לתת פחות? והשאלה הזו הוצגה על-ידי
בישיבת הממשלה, האם ניתן לעשות הבחנה בין שני האזורים?

אלה הם שני הדברים, שלדידי, במעשי
ובמעשי משרד החקלאות עומדים במבחן. אם הממשלה תאמר - אינני
רוצה להעניק משק חליף - זוהי החלטה פוליטית, ציבורית,
חברתית. זו לא החלטה שאני יכול לחפש על-פניה גישור
ביני ובין מישהו, כשאני לא מוסמך בכלל לשקול את הגישור הזה.
אני הונחיתי על-ידי השר שלי לתת לאנשים משק חליף, כל
שינוי בעקרונות שאנחנו הצגנו כאן....

משק שצריך להבנות.

השר מ. ניסים :

אני אסביר למה - ואני חוזר ומדגיש

מר מ. בן-מאיר :

שנית - המשק שצריך להבנות עו לה

גם את הפיצוי עבור צער ושלד. אם הם יבואו ויאמרו: "רגע אחד,
זהו סכום אקסטרא, שאינני רוצה להשקיע אותו במשק, בו אני זכאי
ככל שכיר לפיצויים ממקום עבודה" - אז אין בידו די כסף. על
כך אני אחראי, ויבחן אותי השמאי הממשלתי, בבקשה. על כך
אני אחראי, יבחן אותי כל מי שרוצה - ב-20 מליון, ב-18 מליון
וב-14 מליון, הכל בהתאם לטיפוס המשק, לא ניתן לבנות מחדש אלא
משק באותה רמה ופחות ממנה. ואני מדגיש את הפחות. והלכתי
על דרך ההמעטה מטעמי זהירות ציבורית.

עכשיו, יפסוק בבקשה פרופסור זמיר,

ואני הראשון שאתן את ידי לכך, כי אני בהחלט בעד
העקרון שמי שהולך להתיישבות חדשה במקומות שאותם הועידה הממשלה

14.1.81

מר מ. בן-מאיר

להתיישבות, צריך להיות מועדף על-פני מי שקונה משק בכפר ויתקין, במרכז הארץ. אם פרופסור זמיר יפסוק שיש רשות לממשלה לעשות הבחנה כזו, אני אהיה הראשון שאתן את ידי לכך. זו שאלה של עקרון משפטי פר-אכסלנס, לא של עקרון שאני מיומן בו, בכל דרך שהיא.

עכשיו אני אתן את המספר האחרון - לכל אלה שלא שהו תקופה ארוכה בפתחה, והלכו מרצון או לא מרצון, באין ברירה אחרת, להתיישבות חדשה שנבנית על-ידי הלאום, כל משק תקני, לא משק זהה לזה שהם מפנים, משק באותם ששת הישובים ששר החקלאות בונה היום בחבל הבשור הקרוי "פתחת שלום", עולה 9 מליון לירות. עכשיו, מה הן העקרונות שאנו עשינו פה - אחרי שאתה לוקח את סכום הגב, אחרי שאתה מוריד ממנו את ההפחתות, אחרי שאתה מוריד ממנו את יתרת החובות של המתיישב, אחרי שתחליט לנכות אם תחליט לנכות מס הכנסה, תבחן בבקשה מהו הסכום נטו שנשאר בידי המתיישב, תראה מה ניתן לרכוש בסכום הזה, ותחליט בדרך פוליטית, האם אתה חושב שזה מגיע לאיש בנסיבות הנוכחיות, האם מגיע לו יותר מזה או פחות מזה? אין פה שום שאלה של גישור, אלא בבית.

עכשיו, משפט אחרון, מה עשיתי בבית?

(וגולדברג יתרעם עלי) מדוע בית בעיר הוא 1.8 מליון ופה 1 מליון, שאמרתי שאותם 400 מטר, שכאילו ערכם הנכסי כמגרש גדול יותר, האלמנט הזה בחקלאות לא קיים. לא קיים. להפך, אני הוא שבאתי ואמרתי שזה לא קיים. אין בחקלאות המגרש שעולה בפיתים. זה חלק מאותם 40 דונם או 20 דונם או כל שטח אחר. להפך, כל התיישבות חקלאית, בכל הארץ, שהצליחה ליצור את כל השטח כהמשך ישיר לבית, העלתה את ערך הדונמים החקלאיים משום שהם קרובים לצרכי עיבוד לבית עצמו. לכן, אם המספרים צריכים לעמוד

14.1.81

מר מ. בן-מאיר

לבחינה, בבקשה, אני אפגש עם השמאי הממשלתי והוא יבחן את
המספרים שלי. באשר לעקרונות - לא הוסמכתי ומטבע הדברים
אני לא מוסמך לבחון אותם.

השר א. שרון : לפני שאסכם, אני רוצה לומר איך

אני רואה את זה. כדובר. לפי

דעתי, אין כל אפשרות של תאום בין המגזרים העירוני והחקלאי,
וזו גם לא צריכה להיות השאיפה שלנו. אני לא מציע שנסתכן
בנושא הזה. אין מה לנסות לתאם את זה. עמדנו בביקורת הציבורית
שהיתה, בחלקה ביקורת עניינית, בחלקה ביקורת פוליטית - את הגל
הזה של הביקורת כבר עברנו, ואני אומר לכם, אין אפשרות בכלל
להתאים פה דבר לדבר. זה מין בשאינו מינו.

אני רוצה לומר את עמדתי - אפילו

לוא עשינו משהו, נאמר לרגע שהיינו צריכים להוועץ בשמאי לכל
אורך הקו, נניח, ולא עשינו זאת, עמדתי היא שלא נחזור היום
מעבר למה שכבר החליטה הממשלה. אני לא רואה היום אפשרות
לדון בדברים האלה מחדש. לדעתי, יש שתי אפשרויות : האחת -
לקחת את הנושאים שהממשלה ביקשה מאיתנו לטפל בהם. שמענו
היום את דבריו של אמנון גולדנברג, שמענו הסברים של המנכ"ל,
דיברו גם חברים אחרים, דיברה הגברת פרוקצ'יה ועוד משתתפים
אחרים - אם נתרכז בנושאים האלה, לפי דעתי אפשר ביום לגמור
ולקשור את הדברים האלה.

בנושא המיסוי היה רצוי שיהיה דיון

מר מ. בן-מאיר :

קודם כל בין השרים. מה אתם סבורים.

14.1.81

השר א. שרון : זה אפשר. אבל אני פשוט הייתי

מציע לחסוך זמן כאן, לא להתעסק

בשום דבר, להחזיר את זה לממשלה. כי לפי נוסח החלטת הממשלה אנחנו צריכים להגיע לדבר בהסכמה. אז אם אתם רוצים לדון מעבר לדברים של המיסוי, התאגיד והדברים האלה שהממשלה ביקשה, אני מבקש להחזיר את זה לממשלה, ותחליט הממשלה מה שתחליט.

היועץ"מ י. זמיר : אני שמח שאני יכול, לפחות באופן

חלקי, להסכים גם עם שר המשפטים

וגם עם שר החקלאות. כלומר, אני סבור שיש הצדקה להקים צוות, ויחד עם זאת, אני חושב שבסופו של דבר, העניין יצטרך לבוא לפני הממשלה. לפי דעתי, ראוי יהיה להקים צוות כדי שיכין את הנושא לדיון והחלטה של הממשלה, לצמצם את קווי המחלוקת, להבהיר מה הבעיה, ואז הממשלה תוכל ותצטרך לקבל החלטה.

אני מבקש להבהיר את דברי - ראשית,

אני לא חושב שזה יהיה נכון ומועיל לומר כי הממשלה החליטה לקבל את העקרונות והאומדנים, לתת לזה פרוש דווקא ולא לדון בכל דבר שהיה מונח לפני הממשלה. ולוא רק, משום שגם היום, ד"ר גולדנברג, אשר דיבר בשם המתדיינים, היה מוכן, ובעניינים מסויימים אפילו היה מעוניין לטוות מן העקרונות. הוא למשל מבקש להחיל את המנגנון שלנו של הזכאות. הוא, למשל, מוותר ברצון על הפיצוי המינימאלי של 6 מליון לירות, וכו' וכו'. לכן אני חושב שעל רקע זה, וגם בהתחשב בכך שהממשלה, כשהחליטה מה שהחליטה, לא היתה מודעת לרקע ולכל המשמעות - כדאי שהדברים יהיו ברורים לממשלה וההחלטה הסופית שתתקבל על-ידי הממשלה תהיה מבוססת עליהם.

משום כך אני חושב שכדאי בשלב הראשון להכין צוות. הצוות דרוש גם כדי לעבד את הדברים המוסכמים. שמענו היום מד"ר גולדנברג רשימה של עניינים שלגביהם, לאור המסמך שהוכן על ידי גב' פרוקצ'יה בעצם אין חילוקי דעות, הוא מקבל אותם. בתוך הדברים האלה ישנם עניינים שהם עניינים פחות או יותר טכניים. אם ד"ר גולדנברג מוכן לקבל את העתקת המנגנון לברור שאלת הזכאות או זה באמת ענין טכני. הוא הדין לגבי מחיקת הפיצוי המינימאלי. אבל ישנם עניינים אחרים, שלגביהם יש מעין הסכמה, היא לא לגמרי בוורה וצריך עדיין לדון ולתרגם אותה. צוות משרדי שישב לאחר מכן גם יחד עם ד"ר גולדנברג, משום שמדובר בסופו של דבר על הסכם שנעשה עם התושבים.

מה זה צוות בין משרדי? בין אילו

השר א. שרון :

משרדים?

משרד המשפטים, בגלל הטענות

השר מ. ניסים :

המשפטיות שלנו או סכנה להשלכות

משפטיות אחרות, משרד השיכון, בגלל שהוא קבע את הקווים לגבי

המגזר העירוני, משרד החקלאות ומשרד האוצר.

יש נקודות והן בוודאי נקודות שנכללו

היועה"מ י. זמיר :

בהחלטת הממשלה. למשל, הפצוי בגין

תאגידים משותפים. יכול להיות שהתקרבונו היום בדיון,

לאחר ששמענו את ד"ר גולדנברג, אינני בטוח שהנושא הזה סגור.

אבל יש הסכמה בו. אבל זה לא נושא שצריך להיות נדון בפורום

14.1.81

היועה"מ י. זמיר

הזה, אני חושב שזה עניין שיכול להיות נדון, לפחות בשלב הראשוני, בצוות מצומצם. הוא הדין לגבי שאלת המיסוי ועוד כמה דברים אחרים. אני מניח ומקווה שצוות כזה יוכל, תוך זמן קצר, להציע פתרון לחלק ניכר מהשאלות.

מר מ. בן-מאיר : ניסינו אבל לא הצלחנו.

היועה"מ י. זמיר : אתה רוצה שאתן לך רשימה של דברים שבהם כן הצלחנו. אני מייד יכול לבוא ולומר לך, רק להדגמה.

הגב' פרוקצ'ייה : במספר דברים גם הסכמנו.

היועה"מ י. זמיר : על 6 מליון הסכמנו? למחוק את הפיצוי המינימאלי הסכמנו? אני חושב שמתוך

10 נקודות על 4-5 הסכמנו. אז למה להביא לפני הממשלה 10 נושאים, כשאפשר לצמצם אותם ל-5, ל-6, אינני יודע לכמה. אז אפשר לעבד את הנושאים שבהם יש הסכמה. לגבי מיסוי, לגבי פיצוי לתאגידים משותפים שזה נכלל בהחלטת הממשלה, אפשר להסכים. על בוררות אפשר להסכים.

מר מ. בן-מאיר : אילו היית מתחיל את רשימת המטלות

שאתה מבקש להטיל מחדש על הצוות בדברים הטובים שהם בגדר החלטת הממשלה ואת הדברים האחרים בשוליים, אפשר היה עוד איך שהוא לומר - הרי לא סיכמתם סופית, שניכם, הגברת פרוקצ'ייה ואתם בדעה אחת בעניין התאגידים, אנא,

14.1.81

מר מ. בן-מאיר

נסחרו הצעה מוסכמת, הייתי יכול להבין. בדברים העיקריים שהם בגדר החלטה מפורטת של הממשלה לא עסקנו מכל וכל, למשל, בצורת המיסוי. ואילו בדברים שעליהם הממשלה אמרה "הן", אותם אנחנו מנסים לפתוח. אז עצם הטלת משקל הכובד על הדברים שבהם הממשלה פסקה, והתעלמות בדבריה, כמעט מכל וכל, מהדברים שאותם הממשלה כן הטילה על הצוות הזה, זה מקשה עלי לקבל את דעתך.

היועה"מ י. זמיר : לא התעלמתי, פשוט לא סיימתי. אם

זה מה שאתה אומר, אני מוכן לנסח את הדברים אחרת ולומר: "הצוות ידון באותם הדברים שהממשלה הטילה עלי. נוסף לזה, הצוות יכול, בלי הרבה דיון, להסכים ולמחוק מהרשימה הזו עוד כמה עניינים שלגביהם אין חילוקי דעות. המתוישבים, באמצעות בא כוחם מסכימים.

השר מ. ניסים : או שאין הבדלים, או שההבדל הוא

מוצדק

היועה"מ י. זמיר : אפשר להגיע להסכמה לגבי כל הדברים

שבהם יש הסכמה אבל צריך לנסח אותם. אולי צריך לפתור כמה שאלות משניות, אבל בנושא העיקרי יש הסכמה. שמענו את אמנון גולדנברג, הוא מסכים, אבל... יש לו הערה אחת. אז צריך לשבת ולראות איך מתרגמים את האבל הזה לפני שמחזירים את זה לממשלה. אני בטוח, שאת זה אפשר לפתור. אני לא משלה את עצמי, לאחר מכן תשאונה כמה נקודות שוליות, שלגביהן ישנם הבדלים בין המגזר העירוני לבין המגזר החקלאי. הנקודות האלה

14.1.81

מדועה"מ י. זמיר

הן נקודות בעייתיות. הן נקודות בעייתיות משתי בחינות :
 א. מהבחינה העקרונית. ב. מהבחינה הכספית, משום שהן גוררות
 הבדלים. הממשלה, כשהחליטה מה שהחליטה, לא היתה מודעת
 להבדלים האלה. אני חושב שהצוות הזה יוכל להסכים, שלגבי
 חלק מהנקודות האלה, שלגביהן יש שוני בין המגזר החקלאי למגזר
 העירוני, השוני מוצדק, ממהות הדברים, ואז אפשר להביא גם
 את זה לפני הממשלה ולומר לממשלה: "תראו, יש שוני והצוות חושב
 שיש הצדקה להשאיר את זה. " וישארו אז אולי, אולי בכלל
 לא, 2-3 נקודות שבהן יש שוני ויש חילוקי דעות. ומשרד החקלאות
 אומר כי לדעתם השוני מוצדק, ומכל מקום, אי אפשר לפתוח את
 זה. יתכן שמשרד הבינוי והשיכון יבוא ויאמר: "יש שוני, לדעתנו
 הוא לא מוצדק, ואנחנו רוצים להביא את זה לידיעת הממשלה,
 שהממשלה תדע, יש שוני כזה". יבואו כך וכך מתיישבים מאופירה
 וימימית, ויתבעו כך וכך על יסוד השוני הזה, ואז הממשלה
 תחליט האם היא לא תפתח את החוזים עם תושבי אופירה וימימית, או
 שהיא כן תפתח, וזה יעלה לממשלה עוד כך וכך מליונים או מאות
 מליונים. אינני יודע. אבל אז תהיה תמונה מוגדרת יותר ומצומצמת
 ככל שניתן, לפני הממשלה, והממשלה תוכל לקבל החלטה כשהיא
 יודעת על-יסוד מה היא החליטה ומה עומד בפניה.

אני חושב, כפי שאמר שר המשפטים,

כי הדיון הזה לא צריך להמשך זמן רב. אחרת הממשלה תטבע
 בפרטים לא רלבנטיים, שרק יכבידו על ההחלטה שלה.

אני רוצה להציע הצעה יותר מתומצתת.

מר מ. בן-מאיר :

יש דברים בהם הצוות לא עסק מכל וכל,

והראייה שאין לנו מסמך בשאלת המיסוי, למשל, וכו'. אז צריך

14.1.81

מר מ. בן מאיר

צריך לקבוע האם אפשר לעסוק בזה. אולי כן. אני מוכן בשני הנושאים הספציפיים המוגדרים לדון, ואז, אם נוכל להביא הצעה מוסכמת, נביא, לא נוכל, לא נביא. אני מסכים שנסמן יחדיו את הדברים שבהם ישנה הסכמה.

אני מציע, שאם יש ערעור למשרד כל שהוא על הדברים שבהם אין הסכמה הוא יביא את הערעור....

השר מ. ניסים : מה ההבדל בין ההצעות?

השר א. שרון : רבותי, אני לצערי לא אוכל לקבל את הדבר הזה. מאחר ונתבקשנו להגיע

להסכמה - פה בכלל מדברים על שני דברים נפרדים. אני אינני מתכוון לדון לא עם משרד הבינוי, ולא עם משרד המשפטים - עם כל הכבוד לשני המשרדים - ולא עם אף משרד אחר על מה שהממשלה החליטה. מאחר ולא הגענו, לפי דעתי, להסכמה, אני מחזיר זאת לממשלה והממשלה תחליט מה שהיא תרצה בנושא זה. הממשלה יכולה לקבל החלטה שהחלטתה הקודמת תקפה, ואז הדבר הוא פשוט - מיד נשב ונסכם לאור מה שכבר שמענו את נושא הבוררות, המיסוי והתאגידים. אלה הם שלושת הנושאים.

במידה והממשלה תחליט כי היא רוצה

לדון בעקרונות, אז כל הנושא הזה יפתח מחדש. אני אביע בממשלה את דעתי בנושא הזה. אני מודה לכולכם. אנו למדנו הרבה דברים. לפי דעתי, בורנו דברים.

אני רוצה להרגיע את פרופסור זמיר -

אני אינני מתכוון בממשלה לדון על הדברים האלה. כלומר, אני אינני מתכוון לדון בממשלה היום על העקרונות. על הנושא הזה ישבנו

השר א. שרון

מאות שעות. לפי דעתי, אין לגזור ממגזר אחד לגבי מגזר אחר. אין שום אפשרות. אני אינני חושש מהנושא הזה. בדקנו ואנו יודעים היום שלא נתנו כאן הסבות מעבר למה שצריך היה. יש מקומות, לפי דעתי, שנהגנו ביד קפוצה יתר על המידה. (אולי בדבר מסויים, פה ושם הרחבנו. יש דברים שקיפחנו את המתיישבים, יש דברים שנתנו אולי יותר). אינני חושב לחזור לעסוק בנושא הזה, אינני חושב לפתוח את הדיון על זה. אם הממשלה תחשוב לתמצא שכדאי לפתוח את זה, אז היא בוודאי תפתח. מבחינתי, פשוט, אינני יכול לעשות מעבר למה שהממשלה החליטה ומאחר ועל זה לא מוסכם, אז נחזיר את זה ברוח טובה לממשלה.

היועץ"מ י. זמיר :

אני לא הצעתי שהממשלה תדון בעקרונות. הצעתי שהממשלה שצריכה לקבל החלטה

תדע מה היא מחליטה.

השר א. שרון :

אתה מוכרח להבין פרופסור זמיר -

אני אינני מתכוון לשבת, לא עם

משרד המשפטים ולא עם משרד הבינוי, על דברים שסיכמנו. דברים

שסיכמנו ואשרו על ידי הממשלה, אושרו.

טוב, אני מאוד מודה לכם, תודה רבה,

השיבה נעולה. אנו נביא את הנושא חזרה לממשלה.

פר/2 פצויים לתושבי פתחת רפיח וסיני - המשך הדיון

שר החקלאות פותח

נציג המתישבים החקלאים בפתחת רפיח מפרט עמדתו בענין הנקודות
השונות שהועלו במסמך משרד המשפטים מיום א' בטבת התשמ"א - 8.12.80.

בדיון משתתפים השרים א. שרון ומ. נסים; הי"ה א. גולדנברג,
מ. בן-מאיר, י. זרניצקי, י. זמיר א. סנפירי והגברות א. פרוקציה
וב. אבלון.

מ ח ל י ט י ס להחזיר הנושא לדיון בממשלה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

ח' 2 2 ח' 2

סניגוריה

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת ועדת השרים לענין הפצויים לתושבי פתחת רפיח
(אשר הוקמה על-פי החלטה מס. 177 של הממשלה מיום
ג' בכסלו התשמ"א - 16.11.80)

כ"ב בכסלו התשמ"א - 30.11.80

נכחו חברי ועדת השרים: א. שרון - יו"ר, י. הורביץ, מ. נסים.

י. זמיר	-	היועץ המשפטי לממשלה
מ. בן-מאיר	-	המנהל הכללי, משרד החקלאות
ב. אבלין	-	משרד הבינוי והשיכון
ת. בן-דוד	-	משרד האוצר
א. דודאי	-	לשכת שר החקלאות
ג. לוי	-	לשכת שר המשפטים
א. מינטקביץ	-	משרד האוצר
י. מרגלית	-	משרד הבינוי והשיכון
א. סנפירי	-	משרד האוצר
ז. עופר	-	משרד הבינוי והשיכון
י. פוגל	-	משרד האוצר
א. פרוקצ'יה	-	משרד המשפטים
י. רז	-	משרד החקלאות
א. זהר	-	מזכיר הועדה

פר/1. פצויים לתושבי פתחת רפיח וסיני

סדר היום:

פצויים/.

בפרוטוקול זה 45 דפים

2-24.1.1
25-44.3.8

רשמה: סיחקה יפה.

היו"ר א. שרון:

אני מציע לעיין בהחלטת-הממשלה, כי

היתה החלטה שלא היתה זו שסוכמה בממשלה

ופרופסור ידין התערב ועמד על כך שהסיכום של מזכיר-הממשלה לא

תאם את החלטת-הממשלה ותיקנו זאת.

המזכיר א. זהר:

זה הנוסח המתוקן.

השר א. שרון:

האם זה הנייר הבלתי-מתאים להחלטת-הממשלה

שהוציא מזכיר הממשלה מיד אחרי הישיבה - או

לא? או זה הנוסח שתוקן על ידי ס"מ ראש-הממשלה פרופסור ידין?

המזכיר א. זהר:

זו החלטת-הממשלה המעודכנת, לאחד

התיקונים.

השר א. שרון:

טוב, אני רוצה לעבור על נוסח זה.

רבותי, הממשלה בישיבתה מיום א' בכסלו חשבה

ב-16 בנובמבר 1980 קבלה החלטה שנמצאת בפניכם. היא החליטה שהיא

אישרה את העקרונות והאמדנים שנכללו בהצעת משרד החקלאות ובסעיף

החליטה להקים ועדה שרים - שבה יהיו שר האוצר, שר החקלאות,

שר המשפטים ובהשתתפות היועץ המשפטי לממשלה. הועדה

סיכמה בהסכמה את הנושאים הבאים המפורטים בסעיפים אלה, המפורטים

כאן וכל אחד יכול לראותם.

בישיבה מאוחרת יותר העליתי בפני פרופסור

ידין, ס"מ ראש-הממשלה, את העובדה, שלא נקבע יו"ר לוועדה ואז הצעתי

את שר האוצר ומאחר שלא רצה בזה - נאותי אני לקבל עלי את תפקיד

יו"ר הועדה ובזה אני פותח את הדין.

בפנינו הסעיפים השונים.

השר ס. נסים:

אני רוצה לומר דבר שנבדק על ידינו ונאמר

שנבדוק את הצדדים בעלי האופי המשפטי -

ומה שנגיד - יש לזה אופי משפטי לאו דוקא לגוף ההחלטה, או ההצעה

שדנים בה.

השר ס. נסים:

אנו ביקשנו את עזרת הדין הגב' פרקצ'יה

- שהיא עובדת בלשכת היועץ במשרד המשפטים, והיתה פעילה בוועדה שטיפלה בביצוע ענין הפיצויים לאנשי ימית - לעבור על חומר זה. שהמצאנו לה אחר ישיבת-הממשלה - והיא הכינה עבודה שהומצאה

לשרים, חברי הוועדה ושם בא לידי ביטוי דבר עיקרי אחד,

שאותו אני חייב להעלות קודם שנתייחס ונבדוק את הדברים.

היו"ר א. שרון: זו פסדה יסודית - בדרך אגב..

השר ס. נסים: ובפרק-זמן קצר כל כך - משום דחיפות הענין.

ובעבודה זו בא לידי ביטוי חשש אחד, שאי-

אפשר שלא להביעו: העקרונות שנחגגשו ואפילו החיישטו לגבי חלק

מהחושבים של ימית - היו איקס, ואילו העקרונות שנחגגשו כאן

והממשלה אישרה אותם למעשה - הם מפלים לטובה את המתיישרים

החקלאים לעומת העירוניים.

מה החשש הקיים כאן: קיים חשש שלא נוכל

להמלט מדיון בו, שאמנם אלה שכבר הסכימו או עתידים היו להסצא

במסגרת המסכימים, או ההסכם של ימית העירונית (או אופירה) -

או שיטענו כנגד ההסדר שנעשה אתם או שלא יקבלו, אלה שטרם קבלו את

ההסדר, שאנו רצינו להחיל לגביהם (אנו - הממשלה). ונימצא חסמים

כלפי כל המגזר העירוני, שלמעשה סוכם כבר ענינו.

לדעתי, אנו חייבים היום או על כל פנים בוועדה

זו לעבור אחד - אחד - על כל הנחונים; איננו יכולים לאשר זאת ללא

חשובה. יכול להיות שיש אפילו חושבים לקיים אותן ואולי אין

אלה אפילו. כי יש לעשות הסנה"בי מתישב שהוא איש חקלאי,

שחוצאות הפינוי שלו קשות פי-כמה ואז צריך לומר שבנתון זה - צריך

להיות שינוי והבחנה בין עירוני וכפרי.

7
4

הגברת פרוקצ'יה סנחה את ההבדלים ולא

הביעה דעה. אנו צריכים להיות בסצב שלא לסכל את ההסדר עם אנשי ימית ואופירה.

על כן, אנקש שזה יהיה סעיף ראשון לדיוננו כאן. לא הבעתי דעה עדיין. יכול להיות שכל ה"אפליות" מוצדקות הן, אבל לא נצא ידי חובתנו אם לא נעשה את הדיון הזה. מה גם שאולי לזה החכוון מר בן-מאיר שאמר בסמסלה, שזה מבוסס דוקא על עקרונות ימית ואופירה. ודאי כוונתו היתה שזה מבוסס, אבל יש מקום ל"אפליות" בנתונים אלה או אחרים.

היו"ר א. שרון: אפשר לקבל בקשה שר המספטים.

ס. בן-מאיר: ברשותך, אני רוצה להעלות שתי נקודות

עקביות, כדי להקל על העיניין.

1. בעקרון - גם אם נחשודר קושי - נקודות

הזהות אצל שני טוגים - צריכות להיות מטופלות בצורה זהה

על ידי המססלה. סאידך - נקודות בלתי-זהות -

אין סיבה שחטופלנה בצורה זהה.

היות וקבלנו את העבודה שלכם - תמצחנו

אותה ואם תרצו - אקרא את הסעיפים שתמצחנו. אם אתם רוצים - תקראו

אותם אחד-אחד כפי שאתם רוצים.

היו"ר א. שרון: אני מציע שהגב' פרוקצ'יה תציג את הדברים.

ד"ר אילה פרוקצ'יה: המסמך של המגזר החקלאי מעורר בעיות בשני

מישורים: 1. מישור של נושאים מסויימים שבהם

ההצעה אינה עולה בקנה אחד עם הנוהלים המספטיים הקיימים. זה מישור

שיהיה לנו קל יחסית למצוא לו פתרונות נאותים.

2. המישור השני הינו פרובלמטי: היחס בין

מערכת הכללים של המגזר העירוני והחקלאי.

התוצאה הנובעת משוני זה היא, שקיים

פער משמעותי ביותר בין מקבלי הפיצויים בשני המגזרים.

1. השוני שבין מרכיבי הפיצוי. יש פיצוי

שקיים במגזר החקלאי ואינו קיים כלל בעירוני. יש מרכיבי פיצוי

שהם זהים בשני המגזרים, אבל ההערכה לגביהם שונה. וכתוצאה מכך -

יש פער עצום בין פיצוי הניתן למשפחה במגזר החקלאי והעירוני.

הרקע העובדתי שהביא למצב פער זה הוא בכך,

שמשרד החקלאות ופטרות הבינוי והשיכון מינו כל אחד צוות לטפל

במגזר שלו. מכאן נולדו שתי מערכות, שאין ביניהן תיאום.

הסיכום הוא שישנם תחומים שבהם מוצדק

להבחין בין מגזר חקלאי ועירוני ועל כך אין ויכוח. אבל צריך

לדעת שיש מרכיבים רבים, שבהם אין שום סיבה לשוני ועליהם אני מדבר

כאן.

באותם מסגרים בהם אין הבחנה לגטימית בין

שני המגזרים עלולות להיווצר אחת משתי האפשרויות: או שהממשלה

תקבל מראש את העובדה, שתהיה קבוצה אחת שתהיה מקופחת לעומת חברתה;

וזה דבר שקשה מאד להצדיק אותו במישור הציבורי. או שתוצאה אחרת

תהיה, שהממשלה תיכנע ותצטרך לשלם לכל המקופחים על-מנת

להתאים אותם לאלה שקבלו יותר.

השר י. הורביץ: ואז אנשי ימית יכולים להופיע מחדש...

ד"ר א. פרוקצ'יה: בועדת הזכאות שצריכה היתה להתקיים השבוע -

הם סרבו להופיע, כי לא הסכימו להיחלץ מקופחתם

עד כדי כך. על קשיים בחוסר התאמה זו כתב שר המשפטים לראש-הממשלה,

שר החקלאות ושר הבינוי והשיכון ומחודש מאי 1980 הנושא הזה היה

ברקע.

ד"ר פרוקציה :

החומר הבסיסי בין שתי המערכות טמון בעקרון
בסיסי להערכת הפיצוי. המצב הוא שאין דין פורמלי שקיים על העניין
להייב בתשלום פיצוי את יושבי סיני. אבל במשור הציבורי לא היה
ספק שקיימת חובה לפיצוי. השאלה הייתה איך לבנות את מערכת הפיצוי,
שהיה סבירה ולא תוטל הכבדה יתרה על אוצר המדינה.
ועדת הקריטריונים שמונתה על ידי שר השיכון
ומומחים מנציגי משרדי הממשלה השונים חיברה שיטה אובייקטיבית,
שחולל להסתמך עליה כשיטת-דגם, כדי לדלות ממנה את אמות-המידה
ועקרונות בסיסיים לבעיית הפיצוי ואחר לבטים נבחרה השיטה המקובלת
בדין הפקעות, כאשר מפקיעים לאדם נכס בעיר - מה אמות המידה לפיצוי.
אין זה אומר שהלכנו באופן מדויק על פי כללי ההפקעות, אבל זו הייתה
הדוגמא ועל פי שיטה זו התבססה המערכת הכללית במגזר העירוני.
אלה עקרונות, שקודם כל מדובר בהם במערכת
כללים, שהיא בחקיקה ופסיקה וקיימת דורות רבים ויוצרת איזון
בין האינטרס של הפרט ושל המדינה. גם עורכי-הדין של המתישבים ביטח
ואופירה מצאו עניין רב להיצמד לשיטה זו בדיני הפקעות, כי זה הבטיח
להם, שיימנע קיפוח מידי.

ההנחות הנובעות משיטה זו של דיני הפקעות
ושהינחו את ועדת הקריטריונים - אלה הם: קודם-כל, יש לפצות מיד
על הזכות הנקנית בפועל ועל בסיס סידור שיחוף פעולה לגבי
דגם שנלקח לפי ישוב בערד או אילת.

על הפסד הכרוך בדברים אלה -

היו"ר א. שרון: סליחה, נראה לי שאפשר לקחת ישוב כמו ימית
ולומר שהוא בנוי כולו פחות-או-יותר באופי

אחד ודומה לישוב כמו ערד. אבל המשקים החקלאיים - כל מושב אינו
דומה למושב אחר ובחוף המושבים - כל משק אינו דומה למשק אחר.

היו"ר א. שרון:

לאיזה מודל יכולים, לפי דעתך, להשוות אותם? האם אתם מוכנים להתייחס לזה?

ד"ר א. פרוקצ'יה: זה דורש מחקר כלשעצמו.

גם הועדה של הקריטריונים התלבטה איזה ישוב לקחת כדגם. אבל השאלה אם ללכת על-פי עקרון של סידור חלוף ואחר-כך להתלבט בשאלה איזה מסק דגם ניתן לקבוע כקריטריון - או לצאת מההנחה שלא זה המודל שעליו צריך להסתמך - זו שאלה עקרונית ולא איזה מסק תחליפי נבחר במקרה זה או אחר. כאשר מסכימים על עקרון - אפשר להמשיך ולדון זאת בשטח.

השר י. הורביץ: יש לי שאלה שתקשה עלי מאוד, כי אני מסוייג מאוד מחשבון זה. אבל איננו מדברים קצת באיחור על כל הנושא הזה? אני רוצה לעסוק לא בתחום המשפטי בלבד, ובנייה שהיינו מוציאים את הישוב התואם פחות-או-יותר ושיכול להיות דגם מתאים. ואז ניקח אותם מהרמה הגבוהה של המסקים, כי רוצים אנו להיות "לארז". אילו היינו אומרים היום, שהרעיון טוב, האם ניתן לישים זאת אחרי המו"ט המפורסל ומה שהיה כבר עד עתה? אני מסכים מאוד לטיעונים שלך, אלא השאלה היא אם זה לא מנותק כבר מהטעב הקיים?

היו"ר א. שרון: אסביר את הדברים: מאחר ששמענו כולנו את הטענה הזאת של מסק תמורת-מסק - וזו היתה הטענה הטובה ביותר, עשינו בדיקה ונתברר לנו, שאותם עשרים חברי מושב אוגדה שעוברים למושב לביש - אם נלך אתם בשיטה של מסק תמורת מסק - נצטרך להוסיף כשלושה מיליון לירות לכל אחת מיחידות מסק אלה. בדקנו את הנושא עם מושב לחיש. לקחנו כל פרט וכל פריט בנושא זה ונתברר לנו שזה דבר הרבה יותר יקר.

4

השר י. הורביץ:

קשה לי להאמין בזה. אישר לקחת מושב טוב

וזה יכל לעלות הרבה פחות כסף.

מאיר בן-מאיר:

אני אחראי לדברים שאומר ואתה יכול לקנות

היום משק במחיר נמוך יותר מעלות בניית אותו

משק. אבל זה מסביר את מה שאמרתי.

היו"ר א. שרון:

אם אתה מוצא מספיק משקים כאלה.

אבל אם הקשו עליך - אני רוצה להקשות יותר:

מ. בן-מאיר:

אני אומר למי שאני אומר שבניית משק זהה

בדיוק - והדרישה שלהם למשק זהה ואפשר היה להחליט לתת משק

זהה, אבל בניית משק זהה עולה לפחות את שיעור הפיצויים ואז

קיטת ההחלטה על תקרה.

אני יודע מה שעשיתי. למעשה - אתה יורה כאן

לצייר

את הירי ה ואחר-כך אתה מתחיל את המטרה, לאחר הירי.

אמרתי לעורכי הדין שלהם במפורש, שלא אכפת

לי אחר-כך לעשות את כל הדברים הפנימיים השונים ובלבד שהתקרה

נפרטת. כך שבסקרים רבים עתה עשוי לפרוץ לדלת פתוחה, אם אתה אומר

שאינן זהות או לא אכפת אם ניצור את הזהות ובלבד שתקבל או תאושר

הוא

החלטה שתקדים יצירת מצב חלופי זהה ככל האפשר למצב הנוכחי

- כי אחרי שהצענו להם את החלטת-הממשלה - הם באו ואנו

נעמוד בפני בעיה ציבורית לא-פשוטה, חמורה יותר ממה שאתה

מעלה ואומרים שהם חוזרים מעניין פיצויים כספיים, כי הם הושפעו

קשה וקראו להם בשמות-גנאי והם רוצים משק-חמורה-משק.

השר י. הורביץ:

הייתי לוקח את הסיכון והולך על זה.

מ. בן-מאיר:

לא נוכל לעמוד בזה.

השר י. הורביץ:

הם לא אומרים זאת בלב שלם, לדעתי.

מ. בן-מאיר:

לא נעמוד בזה.

היו"ר א. שרון:

בשביל זה צריך להביא בחזרה את העניין לממשלה.

השר י. הורביץ: אין בזה סתירה להחלטת-הממשלה.
ס. בן-מאיר: שר האוצר לא שקל מנקודה אחת את העניין -
האם תוכל לתת פיצוי למי שלא בחר ללכת
לחקלאות, כי הוא נעקר ממסקו לא מרצונו. לומר שהאיש יפוצה ברמת
פיצויים שונה - כי הוא הולך העירה?
השר י. הורביץ: זה כמו למשק חליף.
ס. בן-מאיר: נגיד שאנשי אוגדה מקבלים 15 מיליון
לירות ואם אתה בונה לו משק הוא יעלה או 15 מיליון
או פלוס או מינוס. אם משהו יאמר שהוא בוחר בחל-אביב - יצטרכו
לתת לו אותו דבר.
השר י. הורביץ: נותנים את אותו הדבר, אותו סכום שעלה לנו.
היועץ ס. י. זמיר: אתה צריך לומר שמגיע לו פיצוי ריאלי על
זכותו. וזה מגיע לכולם. אתה יכול לומר
שמי שהולך למשק חלוף - אתה נותן לו בונוס ואינך יורד מתחת
לזה.
היו"ר א. שרון: הוא יבוא בטענה: האם הוא חייב ללכת לחקלאות?
היועץ ס. י. זמיר: כן אתה נותן לו תמריץ.
ס. בן-מאיר: שקול זאת נוכח העובדה, שאחרי אינך מפצה מי
שאינו בוחר בחקלאות חרף רצונו להישאר שם.
ויש עוד נקודה: כאשר הוא מתפנה - מנכים לו את חובותיו וכאשר
ילך למשק חסור-משק - אין לך ברירה, אלא לגרור את החובות לשם.
השר י. הורביץ: אם זו הצעתם - הייתי חוסף אותה, עם כל הסיכון
שבה.
היו"ר א. שרון: מאחר שלא זה מה שהועדה נתבקשה להחליט עליו-
לכן, אם משהו רוצה להעזות את הנושא מחדש
בישיבת-המשלה - בבקשה.
השר י. הורביץ: אם הם מבקשים - זה דבר יפה וקל להסביר אותו

השר י. הורביץ:

ונהיה גם נישכרים.

השר מ. נסים:

אפילו אם נעלה את הפיצויים קצת.

השר י. הורביץ:

כן. אם זה נעשה בלב שלם. אם העלו זאת

רק בגלל יחסי-ציבור - זה דבר אחר.

היו"ר א. שרון:

אסביר מדוע לא נצא נשכרים ולא נפתור את

העניין בדרך זו. בכך אני בטוח, כי כאשר

לוקחים את עשרים חברי אוגדה ומעבירים אותם ללביש ועושים שם

הכל ונותנים להם מסק חמורת מסק - - -

מ. בן-מאיר:

לעולם לא תפצה אותם והם לא יקבלו שמה

שבנית - זהה למה שהם רוצים ושהיה להם.

היו"ר א. שרון:

אבל לא כולם הולכים למושב לכיש.

ישנם חברים שרוכשים מסק במושב נטעים

או בבית עובד ובכפר בילו ובמקומות אחרים. כלומר - אנו נצטרך

ליצור מיד אפליה חמורה. כלומר - מי שהולך היום למקום מסוג זה

ושם המסק ישן יותר - הוא יקבל חסלום גבוה יותר כלומר - מכניסים

אנו את עצמנו לסבך של מאות בעיות אישיות שאין להן פתרון.

על כן, שאלתי אל הגברת פרוקצ'יה היא

זו: האם חרף העובדה שיש כאן אי-התאמה בין אופירה וימית וישובים

חקלאיים - אחמוצא דרך, בה ניתן להתגבר על כך בלי לפתוח את

העניין מחדש? האם את רואה אפשרות להתגבר על אותה תקלה, ואני

בהחלט שמתי לבי למשפט שאמרת, ששר המשפטים בחודש מאי פנה לשרים

בנושא זה.

אני חושב ששר המשפטים, בלי להביע נימת

ביקורת אליו, לא היה צריך לפנות לשרים, אלא להביא זאת לממשלה,

והיתה צריכה להתקבל מיד החלטת-ממשלה בנושא זה, כי בהחלטה ראשונה

לא נקבע שצריך לעבוד כאן לפי שכנה-מסותף כלשהו, אלא הטילו את

היו"ר א. שרון:

האחריות לפי הנוסח המופיע באותן החלטות-מסמלה

האם את מוצאת אפשרות, שלא להפוך את "סורי

בראשית", אלא להמשיך בדרך זו בלי שייגרם לנו נזק או חסבוכת?

אולי יצאו מההנחה שיש בכל זאת קריטריון אחר, או אמות-מידה
למי

אחרות שהיה מתישב מול איש היושב בעיר וזה רק כדי

להקל עלינו, שלא נפתח מחדש את כל הנושא.

השר י. הורביץ:

גם לי יש שאלה. אני לא אגדיר שאת בניסוח

בומבסטי, אבל אומר כך: לא במקרה שאלתי

- אבל אינני מדבר על חלב שפוף. אם לא כך המצב ואנו מהרהרים

כאן - אני מעיז לומר אפילו דבר כזה: המודל של מסק התיחס למושב

לכיש ומושב לכיש הוא מושב טוב בדרום באזור טוב וצריך לבנות הכל

מחדש ואז - נגיד כמה זה עולה.

היו"ר א. שרון:

הם לא יקבלו זאת.

השר י. הורביץ: אני אומר זאת לעצמנו, ואנו אוסדים, שזה

יהיה המודל. מי שילך למושב נטעים - יהיה

לו עודף בלי-ספק ומי שילך לכפר וורבורג - יצא לו עודף בכיסו.

ובמידה רבה - יחסך לו סכום כסף. כי לבנות מחדש - זה זול יותר

מאשר מסק קיים.

ס. בן-טאיר:

זה יקר לאין-ערוך.

השר י. הורביץ: בלכיש יעלה יותר ביוקר מאשר במושב נטעים

שם יקנה מסק. אני מקבל זאת.

המודל יהיה מסק יקר בלכיש.

היו"ר א. שרון:

זה בלתי-אפשרי, כי בכל מסק בפתחה אין דומה

מסק אחד למסק אחר. והרבה יותר דומה דירה

לדירה באופירה או ימית מאשר מסק למסק. אין דמיון בין המסקים.

ישנם מסקים שהשקיעו בהם השקעות ללא גבול ועברו בהם בחריצות

היו"ר א. שרון:

בלתי-רגילה ולידם משקים אחרים. כיצד נקבע שלכיש הוא הדגם?

יש שם משקים שלכיש מפגרת לידם ואחרים - שהיא זהה להם.

על כן, כאשר אומרים - משק מול משק - זה

אומר שאתה בונה לו משק כפי שיש לו במקום, בכל מקום שהוא בוחר

להתישב בו.

השר י. הורביץ: גם זה הגיוני ואני מסכים לזה.

היו"ר א. שרון: לא נצא מזה.

ס. בן-מאיר: הצעתי כזאת: כאשר לשאלה של משק נגד משק -

נצטרך להתמודד, כאשר הם יבואו וידרשו

זאת ואני מעריך שההתמודדות לא תהיה קלה ואני רוצה להניח שתתקבל

דעתי - שלא נלך בדרך זו.

השר י. הורביץ: כי לא אמרו זאת בלב שלם.

ס. בן-מאיר: יחד עם זאת - אני מציע שלא

נסתכן בדבר אחד - בסחבת נוספת ונסתפל היום

בעניין, כאילו הם לא אמרו זאת בלב שלם, או ההצעה לא עלתה, או

דחינו זאת, גם אם עלתה, כדי להיות סוכנים לחשובה ברוח הדברים

של הגב' פרוקצ'יה. אני מציע לדעת שיש לנו עוד בעיה כאן.

אני מעריך שתקבלו דעתי, שהם יצרו לנו בעיה ולא פתרון, שלא

נחמורד אתה עד סועד הפינוי. ואנא, אל תשכחו שאנו נמצאים במרוץ

נוראי עם שעון החול ואין לנו שום סגנון שיוכל לעשות את הבית

הזהה לבית שהיה להם. את הוילה הזוהר לזו שהם ספנים. עם כל היות

הדבר לא-סימפטי המכשיר של הכסף הוא הנוח ביותר במקרה זה.

יחד עם זאת - אני מציע להנחיל זאת לשעה וללכת

בעקבות הגב' פרוקצ'יה ונגמור את העניין הזה.

ד"ר א. פרוקצ'יה: הסברתי שההנחיות העומדות ביסוד הפללים

של מגזר מ אלה הוא פיצוי על זכויות

מקרקעין ומבנים על בסיס סידור חלוף. וזאת לאו דוקא בעד או

אילת, אלא שזה הבסיס לקביעת הפיצוי. אותו הדבר יכול להיות

במגזר החקלאי. אין מדובר על משק חומרת משק. אלא לוקחים

דגם במקום מתאים ועל-סמך זה קובעים את הפתרון של הפיצוי הכספי.

ס. בן-מאיר: אני רוצה לשאול, כדי שאוכל להתייחס לדבר.

ד"ר א. פרוקצ'יה: מפצים אותו על הפסדים הכרוכים בהעברת משק

אותה נקודת פיצוי במגזר העירוני ניתנת על זכויות שנרכשו

בפועל ועל הפסדים שנגרמו בפועל ועוד, אך לא ניתן פיצוי

על השאלה - היכן מתישב עומד לגור ואין פיצוי על כך, שאדם

הולך לישוב פיתוח ובאיזה עיסוק עומד הוא לעסוק. אלה אלמנטים

החסרים כאן.

על הטענה שהממשלה צריכה לפצות מעבר לסקובל

- כי היא עודדה אותם לבוא לסיני - לכך יש שתי תשובות:

1. מענק הביטוח, שהוא מענק מיוחד ובא

מחוספת למגזר החקלאי והעירוני ובא לפצות על העידוד שניתן בזמנו

לחושבים לשבת באותם מקומות.

2. החשלות בחומרים אינם סנוכים היום

מתשלומי הפיצויים.

בסמך החקלאות - הגישה שונה. יש מספר דבר

יסוד שבאים לפצות אדם על הציפיות שלו, להדיל מנכסים:

1. פיצוי למגורר במבנה זמני שניתן

על פי דגם של בית קבוע, על פי חקן משרד השיכון;

2. פיצוי בגין חקן משק שניתן לאדם בטרם תש

אחר.

3. ניתן פיצוי מינימלי בערכים של היום - ששה

מיליון לירות לכל מתישב במגזר החקלאי, בלי קשר לשאלה - מה היקף הזכויות הנכסיות שלו. אין לזה זכר במגזר העירוני, שם אדם מקבל מעט או הרבה בהתאם למחיר שרכש.

דבר נוסף: ניתן פיצוי מיוחד - מיליון

ומאתיים אלף לירות, לאלה שפונים לחקלאות.

במגזר העירוני - אין פיצוי לפונים ליישובי

פיתוח או למגזר החקלאי מימית ואופירה.

אין במסמך החקלאי כל הוראה שאלה המקלים משק

חילופי לא יקבלו פיצוי. אין שום אינדיקציה לכך.

במסמך המגזר העירוני - כל אותם

אנשים שמקבלים מבנים לעסקים חילופיים בערך או אלת או במקום אחר בארץ - כמובן שהפיצוי עבור מבנה העסק לא ניתן להם באותן נסיבות.

לענין אבדן שנת הכנסה בחקלאות - נקבע

סכום שרירותי של מיליון לירות כהפסד בכל המגזר החקלאי בלי קשר לשאלה - מה הייתה הכנסתו והוא מקבל זאת אוטומטית. סכום של מיליון לירות, כהפסד הכנסה.

במגזר העירוני ניתן הפסד של שנה, אבל

זה כרוך בהוכחות. לא יכול להיות אדם שלא יקבל זאת בכלל;

אלה תחומים בסיסיים של חוסר התאמה.

אזכיר תחומים אחרים, שהם חשובים לא פחות - ענין אלמנט הזכאות.

בשני המסמכים נקבע היום הקובע של הסכם

קמפ-דייט. במגזר העירוני נקבע יום מיוחד והוקמה ועדת

זכאות מיוחדת בהרכב נציגי הממשלה והמתיישבים לבדיקת העניינים של כל מתישב לגבי השאלה - האם הוא זכאי.

2. ישנה אי-הכרה בהשקעות נוספות שעשה אדם

אחר היום הקובע בעסקו כל זה במגזר העירוני.

ד"ר פרוקצ'יה:

כלומר - מי שהשקיע אחר היום הקובע -

מינו זכאי לפיצוי.

במסמך החקלאות - ישנו איזה סנגנון שבודק

את שאלת הזכאות בכל מקרה ספציפי ואין כל הוראה האומרת,

שהשקעות אחר היום הקובע - לא נלקחות בחשבון.

לענין מענק הביטוח : יש שני הבדלים

קארדינליים:

1. שוני בערך כל נקודה במגזר העירוני

והחקלאי. שיעור נקודה במגזר העירוני הוא כיום 14,813 שקל.

ובמגזר החקלאי - 19,44 שקל.

ב. בחקלאות ניתן ניקוד מאסיבי למתישבים

המיסודים ולא לה שבא בין השנים 1971 ו-1973. ניקוד כזה לא קיים

במגזר העירוני.

לגבי העברת ציוד. במגזר העירוני הפיצוי

נקבע רק לגבי ציוד ומתקנים שאין דרך להעבירם ממקום המושב הישן

לחדש. במגזר החקלאי אין תזה בדבר חובה להעביר מתקנים. הוא מקבל

את המתקנים האלה בגין אלה שלא העביר. ואין עליו חובה

להעביר מה שניתן להעברה.

לגבי שאלת הבוררות - גם כאן ההבדל מהותי.

במגזר העירוני - היתה שאלה אם לאפשר למתישב פנייה לבורר

בענין חישוב הפיצוי. יש לזה שתי פנים. מצד אחד - יש צדק בחביעה

של המתישב להביא את ענין הפיצוי לגורם אובייקטיבי ניטרלי שידון

בענינו. וזאת - א. משום שהמדינה, בנסיבות אלה, קובעת גם את

מערכת הקריטריונים וגם את ההערכה והשוטה לצורך קביעת הפיצוי,

באמצעות שמאי מטשלת.

ב. אין למתישב עילה לפנות לחביעה

משפטיה נגד המדינה ולהעמיד סמכחן את כללי הפיצוי.

ד"ר פרוצק'יה:

מצד שני, ועדת הקריטריונים במגזר העירוני היתה סבורה, שהמערכת שלה סבירה וחשבה שלא צודק להביא את ענין המתישבים לבוררות ולפתוח מחדש את הענין, כאשר סכומי הפיצויים יהובדו. על כן, היתה דרך ביניים שלפיה המתישב יביא עניני לבוררות: א. בנושאים שמצטמצמים רק בשאלת ייסום העקרונות וזה בעיקר לגבי השאלה אם הוא זכאי. ב. לגבי הערכות השמאי. בדרך כלל, יש גם

סכומי רצפה והקרה, עליהם איננו יכול לערער, אלא על קביעת החצעה - אם במסגרת הרצפה וההקרה הסכום שנקבע הוא צודק.

חנאי שני לקיום בוררות כזאת, שהיועץ המשפטי

י אשר בכל מקרה את קיום הבוררות ונסח שטח הבוררין והבורר

שיחמנה לדון בענין.

בעקרונות החקלאות - אין הגבלה על נושאים

הטובאים לבוררות ואינה כפופה הבוררות על פי נוהלים משפטיים הקיימים

היום לאישור היועץ המשפטי לממשלה. כך שניתן לפתוח כל נושא

הפיצויים מחדש בלי להתחיל לקביעות הכללים של המגזר החקלאי.

בענין המיסוי - יש שוני גם כן במגזר העירוני

שם מזכים במקור 10% מס על פיצוי בגין עסקים ופיצוי פיסורין.

השר מ. נסים: בענין המיסוי אני מדבר על המגזר העירוני.

אחם אומרים - 10% זיכוי במקור - 15% משלמים - השאלה אם זה סופי

או לאו. אם המס הוא חובת גברא על האיש המקבל כסף - האם תהיה

אתו התחשבות אחר-כך או שאומרים שמי שעובר מסקום למקום - נציבות

מס- הכנסה גוטת, שהמס עליו 25% ואז - 15% מכולם ו-10% לא,

או שמא לא כך? ואז אנו מקבלים מכולם 15% ו-10% במקור ואחר-כך

לא עוד התחשבות? - אבקש תשובה על כך.

אבקש הקשבתיך.

מ. בן-סאיר:

ד"ר א. פרוצ'קיה: אני רוצה להשלים בכך, שנעשו אומדנים

גסים לגבי אומדן הפיצויים שתקבל משפחה

ממוצעת ביטית, אופירה בהשוואה למגזר החקלאי. תוצאתם כזאת,

שבאופן כזה באופירה תקבל משפחה 576 שק - אלף שקלים ומאתים ושמונה

שקלים. וזאת, לרבות העודת זכאות בגובה של 120,000 שקל בתנאי

החזר של 12 שנה..

היטית: 1,327,600 שקל.

במגזר החקלאי - משק של 20 דונם:

1,879,220 שקל.

משק של 40 דונם: 2,695,450 שקל.

השקעות עצמיות.

זאת בתוספת של 15% על

אלה האומדנים לפי המסמך שלכם.

ישנו דבר שקשה לוטר זאת, אבל אין סכום

ס. בן-מאיר:

מלקבוע עובדה זו, שעתה יושבים אנו כממשלה

בענין זה ואני מצטער שהממשלה טפלה בנושא זה באמצעות שני משרדים

במשך שנה וחצי ולא נוצר אז כל מתאם בטיפול בין שני המשרדים,

במשך כל אותה תקופה, ונצטרך להתמודד עם בעיה זו.

אין טעם להכחיש ועל-סמך זה ניתן במגזר

החקלאי עד היום סכום פיצויים ומקדמות לפיצויים על דעת האוצר,

בשיעור שמקרב למחצית סך הכל שיעור הפיצויים ואולי יותר מזה.

4 מיליארד לירות.

השר י. הורביץ:

אם כן - שיעור של 40%. וזה ניתן על בסיס

ס. בן-מאיר:

זה.

כמה נתנו כבר למתישבים?

השר י. הורביץ:

השנה ניתן עוד מיליארד ויחד זה שנים וחצי

מר סנפירי:

מיליארד מתוך הסכום הכולל. בסך הכל בחקציב

השנה - זה 5 מיליארד.

השר ס. נסים:

כולל ימית?

מר סנפירי:

כן.

ס. בן-מאיר:

אם יש כאן רמות שונות על נושאים זהים -

יש לנו בעיה ובנושאים זהים אני מתיחס

לסת שקרוי בז'רגון שלנו - פיצוי בגין סבל וצער. וכאן יש לנו

בעיה.

אני מצטער שלא ישבנו יחד לפני ועדת השרים

והיינו יכולים לעשות "סקרימינג", חישוב והשוואה של חלק גדול

מהנושאים ולבוא הנה מוכנים יותר לישיבה כפלכה.

אין משק דגם. אני מניח שעל דעת כל

השרים אני זכאי, כאשר מפצים אותי מפתחת-רפיה - למשק זהה בהיקף

וברמה ולחנאי-מחיה שישנם במשק סמנו מאלצים אותי להתפנות.

כך אני מניח. מסמך העקרונות שעברו עליו שנה וחצי - יכול להתמצות

בשורה אחת יחידה, שאותה אמר שר האוצר היום, להערמתי - מחוך

הנחה מוטעית שהדבר אמנם בר-ביצוע - להביא לך משק זהה לזה שאתה

עוזב. זה מה שצריך להציג ולהשיג.

היו"ר א. שרון:

זהה לכל אחד מאלה ולא דגם.

ס. בן-מאיר:

כן. האם הממשלה סבורה שתוכל לעמוד בזה?

אני מייעץ לה לא לסבור כך, שהיא אמנם

יכולה לפנות אדם מבית בן שלושה חדרים ולתת לו בית של דגם

מתאים. אני מניח שלא תחליט כך. הוא הדין אם זה משק שיש בו כך וכך

גורמי-ייצור וכך וכך אמצעי-ייצור, שנפצה במשק דגם. אם המשק

הנוכחי נותן חמורה שנחית של 4 מיליון לירות ומשק הדגם רק

3,9 מיליון - אז נגיד שייקוב הדין את ההר? ואז, אפשר לעשות

אחת מהשתיים - או לבנות לו משק חליף, דבר שאיני מציע - או לשום

את הערכים האלטרנטיביים של נכסים אלטרנטיביים שייבנו במקום

המתפנים. אם ניקח משק על חנאי-מגוריו ושטח השלחין ואמצעי-הייצור

ס. בן-מאיר:

שישנם בשדה - נגיע לערכים הכספיים שאני נקמתי ועל זה אני עומד במלוא האחריות, ונעבור עתה לכל נושא ונושא ואני משאיר דבר אחד כטעון בירור נוסף וזה ענין הפיצוי עבור ציפיות, שבו יש בעיה. אלה המתגוררים במבנה זמני - אנו מנענו מושב אחד חנאי-מגורים אנושיים במשך כמה וכמה שנים, ולכן הם התגוררו בחוץ קרואנים (מדובר בחרובית).

היו"ר א. שרון: כאשר הממשלה קמה - הוא היה כבר במקום.

ס. בן-מאיר: הם אמרו ששנים הם בכו על כך שלאחרים יש

בתים והם ישבו במשך חמש שנים בקרואנים ובהזדמנות זו - יתנו להם קרואן חליף? ... היהיה זה מעשה של צדק לגבי אלה? הם חיו בחנאים נוראים במשך מספר שנים ואני חושב שכאן נדיבות-הלב היא דבר אלמנטרי, שאותם אי-אפשר להפלות לגבי אלה שהצליחו להתבסס בפחחה (בחנאי מגורים כסובן) וסי שרוצה "להיבנות" מזה - שברווח כאן ולא ניתן להם את החנאים שהם היו זכאים להם במשך השנים ולא קבלו אותם וכאן אין זה "ציפיות" - אזי בבקשה...

ועתה אני אוסיף גם בענין הניקוד האישי -

"הפיצוי" שהוא זהה אצלך - אין לזה משמעות מעשית.

ד"ר א. פרוקצ'יה: אז אין צורך בסעיף הזה?

ס. בן-מאיר: נכון. פיצוי מיוחד לפונים לחקלאות -

זה בונוס נוסף, חסריץ שנותנים לחקלאות.

ד"ר א. פרוקצ'יה: ומה עם ישוב פיתוח?

ס. בן-מאיר: אינני יוצא חוצץ נגד דברים אחרים.

אלא גם כאן - אם פלוני הולך העירה

ומקבל 15 מיליון לירות ואם אלמוני הולך לכפר - מדינת-ישראל

מעדיפה את ההליכה לכפר ונותנת לו עוד שני מיליון, ואז אני אומר:

הוא הדין אצלי במסמך.

מה זה מסק חליף ללא פיצוי ?

אני מקווה שהממשלה תעמוד על החלטתה ואני אומר זאת לטובתה. כאשר אדם מקבל אצלנו פיצוי - הוא בונה את מסקו. לא בונים לו מסק, אלא אלה הבונים להם מסק בבשור - לא מקבלים למעט הפיצוי האישי.

היו"ר א. שרון: יש לנו שם את תלמי-יוסף ופריאל.

ס. בן-מאיר: מי שמקבל פיצוי אישי - לא בונים לו שום דבר.

היו"ר א. שרון: סליחה, אני רוצה להבהיר. אנשי הישובים החיים

בפתחת רפיח הודיעו מראש שאינם רוצים לשבת בחבל הבשור.

השר י. הורביץ: הייתי בטוח שאלה מקימים את חבל הבשור. כך

חשבת תחילה.

היו"ר א. שרון: היו שניים שהסכימו - תלמי-יוסף ופריאל.

והיה מושב פריגן שיושב בקרוואנים

בתוך הפתיחה, בתנאים נוראים ומאחר שלא היו להם מסקים - לא נתנו להם ברירה וזה הישוב השלישי שהולך לבשור. הם לא היו מגיעים לשום דבר בדרך אחרת. ואחר-כך הולכים שני הקיבוצים וצריך להכדיל - ושל לא יצביעו בצביעות על זה. יש הבדל בין מושבים. היום ישנו נתיב-העשרה שיש להם משפחות ויש להם כבר בנים המשרתים בצבא ויש הבדל בין אלה ובין בחור החי בחולית, ומחזיקים אותם שם כדי להחזיק את הישובים. אלה אינם מחלוננים, כי מדובר כאן באנשים שהמצעירים והאחרים - בני ארבעים ומעלה ובניהם בני עשרים וכאן ישנם בחורים בני עשרים שלא ברור אם ימשיכו לשבת שם. זה מסק שמעבירים אותו

למקום אחר כמסק. בסדרג היה גרעין יכול, שישב ברצועה במשך

שנים והמועדים להתישבות נשארו שם. ואלה שני ישובים אחרים - ובהם

גרעינים מארה"ב, וסיכסנו שנקים להם את הישוב. אבל היה ברור

הי"ר א. שרון:

לחלוטין שאנשי הישובים הותיקים אמנם הולכים לבשור.
וקבענו ישוב אחד מהם לזיקים ואחד לסגן וקבוצה אחת למושב לכיש
והאנשים מתפזרים - חלק על ידי רכישה או בניחמסקים במקומות אחרים
ואחרים הולכים העירה.

השר י. הורביץ: בנינו את חבל הבשור בשביל ספוני פיתחת-רפיח.
לו ידעתי - והייתי אז בחפקיד - שזה הענין
ולפי המצב של היום - לא הייתי עושה בשום פנים ואופן את שני
הדברים גם יחד.

הייתי רוצה בהתישבות סאסיבית, אבל
להקים גם את חבל הבשור ועם זאת לא לפתור את בעיית הספונים -
כל זה יחד לא ניתן.

הי"ר א. שרון: פתחת את בעייתם של חלק מהאנשים.
השר י. הורביץ: כל מי שלא הייתי מחויב - הייתי אומר שאני
מצטער ואין לי מקום להקים ישובים. היום
חבל הבשור מוקם והבעיה מונחת על השולחן ואני חשתי שזה פותר את
הבעיה של הספונים.

כאשר ניסיתי לעצור את ענין חבל הבשור -
אמרו לי שזה כבר גמור. רציתי לומר לאה שאינם זכאים - שאינני
יכול השנה לבנות. אבל אמרו לי שזו תהיה שטות, כי כבר
הושקע הכסף וזה ואני אהיה רשע.

ס. בן-מאיר: משק חלוף ודאי שאין לו פיצוי, כי כל הפיצוי
נועד להקים משק ולא יקבל גם זה וגם זה.
הפסד-הכנסה: אין בעיה לקבוע שהפסד

ההכנסה יפוצה על בסיס של בדיקה ריאלית אצל כל אחד.
ישנה עוד בעיה: על מי מטילים את המשימה
הנוראה של בדיקה אישית. אבל יש עוד שוני אחד בעקרון - ואיני

ס. בן-מאיר:

יכול להחלונן, כי מי שלא מפסיד הפסד הכנסה לא מגיע לו פיצוי.
אבל יש כאן הבדל בסיסי. מי שיושב עד סועד הפינוי מסש - חצי
שנה לפני כן לא יזרע. הוא אינו שכיר העובד יום או חודש ומקבל
שכרו בעד ימי העבודה..

השר ס. נסים: יש בזה הבדל ואיני יודע אם זה מיליון לירות

או סכום אחר. אבל יש הבדל ויש מקום

לאבחנה. על כן - יש דברים שאפשר להבחין בהם ולהצדיק את הדבר.

ס. בן-מאיר: אסרתי שניקח 75% מההכנסה ואני מניח שלא יש

שלא היתה לו הכנסה במשך ששה חדשים - זה

שישב עד היום האחרון - מדובר כאן במספרים מסויימים ובמקום להיפס
עם כל אחד לחשבון - אפשר לחשב זאת יחד.

אני יודע שבמשך חצי שנה החקלאי לא יעשה כל

פעילות חקלאית - לא יזרע כדי שהמצרים יקצרו זאת - וזה החישוב

שצריך לעשות כאן.

ד"ר פרוקצ'יה: אבל אתה יכול לבדוק את ההפסד הריאלי - על-

סמך הכנסה של שנה קודמת.

ס. בן-מאיר: בסדר. כל הצעה שתהיה לבדוק - אינו יכול

לטעון נגדה, אלא טענה אחת, במגזר העירוני והחקלאי - היכן יהיו
המנגנונים שיכנסו למערכת הבדיקה. אבל זו שאלה אופרטיבית - שאחרי
שיכריעו בה עקרונית - יצטרכו לתת את החשובה האחידה לענין הזה.

צריך לעשות הבחנה ברורה בנושא הציווד בין

העברה במשק החקלאי לגבי ציווד שאינו בר העברה ובין ציווד בעיר.

אלה דברים שונים בחלית. ישנם דברים שהם טובים כל עוד הם במשק

וכאשר אינם במשק - אינם שווים ואינה שווה העברה ומוטב להשאירם בשטח.

העברת חסמה, לדוגמא, על פי הצעת הסוכנות - תעלה מיליון וארבע מאות

אלף לירות, העברה בלבד וזול יותר להשאיר זאת במקום...

ס. בן-מאיר:

אבל שוב, השאלה היא מי יכול לעסוק בכל פריט במשק חקלאי - על עשרים או שלושים דונם שלכין וזו שאלה שתכביר על כל המערכת.

אשר להשקעות אחר היום הקובע: כאן יש שאלה רצינית בדיון או שלא בדיון ולדעתי - בדין - משרד החקלאות. הסכמנו מפורשות למשך שלוש השנים שצריך היה לשבת במקום מיום חתימת הסכם קטפ דייויד - להשקעות מסויימות שנעשו במקום.

משרד החקלאות הסכים לכך, שמשק חקלאי אינו יושב על מזוודות במשך שלוש שנים. אני מציע לנו להוציא מלבנו כל טיפת חשד כממשלה, ולא מה שכל אחד בלבו יחשוב, שנעשו כאן השקעות כדי להוציא אחר-כך עוד פיצויים. יש כאן השקעות שמשרד החקלאות עומד מפורשות מאחוריהן ושהוחקף על כך.

ד"ר פרוקצ'יה: גם במפעלים?

ס. בן-מאיר: אניע לכל.

אם יוחלט שהשקעות במגזר העירוני במבנים אחר היום הקובע לא בידיים נקיות נעשו - לא נוכל לעשות אחר במגזר החקלאי. לא אני ניהלתי את המוס"ם במשך שנה וחצי. אבל שמעתי טענה אחת, ואיני יודע איך הם משלה תקבל אותה ותטפל בה. איננו עוסקים רק בהשוואה, אלא גם במהות. משהו אמר: במשך שנים אני מצפה ליום בו יהיה לי ילד רביעי ואבנה לו חדר. ועתה גוזר אתה עלי עוד ארבע שנים בלי חדר נוסף, כי אתה מפנה אותי. זו אינה בעיה טכטית, אלא הומאנית - ציבורית של הממשלה.

השר ס. נסים: מה יאמר העירוני שעושה זאת?

ס. בן-מאיר: הוא הדיון; איני מתווכח אלא מצטט.

השר י. הורביץ: אחם יודעים מה מחכה לנו עם ישובי אופירה

ויסית? ודי-זהב?...

המשך הישיבה - ל.דרוקר.

30.11.80

(עד כאן רשמה מ.י. מכאן ל.ד.)

מר מ. בן-מאיר :

נקודה אחרונה שאת העלאת, איילה,

ותקני אותי אם אני טועה - אני לא

רוצה להשתמש במונחים מפוצצים . אני מציע , לפני שתקבל איזו

שהיא החלטה, להעמיד לבחינה את מה שאני טוען כאן - כמה יעלה

להקים משק בדגם חליף, בכל מקום שהוא, ואח"כ לראות האם התקרה

שהצעתי עומדת במבחן הביקורת או לא עומדת במבחן הביקורת. קודם

כל, לפני כל טעון אחר.

השר מ. ניסים :

מי יבדוק את זה?

מר מ. בן-מאיר :

הממשלה, מי שאתה תגיד. המחלקה

להתיישבות עם משרד השיכון, עם

משרד החקלאות. עם שמאי. בבקשה.

השר מ. ניסים :

אני חושב שמה שאתה מציע זו הצעה נבונה.

יש ביקורת ציבורית קשה שיש בה שחר

ואין בה שחר. לכן, אם היינו עושים דבר כזה והיינו יכולים

להציג לציבור הערכה של שמאי, או של רשות אמינה מוסמכת.

מר מ. בן - מאיר :

אני הצגתי לציבור דבר אחד - שבפועל,

בבשור, להקים היום משק תיקני, כלומר,

משק סוכנותי חדש, לא משק הזהה למשק המפונה בשדות העשירה, עולה

8 מליון ו-750 אלף לירות. נכון סנפירי?

מר א. סנפירי :

כן.

30.11.80

וכמה דונם זה המשק התיקני?

השר מ. ניסים :

זה משק שעוד לא נושא פירות בהשוואה

מר מ. בן-מאיר :

למשק ההוא, זה לא אותו בית. שום

דבר לא דומה. זו לא אותה חשית.

כאן יש מטע, יש חשית, יש מבני

השר א. שרון :

ציבור. זה ישוב שקיים.

אז זה עולה 9 מליון לירות. 8.750

מר מ. בן-מאיר :

מליון. עכשיו, הלוא מהפיצוי הזה -

וזה אלמנט שלא התעכבה עליו, מנוקים כל החובות. זה אלמנט

שלא התעכבה.

אני עשיתי השוואה של אומדנים.

גב' אילה פרוקצ'יה :

אני הרי מסביר.

מר מ. בן-מאיר :

אתה מציע הצעה טובה+ לניקוי האווירה.

השר מ. ניסים :

נדמה לי שהתייחסתי לכל הנקודות, ואם

מר מ. בן-מאיר :

אני טועה, תקני אותי. אני חוזר רק

לשתיים :

1. תשלום עבור ציפיות. (את זוכרת שדיברת על זה?) אני רוצה

להבהיר ממה זה מורכב. מה זה ציפיות? כשאני מפנה מטע

בן שנה. במקום הנוכחי הייתי מצפה עוד שלוש שנים לפירות.

כשאני הולך ונוטע מטע חדש, הציפיה תתמשך על שנה אחת נוספת -

30.11.80

היא השנה שבה קיים המטע הזה והוא לא נושא פרי. יש בו רק ציפיות. יש פה הפסד ראלי של שנה.

השר א. שרון : אבל זה לא דומה גם, גברתי, לדבר נוסף -

אדם עוזב את ימית - עם כל הכאב, הצער וכו', הוא עוזב מקום עבודה. הוא עובר למקום אחר. נניח שהוא מהנדס, הוא טכנאי, הוא נכנס ישר לבית מלאכה או למשרד מהנדסים - ויכול להיות שזה אותו משרד שהוא עבד בו קודם, והוא ממשיך לעבוד.

כאשר איש עוזב את המטע, פה מאיר לקח מקרה קל. אבל אם נניח עוזבים מטע שמניב פרי, נאמר, מטע מנגו בן 8, והוא היום הולך ונוטע מטע מנגו, הוא יחכה 8 שנים לניבה של מטע המנגו, אם אמנם התנאים הטופו-אקלימיים במטע החדש, יתאימו למטע הזה.

השר מ. ניסים : זה ההבדל בין משק חקלאי לעירוני. יש הבדל.

השר א. שרון : יש הבדל.

מר מ. בן-מאיר : עוד נקודה אחת שהיא חשובה ואני רוצה שתהיה בפרוטוקול. דיברתי במפורש על תקרות. כשאדם עוזב בית מגורים ומקום עבודה ומקבל בית מגורים ונניח שהוא קיבל מקום עבודה חליף, זה מצב אחד. אבל כשאדם עוזב משק בן 10, תעבורנה לפחות שנתיים - ואני הולך להמעטה - עד שהמשק החליף, גם אם הוא יבנה במתקונת זהה למשק שנעזב, יעמוד באותה רמת פוריות והכנסה.

30.11.80

הוא לא יעשה את זה בשנתיים.

השר א. שרון :

ואם זה שנתיים, זה 2 מליון לירות

השר מ. ניסים :

לפי ההצעה הקודמת שלך, כל שנה מליון.

בדיוק. ואני לוקח על עצמי אחריות

מר מ. בן-מאיר :

רבה במה שאני אומר וביציאתי

חוצץ כנגד אנשים שונים ורבים (אינני רוצה לומר "יפיי הנפש"),
 שראו במסמך הזה תעודת גנאי. בסכום שאני מציע כאן - ובמפורש
 אמרתי - קודם אני קובע את הסכום ואני מוכן שעליו יתפרו העקרונות,
 אם אני יכול להוכיח שבסכום הזה אי אפשר לעשות יותר מאשר ליצור
 תנאים זהים לתנאים שבהם חי היום המתפנה. אני חושב שאת זה הממשלה
 תטען שהיא חייבת. אני רק צריך להוכיח שהמספר שלי אכן אומר את
 הדברים הללו. זה הכל.

אתה השתמשת בביטוי "יפיי נפש" ויכול

השר מ. ניסים :

להיות שיש מקום להשתמש בביטוי זה.
 לא תמיד כשיש רעש ציבורי, הצדק עם הרעש. אבל זה נושא רגיש,
 ולא מפני שהשתמשו בביטוי "ספסרי השלום" וכו' הוא צריך לעורר
 אותנו לחשוב האם המסמך הוא נכון או לא נכון. אלא, כפי שאמרתי
 בפתח הדברים, עומדת בפנינו, קודם כל, הבעיה המעשית, לא הבעיה
 של דעת הקהל, לגבי המתיישבים העירוניים, שמא קבלת המסמך הזה
 על-פי הכללים המפורטים בו יצור מצב שאנחנו צריכים לפצות פעם
 שניה את אלה שהסכמנו איתם, או אלה שמצפים לגמור איתם בקרוב
 את הנושא. הרי זו בעיה שאנחנו, הממשלה, לא יכולים להתעלים ממנה.
 הממשלה תצטרך לתת תשובה חודש לפני - למה לפי הקריטריונים האלה
 כאן זה מגיע כך, ומגיע לאחרים לא ניתנו הדברים האלה והאלה? לגבי

30.11.80

השר מ. ניסים

חלק אתה הודית שאין הבדל. ובכן, זו בעיה אחת. עכשיו, אם באותה הזדמנות יש גם בעיה של דעת-הקהל, אני לא שם אותה בראש המעלות, אבל היא קיימת. אם כן, מדוע לא נעשה את מה שאמרת - נמנה גוף שיהיה בו שמאי מוסמך, ממשלתי, שיקבע כמה שווה דגם של עלות משק לפי הנתונים של היום, והוא יגיד שבנייתו של משק דומה, בנתונים דומים, כרוכה בעלות של 15 מליון, 20 מליון, 13 מליון - אינני יודע כמה.

השר י. הורביץ : אגב, אם תרשה לי קריאת ביניים - יכול להיות, שתאורטית, תצטרך לשלם עוד 2 מליון יותר, אבל אז תוכל לעמוד בפני ימית ובפני כל האחרים. אחרת לא תוכל לעמוד.

השר מ. ניסים : אז נאמר לאנשי ימית - לגבי ימית אנחנו לוקחים את הדוגמא של ערד ואילת, ונותנים לפי כל הכללים המקובלים של פיצויים בגין הפקעות וכו'. אז אם אנחנו אומרים שנעשה את המדיקה הזו, יש לנו פתחון פה גם כלפני העירונים - המפונים מימית וגם כלפי דעת-הקהל. אז מדוע לא נעשה זאת?

השר א. שרון : לפני ששר האוצר יתייחס לסדר, הייתי רוצה לומר מילה - הרצאתך, איילה היתה מאלפת. אני גם ציינתי את הנייר שהגשתי. אני קראתי אותו והתפלאתי איך הצלחת ביעף לחבר מסמך כזה. רציתי לומר שזה היה מאוד מעניין. אני גם שמעתי את תשובות המנכ"ל. שר המשפטים דיבר גם הוא דיברי טעם. אני גם כן הוספתי כמה פרטים.

30.11.80

השר א. שרון

גם כמה פרטים. אבל אני רוצה לומר דבר אחד - זה היה מעניין מאוד, מאלף מאוד, אבל איננו עוסקים במה שהממשלה הטילה עלינו לעסוק. בהחלט כאן התעוררה בעיה. אם מישו מהחברים ירצה להעלות את הנושא הזה, הייתי מאוד מבקש להעלותו בישיבת ממשלה, כדי שהממשלה, אם תרצה, תחזור לדון לכך. אני אתנגד. אני אומר במפורש כי אני אתנגד לדיון מחדש - להרים את המסך מאחרי כל העניין הזה. אינני רואה היום אפשרות להרים את המסך. הושקעה כאן עבודה של מאות שעות מפרכות ואינני רואה אפשרות לחזור ולעסוק בעקרונות ובאומדנים. כי הממשלה אמרה שהיא מקבלת את העקרונות ואף מחייבת את האומדנים. כמה זמן נותר לנו? מתי נוכל לעשות זאת בכלל. לכן אני מציע שבנושאים האלה, שהיה חשוב מאוד לשמוע אותם, כי הם באמת נושאים מאוד רציניים שאולי יחיו להם השלכות לגבי מגזרים אחרים, לא נעסוק. אנו שמענו וזה חשוב, אבל אני מציע שניגש לנושאים שבהם הסמיכה אותנו הממשלה לעסוק. הם מופעים בסעיף ב', 1, 2, ו-3. ואם מישו מהחברים ירצה להעלות זאת בישיבת ממשלה, אדברא, יעלה.

כדי שהחברים לא יופתעו אני אומר, שאומר

לממשלה: "רבותי, השקענו בזה שנה וחצי. מה שאתם מציעים עכשיו זה עוד שנה של עבודה. אם מישו רוצה, אדברא, אפשר להקים משרד מיוחד שיטפל בנושא הזה ויעשה את זה. אחרת אני לא רואה אפשרות. לכן, לפי דעתי, צריך למצוא דרך איך להתגבר על הניגוד הקיים. הצבענו פה, בכל אופן, על כמה הבדלים בין מגזר כפרי למגזר עירוני. נכון שלא ענינו בשלמות. לא ענינו מה יקרה אם הוא לא ילך להתיישבות. לא ענינו בשלמות, אבל ענינו על חלק מהנושאים האלה. אני מציע כרגע אחת משני האפשרויות: או לגשת ישר לסעיף 3.2.1 בסעיף ב'. או להסתפק בכך היום, לכנס ישיבה שניה ולדון בסעיפים האלה, כפי שהממשלה הסמיכה אותנו. לא

30.11.80

השר א. שרון

לא הייתי רוצה לחרוג ממה שהממשלה הטילה עלי.

השר י. הורביץ :

הייתי רוצה לומר כמה מילים, אולי גם להציע הצעה, וכן הייתי רוצה שתשמעו כמה הערות של אנשי האוצר בענין זה. אולי ראשית אציע את ההצעה, ואם תחשוב שיש טעם שיאמרו הדברים עכשיו, בבקשה, אני מעוניין בזה.

אני מציע שועדה שאנחנו נמנה, ועדת עובדים שלנו, שתהיה מורכבת ממשרד החקלאות, משרד השיכון, משרד האוצר והיועץ המשפטי, ישרו ויביאו לנו, לאחר שישבו ביניהם, הצעה מגובשת. אם לא, יאמרו שאין להם הצעה מגובשת.

מר י. כהן :

משרד השיכון לא חבר בוועדה הזו.

השר י. הורביץ :

נבקש אותכם להצטרף לוועדה, מתוך הנחה שתהיינה פה השלכות. אנו לא נוכל לברוח. אנו לא דנים בענין הזה לבד, זה לא יעזור לנו. יעלו עלינו לא רק הציבור והעיתונאים - שמהם אפשר להתחמק - הבג"צ יעלה עלינו. אני כמעט בטוח. אני מציע שהם יביאו לנו הצעה ונראה - אם נגיע לידי סיכום בינינו, מה טוב, אם לא, נראה איך לטפל בזה בישיבה הבאה.

הייתי מציע שסנפירי יעיר כמה הערות.

השר א. שרון :

אנו נשמע מייד את מר סנפירי. לפני זה, אני לצערי לא אוכל לקבל את ההצעה הזו. היא לגיטימית, אבל הייתי מבקש להביא אותה לממשלה. לא

30.11.80

השר א. שרון

מסמך משרד השיכון למסמך משרד החקלאות. אילמלא היה פער בסכומים היו הדברים מסתדרים ולא היתה התרגשות. גם לא היתה סיבה לבג"צ שיעלה עלינו בענין. אפשר היה לפתור עקרונות כאן ושם ולוא הסכום היה זהה, עם ישראל היה מאושר. אני אינני רוצה שבגללי יועלו הסכומים של הפיצויים למפונים מימית. אינני רוצה שבגללי, לאחר דיון של שנה וחצי, יופחתו הסכומים של החקלאים. אינני רוצה, שבגללי, יצאו אנשי ימית מקופחים בהשוואה לאנשי חבל ימית, אם הם מקופחים. זו החלטה, רבותי, לדרג הפוליטי ולא לדרג הפקידותי, ואני מבקש לא לגלגל את הענין הזה לחייקנו. אני לא מוכן להתנצח עם יוסי שהסקטור העירוני יקבל פחות. פה אין התאמה טכנית של חצי מליון לירות ובזה נגמר הענין. יש פה התאמה מהותית, שמישהו טוען, ואולי בצדק, שמגזר שלם יוצא מקופח בסכום רציני ולכן הוא לא ישקוט. בפרוש כך. את זה אני לא מקבל על עצמי להסדיר, גם אם ימנו אחתי לוועדה, אני אומר זאת עכשיו.

היועה"מ י. זמיר : אני חושב שאין מנוס וחייבים להביא את זה לממשלה, אם בצורה זו או בצורה אחרת. משום שגם אם משאירים את המצב הקיים כפי שהוא, בלי לגעת בו, אז הממשלה צריכה לקבל על עצמי את האפשרות, או הסמכות, שלמגזר העירוני יצטרכו להוסיף עוד כך וכך מיליארדים. מה שלא יהיה, צריך להביא זאת לממשלה, כדי לדעת אם מעלים בקודש, או מורידים בקודש, או חותכים באיזה שהוא מקום באמצע. רק נדמה לי, שעד שמביאים זאת לממשלה, אפשר להביא זאת מבושל יותר, ערוך יותר. גם בן-מאיר מסכים שיש כמה נקודות בהן צריך להשוות.

30.11.80

היועה"מ י. זמיר

הוא הזכיר למשל, היום, שאת הפיצוי המינימאלי אפשר למחוק. לדוגמא.
אז אני חושב שועדה מהסוג הזה פשוט תחסוך עבודה לממשלה,
תצמצם פערים, תמקד את הדיון ואז הממשלה תחליט.

מר מ. בן-מאיר : היועץ המשפטי, בתנאי שהשאלה העקרונית

לא מגולגלת על-ידי הדרג הפוליטי
המיניסטריאלי לחייקי. אני לא רוצה לצאת ציבורית בעד הפיצויים,
כשם שאיני רוצה לצאת ציבורית נגד הפיצויים. זו בעיה שהממשלה
החליטה עליה.

השר מ. ניסים : מחוץ להצעה של היועץ המשפטי, היום

ברור דבר אחד - עלתה בעיה שאנחנו
לא יכולים להתעלם מקיומה לטובת משרד החקלאות, לטובת משרד
השיכון, לטובת הממשלה, לטובת המדינה. היא בעיה חשובה ביותר.
בשעה שנדון העניין בממשלה, אפשר היה, מצד אחד להבין שאין הבדל.
על כל פנים, הנושא לא הוצג בהרחבה כזו, שניתן היה לתהות על
ההבדלים.

השר י. הורביץ : הוא לא הוצג בכלל.

השר מ. ניסים : אני אומר זאת במתכוון במדוייק.

לכן, הנושא הזה עלה. ההצעה של
היועץ המשפטי היא הצעה, בכל הכבוד, נכונה ונבונה. ועדה כזו
זה לא גלגול אחריות על דרג כזה או אחר. אם כבר, נניח, נמצאו
10 הבדלים, 7 הבדלים, יכול להיות שימחקו 4 הבדלים. לגבי זה

30.11.80

השר מ. ניסים

יש טעם בהבדל. כמו שאמרנו, לפיצוי עבור השנה הבאה במשק שלא יוכל לעבוד בשנה הבאה, יש הצדקה. אולי יש הצדקה לעוד שלושה אלמנטים של ההבדלים. תפקיד הועדה הזו יהיה לנסות לצמצם באופן כזה, שכאשר הנושא הזה יעלה, או כאן, או בממשלה (אני מניח שזה יהיה בממשלה), הממשלה לא תיקח על עצמה לדון כעת על אותם 10 דברים. היא תדון על 3 הבדלים אולי, רק על 4 הבדלים, ואולי הממשלה תגיד שגם ביודעה את ההבדלים היא הולכת לסיכון הזה.

מר מ. בן-מאיר : האם אתה מוכן לנסח זאת פוזיטיבית -

שתפקידה של הועדה הזו

להגדיר את הפערים ולהביא אותם לממשלה.

השר מ. ניסים : להגדיר את הפערים או לצמצם אותם.

מה איכפת לך אם הם יצומצמו.

הגב' ב. אבלין : מר בן מאיר הטעים מספר פעמים היום,

שבעצם המטרה העומדת בפניו להביא את

המפונה של אחוזה או נחלה למצב של החזרת המצב לקדמותו. זו המטרה,

וזו מטרה שגם עולה בקנה אחד עם דיני ההפקעות שלפיהם אנו עבדנו.

(אנחנו - אני מתכוונת במגזר העירוני, משרד השיכון).

עכשיו, ניתן לדעתי, על-ידי מינוי שמאי ממשלתי אשר יעריך את

הנחלות, לפי דגם שהוא יצביע עליו, הוא יגיד באיזה דגם יש לבחור,

כפי שלנו הוא יעץ באיזה דגם לבחור, ניתן יהיה להגיע לאותה מטרה

ואז לא יהיה צורך בשוני הזה בין מענק הביסוס. זה עולם אחר וניתן

לפתור זאת ממש על-ידי עבודה מקצועית של השמאי הממשלתי הראשי.

30.11.80

הגב' ב. אבלין

אם כן, על-ידי הערכת כל נחלה ונחלה על ידי השמאי, ניתן יהיה אולי להגיע לאותן התוצאות, או לפחות לתוצאות צודקות, מבלי שיחודדו ההבדלים האלה שמענק ביסוס במגזר זה הוא א' ומענק ביסוס במגזר זה הוא א' + א. יש 350 משפחות זכאיות בימית, 290 מתוך משפחות אלה, אם לא יותר, חתמו על הסכם מתוך רצון. באופירה יש 180, כולן חתמו מתוך רצון. אדוני שר המשפטים פתח בזה שהוא אמר שיש הבחנה ויש אפלייה. לא יהיה מנוס לעשות הבחנה בין משק חקלאי ודירה בימית, זה אפשרי. אבל לעשות אפלייה בין מענק ביסוס פה ולבין מענק ביסוס שם, לא יהיה אפשר במדינה. אי אפשר יהיה לעשות זאת. לכן אני חושבת שניתן יהיה שלא לפתוח את כל החוזים שלנו על-ידי אותה ועדה ועל ידי מינוי השמאי להעריך את הנחלות, ונמצא, שתגיע מר בן-מאיר, לאותן התוצאות.

השר א. שרון : אני רוצה לסכם ולנעול את הישיבה כי אני רוצה להחזיר את זה לממשלה. כאשר נוכל לקבוע פגישה נוספת כדי לדון בסעיף ב' 3.2.1. ונעשה את המוטל עלינו בפגישה הבאה.

מר סנפירי : ראשית, חסר לנו במסמך הזה את הצד השני - מה שיש במשרד השיכון ואין במשרד החקלאות. כלומר, דברים כמו מוניטין וכמו דברים אחרים שפשוט אינם גם כאן. כלומר, שיש שני צדדים למטבע. דברים האלה לא קיימים במסמך משרד החקלאות והיה כדאי לעשות גם את ההשוואה מהצד השני. כלומר, צריך להשוות את כל הדברים בין שני הצדדים.

30.11.80

מר סנפירי

כאן אני רוצה להעיר הערה קטנה, שאני

חושב שהיא תאשר גם על-ידי מנכ"ל משרד החקלאות. והיא, שאנשי פריאל לא מתכוונים לעבור לבשור. כל 23 המשפחות שישנן שם קיבלו פיצויים, לפחות מקדמות על חשבון. בתלמי-יוסף כל הזכאים קיבלו מקדמה על חשבון ואף אחד מהם לא מתכוון לעבור. כלומר, לצערנו הזכאים משני הישובים האלה לא מתכוונים לעבור.

אשר להבדלים ברוב הסעיפים שישנם כאן,

אני חושב שישנם הרבה דברים שאין ברירה אלא להסכים איתם, לפי המסמך שסוכם ולפי העקרונות שעוצבו על-ידי משרד החקלאות. כולל דין תקן כדין ביצוע. כולל תשלום מינימום שאין לו שום ערך, כיוון שכל אחד שם יקבל את הסכום הזה. כולל קביעה שאומרת מה שאמר קודם היועץ המשפטי לממשלה - שיש העדפה לממשלת ישראל שאנשים ילכו להתיישבות מחדש ולא שילכו למגזר העירוני. הויכוח בינינו הוא - האם צריך לנכות את זה או צריך לתת תוספת, אבל זה ויכוח אחר שישנו בחלק האחר.

אשר לענין מענק הביסוס, לדעתי, מענק

הביסוס חייב להיות זהה, ובמקורו הוא התכוון להיות זהה. הוא התבסס גם על הנתונים של משרד השיכון, שמשום מה, איך שהוא קוטעו או השתנו לא בצורה נכונה.

אשר לחלק שקשור בבורות, אני חושב

שהכוונה במסמך זה שהיא תהיה זהה לזה של משרד השיכון, ואני חושב שכך זה גם צריך להיות.

בנושא שכר טירחת עורכי דין. ישנו

עיוות הפוך. ישנה החלטת ממשלה שאין שכר טירחת עורכי דין במשרד החקלאות ושם יש.

30.11.80

מר סנפירי

מר י. כהן :

שכר טרחת עורכי דין הוא הוא לא

על המו"מ, אלא לחתימת ההסכם להעברת

הנכס.

מר סנפירי :

פסלו כאן בשני המקרים ולכן צריך להשוות

את זה גם לצד השני.

אשר למיסוי, אני חושב שיצטרכו לשבת

ולהחליט האם ההכנסה שישנה היא צריכה להיות.

מר א. פוגל :

כיוון שהנושא פתוח והנושא כנראה יוחזר

לממשלה בצורה זו.

השר א. שרון :

בעיני הוא לא פתוח, אני תיכף אסביר.

מר א. פוגל :

בכל אופן, נפרסו כאן מספר גדול של

נקודות - יש בעיה אחת כללית שאנחנו

רוצים להעמיד אותה לסדר היום בכל מקרה, ורצוי לציין אותה -

הפיצוי או התמורה של שווי הנכס הנקי חושב ליום מסויים, לאוגוסט

1979. אם הכל היה משולם לאוגוסט 1979, לא היו בעיות באותו

היום, היו מנכים משווי הנכס את ההתחייבויות והכל היה בסדר.

ברגע שהתשלום לא נעשה באותו היום, חל תהליך ההצמדה. תהליך

ההצמדה חל על השווי של הנכס. אינו חל על החובות. כלומר, הערך

נטו שכולנו הסכמנו לפי העקרונות שזה מה שמגיע למתיישב הוא

גדל יותר מאשר האינפלציה.

השר מ. ניסים :

אולי אפשר לקבל החלטה על הצמדה הדדית.

מר א. פוגל:

מה שאנחנו נעמיד על סדר היום, בצורה

זו או אחרת, שההתחשבות תהיה ליום

קביעת שווי הנכס, לאוגוסט 1979, ואז היחס יהיה מקביל בשני

צידי המטבע.

השר א. שרון :

רבותי, הייתי רוצה לסכם את הישיבה

בדברים הבאים : אני מאוד הייתי רוצה

להיות דבק במה שהממשלה הטילה עלינו לעשות. בוודאי לא אקח

על עצמי לעשות דבר בתחום הזה, בגלל רגישותו, מבלי שהממשלה

תבקש ותקבל על כך החלטה. הממשלה דנה בנושא וקיבלה החלטה.

כדאי לציין שבישיבה שהיתה אחרי זה, כבר בנוכחות ראש הממשלה

עצמו, אני עצמי העלאתי את הנושא, ניסיתי להסביר מחדש כמה דברים,

ואמר לי ראש הממשלה וגם חברים אחרים - "אין מה לעשות, מדוע

המעלה את זה, הרי יש כבר החלטת ממשלה". יש החלטת ממשלה ברורה

וחד-משמעית המופיעה במסמך הזה. נכון שזו לא ההחלטה הראשונה

שפרסם מזכיר הממשלה, אבל בהתערבותו של סגן ראש הממשלה, הוקן

הנייר שהוציא מזכיר הממשלה, שלא היה מדויק, וזה הנייר שקיים

היום בידנו.

לא לנושא שהועלה כאן מונחה הועדה -

אם במגזר העירוני יש בעיה - ובהחלט נתעוררה בעיה, ואני חושב

שהגברת פרוקצ'יה תארה אותה בצורה מצויינת, אדרבא, שיביאו את

הבעיה הזו ואותה בלבד לממשלה. יש בעיה, התעוררה בעיה, שיביאו

אותה לממשלה.

את מסמך העקרונות שלנו, אין לי שום

כוונה, בוועדה הזו ולא בממשלה, לנסות ולתקן, מאחר ובענין זה

יש החלטת ממשלה. יש לנו בעיה במגזר העירוני. נכון שסנפירי

כבר הצביע כאן על כך שגם בצד השני יש כמה דברים שלא הוזכרו,

ושיכול להיות שמקזזים חלק מן הדברים. יכול להיות שיש דברים

30.11.80

השר א. שרון

שמקזזים, והפער הוא כבר לא כל כך גדול. אבל הבעיה אינה במגזר החקלאי. במגזר החקלאי קיבלה הממשלה החלטת המקבלת את העקרונות ומחייבת את האומדנים. אדרבא, יביאו לישיבת הממשלה את בעיית המגזר העירוני וידונו בו. לי לצערי אין כל אפשרות, וכל סמכות, בוועדה, ותהיה המכובדת ביותר, שיושבים בה החברים המרכזיים בממשלה ובוודאי המומחים הגדולים ביותר לחוק – אני לא אוכל לשנות החלטת ממשלה. לכן, אם משהו ירצה לשנות, אדרבא, יביא זה לממשלה. אנחנו נאלץ להמתין מספר ימים, ולקבוע ישיבה נוספת כדי שנוכל לחזור ולדון במה שהממשלה הטילה עלינו. כך הייתי רוצה לסכם את הישיבה.

היועה"מ י. זמיר : אמנם הנושא הזה של ההשוואה בין

המגזר העירוני למגזר החקלאי לא הוטל על הוועדה הזו במפורש, יחד עם זאת, לא הייתי אומר שהוא לא נכלל ב-ד' אמות של הוועדה הזו. אני רוצה להזכיר איך התפתחו הדברים בממשלה.

השר א. שרון : איפה הוא מופיע, באיזה סעיף.

היועה"מ י. זמיר : אני תיכף אסביר. אם הייתי צריך

להכניס אותו לסעיף, הייתי מכניס אותו

ל-ב/2. אני אסביר מדוע.

השר א. שרון : "נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי".

30.11.80

היועה"מ י. זמיר : הייתי רוצה להסביר כיצד זה קרה - כאשר הונח מסמך משרד החקלאות.

השר א. שרון : אני רוצה רק להזכיר, פרופסור זמיר, כשהעלאת את הנושא הזה, אני מודה שגם אני לא חשבתי שיש כאן איזה שהוא הבדל בקריטריונים. ואיש מחברי הממשלה לא העלה באותה ממשלה אפשרות של קיום הבדל. לכן לא הייתי מפרש את סעיף ב/2 על דרך ההרחבה, אלא דווקא על דרך הצמצום, כי אני זוכר בדיוק את הנושאים שאתה העלאת. אמר היועץ המשפטי, ובצדק - אני לא ראיתי את המסמך ואולי יש בו ניסוחים משפטיים שמחייבים אולי ניסוח אחר, וכו', כי איש מאיתנו לא העלה בדעתנו, אפילו לרגע, שיש הבדלים בקריטריונים ופה איזה שהוא סקטור מקופח. לכן אני לא מרגיש את עצמי מוסמך ליטול על עצמי את האחריות להרחבה של הפרוש..

היועה"מ י. זמיר : אני מבין, הייתי רק רוצה להסביר את עמדתי, למה אני מתכוון. העניין התחיל בזה שהמסמך הונח על שולחן הממשלה, מבלי שחברי הממשלה וגם אני, הספיקו לעיין במסמך. לכן אמרתי שאינני יודע מה הן הבעיות המשפטיות שמסמך זה מעלה, ואינני יכול, לא להביע דעה ולא ליטול כל אחריות לגבי המסמך הזה. ומהטעם הזה, בין השאר, הוקמה הועדה הזו.

עכשיו מסתבר, באמת משום שאני לא למדתי את זה קודם, שאחת הבעיות המשפטיות (שהיא אכן בעיה ציבורית), בעיה שלא הייתי מודע לה, משום שלא קיבלתי את המסמך קודם,

היועה"מ י. זמיר

היא הבעיה הזו של ההבחנה בין מתיישב במגזר העירוני למתיישב במגזר החקלאי. זוהי בעיה משפטית. אם אין בסיס הגיוני להבחנה, זוהי אפלייה לא צודקת ובלתי חוקית. לכן אני בהחלט רואה בזה בעיה משפטית. באיזה פורום נדון בזה, אינני יודע, אבל ללא ספק, שהמשלה אמרה כי אנחנו לא מחליטים סופית אלא מקימים ועדה שתדון, הכוונה היתה שהוועדה תשב ותלמד את המסמך שלא למדה קודם לכן. אגב הלימוד התעוררה הבעיה המרכזית הזו.

השר א. שרון : אני אינני נוטל לעצמי חופש פעולה רחב כזה, לכן לא הייתי לוקח על עצמי אחריות כזו, מבלי שהדבר יובא לממשלה.

השר י. הורביץ : אבל היה חשוב שנמייין קודם לכן את חילוקי הדעות, אם הם קיימים ומה הם, כדי שאם נצטרך להכריע כאן, או ללכת לממשלה, נדע על מה אנחנו הולכים.

השר א. שרון : אני חושב שהדבר הוא ברור. אני חושב שאיילה, מצד אחד, ומאיר, מצד שני, הגדירו את זה בצורה הכי ברורה. אנו יודעים בדיוק על מה מדובר. וסנפירי קצת הקציע את החודים, אבל הבעיה נשארה כפי שהיא.

השר י. הורביץ : הוא לא גמר לפרט את ההסתייגויות. במתכוון לא רצינו להביא אותם עכשיו.

מר מ. בן-מאיר :

אני לא רוצה שיתפרש כאן כאילו אני

מסרב לשבת עם מי שצריך לשבת . אני

רק רוצה להעלות נקודה אחת ולהדגיש אותה. לא מעבר לשיקול

המשפטי, מעבר לשיקול של העלות, הרבה מעבר, הרבה מעבר לשאלה

של הצורך להתאים מסמך אחד לשני - אני אינני יכול לנהל את הנושא

הזה חודשים עד למועד הפיננסי ממש.

השר י. הורביץ :

מי אמר?

מר מ. בן-מאיר :

אני אומר. משום שאני יודע מה זה

ניהול המשא והמתן הזה. זה משא ומתן,

בצדק או שלא בצדק, מתיש. אז אם אנחנו פותחים במהלך של התאמות

שהן בשוליים - ואני רוצה לקרוא לילד בשמו - אם הכוונה כאן

להגיע למסמך המקצץ באופן משמעותי באומדנים שהגיש משרד החקלאות,

שתעשה זאת הממשלה בריש גליי ולא תטיל את זה עלי.

השר י. הורביץ :

איזה תסביך נחיתות יש לך. מסכן נורא,

מכבידים עליך, איך תראה את פניך? בחייך!

שב עם ארבעה יהודים, תהיה לשהצעה,

טוב, לא תהיה לכם

הצעה, תבואו אלינו, איזה מין!

מר מ. בן-מאיר :

לך זה נראה כמעשה של לא כלום, לי זה

נראה אחרת .

השר י. הורביץ :

אני לא רציתי לבוא לישיבה כי לא הסכמתי

לועדה, אח"כ אמרתי : בכל זאת, אני בעד

זה שנדון, ואם יש מוצא, טוב, אם לא, נביא זאת לממשלה.

30.11.80

מר מ. בן-מאיר :

אני רק רוצה להדגיש דבר אחד - אני

מציע שכל הפעולה הזו תהיה פעולה

קצרה בתכלית. ואם לא נסיים אותה במועד, את הבעיה אח"כ הממשלה תאכל לא אני.

השר א. שרון :

אני מסכם את הישיבה בדרך הבאה - אמנם

לא קיבלנו החלטות היום, אבל נדמה לי

שליבנו פה הרבה מאוד דברים שנותנים אפשרות למוצא מהעניין.

אני רוצה לחלק את דרך הטיפול לשני חלקים : וכך אני מציע לממשלה :

1. שהממשלה תתן דעתה על השוני שבפתרון שבין המגזר העירוני

לבין המגזר הכפרי. תחליט הממשלה כיצד לנהוג בדבר הזה.

2. החלק השני של ההחלטה - שאנחנו יושבנו, שמענו, ליבנו בעיות

ונצטרך להתכנס בשנית, ואני רוצה שזה יהיה אחרי ישיבת

הממשלה.

השר י. הורביץ :

אתה מציע שתהיה ועדת משנה או לא?

השר א. שרון :

לא.

השר י. הורביץ :

אז לא הצבתי את ההערות שלנו. יש לנו

הערות חשובות.

השר מ. ניסים :

אריק, אתה טועה, אפילו בצורה בלתי

רשמית, צריך שיהיה. הממשלה צריכה

שהיה בפניה מסמך.

השר א. שרון :

בסדר, אני מקבל.

מר מ. בן-מאיר :

אני מציע שזו לא תהיה ועדה, אלא נציג
משרד המשפטים, איילה, יוסי ונציג

האוצר ואני נשב.

השר א. שרון :

אני מקבל. המדובר הוא בעיבוד הנקודות

שהתעוררו להבאה לממשלה, כשהממשלה

תסוך ליתן דעתה באשר להבדל שבין המגזר העירוני לבין המגזר

הכפרי. אח"כ נשב ונדון בדברים היותר מוגדרים שהטילו עלינו.

אני מודה לכם מאוד. תודה רבה. הישיבה נעולה.

פר/1. פצויים לתושבי פיתחת רפיח וסינני

שר החקלאות פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. נסים, י. הורביץ וא. שרון וה"ה מ. בן-מאיר, י. זמיר, י. פוגל, א. סנפירי והגברות א. פרוקצ'יה וב. אבלין.

מ ח ל י ט י ס : המנהל הכללי של משרד החקלאות יכנס את נציגי המשרדים הקשורים בסוגיית הפצויים על-מנת לעבד הנקודות השונות וההבדלים בפתרונות בין המגזר החקלאי לבין המגזר העירוני. לאחר מכן יובא ענין זה לממשלה.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת